Souhrnná zpráva o plnění
Priorit a postupů vlády při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže
za rok 2007

Úvod

Počátky **vládní politiky rovných příležitostí žen a mužů v samostatné České republice** sahají do 90. let 20. století, kdy se součástí právního řádu ČR stala Úmluva OSN o odstranění všech forem diskriminace žen (1993) a kdy se Česká republika přihlásila k závěrům čtvrté světové konference OSN o ženách, konané v Pekingu v roce 1995 (tzv. Pekingské akční platformě) a k dalším mezinárodním dokumentům. Tím na sebe česká vláda převzala i závazek zabývat se otázkami rovného postavení mužů a žen.

K výraznému posílení politiky rovných příležitostí a rovnoprávného postavení obou pohlaví došlo v roce 1998 zřízením oddělení rovnosti mužů a žen na Ministerstvu práce a sociálních věcí, které vykonávalo koncepční a koordinační roli. Ve stejném roce byl přijat vládní program „Priority a postupy vlády při prosazování rovnosti mužů a žen“. Od roku 1998 se otázkou rovných příležitostí mužů a žen začala zabývat též Rada vlády pro lidská práva, konkrétně její Výbor pro odstranění všech forem diskriminace žen. Dalším významným krokem bylo v roce 2001 zřízení samostatného poradního orgánu vlády pro otázky rovného postavení žen a mužů - Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů. Od 1. 1. 2002 pracuje na každém ministerstvu minimálně jeden pracovník, do jehož pracovní náplně patří problematika rovných příležitostí žen a mužů v oblasti věcné působnosti resortu (tzv. gender focal point).

Během nastíněného vývoje došlo k pozitivním změnám v postavení žen a mužů v české společnosti zejm. na poli legislativy (např. zakotvení zásady rovného zacházení a zákazu diskriminace z důvodu pohlaví v zákoně o zaměstnanosti, zákoníku práce a dalších zákonech, právní úprava obtěžování a sexuálního obtěžování, zakotvení zásady rovného odměňování, právní úprava rodičovské dovolené a rodičovského příspěvku, zakotvení skutkové podstaty trestného činu „týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě“ v trestním zákoně, právní úprava vykázání násilné osoby ze společného obydlí). Česká republika se též zapojila do programů Evropské unie podporujících rovné příležitosti žen a mužů (PHARE, Evropský sociální fond - Operační program Rozvoj lidských zdrojů, nyní Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost, Program Iniciativy Společenství EQUAL), proběhla řada informačních kampaní, projektů, výzkumů a analýz, byly vydány publikace a příručky k tématu postavení mužů a žen ve společnosti.

Současný stav v rovných příležitostech pro ženy a muže

Příležitosti mužů a žen v ČR zůstávají nicméně i nadále nerovné, o čemž nejlépe svědčí následující statistické údaje. Přestože ženy tvoří většinu obyvatel České republiky starších 15 let, jejich podíl na ekonomicky aktivním obyvatelstvu je ve srovnání s muži výrazně nižší (49,7 % ku 68,5%[1]). Velký rozdíl je zejména v míře ekonomické aktivity žen a mužů ve věku 30-34 let (67,4% u žen oproti 97,6% u mužů[1]), což odpovídá skutečnému nebo předpokládanému odchodu žen na mateřskou, resp. rodičovskou dovolenou. Míra zaměstnanosti (podíl počtu osob s jediným nebo hlavním zaměstnáním ve skupině 15-64 let) ve 4. čtvrtletí 2007 dosahovala u žen 57,4%, u mužů 75,5%. Míra zaměstnanosti žen v produktivním věku v ČR je nižší než v EU 15 i EU 27 (údaje za 2. čtvrtletí roku 2007 – ČR:

[1] Pramen: www.czso.cz. Podle stavu ve 4. čtvrtletí 2007.

ženy 57,5%, muži 74,5%; EU 27: ženy 58,3%, muži 74,5%; EU 15: ženy 59,6%, muži 74,2%). Patrný je též rozdíl v míře zaměstnanosti žen a mužů ve věkové kategorii 55 – 64 let (33,7% ženy, 60,4% muži[1]), u obou pohlaví došlo nicméně v této věkové kategorii ke zvýšení míry zaměstnanosti oproti srovnatelnému období roku 2006.

Ženy jsou více zastoupeny mezi nezaměstnanými - míra registrované nezaměstnanosti žen k 31. 2. 2008 činila 7,2%, zatímco u mužů to bylo 5,0%.[2] Pro srovnání s Evropskou unií uvádíme též údaje za 2. čtvrtletí roku 2007, kdy míra nezaměstnanosti žen v ČR dosahovala 6,6%, míra nezaměstnanosti mužů 4,4% (EU-27: 7,8% ženy, 6,5% muži). Ženy jsou též více postiženy dlouhodobou nezaměstnaností (5,2% žen; 3,2% mužů[3]) a převažují mezi zaměstnanci pracujícími na částečný úvazek. Podíl žen pracujících na částečný úvazek v ČR je nicméně výrazně nižší než průměr EU-27 (ve 2. čtvrtletí 2007 ČR: ženy 8,1%, muži 1,7%, EU 27: ženy 30,9%, muži 7%).

Další oblastí, kde jsou ženy významně znevýhodněny oproti mužům, jsou výdělkové možnosti. V mediánu rozdíl průměrného hodinového hrubého výdělku mužů a žen v ČR činí 18% v neprospěch žen, v EU-27 je o tři procenta nižší[4]. Rozdíl mezi výdělky žen a mužů je ovlivněn zejména tím, že ženy se soustřeďují v odvětvích s nízkými výdělky, zatímco muži převládají v odvětvích s výdělky vyššími (tzv. horizontální segregace pracovního trhu). Dalším významným faktorem je skutečnost, že ve vedoucích funkcích v soukromém i vládním sektoru početně převládají muži (tzv. vertikální segregace pracovního trhu). Zastoupení žen v ČR ve vedoucích pozicích v podnicích je obecně nízké (29,2%; EU-27: 32,6%[4]), ve srovnání s rokem 2001 (26,5%) lze nicméně zaznamenat mírné zlepšení.

Obdobné platí též o podílu žen na správě věcí veřejných. Zastoupení žen v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR se od roku 1999 trvale pohybuje kolem 16%, čímž se Česká republika řadí do poslední třetiny evropské sedmadvacítky. Rovněž zarážející a kritizovanou skutečností je, že v České republice jako v jediné zemi Evropské unie došlo po posledních volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2006 k negativnímu vývoji (počet poslankyň se snížil ze 17% na 15,5%, absolutně z 34 na 31 poslankyň). V Senátu Parlamentu ČR tvoří ženy pouhých 11%. Velmi nízké je rovněž zastoupení žen v krajských zastupitelstvech (15%), vyšší počet žen reprezentuje Českou republiku pouze v Evropském parlamentu (20,8%). V osmnáctičlenném kabinetu jsou jen 2 ženy, což představuje 11%. Počty žen ve vedoucích pozicích na ministerstvech a jimi řízený úřadech k 31. 12. 2007 vyplývají z tabulky č.1.

Ženy se také více střetávají s problémy při slaďování rodinného a pracovního života, resp. pracovní život nahrazují péčí o dítě. O tom svědčí míra zaměstnanosti rodičů s dětmi do 12 let (53,4% žen; 93,9% mužů[4]) a počet mužů pobírajících rodičovský příspěvek (pouhé 1,34%; od roku 2005 navíc dochází k mírnému poklesu v počtu mužů pobírajících tento příspěvek, viz tabulka č. 15).

Vzdělanost českých žen a mužů dosahuje vysoké úrovně, dívky obecně převažují mezi studenty i absolventy vysokých škol. To se ovšem netýká vědeckých a technických, tj. lépe placených oborů, kde převládají muži.

Mezi oběťmi domácího násilí převažují několikanásobně ženy nad muži (414 žen oproti 44 mužům v roce 2006), mezi pachateli naopak muži nad ženami (z objasněných případů v roce 2006 jich 443 spáchali pachatelé a 14 pachatelky). Tomu odpovídá i podíl mužů na celkovém počtu osob vykázaných ze společného obydlí na základě zákona č.

---

[2] Pramen: http://portal.mpsv.cz/.

[3] Zaostřeno na ženy, na muže. Český statistický úřad, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Praha 2007.

[4] Zpráva Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. Rovnost žen a mužů – 2008 (údaje jsou za rok 2006).

135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím (782 mužů oproti 8 ženám za rok 2007). Zkušenosti nestátních neziskových organizací činných v oblasti ochrany před domácím násilí nicméně napovídají, že výskyt domácího násilí je ve skutečnosti mnohem vyšší, než jak by se dalo vyvodit z předložených čísel.

Vývoj **názorů veřejnosti na rovné příležitosti žen a mužů** je od roku 2002 soustavně sledován prostřednictvím každoročního průzkumu veřejného mínění nazvaného Trendy sociálně politických mechanismů ovlivňujících genderové vztahy. Tento průzkum i v loňském roce potvrdil, že obyvatelé České republiky – v souladu s výše uvedenými statistickými údaji - nepovažují možnosti mužů a žen v ČR v jednotlivých oblastech života za vyrovnané. Muži jsou podle dotázaných osob zvýhodněni v oblasti odměňování (s výrokem souhlasí 63,4% osob celkem, z toho 47% mužů, 78,8% žen), ženy jsou naopak upřednostňovány při svěřování dítěte do péče po rozvodu (podle 75,3% osob) . Téměř všichni dotázaní (92,4%) si myslí, že muž i žena by měli mít zaměstnání, které by jim zajistilo soběstačnost a nezávislost. Podle většiny dotázaných osob (89,5%) by domácí práce měly být rozděleny tak, aby obě pohlaví měla stejně volného času pro zábavu a odpočinek a obě pohlaví by se též měla stejně věnovat výchově a péči o děti (87,7%). Zásadně se nemění názory lidí na výskyt domácího násilí vůči ženám (občas se vyskytuje podle 37,1% dotázaných, dost často podle 36,1%, ženy přitom reflektují výskyt domácího násilí v české společnosti častěji než muži). Podíl lidí, kteří se domnívají, že psychické či fyzické násilí se běžně vyskytuje v českých domácnostech, je mírně nižší než v roce 2006, avšak stále vyšší než v předchozích letech.

V roce 2007 proběhla **změna institucionálního zabezpečení** politiky rovných příležitostí žen a mužů. Vláda svým usnesením č. 762 ze dne 11. července 2007 pověřila ke dni 1. ledna 2008 koordinací agendy rovných příležitostí pro ženy a muže ve společnosti ministryni pro lidská práva a národnostní menšiny. S přesunem koordinační role souvisel též přesun odborného aparátu politiky rovných příležitostí žen a mužů z Ministerstva práce a sociálních věcí na Úřad vlády ČR, a to též k 1. lednu 2008. Podle nestátních neziskových organizací (Otevřená společnost o. p. s.) je nicméně stávající institucionální zabezpečení politiky rovného zacházení s muži a se ženami stále zcela nedostačující: existující orgány jsou vybaveny minimálními kompetencemi a finančními i lidskými zdroji a pověření pracovníci a pracovnice jednotlivých resortů nedisponují dostatečným odborným ani technickým zázemím.

Součástí institucionálního zabezpečení politiky rovných příležitostí žen a mužů v ČR je už od roku 2001 **Rada vlády pro rovné příležitosti žen a mužů** (dále jen „Rada“). Usnesením vlády č. 638 ze dne 11. června 2007 byla do funkce předsedkyně Rady jmenována ministryně pro lidská práva a národnostní menšiny MUDr. Džamila Stehlíková, stejným usnesením se místopředsedou Rady stal MUDr. Marián Hošek, náměstek ministra práce a sociálních věcí pro oblast sociální politiky, sociálních služeb a rodinné politiky. Ostatní členové a členky Rady - zastupující resorty, sociální partnery, občanskou a odborné veřejnosti - byli do funkce jmenováni ke dni 10. srpna 2007 (jejich jmenný seznam je uveden na internetových stránkách Úřadu vlády ČR). První zasedání Rady v novém složení se konalo dne 13. září 2007. Na tomto zasedání byl mj. schválen dlouhodobý plán práce Rady a projednán návrh změn statutu Rady, který směřoval zejm. k rozšíření počtu členů a členek Rady o další zástupce a zástupkyně nestátních neziskových organizací a odborné veřejnosti. Rada dále vytyčila hlavní priority své další činnosti, kterými jsou v souladu s návrhem předsedkyně „slaďování pracovního a rodinného života“ a „prevence domácího násilí“. V této souvislosti se Rada rozhodla zřídit dva výbory – Výbor pro rovné příležitosti žen a mužů v rodinném a pracovním životě a Výbor pro prevenci domácího násilí, které budou obě priority Rady blíže rozpracovávat.

Do konce roku 2007 následně proběhly přípravné schůze obou výborů. Výbor pro rovné příležitosti žen a mužů v rodinném a pracovním životě chce ve své činnosti navazovat na to, co už v oblasti slaďování pracovního a rodinného života vykonalo Ministerstvo práce a sociálních věcí. Jeho aktivity budou zaměřeny na rozšíření nabídek služeb péče o dítě a flexibilních opatření, která přispějí ke snížení délky přerušení pracovní dráhy z důvodu péče o dítě, dále na podporu aktivního otcovství a podporu společnosti přátelské rodinám. Výbor pro prevenci domácího násilí si jako jeden ze svých cílů vytyčil vytvořit akční plán prevence a boje proti domácímu násilí, který by vycházel ze zahraničních doporučení a zároveň reflektoval situaci v ČR. Výbor má dále připravit standardy pro poskytování služeb obětem domácího násilí, vytvořit preventivní a léčebné programy pro násilné osoby a navrhnout zavedení skutkové podstaty trestného činu nebezpečného pronásledování (tzv. stalking) do trestního zákona.

Informace o činnosti nestátních subjektů v prosazování rovnosti žen a mužů

Nezbytným předpokladem řešení komplexních problémů nerovného odměňování, nízkého počtu žen v řídících funkcích, slaďování rodinného a pracovního života a dalších je spolupráce vlády se **sociálními partnery**. Tato probíhá zejm. na půdě Rady hospodářské a sociální dohody (viz Příloha IIIb – plnění opatření č. 1.3.). Sociální partneři v oblasti rovných příležitostí pro ženy a muže vyvíjejí aktivity i mimo RHSD, z nichž některé zmiňujeme:

*Svaz průmyslu a dopravy České republiky (SPDČR)***,** největší podnikatelská a zaměstnavatelská organizace v ČR a aktivní účastník národního a evropského dialogu, v rámci obhajoby společných zájmů českých podniků a vytváření podmínek pro posilování konkurenceschopnosti a tvorbu pracovních míst plně respektuje princip nediskriminace a vytváření rovných příležitostí pro ženy a muže ve všech svých aktivitách. Tyto se odvíjejí ze společně přijatých pracovních programů Evropských sociálních partnerů. V roce 2005 přijali Evropští sociální partneři Akční rámec v oblasti rovnosti žen a mužů, který obsahuje čtyři základní oblasti společného zájmu: role mužů a žen, prosazování žen do rozhodovacího procesu, podpora rovnovážného slaďování profesního a rodinného života a řešení rozdílů v odměňování žen a mužů. Dalším relevantním společným textem Evropských sociálních partnerů je např. autonomní Rámcová dohoda o obtěžování a násilí na pracovišti (2007). Výsledky evropského sociálního dialogu SPDČR prosazuje v týmech Rady hospodářské a sociální dohody ČR. Od roku 2004 zvyšuje SPDČR povědomí zaměstnavatelů o problematice rovných příležitostí prostřednictvím své pracovní skupiny pro rovné příležitosti. SPDČR dále spolupracuje s nestátní neziskovou organizací Gender Studies, o. p. s. (příspěvky, rozhovory, soutěž o nejlepší podnik v oblasti prosazování rovných příležitostí žen a mužů) a Českou manažerskou asociací (soutěž manažerka roku) a zveřejňuje informace o oblasti rovných příležitostí žen a mužů ve svém periodiku Spektrum a na webových stránkách.

Svaz českých a moravských výrobních družstev dlouhodobě prosazuje politiku rovných příležitostí pro ženy a muže zejména v oblasti slaďování rodinného a pracovního života. Důkazem toho je značný podíl žen v pozicích předsedkyň a místopředsedkyň členských výrobních družstev (115 žen ve vedoucích pozicích v rámci 254 členských družstev). Svaz v září 2007 spolupořádal 70. Žofínské fórum na téma Sociální odpovědnost firem a rovné příležitosti, jehož cílem bylo seznámit účastníky mj. i s rovnocenným postavením mužů a žen ve vedoucích funkcích. Na toto téma zde vystoupila Jana Malá, předsedkyně družstva Moravská ústředna Brno, oceněná titulem Manažerka roku 2006.

Českomoravská konfederace odborových svazů (ČMKOS), největší odborová konfederace v ČR, usiluje o prosazování rovného postavení žen a mužů cíleně a systematicky v odborech a mimo ně, jak v národním, tak v evropském a širším mezinárodním kontextu. Na

národní úrovni má ČMKOS řadu specializovaných pracovišť a některé poradní struktury, mezi nimi i Výbor pro rovné příležitosti žen a mužů. Z celkového počtu osob sdružených v odborových svazech ČMKOS tvoří 56% muži a 44% ženy. ČMKOS sleduje ve svých statistikách rovněž podíl žen a mužů na práci odborů, jejich zastoupení ve funkcích na všech úrovních, zapojení žen do projektů zaměřených na rozvoj lidských zdrojů, do týmů kolektivního vyjednávání apod. I v odborech stále platí, že ženy jsou zastoupeny nejvíce na nejnižší úrovni hierarchie, proto zvolení ženy do funkce místopředsedkyně ČMKOS v roce 2006 považuje ČMKOS za důležitý úspěch. ČMKOS prosazuje ve své práci princip gender mainstreamingu, nejvýrazněji v rámci legislativního procesu. Díky ČMKOS např. došlo ke zvýšení procentní sazby u peněžité pomoci v mateřství, ČMKOS naopak nesouhlasila s novou úpravou rodičovského příspěvku a upozorňuje na to, že různé formy flexibilní práce vedou podle zkušeností ČMKOS ke zhoršování pracovněprávních vztahů zejm. zaměstnankyň. V roce 2007 se ČMKOS aktivně účastnila panelu Rovné příležitosti žen a mužů na závěrečné konferenci Evropského roku rovných příležitostí pro všechny a dalších akcí z oblasti rovných příležitostí žen a mužů. V rámci Programu Iniciativy Společenství EQUAL vydala ČMKOS jako partnerka Gender Studies, o. p. s. učební manuál „Kolektivní vyjednávání aneb uplatnění rovnosti mužů a žen v praxi“, který zaměstnaným osobám ukazuje konkrétní možnosti, jak při kolektivním vyjednávání dosáhnout zavádění opatření umožňujících lépe sladit profesní a rodinný život a rovnost v odměňování. Stejně jako Svaz průmyslu a dopravy České republiky vychází i ČMKOS při své činnosti z Akčního rámce v oblasti rovnosti mužů a žen podepsaného evropskými sociálními partnery v roce 2005.

Neméně důležité a záslužné aktivity v oblasti rovných příležitostí žen a mužů vyvíjejí **nestátní neziskové organizace**. Prostor této zprávy bohužel nedovoluje zmínit podrobně všechny aktivity všech nestátních neziskových organizací realizované v roce 2007. Následující stručná informace je nicméně uváděna jako ocenění nenahraditelného příspěvku neziskového sektoru v této oblasti.[5]

V roce 2007 pokračovala *Asociace pro rovné příležitosti,* sdružení nestátních neziskových organizací zabývajících se od roku 1998 nejrůznějšími aspekty rovnosti žen a mužů ve společnosti, jako jedna z partnerských organizací v realizaci projektu „Dítě není handicap“. V rámci tohoto projektu se Asociace pro rovné příležitosti podílí na vypracování odborného modulu e-learningového kurzu usnadňujícího matkám na rodičovské dovolené návrat na trh práce. V Asociaci pro rovné příležitosti jsou sdruženy např. *občanské sdružení Agentura GAIA, Jihočeské matky, o. s., Kluby křesťanských žen, Most k životu, o. p. s., Síť mateřských center, o. s., zájmové hnutí Sociálně demokratické ženy*[6] a další nestátní neziskové organizace, z nichž některé jsou zastoupeny i v dalších střechových organizacích zmíněných níže.

Za práva a zájmy žen i jednotlivých členských organizací lobuje *Česká ženská lobby.* Česká ženská lobby sdružuje následujících 21 organizací: *APC – WNSP (Asociace pro progresivní komunikaci), APERIO - Společnost pro zdravé rodičovství, Asociace podnikatelek a manažerek ČR, o. s., občanské sdružení Athinganoi, občanské sdružení Česká asociace dul, Český helsinský výbor, Český svaz žen, Evropská kontaktní skupina, Fórum 50 %, o. s., Gender Studies, o. p. s., Hnutí za aktivní mateřství, o. s., Ženská romská skupina Manushe, Moravská asociace podnikatelek a manažerek, proFem o. p. s., Rosa o. s., občanské sdružení Rozkoš bez rizika, Soroptimist International klub Praha, Unie katolických žen, UNIPA (Unie*

[5] Zdrojem uváděných aktivit jsou informace poskytnuté střechovými organizacemi ženských nestátních neziskových organizací poskytnuté ministryni pro lidská práva a národnostní menšiny v únoru 2008.
[6] Stínová zpráva v oblasti rovného zacházení a rovných příležitostí žen a mužů. Gender Studies o.p.s., Praha 2004.

porodních asistentek), projekt Magdala České katolické charity a Žába na prameni, o. s. Z činnosti některých těchto organizací uvádíme následující:

Český svaz žen se od roku 2002 do června 2008 spolupodílí v rámci Programu Iniciativy Společenství EQUAL na projektu Modelový program podpory slaďování profesního a rodinného života (MOPPS). V rámci tohoto projektu vzniklo pět informačních center poskytujících ženám služby ke zvyšování jejich kvalifikace a v roce 2007 proběhlo 13 diseminačních seminářů zaměřených na šíření výstupů projektu. K Evropskému roku rovných příležitostí pro všechny zorganizoval Český svaz žen v loňském roce též semináře „Rok rovných příležitostí očima členek Českého svazu žen".

Evropská kontaktní skupina v roce 2007 distribuovala publikaci „Práce žen z domova v České republice" shrnující výsledky výzkumu práce z domova v ČR a omalovánku „Táta-máma, máma-táta – v kuchyni i u fiata", která neotřelou formou odbourává stereotypní pohledy na mužskou a ženskou roli v rodině. Evropská kontaktní skupina dále realizovala projekt Na rovinu, jehož cílem bylo zmapovat proces integrace cizinek do české společnosti, a projekt Diskriminace azylantů a azylantek v ČR z genderové perspektivy, který je zaměřený na genderové aspekty procesu (nucené) migrace.

Občanské sdružení *Fórum 50 %* v roce 2007 zadalo výzkum veřejného mínění zjišťující preference obyvatel ČR, pokud jde o vstup žen do politiky[7], na téma podpory vstupu žen do rozhodovacích pozic a politiky připravilo konferenci se zahraničními hosty. V březnu 2007 uspořádalo Fórum 50% seminář pro genderové nestátní neziskové organizace s názvem „Jak lobovat za rovné příležitosti žen a mužů" a v květnu celostátní setkání zastupitelek měst ČR v Poděbradech. Fórum 50 % dále zorganizovalo soutěž Strana otevřená ženám, jejíž vítězkou se v roce 2007 stala Strana zelených, a v říjnu uspořádalo sympozium České prezidentky s cílem hledat výrazné ženské politické osobnosti. Na konci roku 2007 byla zpřístupněna Otevřená univerzita (www.otevrena-univerzita.cz), distanční vzdělávání o rovných příležitostech a principech demokracie, a v průběhu celého roku probíhaly „zácviky" pro ženy, které aspirují na vstup do politiky.

Gender Studies, o. p. s. se v roce 2007 soustředila převážně na oblast rovných příležitostí žen a mužů na trhu práce. Gender Studies provozuje právní poradnu pro osoby diskriminované na trhu práce na základě věku a pohlaví, poskytuje konzultace firmám v oblasti rovných příležitostí žen a mužů a zařízení péče o děti a vydává každý měsíc elektronický zpravodaj „Rovné příležitosti do firem". Gender Studies dále v loňském roce koordinovala kampaň „Nenechte se diskriminovat a nedovolte to jiným" (3. místo v soutěži o nejlepší neziskové mediální kampaně Žihadlo) a již čtvrtým rokem pořádala Soutěž o nejlepší firmu s rovnými příležitostmi v ČR. Poprvé ve spolupráci s MV ČR též udělila ocenění Úřad roku Půl na Půl. V roce 2007 tato nestátní nezisková organizace oslavila mezinárodní den rovnosti žen a mužů, uspořádala konference „Rovné příležitosti žen a mužů v prosperitě podniku", „Perspektiva žen na trhu práce" a „Gender a marketing" a vydala sama nebo ve spolupráci s dalšími nestátními neziskovanými organizacemi 9 publikací na obdobná témata. Gender Studies také ve své knihovně v roce 2007 organizovala cyklus autorských čtení žen spisovatelek a přednášky na různá témata.

Konzultační středisko pro ženské projekty *proFem o. p. s.* v roce 2007 uspořádalo Motivační kurzy pro ženy znevýhodněné na trhu práce, kterých se zúčastnilo 30 žen, v rámci dlouhodobého projektu AdvoCats for Women (poskytování bezplatného právního poradenství

[7] Výzkum veřejného mínění realizovaný na konci roku 2007 CVVM pro o. s. Fórum 50%: Podle 87% žen a 62 % mužů je potřeba, aby byl vstup žen do politiky aktivně podporován, 59 % dotazovaných je pro změny při sestavování kandidátních listin a 39% osob pro kvóty ve volených funkcích.

ženám-obětem násilí v Praze, Brně a Mostu) rozšířilo nabídku právně-poradenské služby o další dva konzultační termíny v Praze. V březnu 2007 zakončila proFem projekt s názvem Právem proti domácímu násilí, jehož vyvrcholením byl v lednu 2007 třídenní stejnojmenný mezinárodní právnický kongres. V dubnu 2007 proFem zahájila v rámci projektu Join the Net školení k tématu „Násilí jako příčina vzniku posttraumatické stresové poruchy u žen a dívek". Konference k problematice domácího násilí s názvem „A co příjde poté? Když rozchodem partnerství domácí násilí nekončí... Tři instrumenty v rukou násilníků – koho chrání stát?" se uskutečnila v listopadu 2007 ve spolupráci KOORDONOU – koalicí proti domácímu násilí. Do března 2008 probíhal samostatný projekt gitA – genderová informační tisková agentura (www.ta-gita.cz). V prosinci 2007 zahájila proFem řadu akcí nazvaných „Kavárna, kde se mluví", která by měla být prostorem pro hovory o intimních zkušenostech.

ROSA o. s. se specializuje na bezplatnou, komplexní psychosociální pomoc ženám, obětem domácího násilí. V roce 2007 ROSA uspořádala školení o práci s oběťmi domácího násilí pro sociální pracovnice, pracovnice intervenčních center, zdravotní sestry a městskou policii hl. m. Prahy, zorganizovala seminář k poznatkům z Interdisciplinární spolupráce na místní úrovni Praha 4 a besedy pro střední školy. ROSA také vytvořila speciální webové stránky www.stopnasili.cz a vydala publikaci pro děti „Jsi doma v bezpečí?" a pro rodiče „Tátové a mámy, chraňte své děti před násilím".

Poslední dvě zmíněné nestátní neziskové organizace jsou též zastoupeny v *KOORDONĚ – koalici organizací proti domácímu násilí.* Nestátní neziskové organizace sdružené v KOORDONĚ se v rámci své činnosti zabývají problematikou domácího násilí, násilí na ženách a právy žen, a to formou přímé pomoci obětem, realizací osvětových kampaní, publikační činností, vzděláváním odborné i laické veřejnosti a prosazováním systémových změn. V roce 2007 KOORDONA vypracovala společné standardy pro práci s osobami ohroženými domácím násilím, připravila dvě tiskové konference a již zmíněnou odbornou konferenci k problematice domácího násilí nazvanou „A co přijde poté? Když rozchodem partnerství domácí násilí nekončí…Tři instrumenty v rukou násilníků – koho chrání stát?", která upozornila na absenci legislativních a institucionálních nástrojů pro řešení násilí trvajícího i po odloučení partnerů. Členské organizace KOORDONY v roce 2007 poskytly ubytování celkem 362 ženám a 420 dětem ohroženým domácím násilím, poskytly téměř 10 000 osobních konzultací a zodpověděly téměř 4 000 telefonických a 600 e-mailových dotazů.

Z dalších členských organizací KOORDONY, které dosud nebyly zmíněny, uvádíme *Acorus, o. s.,* který v roce 2007 zrealizoval přednášky pro základní a střední školy na téma domácího násilí. *O. s. Élektra* v rámci projektu Záchranná síť uspořádalo vzdělávací kurz s názvem „Problematika sexuálního zneužívání v dětství a specifické přístupy v práci s jeho oběťmi v dospělosti" a ve spolupráci s Člověkem v tísni, o. p. s. realizovalo besedu o sexuálním zneužívání. *Persefona, o. s.* uspořádala konferenci s názvem „Bílá místa v péči pro oběti domácího násilí" jako završení dvouletého projektu zaměřeného na monitoring péče o oběti domácího násilí a zorganizovala panelovou diskuzi „Rok od vykázání", jíž se zúčastnili zástupci a zástupkyně neziskového sektoru, policejního sboru a intervenčního centra. *Amnesty International* průběžně vydává tzv. urgentní apely v souvislosti s problematikou násilí na ženách.

Z dalších nestátních neziskových organizací zabývajících se aktivně postavením mužů a žen ve společnosti zmiňme *Bílý kruh bezpečí, o. s., Člověk v tísni – společnost při České televizi, o. p. s, Econnect, La Strada Česká republika, o. p. s., Ligu otevřených mužů, NESEHNUTÍ, o. s. a Otevřenou společnost, o. p. s.* Obecně prospěšná společnost *Otevřená společnost* a nezávislé myšlenkové centrum think tank proEquality (jeden z hlavních cílů

projektu Prolomit vlny) vytvářejí a navrhují systematické nástroje na odstraňování genderové diskriminace na pracovním trhu a ve vzdělávání. Mezi tyto nástroje patří např. zpracování a zavádění genderového auditu u zaměstnavatelů a u orgánů veřejné správy, zpracování a používání Metodiky rovného odměňování žen a mužů, Metodiky proEquality kariérního poradenství, Příručky genderově senzitivního poradenství pro pedagogicko-výchovné poradce a dalších.

Plnění jednotlivých úkolů uložených vládou pro prosazování rovnosti žen a mužů

1. Prosazování principů rovnosti žen a mužů jako součást politiky vlády

Přístup jednotlivých ministerstev k **mediální politice** v oblasti rovných příležitostí žen a mužů (opatření 1. 1.) vykazuje už několik let nezměněnou tendenci. Některá ministerstva soustavně vyvíjejí rozsáhlou mediální činnost na svých webových stránkách, v resortním, regionálním i celoplošném tisku a televizích (MO, MV), jiná ministerstva provádějí buď nárazové mediální aktivity anebo obecně zdůrazňují, že princip rovných příležitostí ve své mediální politice automaticky zohledňují. Většina resortů sděluje, že plnění tohoto opatření zajišťuje prostřednictvím svých internetových stránek.

Na tomto místě je třeba zdůraznit, že mediální prezentace principu rovných příležitostí žen a mužů odráží míru, do jaké se jednotlivá ministerstva s tímto principem ztotožnila jako s nedílnou součástí moderní demokratické společnosti. Proto není příliš pozitivním zjištěním, že některé resorty se plnění tohoto úkolu věnují spíše sporadicky nebo se odvolávají na to, že média o genderovou problematiku sama neprojevila zájem. V textu opatření 1.1. Priorit a postupů vlády při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže (dále též jen „Priority“) je akcentováno, že princip rovných příležitostí žen a mužů má průřezový charakter, a jako takový by se měl promítat do každé mediální aktivity vlády, jejích jednotlivých členů (bez ohledu na to, zda mají resort či nikoliv) i každého ministerstva. Cílem této politiky by měla být prezentace principu rovných příležitostí žen a mužů jako samozřejmého přístupu, kterým se členové vlády a ministerstva každodenně a běžně řídí. Za příklady hodné následování se v této souvislosti považují mediální aktivity ministryně obrany, ministryně pro lidská práva a národnostní menšiny a ministra zahraničních věcí (viz příloha III, plnění opatření 1.1.).

I nadále proto platí, že by ministerstva měla náležitou péči věnovat rozpracování své mediální strategie v oblasti rovných příležitostí žen a mužů (např. v rámci resortních priorit). Kromě zakotvení obecného úkolu medializovat rovné příležitosti žen a mužů se jako vhodné jeví zařadit mezi úkoly ministerstva též závazek ke konkrétním mediálním výstupům podle možností jednotlivých resortů (webové stránky, resortní tisk, tiskové konference).

Jak je patrné z tabulky č. 1 uvedené v části IIIa materiálu, **zastoupení žen ve vedoucích funkcích na ministerstvech a jimi řízených správních úřadech a institucích** stejně jako v minulých letech klesá s vyšší pozicí. Oproti srovnatelným údajům z roku 2000 můžeme zaznamenat mírné zvýšení počtu žen na pozici vedoucí oddělení (v roce 2000 31,4% žen, v roce 2007 37,44% žen) a ředitelka odboru (v roce 2000 24,2% žen, v roce 2007 27,62%), zvýšil se nicméně i celkový počet ostatních odborných pracovnic na ministerstvech (z 49,2% v roce 2000 na 56,75% v roce 2007). Stejný trend bohužel nemůžeme pozorovat na pozici náměstka/náměstkyně ministra - žádnou náměstkyni nemá MF, MMR, MO, MPSV, MPO a MS.

V úkolu 1.2. se resortům ukládá podporovat konkrétními opatřeními vyrovnání počtu žen a mužů v pracovních kolektivech na všech úrovních řízení**.** Těmito opatřeními mohou být tzv. pozitivní opatření (v případech dvou stejně způsobilých a schopných uchazečů různého pohlaví se dá přednost tomu z nich, který představuje pohlaví méně zastoupené), genderově

neutrálně formulované inzeráty (tak, aby ženy byly též motivovány se o pozici ucházet), přímé oslovování konkrétních žen, aby se přihlásily do výběrového řízení, smíšené složení výběrových komisí, vyhledávání žen, které mají potenciál k přijetí vrcholové řídící funkce a jejich vzdělávání, zveřejňování příkladů úspěšných žen ve vedoucích funkcích, zavádění opatření, které umožňují sladit rodinné a pracovní povinnosti (pružná pracovní doba, práce z domova, nekonat porady v době, kdy se vyzvedávají děti ze školky) atd. Taková konkrétní opatření nezavádí téměř žádný z resortů (Ministerstvo spravedlnosti v rámci svých resortních priorit stanovilo pravidla pro výběr nových zaměstnanců podporující vyváženost zastoupení obou pohlaví, Ministerstvo životního prostředí umožňuje úpravy pracovní doby).

Z výzkumu veřejného mínění provedeného pro MPSV v prosinci 2007[8] přitom vyplývá, že podle 87,4% obyvatel ČR by jak muži, tak ženy měli být zastoupeni v řídících a rozhodovacích orgánech a radách, které zřizuje stát, sněmovna či senát. Ve společnosti dále dlouhodobě posiluje názor, že při výběru do vedoucích pozic by měli mít při stejných schopnostech přednost osoby toho pohlaví, které je na daném stupni řízení méně početně zastoupeno (v roce 2002 s tímto tvrzením souhlasilo 44,2%, nesouhlasilo 30,2 %, nevědělo 15,2 % dotázaných; v roce 2007 už 56,2% osob souhlasilo, 33,9% nesouhlasilo, 9,9 % nevědělo). Pokud jde o zakotvení pozitivních opatření v právním řádu České republiky, v článku 4 odst. 1 jejich zavádění umožňuje Úmluva o odstranění všech forem diskriminace žen[9], v § 4 odst. 4 zákon o zaměstnanosti[10] a v § 7 odst. 2 a 3 s jejich úpravou počítá vládní návrh zákona o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon). Všechny tyto právní dokumenty zdůrazňují, že přijímání mimořádných dočasných opatření, jejichž cílem je vyrovnat výrazné disproporce v zastoupení žen nebo mužů v účasti na rozhodujících společenských aktivitách, nelze považovat za diskriminaci.

Inspirací pro státní správu by v tomto směru mohly být sociologické výzkumy a četné zkušenosti podniků, ze kterých jednoznačně vyplývá, že pracovní kolektivy rozmanité po stránce pohlaví, národnosti, etnického původu, stáří a dalších charakteristik představují zdroj mnoha různých schopností a zkušeností, které následně vedou k větší kreativitě a produktivitě týmu, lepší schopnosti vyhovět rozrůzňujícím se požadavkům zákazníků a tím i k větším ziskům firem. Rovněž Evropská komise ve svém Plánu pro dosažení rovného postavení žen a mužů na léta 2006 až 2010 v bodu 3.2 přiznává, že „vyvážená účast žen a mužů na rozhodování v hospodářské oblasti může přispět k produktivnějšímu a inovativnějšímu pracovnímu prostředí a kultuře a k lepšímu hospodářskému výkonu. Zásadními podmínkami jsou transparentnost postupu v zaměstnání, pružná pracovní opatření a dostupnost pečovatelských zařízení“.

V souvislosti **s uplatňováním zásady rovného postavení žen a mužů při jednáních Rady hospodářské a sociální dohody (RHSD) a jejích pracovních týmech a skupinách** (opatření 1. 3.) většina ministerstev uvádí, že jejich zástupci (zástupkyně) v RHSD prosazují rovné příležitosti pro ženy a muže. Jiná ministerstva zmiňují, že v RHSD sledují odborné posouzení problematiky z hlediska možností a potřeb resortu bez ohledu na zvýhodnění

---

[8] Factum Invenio: “Trendy sociálně politických mechanismů ovlivňujících genderové vztahy VI”. Prosinec 2007.

[9] Čl. 4 odst. 1 Úmluvy o odstranění všech forem diskriminace žen: “*Přijmou-li státy, smluvní strany, dočasná zvláštní opatření, zaměřená na faktické urychlení zrovnoprávnění žen a mužů, nebude to považováno za diskriminaci jak je definována v této úmluvě; v žádném případě však tato opatření nesmí ve svém důsledku vést k zachování nerovnoprávných nebo oddělených měřítek; od těchto opatření bude ustoupeno, až budou dosaženy cíle zrovnoprávnění v oblasti možností a zacházení.*”

[10] § 4 odst. 4 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti: “*Za diskriminaci se rovněž nepovažují zákonem stanovená opatření, jejichž cílem je předcházení nebo vyrovnání nevýhod, které vyplývají z příslušnosti fyzické osoby ke skupině vymezené některým z důvodů uvedených v odstavci 2 a opatření přijímaná podle § 6 odst. 1 písm. e) a § 8 odst. 1 písm. c).*“

některé skupiny, nebo že jejich zástupci (zástupkyně) v RHSD nevyvíjeli v roce 2007 žádné aktivity související s otázkou rovných příležitostí žen a mužů. V této souvislosti je třeba připomenout, že spolupráce vlády se sociálními partnery je klíčovým předpokladem úspěšného řešení některých problémů na trhu práce, ovšem za podmínky aktivní účasti všech stran. Závěrečné doporučení z projektu „Zlepšení veřejného institucionálního mechanismu pro zavedení, posílení a kontrolu prosazování rovných příležitostí pro muže a ženy“ z roku 2003 v tomto směru např. doporučuje, aby Rada hospodářské a sociální dohody zřídila expertní skupinu (pracovní tým nebo pracovní skupinu) pro rovnost žen a mužů na pracovišti. Priority a postupy vlády při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže RHSD dostává každoročně k informaci.

Ke **spolupráci s nestátními neziskovými organizacemi** (opatření 1. 4.) zabývajícími se rovnými příležitostmi žen a mužů se hlásí většina resortů. Tato spolupráce probíhá formou poskytování dotací, členstvím nestátních neziskových organizací v poradních orgánech, připomínkováním materiálů, vzájemnou účastí na akcích, vzděláváním státních úředníků apod. Z podkladů, které jsou k dispozici, se v této oblasti jako nejaktivnější jeví Ministerstvo vnitra (MV). MV v roce 2007 pokračovalo v rozvíjení Programu podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi, který je financován prostřednictvím dotací nestátním neziskovým organizací. V rámci prevence obchodování s lidmi MV ve spolupráci s Mezinárodní organizací pro migraci realizovalo na vybraných středních školách krátkodobý pilotní projekt „Prevence obchodu s lidmi: přednášky na středních školách“. MV dále financovalo informační kampaň proti obchodu s lidmi vedenou platformou nestátních neziskových organizací pod sloganem „Neboj se to říct za ni“, která se zaměřila na zákazníky prostituce a oběti obchodu s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování. Nestátní neziskové organizace, zejm. Bílý kruh bezpečí, o. s., proFem, o. p. s., a ACORUS, o. s. se též podílely na vzdělávacích akcích a výcviku policistů a ve spolupráci s MV vybraných řídících pracovníků obecních policií. Bílý kruh bezpečí a nestátní neziskové organizace sdružené v KOORDONĚ se účastní monitorování opatření zaměřených na systémové propojení zdravotní, sociální a policejní pomoci při odhalování a stíhání případů domácího násilí. MV dále ve spolupráci s Gender Studies o. p. s. zorganizovalo nultý ročník soutěže Úřad roku Půl na půl – respekt k rovným příležitostem, do kterého se přihlásilo celkem 39 úřadů na všech úrovních.

Z dalších konkrétních forem spolupráce resortů s nestátními neziskovými organizacemi Ministerstvo spravedlnosti uvádí, že Probační a mediační služba ČR spolu s Asociací občanských poraden pokračovala v realizaci projektu „Specializované komplexní poradenství obětem trestných činů“, který je zaměřen na posílení a zkvalitnění nabídky služeb pro oběti trestných činů a domácího násilí. Český svaz žen spolu s Ministerstvem zemědělství pořádal konferenci „Rok rovných příležitostí očima členek Českého svazu žen“. Ministerstvo zahraničních věcí (MZV) v rámci zahraniční rozvojové spolupráce a humanitární pomoci úzce kooperuje s Forem pro rozvojovou pomoc, finančně podpořilo o.s. BERKAT, které provozuje ženské komunitní centrum Iman v Grozném. Pro diplomatickou akademii MZV organizuje semináře na téma rovných příležitostí žen a mužů Otevřená společnost, o.p.s.

Pod záštitou ministryně pro lidská práva a národnostní menšiny proběhla v roce 2007 řada seminářů a konferencí nestátních neziskových organizací (např. konference „Podpora vstupu žen do politiky: možnosti uplatnění pozitivních nástrojů“ pořádaná občanským sdružením Fórum 50%). Jmenováním ministryně pro lidská práva a národnostní menšiny do čela Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů k 11. červnu 2007 byla obnovena činnost tohoto poradního orgánu vlády. Po svém jmenování zahájila ministryně intenzivní debaty se zástupkyněmi a zástupci nestátních neziskových organizací zastoupenými v Radě a počet těchto organizací rozšířila z původních 5 na 9. Spolupráce ministerstev, zástupců měst, obcí a krajů, sociálních partnerů a odborné veřejnosti s nestátními neziskovými organizacemi na

půdě Rady byla dále umocněna zřízením dvou výborů - Výboru pro prevenci domácího násilí a Výboru pro rovné příležitosti žen a mužů v rodinném a pracovním životě k 1. 1. 2008. Ženské neziskové organizace se dále účastní jednání Výboru pro rovné příležitosti žen a mužů při Radě vlády pro lidská práva.

Další ministerstva se ke spolupráci s nestátními neziskovými organizacemi vyjadřují spíše obecně bez konkrétních výsledků. Ministerstvo dopravy a Ministerstvo kultury s žádnou z neziskových organizací zabývajících se rovnými příležitostmi žen a mužů v roce 2007 nespolupracovalo.

Pokud jde o **zapojení do aktivit a programů mezinárodních organizací** (opatření 1. 5.), v roce 2007 realizovalo Ministerstvo práce a sociálních věcí (oddělení rovnosti žen a mužů) v rámci komunitárního programu spojeného s Rámcovou strategií Společenství pro rovnost žen a mužů projekt „Rozpočtování z hlediska rovnosti žen a mužů v praxi“. V rámci tohoto programu se Česká republika rovněž podílela na projektu „Prosazování rovnosti žen a mužů se zaměřením na středoevropskou oblast“, kterého se dále zúčastnily Slovensko a Rakousko. V rámci programu PHARE byl ve spolupráci s německými partnery v lednu 2007 dokončen projekt „Prosazování rovnosti žen a mužů zaměřené na sociální partnery – zavádění rovného zacházení na pracovišti“. Ministerstvo práce a sociálních věcí dále pokračovalo jako řídící orgán v Programu Iniciativy Společenství EQUAL – mj. uspořádalo v listopadu 2007 v Praze druhou výroční konferenci programu, na které byly představeny dosažené úspěchy jednotlivých projektů.

Z ostatních aktivit mezinárodních organizací směřujících k rovným příležitostem žen a mužů, kterých se resorty účastnily v roce 2007, je třeba jmenovat členství Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy v Helsinki Group (pracovní skupině Evropské komise, která se zabývá postavením žen ve vědě a výzkumu), dále kampaň Rady Evropy „All different – all equal“ a program EU Daphne, v rámci kterého se v lednu 2007 uskutečnil mezinárodní právnický kongres „Právem proti domácímu násilí“. Resorty dále uvádějí, že participují na programech a aktivitách, které sice nesledují jako svůj hlavní cíl rovné příležitosti žen a mužů, ale ve kterých je tato zásada zakotvena jako jeden z hlavních principů (UNESCO, program Criminal Justice a Civil Justice, Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova - EAFRD, Operační program Infrastruktura).

Vzdělávání v oblasti lidských práv, resp. rovných příležitostech žen a mužů (opatření 1. 6.) resorty podle svých informací začleňují do vstupních školení povinných pro nové zaměstnance a zaměstnankyně, speciální školení pro vedoucí pracovníky realizovala jen některá ministerstva. Zvláštní a systematickou pozornost přípravě v oblasti rovných příležitostí žen a mužů věnují zejm. resorty obrany a vnitra, které toto téma zařazují do studijních plánů příslušného středoškolského a vysokoškolského studia. Podle vyjádření Ministerstva spravedlnosti a Ministerstva zahraničních věcí se rovné příležitosti žen a mužů promítají též do některých seminářů organizovaných Justiční akademií, resp. Diplomatickou akademií MZV ČR. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že důkladná znalost principu rovných příležitostí žen a mužů je nezbytným předpokladem účelné ochrany obětí diskriminace a nerovného zacházení správními úřady a všemi složkami právní ochrany v ČR. Jako více než chvályhodný a žádoucí se proto jeví záměr Ministerstva spravedlnosti zařadit v roce 2008 do programu vzdělávání soudců (soudkyň) a státních zástupců (zástupkyň) jako samostatné téma genderovou rovnost[11]. Ke vzdělávání svých zaměstnanců a zaměstnankyň ministerstva podle svých slov často využívají **e-learningový kurz** (opatření 1. 14. a 1. 16.)

[11] Podle Priorit a postupů ministerstva spravedlnosti při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže na rok 2008 v letech 2005 – 2007 nebyl do programu Justiční akademie takovýto samostatný seminář zařazen.

připravený v roce 2004 Ministerstvem vnitra ve spolupráci s Úřadem vlády ČR, MPSV, Gender Studies o. p. s. a společností RENTEL a. s. Tento kurz je zařazen do nabídky vzdělávacích kurzů Institutu pro místní správu Praha a Institutu státní správy a bezplatně je též přístupný veřejnosti na webových stránkách Ministerstva vnitra.

Co se týče včlenění **konkrétních institutů k odstraňování znevýhodňování v zastoupení žen a mužů na rozhodujících společenských aktivitách do právních předpisů** (opatření 1. 7.), byl v průběhu roku 2007 vládou schválen a Poslanecké sněmovně předložen návrh zákona o rovném zacházení a právních prostředcích ochrany před diskriminací (antidiskriminační zákon). Účelem návrhu zákona je zajistit komplexní úpravu oblasti rovného zacházení a ochrany před diskriminací a odstranit nedostatky stávající právní úpravy, která je obsažena ve více zákonech, a v důsledku toho nejednotná a neúplná. Návrh zákona mj. vytváří právní rámec pro uplatňování tzv. pozitivních opatření, stanovuje nároky, jichž se mohou oběti diskriminace domáhat, a zároveň promítá příslušné směrnice Evropských společenství do právního řádu České republiky. Ostatní resorty k tomuto úkolu obecně konstatují, že při přípravě právních předpisů v loňském roce pozitivní akce nezařazovaly, resp. že se řídily příslušnými ustanoveními Legislativních pravidel vlády.

Ze zásadních dokumentů a procesů, do kterých bylo v loňském roce **zapracováno hledisko rovných příležitostí žen a mužů** (opatření 1. 8.), Ministerstvo dopravy uvádí koncepci „Dopravní politika ČR 2005-2013“, Ministerstvo pro místní rozvoj vyjednávací procesy programů Evropské unie, Ministerstvo vnitra „Střednědobou koncepci resortní politiky Ministerstva vnitra ČR na období 2006-2009“ a Ministerstvo zemědělství „Operační program rozvoje venkova a multifunkčního zemědělství“ a program „Leader ČR“. Dále jsou zmiňovány vesměs vnitřní předpisy (např. „Vyhodnocení výcvikového roku 2007 resortu obrany“, Pracovní řád Ministerstva spravedlnosti, Organizační řád Ministerstva spravedlnosti, „Kariérní řád pro diplomatické a konzulární pracovníky MZV ČR“). Zbývající ministerstva konkrétní dokumenty nevyjmenovávají, pouze zdůrazňují, že koncepční, rozhodovací a vyhodnocovací procesy ve všech fázích přípravy a následného provádění hledisku rovných příležitostí žen a mužů podřizují. Spojování metody gender mainstreamingu s vnitřními, resp. personálními předpisy je sice správné, ale těžiště aplikace této metody by mělo být především ve věcných politikách směřujících k veřejnosti. Aplikace této metody vyžaduje nahlížet na každou plánovanou akci v daném resortu - včetně legislativy, koncepcí a programů - z perspektivy mužů i žen a jejich odlišných zkušeností a potřeb tak, aby ženy i muži mohli plně realizovat svá práva. Ve vztahu k materiálům předkládaným na schůzi vlády tuto povinnost zdůrazňuje Jednací řád vlády (čl. IV odst. 7 písm. c)[12].

Ministryně pro lidská práva a národnostní menšiny se v roce 2007 zúčastnila **veřejné diskuze o rovných příležitostech žen a mužů** (opatření 1. 9.) zejména v rámci Evropského roku rovných příležitostí pro všechny 2007. Cílem této iniciativy EU bylo zvýšit informovanost veřejnosti o antidiskriminační legislativě EU a posílit vyvážené zohledňování všech důvodů diskriminace, včetně pohlaví. Evropský rok rovných příležitostí pro všechny byl realizován za finanční podpory EU a státního rozpočtu, k jeho aktivitám probíhaly tiskové konference, často za osobní účasti ministryně pro lidská práva a národnostní menšiny. Ministryně pro lidská práva a národnostní menšiny a zmocněnec pro lidská práva byli dále zapojeni do veřejné diskuze o rovných příležitostech žen a mužů prostřednictvím Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů, resp. Rady vlády pro lidská práva, a jejích výborů.

[12] Podle Jednacího řádu vlády předkládací zpráva materiálu pro schůzi vlády vždy obsahuje "zhodnocení současného stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k rovnosti žen a mužů, týká-li se navrhované řešení postavení fyzických osob; hodnocení musí obsahovat vysvětlení příčin případných rozdílů, očekávaných dopadů nebo očekávaného vývoje, s využitím statistických nebo jiných údajů členěných na muže a ženy, jsou-li tyto údaje k dispozici".

Resortní priority a postupy při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže na rok 2008 (opatření 1. 10.) zpracovaly, resp. své prioritní oblasti pro rok 2008 stanovily všechny resorty, s výjimkou Ministerstva pro místní rozvoj, které vychází z resortních priorit na rok 2005. Ministerstvo průmyslu a obchodu a Ministerstvo práce a sociálních věcí tento úkol vyplývající z usnesení vlády č. 762 ze 11. července 2007 nesplnily, tj. resortní priority nezpracovaly. Na svých webových stránkách do poloviny února 2008 aktuální dokument zveřejnila jen malá část resortů (MK, MF a MO). **Vyhodnocení plnění resortních priorit za rok 2007** (opatření 1. 11.) provedla část ministerstev v rámci podkladů o plnění vládních priorit (viz níže příloha IIIb), část je zpracovala do samostatného dokumentu. Za velmi kvalitní je v tomto ohledu třeba považovat hodnocení provedená Ministerstvem obrany, Ministerstvem spravedlnosti, Ministerstvem vnitra a Ministerstvem financí. Všechna ministerstva, která poskytla podklady k úkolu 1.12. (**doplnit resortní priority o základní směry vládní politiky rovných příležitostí pro muže a ženy podle aktualizovaných celostátních Priorit**) shodně prohlašují, že ve stanoveném termínu tento úkol splnila, a ve většině případů též uvádějí, v čem tato úprava spočívala.

V opatření 1.13 je uloženo průběžně **zapracovávat výsledky genderových analýz** do koncepčních materiálů spadajících do věcné působnosti ministerstva. Genderová analýza by měla identifikovat nerovné příležitosti žen a mužů, osvětlovat jejich příčiny a navrhovat vhodná řešení. Plnění tohoto úkolu ministerstva často realizují prováděním genderových analýz personálního složení resortu, které pak zapracovávají do vnitřních předpisů nebo resortních priorit. Ministerstva, která se zabývají personálním složením svého resortu, jistě zaslouží ocenění, na druhou stranu je opět třeba zmínit, že politika rovných příležitostí žen a mužů má průřezový charakter a genderové analýzy by měly být zohledněny především ve věcné, nikoliv pouze personální problematice každého resortu. Například Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy výsledky genderových analýz promítnulo do „*Sdělení MŠMT k postupu a stanoveným podmínkám pro udělování a odnímání schvalovacích doložek učebnicím a učebním textům a k zařazování učebnic a učebních textů do seznamu učebnic*“ a nechalo zpracovat do „*Pomůcky při posuzování genderové korektnosti učebnic*“. Odkaz na „*Informativní metodiku rozpočtování z hlediska rovnosti žen a mužů*“, kterou Ministerstvo financí společně s Ministerstvem práce a sociálních věcí zpracovalo, a dále doporučení k využití genderového hlediska při přípravě rozpočtu příslušné kapitoly, je uveden v dopisu, který byl zaslán správcům kapitol k sestavení státního rozpočtu na rok 2008. Rovné příležitosti žen a mužů Ministerstvo vnitra zohlednilo ve „*Střednědobé koncepci resortní politiky Ministerstva vnitra ČR na období 2006-2009*“ a Ministerstvo životního prostředí v „*Operačním programu životní prostředí na rok 2007-2013*“. Pro ostatní ministerstva je pravděpodobně tento úkol uchopitelný obtížně, neboť neuvádějí žádné konkrétnější informace.

Projekty prosazující rovné příležitosti pro ženy a muže v rámci své **dotační politiky** (opatření 1. 15.) podporují jen některé resorty:

Ministerstvo	Název programu	Podpořená nestátní nezisková organizace	Výše dotace v Kč	Účel dotace
Ministerstvo kultury		Gender Studies o.p.s.	81.000,-	Úterky s gender

Ministerstvo vnitra	Program podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi (Prevence obchodování s lidmi a pomoc obětem)	La Strada Česká republika, o.p.s.	982.000,-	
		Arcidiecézní charita Praha	2.480.000,-	
Ministerstvo zdravotnictví		Bílý kruh bezpečí, o.s.	850.000,-	zpravodaj zaměřený na problematiku obětí násilí, přednášky, poradenská činnost pro oběti trestných činů
		Ochrana nenarozeného života	1.700.000,-	poradna pro ženy a dívky v obtížných situacích působící v 16 městech ČR

Finančních prostředky na dotace nestátním neziskovým organizacím poskytuje dále Ministerstvo práce a sociálních věcí v dotačních programech Evropského sociálního fondu a Iniciativy Společenství EQUAL a v oblasti podpory rodiny, sociálních služeb, zaměstnanosti, migrace a integrace cizinců (cizinek). Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vypisuje adekvátní dotační programy otevřené pro genderové projekty, zejména „Program na podporu činnosti občanských sdružení působících v oblasti regionálního školství“, který je určen profesně orientovaným občanským sdružením pedagogických pracovníků v regionálním školství a projektům občanských sdružení zaměřených na problematiku vládních usnesení Přesná čísla ve výše uvedených případech předkladatel neobdržel.

Ostatní resorty buď v rámci své dotační politiky nepodporují projekty zaměřené na rovné příležitosti žen a mužů, nebo sdělují, že jejich dotační programy jsou podmíněny respektováním tohoto principu. Podle nestátních neziskových organizací nicméně nedisponují kvalitní metodikou hodnocení dodržování tohoto principu a nelze tudíž očekávat systematický přístup ani konkrétní výsledky.

Proti dosavadní grantové politice v oblasti rovných příležitostí žen a mužů vznáší nestátní neziskové organizace námitky obecně (např. Česká ženská lobby). Za problematickou považují i stanovenou míru spolufinancování projektů, která je pro mnoho neziskových organizací, nedisponujících vlastními prostředky, nesplnitelná. Ve vztahu k organizacím a jednotlivým projektům zaměřeným na ženy v rozhodovacích pozicích tuto skutečnost zdůrazňuje občanské sdružení Fórum 50%: jediným počinem v této oblasti v roce 2007 bylo padesátiprocentní kofinancování projetu Vyrovnávání šancí žen a mužů v rozhodovacích procesech a politice, který podpořil z poloviny Evropský sociální fond a státní rozpočet ČR v rámci programu JPD 3. Stát nepodporuje finančně tuto oblast navzdory nepříznivému vývoji a zahraničním kritikám. Proklamovaná spolupráce s neziskovým sektorem je podle Fóra 50% obecně značně problematická. Omezuje se spíše na jednotlivé konkrétní akce než na systematickou spolupráci, např. spolupráce s kabinetem ministryně pro lidská práva a národnostní menšiny na pořádání konference.

Ministerstvo zahraničních věcí princip rovných příležitostí pro ženy a muže zakomponovalo do zásad **zahraniční rozvojové spolupráce** (opatření 1. 17.) po vstupu ČR do EU, které v rámci svého zaměření na plnění rozvojových cílů Deklarace tisíciletí podporují rovnost mužů a žen a zlepšení postavení žen a dívek. Poskytování vládních stipendií ke studiu na veřejných vysokých školách v ČR je podmíněno rovným zastoupením mužů a žen. Kromě koncepčních a metodických materiálů se princip rovných příležitostí žen a mužů odráží též v bilaterálních rozvojových projektech ČR (např. „Ženské centrum IMAN“ - Čečensko, doba

realizace: 2005-2007, rozpočet: 3,9 mil.Kč; „Vybudování centra pomoci pro oběti domácího násilí – region Šumadija, Srbsko, doba realizace: 2006-doposud, rozpočet: 8,8 mil.Kč) a ve spolupráci s nestátními neziskovými organizacemi zaměřenými na genderovou problematiku v rámci zahraniční rozvojové spolupráce a humanitární pomoci poskytované do zahraničí (Forum pro rozvojovou pomoc; o. s. Berkat)

Pokud jde o **genderové aspekty migrační a integrační politiky** (opatření 1. 18.), Ministerstvo vnitra průběžně sleduje statistiky nelegální migrace a pobytu cizinců a cizinek s ohledem na genderový aspekt. Z těchto statistik vyplývá, že jak v případech nelegální migrace, tak v případech nelegálního pobytu na území ČR převládají výrazně muži nad ženami. Ministerstvo práce a sociálních věcí v září roku 2007 představilo výsledky výzkumu *„Analýza přístupu žen imigrantek a mužů imigrantů ke vzdělávání a na trh práce v ČR“*. Tato kvantitativní a kvalitativní analýza probíhala bezmála jeden rok a byla spolufinancována z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR. Výzkumem bylo zjištěno mj., že azylanti i azylantky si obtížněji hledají práci, s nezaměstnaností se v jejich případě hůře vyrovnávají muži vzhledem k očekáváním, která jsou na ně kladena v souvislosti s „tradiční povinností“ zajistit rodinu. Práci si hledá celkem 38 % azylantů a azylantek (42 % mužů a 32 % žen). Patrný je i vyšší počet žen-azylantek v domácnosti. Z důvodu neschopnosti zajistit rodinu jsou muži azylanti méně spokojeni se životem v ČR než ženy azylantky. Průměrný čistý měsíční osobní výdělek pracovních imigrantů se pohybuje zhruba mezi 11 - 13 000 Kč, ženy imigrantky vydělávají výrazně méně než muži (rozdíl činní cca 3 500 Kč). Ženy-imigrantky stojí v centru udržování kulturních tradic země původu, na druhé straně ženy-matky zprostředkovávají integrační strategie druhé generaci. Rodiny imigrantů se vyznačují „tradičním“ genderovým rozdělením – muži více vydělávají, na ženy připadá větší podíl prací v domácnosti: neliší se tudíž výrazně od převažující struktury českých rodin. Ženy-imigrantky jsou dále celkově méně informovány o podmínkách pobytu a práce v cílové zemi, častěji tedy mohou podléhat rizikovým situacím při uplatňování na českém trhu práce, což se projevuje nižšími mzdami, neplacenou prací a nevyužíváním kvalifikace.

2. Právní zabezpečení předpokladů rovných příležitostí pro ženy a muže a zvyšování úrovně právního vědomí

Významným počinem v oblasti legislativy rovných příležitostí v roce 2007 je především to, že vláda schválila a Poslanecké sněmovně předložila návrh zákona o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon) (sněmovní tisk č. 253). Jak už bylo zmíněno výše, jeho cílem je odstranit nejednotnost stávající právní úpravy rovného zacházení a ochrany před diskriminací a přizpůsobit ji požadavkům práva ES. Právní řád každého členského státu EU by měl zajišťovat ochranu před diskriminací tím, že ve svých právních předpisech nejen zakáže diskriminaci, ale i vymezí definice přímé a nepřímé diskriminace, obtěžování, sexuálního obtěžování a pronásledování a upraví nástroje právní ochrany před diskriminací. Toto příslušné právní předpisy, s výjimkou některých pracovněprávních předpisů vztahujících se na závislou práci (např. zákon o zaměstnanosti) obsahují zcela nedostatečně nebo vůbec. Připravovaný zákon bude upravovat právo na rovné zacházení a ochranu před diskriminací v oblasti zaměstnání, přístupu k zaměstnání a povolání, samostatné výdělečné činnosti, odbornému vzdělávání, poradenství a rekvalifikaci, členství a účasti v organizacích pracovníků nebo zaměstnavatelů, sociální ochrany včetně sociálního zabezpečení a zdravotní péče, sociálních výhod, vzdělání a přístupu ke zboží a službám, které jsou k dispozici veřejnosti, včetně bydlení. Návrh zákona upravuje právo na rovné zacházení a ochranu před diskriminací z důvodů rasy nebo etnického původu, národnosti, pohlaví, sexuální orientace, věku, zdravotního postižení, náboženského vyznání či víry, a povinnosti fyzických a

právnických osob při jejich zajišťování. Osoba, jejíž právo na rovné zacházení bylo porušeno, se bude moci u soudu domáhat zejména toho, aby bylo od diskriminace upuštěno, aby byly odstraněny následky diskriminačního zásahu a aby jí bylo dáno přiměřené zadostiučinění. Navrhovaný zákon také určuje instituci, jež bude působit v oblasti rovného zacházení a ochrany před diskriminací, kterou bude veřejný ochránce práv.

V roce 2007 byl také vypracován a Parlamentem schválen zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, který mj. obsahuje změnu úpravy rodičovského příspěvku. Rodičovský příspěvek je nově koncipován ve vícerychlostní struktuře (2, 3 nebo 4 roky čerpání) a ve třech výměrách stanovených v pevných částkách, a to zvýšené, základní a snížené. Volba doby pobírání rodičovského příspěvku a výše rodičovského příspěvku se vztahuje jak na ženu, tak na muže. Tato volba sice není zcela neomezená, nicméně znamená rozšíření stávajících možností. Smyslem nové právní úpravy bylo rozšířit svobodu volby a větší flexibilitu pro rodiny s dětmi tak, aby si mohly podle svých konkrétních podmínek volit délku rodičovské dovolené i výši rodičovského příspěvku, kterou po tu dobu dostávají, a tím lépe sladit svůj rodinný a pracovní život.

Na návrh Ministerstva zahraničních věcí bylo dále do návrhu novely zákona o důchodovém pojištění zapracováno ustanovení, které má manželkám (manželům) diplomatů umožnit dobrovolné důchodové pojištění i na dobu nad 10 let.

Na Ministerstvu práce a sociálních věcí byla v průběhu roku 2007 připravena technická novela zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, v rámci které je navrhováno též provést změnu týkající se vdoveckých důchodů. Platné ustanovení § 82a zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, stanoví, jakým způsobem se určí výše vdovského důchodu vypláceného v souběhu s přímým důchodem vdovy v případech, kdy výše vdovského důchodu byla omezena, popř. výplata nebyla vůbec prováděna, protože úhrn obou důchodů přesahoval příslušnou nejvyšší výměru souběhu důchodů platnou podle předpisů účinných před 1. lednem 1996. Zákon neobsahuje obdobnou úpravu pro souběh vdoveckého důchodu s přímým důchodem vdovce. Přestože počet takto omezených výší nebo nevyplácených vdoveckých důchodů je relativně nízký, není z hlediska principu rovného zacházení důvodné (a vlastně ani možné), aby byli vdovci z této úpravy vyloučeni. Technická novela má tuto disproporci odstranit. Návrh zákona byl vládou schválen 11. února 2008 a nyní je projednáván v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR jako sněmovní tisk č. 436.

Ministerstvo práce a sociálních věcí dále připravilo návrh na vypovězení Úmluvy Mezinárodní organizace práce č. 45 o zaměstnávání žen podzemními pracemi v podzemí a dolech všech druhů. Úmluva je v rozporu s právem Evropských společenství (ES), které zákaz některých prací obecně pro všechny ženy považuje za diskriminaci a omezování svobodné volby žen.

Ministerstvo práce a sociálních věcí (oddělení rovnosti žen a mužů) dále v roce 2007 uspořádalo ve spolupráci s agenturou TAIEX Evropské komise mezinárodní seminář o implementaci zákonodárství ES v oblasti rovnosti žen a mužů. Cílem semináře bylo posílit povědomí o rovných příležitostech pro ženy a muže a jejich právní úpravě, a to hlavně mezi právními odborníky. Seminář byl pozitivně ohodnocen a zejm. zúčastněné soudkyně projevily zájem o další podobné akce zaměřené na právo ES, především judikaturu z oblasti rovných příležitostí žen a mužů.

Zvyšování povědomí o rovných příležitostech mužů a žen u osob, které aplikují právo, je třeba považovat za klíčové, neboť ani sebedokonalejší legislativa, pokud nebude odpovídajícím způsobem používána v praxi, nezaručí obětem diskriminace, nerovného zacházení či násilí dostatečnou ochranu. Zájem o seminář zorganizovaný Ministerstvem práce

a sociálních věcí odhalil, že právě na soustavné vzdělávání v této oblasti je třeba v budoucnu položit větší důraz.

Co se týče zapracování principu rovných příležitostí žen a mužů do právních předpisů ve věcné působnosti resortu, ministerstva shodně uvádějí, že jejich předpisy jsou s tímto principem v souladu, že tento soulad průběžně revidují a u nových předpisů jej sledují v rámci připomínkového řízení.

3. Zajištění rovných příležitostí žen a mužů v přístupu k ekonomické aktivitě

Úkoly v této oblasti státní politiky rovných příležitostí pro ženy a muže jsou zaměřeny na odstraňování disproporcí v přístupu žen a mužů ke vzdělání, zaměstnání a podnikání.

Co se týče **vzdělávacích kvalifikačních programů** (opatření 3. 1.), jsou všechny podle Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy v celém rozsahu přístupné dívkám i chlapcům a jsou dále doplněny o vzdělávací programy pro přípravu na povolání. Z kurzů, které by měly usnadnit nalezení vhodného pracovního uplatnění ženám v roce 2007, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy uvádí kurz Asistent/ka pedagoga pro žáky a žákyně ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí.

Informace o nabídce **rekvalifikačních programů**, usnadňujících nalezení vhodného pracovního uplatnění ženám, o státní podpoře rekvalifikací ženám, které z důvodu péče o děti nebyly po delší dobu ekonomicky aktivní, a o **kontrolách zaměřených na dodržování ustanovení o zákazu diskriminace na základě pohlaví** a jejich výsledcích (opatření 3. 2.) Ministerstvo práce a sociálních věcí neposkytlo.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) uvádí, že pomoc dívkám a chlapcům při volbě povolání poskytuje Centrum kariérového poradenství a internetové stránky www.startnatrhprace.cz, zabezpečované Národním ústavem odborného vzdělávání. Žáci a žákyně mají též na základě Rámcového vzdělávacího programu pro základní školy získat schopnost posoudit své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy a prokázat v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce. Jaká opatření byla přijata ke zvýšení informovanosti dívek a chlapců speciálně o možnostech **vzdělávání v oborech netypických a netradičních pro jednotlivá pohlaví** a jakým způsobem jsou dívky a chlapci (popř. ženy a muži) na základě svých individuálních schopností a zájmů podněcováni k přípravě na tato povolání (opatření 3.3.), MŠMT nezmiňuje. Neuvádí bohužel ani údaje o počtu dívek a chlapců, kteří zahájili středoškolské a vysokoškolské studium technických, humanitních, příp. dalších oborů vzdělávání v roce 2007 ve srovnání s předchozími lety tak, aby bylo možno posoudit vývoj situace v této oblasti.

Úsilí o vymýcení **stereotypního diskriminačního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, zaměstnání a ve společnosti** (opatření 3. 4.) je promítnuto do rámcových vzdělávacích programů MŠMT, jejichž účelem je stanovit cíle, formy, délku a obsah jednotlivých oborů vzdělávání. Na základě těchto rámcových programů jsou následně vytvářeny školní vzdělávací programy a hodnocení výsledků vzdělávání. Rámcový vzdělávací program pro základní školy jako důležitou součást vzdělávání v oblasti Člověk a společnost uvádí mj. výchovu k toleranci a respektování lidských práv a k rovnosti mužů a žen. Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje též k „utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě a k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti“. Rámcový vzdělávací program pro gymnázia obsahuje průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, v jehož rámci mají být studenti a studentky seznamováni s nerovnostmi mezi muži a ženami v globálním kontextu a

problematikou genderu. Rámcové vzdělávací programy pro další obory vzdělávání budou dále vznikat. Tyto vzdělávací programy doplňuje Příručka pro genderově citlivé výchovné poradenství, vypracovaná Otevřenou společností o.p.s. v Programu Iniciativy Společenství EQUAL a distribuovaná do škol prostřednictvím Institutu pedagogicko psychologického poradenství.

Pokud jde o vysokoškolské vzdělávaní, Centrum pro studium vysokých škol v souvislosti s řešením výzkumného úkolu Terciální vzdělávání publikovalo studii Rovné příležitosti žen a mužů ve výuce a vědě na vysokých školách a vyšších odborných školách v ČR.

Úkol **podporovat přístup žen k zaměstnáním, kde se využívají informační a komunikační technologie** (opatření 3. 5.)**,** MŠMT plní průběžně, ostatní ministerstva odpovědná za plnění tohoto úkolu (MPSV a MV) k němu nedodala žádné informace.

Analýza učebních osnov, učebnic a učebních pomůcek provedená z hlediska toho, jakým způsobem se tyto učebnice podílejí na vytváření a reprodukci genderově založených stereotypů a předsudků (opatření 3. 6.), byla zapracována do Sdělení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k postupu a stanoveným podmínkám pro udělování a odnímání schvalovacích doložek učebnicím a učebním textům a k zařazování učebnic a učebních textů do seznamu učebnic[13.] Podle tohoto sdělení může být ředitelem/ředitelkou věcně příslušného odboru schvalovací doložka udělena učebnici, která respektuje Ústavu ČR a právní předpisy platné na území ČR, zejména základní práva a svobody, které se zaručují všem lidem bez rozdílu rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině, a prosazuje rovné příležitosti mužů a žen. Podle sdělení se také posuzuje soulad učebnice s výchovou směřující k uplatňování principu rovných příležitostí mužů a žen (zda učebnice neobsahuje stereotypní přístupy ve vztahu k pohlavím a vytváří předpoklady k rovnocennému formování obou pohlaví) a také skutečnost, zda učebnice obsahuje pouze texty a grafické materiály, které nevedou k vytváření negativních stereotypů a zjednodušených zobecnění o konkrétních sociálních skupinách, národech, národnostech, rasách, pohlaví apod.

Pokud jde o **vzdělávání pedagogů, pedagožek a pedagogických pracovníků v oblasti rovných příležitostí žen a mužů** (opatření 3. 7.), Výzkumný ústav pedagogický v Praze na svém Metodickém portálu www.rvp.cz, který shromažďuje praktické nápady k tvorbě i realizaci školních vzdělávacích programů, uveřejnil články o genderové problematice. Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR podle MŠMT v roce 2007 dále pro pedagogy a pedagožky zrealizoval vzdělávací kurz o aspektech sexuálního násilí. Pro učitele a učitelky středních a vyšších odborných škol nabízí Oddělení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Národního ústavu odborného vzdělávání akreditovaný kurz „Rovnost mužů a žen ve výuce společenskovědních předmětů ve středním odborném školství“.

Informace o tom, jak probíhalo v roce 2007 proškolování **poradců/poradkyň pro volbu povolání při úřadech práce v problematice rovných příležitostí žen a mužů** (opatření 3. 8.), Ministerstvo práce a sociálních věcí neposkytlo. Pro **výchovné poradce/ poradkyně na školách** (opatření 3. 9.) a učitele/učitelky Výchovy k volbě povolání a Úvodu do světa práce je určeno e-learningové vzdělávání v rámci projektu VIP kariéra. Řešiteli projektu jsou Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR a Národní ústav

[13] Sdělení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k postupu a stanoveným podmínkám pro udělování a odnímání schvalovacích doložek učebnicím a učebním textům a k zařazování učebnic a učebních textů do seznamu učebnic ze dne 20. září 2007, č.j. 16854/2007-2.; http://www.msmt.cz/uploads/VKav_200/Ucebnice_dolozky_310108/Sdeleni_16854.doc.

odborného vzdělávání. Výchovní poradci a poradkyně mohou též využít služeb Centra kariérového poradenství, které je organizační součástí Národního ústavu odborného vzdělávání.

Vytvoření **vzdělávacích a rekvalifikačních programů, zaměřených na podnikání žen** (opatření 3. 10.) je jednou z aktivit projektu Innostart Iniciativy Společenství EQUAL. Projekt, realizovaný národním rozvojovým partnerstvím Delta (součástí jsou mj. úřady práce Most, Louny, Chomutov a Národní ústav odborného vzdělávání), usiluje o vytvoření fungující regionální struktury pro podporu systematického přístupu k podnikání znevýhodněných skupin v Ústeckém kraji a tím zajištění vstřícnějšího podnikatelského prostředí. Cílovými skupinami projektu jsou kromě znevýhodněných osob na trhu práce též učitelé/učitelky, poradci/poradkyně a pracovníci/pracovnice úřadů práce. Program pro ženy nese název WOMEN AND DEVELOPMENT TAKE-OFF a je určený pro podnikatelky rozvíjející vlastní firmu, které potřebují podporu poradenskou a informační, aby daly svému podnikání nový, aktivní impuls. Trénink vedou zkušené, úspěšné regionální podnikatelky.

4. Vyrovnávání sociálního postavení žen a mužů pečujících o děti a potřebné členy rodiny

Čtvrtá oblast národního akčního plánu se soustřeďuje na jeden ze v současnosti nejakutnějších problémů v postavení žen a mužů v naší společnosti, a tím je znevýhodnění osob, které se v rodinách starají o děti a jiné potřebné členy rodiny. Bohužel, o plnění většiny opatření z této oblasti nelze podat žádnou zprávu, neboť Ministerstvo práce a sociálních věcí výlučně odpovědné za plnění opatření 4.1. (zohledňování výkonu osobní péče o děti a potřebné členy rodiny při stanovení nároků na dávky), 4.2. (vytváření variabilních pracovních režimů umožňujících sladit výkon zaměstnání a rodinných povinností), 4.4. (rozvoj azylových pobytů pro občany pečující o děti v obtížných životních situacích) a 4.6. (metodické řízení orgánů sociálně právní ochrany dětí v souvislosti s rovnými příležitostmi obou rodičů v péči o děti) k nim nedodalo žádné podklady.

Jen stručnou informaci lze také poskytnout o tom, jakým způsobem příslušné resorty podporují **zřizování a provoz zařízení a služeb péče o děti a jiné potřebné členy rodiny** (opatření 4. 3.). Ministerstvo pro místní rozvoj v loňském roce zřízení žádného takového zařízení ani služby nepodpořilo, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy sděluje, že za plnění tohoto úkolu zodpovídá pouze formálně, protože není zřizovatelem těchto zařízení, a může je proto jen metodicky vést. Ministerstvo zdravotnictví informuje o možnostech poskytované zdravotní péče v prenatálních ambulancích a prostřednictvím předporodních kurzů.

Podpora zřizování bytů pro osoby se zvláštními potřebami, včetně osob s nezaopatřenými dětmi v tíživé rodinné situaci, a oběti domácího násilí (opatření 4. 5.) je v kompetenci Ministerstva pro místní rozvoj. V roce 2007 byla v rámci podprogramu Podpora výstavby podporovaných bytů zahájena výstavba 94 chráněných bytů, 13 bytů na půl cesty a 2 vstupních bytů, na které byly uvolněny finanční prostředky v celkové výši 51 820 000 Kč.

5. Zohledňování žen z hlediska jejich reprodukční funkce a fyziologických odlišností

Jak už bylo uvedeno výše ad. 4, Ministerstvo zdravotnictví **přispívá k informovanosti o různých možnostech poskytování zdravotní péče v těhotenství, při porodu a v poporodním období** (opatření 5.1.) prostřednictvím prenatálních ambulancí a předporodních kurzů.

S cílem **zlepšit reprodukční zdraví žen a zabránit vzniku kardiovaskulárních a nádorových onemocnění** (opatření 5. 2.) se ženám ve věku 45 – 69 let každé dva roky z veřejného zdravotního pojištění hradí screeningové vyšetření prsu. Těhotným ženám, u kterých lze předpokládat narození plodu s nízkou porodní hmotností, se poskytuje specializovaná péče v perinatologických centrech. V roce 2007 byl dále z dotačního programu Národní program zdraví - projekty podpory zdraví finančně podpořen jeden projekt zaměřený na zlepšení zdraví žen, včetně zlepšení stravovacích zvyklostí těhotných žen, a tři projekty zaměřené na prevenci nádorových a kardiovaskulárních onemocnění.

6. Potlačování násilí páchaného na ženách

Úkol **uskutečnit veřejnou informační kampaň o nepřijatelnosti domácího násilí a dalších forem násilí páchaného na ženách a umožnit nestátním neziskovým organizacím účast v pracovní skupině vytvořené k plnění tohoto úkolu** (opatření 6. 1.) se průběžně plní. Ministerstvo vnitra v srpnu 2007 zahájilo informační kampaň proti obchodu s lidmi a proti sexuálnímu vykořisťování pod názvem „*Neboj se to říct za ni*“. Kampaň vedená platformou nestátních neziskových organizací „*Spolu proti obchodu s lidmi*“ skončila 15. ledna 2008.

Proti násilí páchanému na ženách je zaměřená též kampaň Rady Evropy probíhající od roku 2006 do června roku 2008. Kampaň by měla být realizována též na úrovni jednotlivých členských států Rady Evropy. Garanci za provedení kampaně na území České republiky převzalo v roce 2007 Ministerstvo vnitra, k její realizaci však v témže roce podle dostupných informací nedošlo, proto se možností jejího provedení na území ČR, včetně využití materiálů a doporučení z kampaně, začal zabývat Výbor pro prevenci domácího násilí Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů.

Zmocněnec pro lidská práva a národnostní menšiny, který je spoluzodpovědný za plnění tohoto úkol, sdělil, že v roce 2007 nedisponoval finančními prostředky k uskutečnění informační kampaně.

Zaměřit sociální práci na pomoc obětem násilných trestných činů a na rodiny, kde je ohrožen zdravý vývoj a výchova dětí, a podpořit rozšiřování azylových domů pro ženy – oběti domácího násilí, včetně azylových domů s utajenou adresou (opatření 6. 2.), je úkolem Ministerstva práce a sociálních věcí, toto však podklady neposkytlo. Ze zkušeností nestátních neziskových organizací, které s obětmi domácího násilí pracují, nicméně vyplývá, že aplikace zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, činí v případech domácího násilí problémy. Nedostatkem je především to, že zákon ani prováděcí vyhláška k zákonu (č. 505/2006 Sb.) neobsahují specifickou službu „azylový dům s utajenou adresou pro oběti domácího násilí“, a dále neexistují standardy poskytování sociálních služeb obětem domácího násilí. To se projevuje zejména tím, že ženy pobývající v utajených azylových domech i se svými dětmi jsou často na základě rozhodnutí soudu či orgánu sociálně právní ochrany děti nuceny předávat dítě do péče svému násilnému partnerovi. Tím se výrazně zvyšuje jak riziko dalšího pokračování násilí vůči ženě a dětem, tak riziko vypátrání pobytu ženy a dítěte. Standardy poskytování sociální péče v azylových domech s utajenou adresou, resp. pobyt ženy a dětí v takovém domě by proto měl být zohledňován při rozhodování příslušných orgánů upravujících styk dítěte s násilným rodičem.

V souvislosti se službami poskytovanými obětem domácího násilí neziskové organizace upozorňují dále na to, že je třeba systematicky pracovat též s pachateli domácího násilí, např. formou speciálních programů pro tyto osoby.

Co se týče **přijetí legislativních a jiných opatření směřujících k potlačování domácího násilí, lepší ochraně jeho obětí a promítnutí těchto legislativních opatření do**

rekodifikace trestního zákona (opatření 6. 3.), Ministerstvo spravedlnosti v roce 2007 připravilo a vláda schválila návrh nového trestního zákoníku. Nový trestní zákoník ve svém § 166 obsahuje skutkovou podstatu trestného činu týrání svěřené osoby žijící ve společném obydlí, která se od v současné době platného § 215 trestního zákona („týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě“) liší zpřísněným trestní sankce. Za spáchání trestného činu podle § 166 nového trestního zákoníku bude možné uložit trest odnětí svobody až na 4 léta (tedy o rok více), při naplnění okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby až na 12 let (tj. o 4 roky více). Okolnosti podmiňujících použití vyšší trestní sazby se oproti stávající úpravě rozšiřují o způsobení těžké újmy na zdraví nebo smrti.

Skutková podstata nového trestného činu nebezpečné pronásledování (tzv. stalkingu) nebyla do návrhu nového trestního zákoníku zahrnuta. Nebezpečné pronásledování, tj. různé formy slídění, špehování, nežádoucího kontaktování oběti, její rodiny nebo pracovních kolegů, postávání před domem nebo zaměstnáním oběti a podobné formy obtěžujícího chování, které trvá i ukončení manželství (partnerství), nicméně v praxi představuje velmi vážný problém. Navrhnout legislativní řešení tohoto problému si jako jeden ze svých úkolů vytyčil Výbor pro prevenci domácího násilí Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů.

Od 1. 1. 2007 se u nás na základě zákona č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím, začal uplatňovat tzv. institut vykázání násilné osoby z bytu. V červnu 2007 vyhodnotilo Policejní prezidium ČR proškolování policistů k aplikaci oprávnění Policie ČR v oblasti domácího násilí. Do tohoto termínu bylo proškoleno celkově 12 308 policistů v rozsahu od 2 do 19 hodin. Do konce roku 2007 se uskutečnily další prohlubující výcviky policistů. Na školeních se významně podílel Bílý kruh bezpečí, o. s., který zpracoval i materiály pro účastníky. Problematika domácího násilí je zařazena též do studijních programů bakalářského, magisterského a doktorandského studia a celoživotního vzdělávání Policejní akademie ČR. Ve školním roce 2006/2007 byly vypsány kurzy s názvem „Domácí násilí“ a „Nebezpečné pronásledování (stalking)“.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v roce 2007 začalo připravovat ve spolupráci s Psychosociálním centrem Acorus, o. s. vzdělávací program v rámci pomoci obětem domácího násilí na ženách a dětech „*Násilí v rodině*“. Jeho cílem je, aby odborní pracovníci a pracovnice v poradnách rozeznali u dětí a mládeže chování signalizující násilí v rodinách, uměli poskytnout první pomoc v krizi dětem a uměli poradit, kam se mohou oběti domácího násilí obracet.

Kroky zaměřené na boj proti domácímu násilí průběžně monitoruje (opatření 6. 4.) meziresortní skupina expertů z Ministerstva vnitra, Ministerstva spravedlnosti, Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva zdravotnictví, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Policie České republiky a nestátních neziskových organizací (KOORDONA a Bílý kruh bezpečí, o. s.). Meziresortní skupina následně každoročně překládá informaci vládě. Informaci o plnění opatření pro zavedení interdisciplinárních týmů spojujících zdravotní, sociální a policejní pomoc při odhalování a stíhání případů domácího násilí za rok 2006 předložil ministr vnitra v březnu 2007, zpráva o stavu ke dni 31. prosince 2007 byla vládě pro informaci předložena dne 17. března 2008.¨

Při řešení problematiky domácího násilí jsou dále podle nestátních neziskových organizací velkým nedostatkem chybějící verifikovatelné analýzy, a sice analýza genderového charakteru a analýza socio-ekonomických dopadů domácího násilí. Resorty by proto se v následujícím období měli při plnění úkolu 7.4 (podporovat výzkum společenských jevů, které vedou k diskriminaci žen a mužů, případně k ohrožení jejich důstojnosti, zdraví nebo života viz níže) více zaměřit na domácí násilí.

7. Sledování a vyhodnocování účinnosti uplatňování principu rovných příležitostí pro ženy a muže

Sledování a vyhodnocování účinnosti opatření k uplatňování principu rovných příležitostí žen a mužů (opatření 7. 1.) na většině ministerstev provádí personální odbor resp. personální sekce. Výjimkou jsou následující ministerstva: Ministerstvo spravedlnosti, které k plnění tohoto úkolu a potažmo též celých vládních Priorit zřídilo zvláštní pracovní skupinu pro oblast prosazování rovnosti žen a mužů, složenou ze zástupců (zástupkyň) útvarů klíčových pro tuto problematiku. Obdobně na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy působí stálá pracovní skupina pro problematiku rovných příležitostí mužů a žen, přímo podřízená náměstkovi ministra pro sociální otázky a složená ze zástupců (zástupkyň) jednotlivých odborů všech skupin ministerstva a nestátních neziskových organizací. Pracovní skupina k řešení problematiky rovného zacházení s muži a ženami byla vytvořena též na Ministerstvu financí a Ministerstvu obrany. Pracovní skupina na Ministerstvu obrany je poradním a iniciačním orgánem ředitele sekce personální a jsou v ní zastoupeny organizačních celků ministerstva. Pokud jde o plnění resortních opatření Ministerstva obrany přijatých k prosazování rovných příležitostí žen a mužů za celý výcvikový rok, jejich hodnocení zpracovávali všichni vedoucí pracovníci přímo podřízení ministryni obrany. Zřízení zvláštní pracovní skupiny se jeví lepším řešením než řešení přijatá v ostatních resortech, vzhledem k tomu, že – jak už bylo několikrát v této zprávě zdůrazněno – politika rovných příležitostí se netýká pouze postavení úředníků a úřednic na jednotlivých ministerstvech, ale především obyvatel České republiky, na než dopadají věcné politiky resortů. Pracovní skupina složená ze zástupců všech klíčových útvarů ministerstva nejlépe odráží průřezový charakter politiky rovných příležitostí žen a mužů, aniž by hrozilo její omezení pouze na personální záležitosti ministerstva.

Výsledkem **vyhodnocení účinnosti opatření, která směřují k uplatňování principu rovných příležitostí žen a mužů** (opatření 7. 2.) je předkládaná Souhrnná zpráva a následující výčet nových a pozměněných opatření. Do Souhrnné zprávy byly zapracovány podněty některých nestátních neziskových organizací, souběžně s vnějším připomínkovým řízením byl materiál zaslán těmto organizacím též k připomínkám.

Úkol **každoročně vydávat publikaci s maximálním využitím všech dostupných statistických analytických podkladů obsahujících údaje o účasti žen a mužů na rozhodujících společenských aktivitách (**opatření 7. 3.) je pravidelně svěřován Českému statistickému úřadu. Český statistický úřad v této souvislosti každoročně vydává publikaci *Zaostřeno na ženy, na muže (Focus on women, on men*), která obsahuje statistická data týkající se obyvatelstva, rodiny a domácností, zdraví, vzdělání, práce a mezd, sociálního zabezpečení, soudnictví a kriminality, veřejného života a rozhodování, vědy, technologie a informační společnosti a výsledky z některých sociologických výzkumů a šetření. Český statistický úřad též každoročně vydává analytickou publikaci *Život žen a mužů*.

Poslední úkol Priorit sleduje **podporu výzkumu společenských jevů, které vedou k diskriminaci žen a mužů, případně k ohrožení jejich důstojnosti, zdraví nebo života** (opatření 7. 4.). Ministerstvo práce a sociálních věcí v roce 2007 zadalo každoroční výzkum veřejného mínění s názvem *Trendy sociálně politických mechanismů ovlivňujících genderové vztahy VI* s cílem sledovat vývoj názorů společnosti v oblasti rovných příležitostí žen a mužů. Šetření navazovalo na pět předchozích výzkumů provedených v letech 2002 – 2006 a bylo realizováno agenturou Faktum Invenio s. r. o. K výsledkům výzkumu blíže viz výše část této zprávy nazvaná „Současný stav v rovných příležitostech pro ženy a muže“. MPSV dále prostřednictvím tiskové konference představilo výsledky výzkumu *„Analýza přístupu žen imigrantek a mužů imigrantů ke vzdělávání a na trh práce v ČR“*. O této analýze je blíže

pojednáno v rámci informace o plnění opatření 1.18. Oddělení rovnosti žen a mužů Ministerstva práce a sociálních věcí dále připravilo návrh na zadání projektu výzkumu s názvem *„Slaďování rodinného a pracovního života uplatňováním flexibilních forem práce“*, jehož cílem bylo analyzovat výhody a nevýhody jednotlivých flexibilních forem práce a dalších nástrojů umožňujících sladění rodinného a pracovního života. Výzkum měl šetřením zjistit preference zaměstnavatelů a zaměstnanců v této oblasti. Návrh projektu byl schválen dotační komisí ministerstva, rozhodnutím zadavatele ze dne 12. 10. 2007 však byla výzva k podání nabídek na řešení projektu v důsledku úsporných opatření zrušena.

Ministerstvo spravedlnosti prostřednictvím Institutu pro kriminologii a sociální prevenci v roce 2007 dokončilo výzkum *„Ženy jako pachatelky závažné trestné činnosti (psychologické a kriminologické aspekty)“*. V projektu si autoři a autorky mimo jiné stanovili za cíl zmapovat vývoj ženské kriminality v ČR, popsat osobnost pachatelky závažné násilné trestné činnosti a její odlišnosti od osobnosti pachatelky závažné nenásilné trestné činnosti a přispět k propracování programů resocializace odsouzených žen. Ke splnění těchto cílů byla shromážděna a analyzována statistická data Ministerstva vnitra, Ministerstva spravedlnosti a Vězeňské služby, dále byl proveden výběr výzkumného souboru žen odsouzených k trestu odnětí svobody delšímu než 5 let, realizováno psychologické vyšetření ve věznicích v Opavě a ve Světlé nad Sázavou, byly vyžádány a analyzovány trestní spisy pachatelek vybraných do výzkumného souboru a zmapovány kriminologické a forenzně psychologické přístupy k tématu kriminality žen. Jako závažný trestný čin byl pro potřeby výzkumu definován takový trestný čin, pro který byla pachatelka odsouzena k nepodmíněnému trestu odnětí svobody delšímu než 5 let. Z výzkumu vyplynulo mj., že zastoupení žen mezi pachateli trestných činů je v naší republice v posledních letech relativně nízké (mezi 8 – 11 % ze všech stíhaných, obžalovaných i odsouzených pachatelů), od roku 1994 se nicméně podíl žen na celkové kriminalitě plynule zvyšuje z původních 7,9 % na 13,6 % v roce 2006. Od kriminality mužů se kriminalita žen liší zejména tím, že v ní převažuje méně závažná majetková trestná činnost. Více než jednu pětinu všech stíhaných tvoří ženy u trestných činů označovaných jako hospodářská-ekonomická kriminalita, v rámci které jsou ženy stíhány za trestné činy zpronevěry a podvodu. Tento relativně vyšší podíl žen na ekonomické kriminalitě v České republice v porovnání se západoevropskými zeměmi zřejmě souvisí s vysokou mírou zaměstnanosti žen v ČR. Ze srovnání podílu trestů delších pěti let na všech trestech uložených mužům i ženám vyplývá, že ženy páchají zhruba stejně závažnou trestnou činnost jako muži. V případě odsouzení nesou ženy výraznější společenské stigma, než je tomu u mužů (podle sociálních stereotypů by se ženy „neměly“ dopouštět trestné činnosti). I tyto postoje určují, že ženy jsou nuceny čelit podstatně větším obtížím a tlakům než muži - jak ve vězení, tak po propuštění.

Institut pro kriminologii a prevenci dále vypracoval viktimologický výzkum pro Ministerstvo vnitra s názvem *„Zkušenosti obyvatel České republiky s některými delikty“*. Závěrečná zpráva z výzkumu z prosince 2007 např. uvádí, že mezi ženami bylo signifikantně více obětí sexuálně motivovaných deliktů a podvodů na spotřebiteli než mezi muži. Mezi muži bylo signifikantně více obětí fyzického napadení/vyhrožování fyzickým násilím a krádeží věcí z aut. Rovněž více mužů se setkalo s požadavkem úplatku či s jeho očekáváním. Statisticky významné rozdíly mezi poškozenými ženami a muži nebyly zjištěny u loupeže, krádeže osobních věcí, krádeže auta, jízdního kola, motocyklu, vloupání do obydlí a do chat/chalup.

Závěr

V rámci závěrečného zhodnocení plnění programového dokumentu Priority a postupy vlády při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže je třeba konstatovat, že ačkoliv rok 2007 přinesl některé pozitivní změny pro oblast rovných příležitostí žen a mužů (zejm. opětovné předložení vládního návrhu antidiskriminačního zákona do Parlamentu ČR, obnovení činnosti Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů a zřízení jejích dvou výborů), celkově nedošlo k významnému pokroku. To lze vyvodit jak z genderově senzitivních ukazatelů a provedeného výzkumu veřejného mínění (zmíněných v úvodních částech této zprávy), tak z úrovně zpracování podkladů o plnění národního akčního plánu předávaných jednotlivými ministerstvy.

Resorty bohužel ve svých zprávách často uvádějí nekonkrétní údaje, ze kterých nelze určit, zda a jakým způsobem resort opatření plní. Některá sdělení se dokonce každoročně doslovně opakují. Tato nedostatečná míra informační hodnoty resortních zpráv může být jednak odrazem faktického neplnění, jednak nepochopením uloženého úkolu v souvislosti s jeho obecnou formulací.

Jistá míra obecnosti a trvalosti zadaných úkolů je nicméně odůvodněná a účelná, neboť umožňuje každému z resortů, aby si v rámci svých možností vybral prostředek, kterým chce dosáhnout cíle stanoveného opatřením vlády. Nástrojem pro tuto konkretizaci by měly být především resortní priority, jejich úroveň je nicméně velmi rozdílná, od precizních (Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra) až po priority resortu totožné s Prioritami vlády (Ministerstvo zdravotnictví).

S ohledem na nedostatky v plnění některých opatření jsou v následujících odstavcích navrženy jejich nové formulace a je doplněno několik nových úkolů.

Především se navrhuje, aby národní akční plán dále podpořil slaďování rodinného a pracovního života, které je jednou z priorit Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů a veřejností je pociťováno jako závažný problém. Změny v této oblasti jsou obsaženy v návrzích opatření 4. 2., 4. 3. a 4. 7. s tím, že posledně jmenovaný úkol směřuje k posílení aktivního otcovství a partnerství u mužů a tím k ulehčení rodinné zátěže žen.

Druhá část změn národního akčního plánu se týká domácího násilí a dalších forem násilí páchaného na ženách. Do návrhu byly zapracovány některé návrhy nestátních neziskových organizací (zejm. KOORDONY), týkající se další ochrany obětí domácího násilí, dětí - svědků domácího násilí a práce s pachateli těchto trestných činů.

Z dalších změn jmenujme ještě nové opatření týkající se zohledňování genderového hlediska při přípravě rozpočtů, opatření, kterým se má posilovat úroveň právního vědomí o rovných příležitostech žen a mužů u právnických profesí, a opatření, na základě kterého by měla být – v návaznosti na přesun koordinace politiky rovných příležitostí žen a mužů z ministra práce a sociálních věcí na ministryni pro lidská práva a národnostní menšiny – vytvořena v rámci webových stránek Úřadu vlády též stránka věnovaná rovným příležitostem žen a mužů.

Návrh aktualizovaných opatření pro prosazování rovnosti žen a mužů

Na základě výše uvedeného se navrhuje (změny jsou zvýrazněny):

Změnit znění opatření 1.1.:

1. 1. V rámci své mediální politiky a s ohledem na průřezový charakter politiky rovných příležitostí pro ženy a muže zdůrazňovat tento princip a informovat o opatřeních

přispívajících k jeho zabezpečování v souvislosti s věcnou působností každého ~~resortu~~ **člena vlády**.

Odpovídají: členové vlády
Termín: průběžně

Změnit znění opatření 1.2.:
1. 2. Aktivně podporovat konkrétními opatřeními ~~výběr vhodných kandidátek do funkcí~~ **vyrovnané zastoupení mužů a žen** ve vládních orgánech a na vedoucí**ch** míst**ech** jak na ministerstvech, tak i v jimi řízených správních úřadech a institucích. ~~Vyhodnotit přijatá opatření pro dosažení vyváženého zastoupení žen a mužů ve vedoucích funkcích a v pracovních kolektivech.~~

Odpovídají: členové vlády
Termín: 31. 12. **2008** ~~pro vyhodnocení opatření~~
~~Termín: průběžně pro aktivní výběr kandidátek~~

Změnit znění opatření 1.10.
1. 10. ~~Zpracovat resortní priority a postupy při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže na rok 2008 v oblastech, které spadají do věcné působnosti jednotlivých ministerstev, a do 15. ledna 2008~~ **Vyhodnotit plnění opatření resortních priorit a postupů při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže za rok 2008 a do 31. ledna 2009** je předložit ministryni pro lidská práva a národnostní menšiny jako národní koordinátorce agendy rovných příležitostí pro ženy a muže.

Odpovídají: členové vlády
Termín: **31.** 1. **2009**

Změnit znění opatření 1. 11.
1. 11. ~~Vyhodnotit plnění opatření resortních priorit a postupů při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže za rok 2007~~ **Zpracovat resortní priority a postupy při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže na rok 2009 v oblastech, které spadají do věcné působnosti jednotlivých resortů, a do 31. ledna 2009** je předložit ministryni pro lidská práva a národnostní menšiny jako národní koordinátorce agendy rovných příležitostí pro ženy a muže.

Odpovídají: členové vlády
Termín: **31**. 1. **2009**

Změnit znění opatření 1. 12.
1. 12. Doplnit resortní priority a postupy při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže **na rok 2008** o rozpracování a konkretizaci ~~základních směrů vládní politiky rovných příležitostí podle~~ aktualizovaných opatření z celostátních Priorit a postupů vlády při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže.

Odpovídají: členové vlády
Termín: ~~15. 9. 2007~~ **31. 7. 2008**

Sloučit opatření 1. 14. a 1. 16. v jedno následujícího znění:
1. 14. Zařadit do nabídky vzdělávání úředníků veřejné správy a zaměstnanců ve správních úřadech problematiku rovných příležitostí pro ženy a muže, s možností využít k tomu

vypracovanou e-learningovou formu vzdělávání. **Doporučovat e-learningovou formu vzdělávání v problematice rovných příležitostí pro ženy a muže k využití úředníkům samosprávných celků.**

Odpovídá: ministr vnitra
Termín: průběžně

Pod bodem 1. 16. zařadit nové opatření následujícího znění:
1. 16. **Při přípravě rozpočtů podle možností přihlížet k genderovému hledisku.**

Odpovídají: členové vlády
Termín: 31. 12. 2008

Změnit znění opatření 1. 18.:
1. 18. ~~Zpracovat~~ **Rozpracovat do konkrétních opatření doporučení vyplývající z** analýzy relevantních aspektů migrační a integrační politiky z hlediska rovných příležitostí pro ženy a muže se záměrem ~~zjistit~~ **odstranit zjištěné** nerovnosti ~~a identifikovat stávající problémy~~**.**

Odpovídají: ministr práce a sociálních věcí
Termín: 31. **8. 2008**

Doplnit nové opatření označené jako bod 1. 19. následujícího znění:
1. 19. Vytvořit internetovou stránku věnovanou vládní politice rovných příležitostí pro ženy a muže.

Odpovídá: vedoucí Úřadu vlády
Termín: 31. 7. 2008

Doplnit nové opatření označené jako bod 2. 2. následujícího znění:
2. 2. Do systému vzdělávání soudců, státních zástupců, policie a dalších právních odborníků zařadit problematiku rovných příležitostí žen a mužů, včetně její právní úpravy, a monitorovat aplikaci této úpravy v praxi.

Odpovídají: ministr spravedlnost, ministr vnitra
Termín: 31. 12. 2008

Sloučit opatření 3. 1. a 3. 10. v jedno následujícího znění:
3. 1. V zájmu zvýšení míry konkurenceschopnosti žen na trhu práce nadále podporovat vytváření nabídky vzdělávacích kvalifikačních a rekvalifikačních programů, usnadňujících nalezení vhodného pracovního uplatnění ženám, včetně pracovního uplatnění výkonem samostatné výdělečné činnosti **a podnikání**. **Speciální pozornost přitom věnovat ženám žijícím na venkově, ženám starším 55 let, matkám samoživitelkám a romským ženám.** Zabezpečit možnosti státní podpory rekvalifikací občanům, zejména ženám, které z důvodu péče o děti nebyly po delší dobu ekonomicky aktivní.

Odpovídají: ministr práce a sociálních věcí, ministr školství, mládeže a tělovýchovy, ministr průmyslu a obchodu
Termín: 31. 12. **2008**

Změnit a doplnit znění opatření 3. 3.:

3. 3. **Prostřednictvím cílených programů** podpořit individuální schopnosti a zájmy jak dívek a žen, tak chlapců a mužů, o přípravu pro povolání v těch oborech, které jsou z hlediska pohlaví považována za netypická.

Odpovídá: ministr školství, mládeže a tělovýchovy
Termín: ~~průběžně~~ **31. 12. 2008**

Změnit znění opatření 3. 4.:

3. 4. Prostřednictvím ~~školních osnov~~ **rámcových vzdělávacích programů**, učebních a dalších materiálů pokračovat v úsilí o vymýcení stereotypního diskriminačního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání a ve společnosti a dále prosazovat princip rovnosti žen a mužů v rámci aktivit spojených s Národním programem rozvoje vzdělávání v České republice – tzv. "Bílou knihou".

Odpovídá: ministryně školství, mládeže a tělovýchovy
Termín: 31. 12. 200**8**

Sloučit opatření 3. 7. a 3. 9. v jedno následujícího znění:

3. 7. Pokračovat v realizaci vzdělávacích programů pro pedagogy a pedagogické pracovníky v oblasti rovných příležitostí žen a mužů s cílem poskytnout jim účinné postupy k provádění genderově senzitivní výuky. **Pokračovat ve školení výchovných poradců na školách v problematice rovných příležitostí žen a mužů a zajistit, aby ji mohli uplatňovat při své poradenské činnosti.**

Odpovídá: ministr školství, mládeže a tělovýchovy
Termín: 31. 12. **2008**

Změnit a doplnit znění opatření 3. 8.:

3. 8. Pokračovat v proškolování poradců pro volbu povolání, **zprostředkovatelů práce a dalších zaměstnanců** při úřadech práce v problematice rovných příležitostí žen a mužů a zajistit, aby ji uplatňovali při své ~~poradenské~~ činnosti.

Odpovídá: ministr práce a sociálních věcí
Termín: 31. 12. **2008**

Změnit a doplnit znění opatření 4. 2.:

4. 2. ~~Budoucí právní úpravou pracovních vztahů~~ **Legislativními a jinými opatřeními** umožňovat **a podporovat** vytváření variabilních pracovních režimů, které ~~by~~ zaměstnancům pečujícím o děti a rodinu usnadni~~ly~~ ~~sladit výkon zaměstnání s výkonem rodinných povinností~~ **slaďování pracovního a rodinného života.**

Odpovídá: ministr práce a sociálních věcí
Termín: 31. 12. **2008**

Změnit a doplnit znění opatření 4. 3:

4. 3. V rámci svých zákonných kompetencí podporovat konkrétními opatřeními ~~zřizování a provoz zařízení pro péči o děti a~~ **rozvoj dostupných služeb péče o děti, včetně dětí do tří let věku**. **Podporovat konkrétními opatřeními zřizování a provoz zařízení pro péči o další** potřebné členy rodiny a podporovat rozvoj sociálních služeb (zejména pečovatelské služby, denních stacionářů, osobní asistence a podobně), doplňují-li či nahrazují péči poskytovanou zaměstnanými občany.

Odpovídají: ministr práce a sociálních věcí, ministr školství, mládeže a tělovýchovy, ministr zdravotnictví, ministr pro místní rozvoj
Termín: 31. 12. **2008**

Doplnit nové opatření označené jako bod 4. 7. následujícího znění:
4. 7. Legislativními a jinými opatřeními podporovat aktivní přístup k otcovství, čerpání rodičovské dovolené muži a jejich větší zapojení do péče o domácnost.

Odpovídá: ministr práce a sociálních věcí
Termín: 31. 12. 2008

Doplnit znění opatření 6. 1:
6. 1. ~~Uskutečnit veřejnou informační kampaň~~ **Pokračovat v informování veřejnosti** o nepřijatelnosti domácího násilí a dalších forem násilí páchaného na ženách. ~~a umožnit nestátním neziskovým organizacím účast v pracovní skupině vytvořené k plnění tohoto úkolu~~.

Odpovídají: ministr vnitra, ministr práce a sociálních věcí, ministr školství, mládeže a tělovýchovy, ~~zmocněnec vlády pro lidská práva~~
Termín: 31. 12. **2008**

Změnit a doplnit znění opatření 6. 2:
6. 2. Zaměřit sociální práci na **prevenci a** pomoc obětem **domácího násilí a obětem** násilných trestných činů, na rodiny, kde je ohrožen zdravý vývoj a výchova dětí, **a na pachatele domácího násilí**. ~~V rámci této pomoci podpořit rozšiřování sítě azylových domů pro ženy – oběti násilí.~~ Podpořit vznik **azylových domů** a azylových domů s utajenou adresou **pro oběti domácího násilí**, **vytvořit standardy poskytování sociálních služeb v těchto domech** a podpořit nestátní neziskové organizace zabývající se těmito aktivitami.

Odpovídá: ministr práce a sociálních věcí
Termín: 31. 12. **2008**

Změnit a doplnit znění opatření 6. 3:
6. 3. ~~Přijmout~~ **Pokračovat v přijímání** legislativních a jiných opatření směřujících k potlačování domácího násilí a lepší ochraně jeho obětí, ~~včetně promítnutí legislativních opatření do rekodifikace trestního zákona~~. **včetně dětí – svědků domácího násilí. Zajistit, aby existence domácího násilí v rodině byla zohledňována při úpravě styku dítěte s násilným rodičem.**

Odpovídají: ministr spravedlnosti, ministr vnitra, ministr práce a sociálních věcí~~, zmocněnec vlády pro lidská práva~~
Termín: 31. 12. **2008**

Doplnit znění opatření 6. 4:
6. 4. K realizaci opatření vedoucích k interdisciplinárnímu řešení problematiky domácího násilí a k vytvoření integrovaného systému pomoci jeho obětem průběžně monitorovat **a připravovat** kroky zaměřené na boj proti domácímu násilí a pravidelně předkládat informace vládě.

Odpovídá: ministr vnitra
Termín: průběžně

Změnit znění opatření 7. 2:
7. 2. Vyhodnocovat účinnost opatření k uplatňování principu ~~rovnosti~~ **rovných příležitostí žen a mužů** a na požádání je předkládat vládě a ~~nestátním neziskovým organizacím, zabývajícím se rovnými příležitostmi pro ženy a muže.~~ **a zveřejňovat je.**

Odpovídá: ministryně pro lidská práva a národnostní menšiny
Termín: průběžně

Ostatní opatření se navrhuje ponechat, pouze aktualizovat termín jejich plnění.

Příloha IIIa

Seznam tabulek

Tabulka č. 1.: Účast žen v rozhodovacím procesu v roce 2007

Tabulka č. 2.: Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR

Tabulka č. 3.: Volby do Senátu Parlamentu ČR

Tabulka č. 4.: Volby do zastupitelstev krajů

Tabulka č. 5.: Volby do zastupitelstev obcí

Tabulka č. 6.: Ekonomické postavení obyvatelstva

Tabulka č. 7.: Míra ekonomické aktivity podle věkových skupin

Tabulka č. 8: Míra ekonomické aktivity

Tabulka č. 9: Míra zaměstnanosti podle věkových skupin

Tabulka č. 10: Míra zaměstnanosti podle pohlaví

Tabulka č. 11: Zaměstnaní v NH na částečný úvazek

Tabulka č. 12: Průměrné a mediánové hrubé měsíční mzdy v Kč

Tabulka č. 13: Nezaměstnaní podle věkových skupin

Tabulka č. 14: Nezaměstnaní v časových řadách

Tabulka č. 15: Ženy a muži pobírající rodičovský příspěvek

ÚČAST ŽEN V ROZHODOVACÍM PROCESU k 31. 12. 2007 (zdroj: resorty) Tabulka č. 1

funkce ➔	*Ministr /ministryně*	*Náměstek /náměstkyně ministra*		*Ředitel / ředitelka odboru*			*vedoucí oddělení*			*ostatní odborní pracovníci/ pracovnice*			*Ředitel /ředitelka resortní instituce*			*vedoucí detaš. pracoviště*		
ministerstvo ↓	M/Ž	M	Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž
dopravy	M	6	1	22	2	8,33	60	19	24,05	155	209	57,42	0	0	0,00	-	-	-
financí	M	7	0	32	11	25,58	74	64	46,38	490	712	59,23	17	3	15,00	-	-	-
kultury	M	6	2[1]	14	10	41,67	7	14	66,67	70	148	67,89	26	6	18,75	-	-	-
pro místní rozvoj (podle stavu k 28. 1. 2008)	-	4	0	14	12	46,15	34	29	46,03	162	292	64,32	-	-	-	-	-	-
obrany: vojáci z povolání občanští zaměstnanci	Ž	1 4	0	25 20	0 3	0,00 13,04	50 42	0 8	0,00 16,00	369 353	70 347	15,95 49,57	- -	- -	- -	- -	- -	- -
práce a sociálních věcí	M																	
průmyslu a obchodu	M																	
spravedlnosti	M	5	0	11	9	45,00	25	21	45,65	87	196	69,26	-	-	-	-	-	-
školství, mládeže a tělovýchovy	M	4[2]	1	25	16	39,02	15	13	46,43	133	313	70,18	-	-	-	-	-	-
vnitra (podle stavu k 19. 12. 2007)	M	3	2	52	15	22,39	154	81	34,47	924	1285	58,17	15	3	16,67	-	-	-
zahraničních věcí - ústředí	M	2	1	26	13	33,33	42	16	27,59	333	385	53,62	-	-	-	-	-	-
- zahraničí		-	-	-	-	-	-	-	-	630	560	47,06	100	14	12,28	-	-	-
zdravotnictví	M	3	1	13	13	50,00	12	26	68,42	86	199	69,82	66	17	20,48	0	2	100,00
zemědělství	M	5	1[3]	75	21	21,88	99	56	36,13	681	1058	60,84	6	0	0,00	-	-	-
životního prostředí	M	4	1	34	9	20,93	45	42	48,28	171	312	64,60	14	0	0,00	-	-	-
Úřad vlády: místopředseda vlády/ předseda vlády	M/Ž 2M/M	7	2[1]	17	11	39,29	16	15	48,39	172	233	57,53	-	-	-	-	-	-
Celkem	16M/2Ž	61	12	380	145	27,62	675	404	37,44	4816	6319	56,75	244	43	14,98	0	2	100,00

[1] Včetně vrchních ředitelů (ředitelek) / ředitelů (ředitelek) sekce [2] Včetně vrchního ředitele kabinetu ministra. [3] Včetně vrchní ředitelky sekce přímo podřízené ministrovi.

Tabulka č. 2

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky

Rok	Ženy			Muži			Kandidáti ženy/muži (%)	Zvolení ženy/muži (%)
	kandidáti	zvoleno	úspěšnost (%)	kandidáti	zvoleno	úspěšnost (%)		
Volby 1996	908	30	3,3	3 584	170	4,7	25,3	17,6
Volby 1998	756	30	4,0	2 875	170	5,9	26,3	17,6
Volby 2002	1 596	34	2,1	4 472	166	3,7	35,7	20,5
Volby 2006	1 383	31	2,2	3 602	169	4,7	38,4	18,3

Pramen: ČSÚ

Tabulka č. 3

Volby do Senátu Parlamentu České republiky

Rok	Ženy			Muži			Kandidáti ženy/muži (%)	Zvolení ženy/muži (%)
	kandidáti	zvoleno	úspěšnost (%)	kandidáti	zvoleno	úspěšnost (%)		
Volby 2002	26	3	11,5	142	24	16,9	18,3	12,5
Volby 2004	37	3	8,1	160	24	15,0	23,1	12,5
Volby 2006	39	6	15,4	165	21	12,7	23,6	28,6

Pramen: ČSÚ

Tabulka č. 4

Volby do zastupitelstev krajů

Rok	Ženy			Muži			Kandidáti ženy/muži (%)	Zvolení ženy/muži (%)
	kandidáti	zvoleno	úspěšnost (%)	kandidáti	zvoleno	úspěšnost (%)		
Volby 2000	1 689	97	5,7	6 036	578	9,6	28,0	16,8
Volby 2004	2 161	102	4,7	6 148	573	9,3	35,1	17,8

Pramen: ČSÚ

Tabulka č. 5

Volby do zastupitelstev obcí

Rok	Ženy			Muži			Kandidáti ženy/muži (%)	Zvolení ženy/muži (%)
	kandidáti	zvoleno	úspěšnost (%)	kandidáti	zvoleno	úspěšnost (%)		
Volby 1994	35 871	11 102	30,9	124 482	51 058	41,0	28,8	21,7
Volby 1998	46 650	12 912	27,7	134 515	50 008	37,2	34,7	25,8
Volby 2002	53 424	14 161	26,5	139 505	48 333	34,6	38,3	29,3
Volby 2006	60 069	15 588	26,0	140 870	46 838	33,2	42,6	33,3

Pramen: ČSÚ

Tabulka č. 6

Ekonomické postavení obyvatelstva

počty osob v tis.

	Ženy		Muži		Celkem	
Počet obyvatel	5261		4266,1		9527,1	
Populace starší 15 let	4 541,20	51,66%	4 249,50	48,34%	8 790,70	100,00%
Ekonomicky aktivní obyvatelstvo	2 266,50	44,10%	2 872,70	55,90%	5 139,20	100,00%
Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo	2 238,60	62,63%	1 335,50	37,37%	3 574,10	100,00%
Zaměstnaní	2 086,10	43,21%	2 741,90	56,79%	4 828,00	100,00%
Nezaměstnaní	202,20	54,46%	169,10	45,54%	371,30	100,00%

Zdroj: ČSÚ, EKONOMICKÉ POSTAVENÍ POPULACE 15 + Stav ke dni: 30.12.2006

Míra ekonomické podle věkových skupin aktivity (v %)

Tabulka č. 7

Věková skupina	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Ženy	**52,3**	**51,8**	**52,3**	**51,8**	**51,8**	**52**	**52,1**	**51,6**	**51,3**	**50,9**	**50,8**	**50,5**	**50,6**	**50,5**	**49,7**
15 - 19	25,5	22,2	25,5	22,2	19,8	19,6	18,1	13,9	10,1	8,5	8,4	7,7	7,6	6,8	5,8
20 - 24	59,1	58,2	59,1	58,2	57,9	60,3	60,8	61,8	60,7	57,7	56,4	53,2	48,5	50,1	46,2
25 - 29	64,6	61,6	64,6	61,6	61,7	63,8	64,6	64,9	63,7	64,5	64,1	64,1	65,3	65,4	68,2
30 - 34	78,5	76,9	78,5	76,9	77,2	78,2	76,4	76,5	76,1	73,8	73,8	72,8	73,5	70,9	67,4
35 - 39	89	87,4	89	87,4	86,8	86,4	87,4	86,7	87,1	87,5	87	86,7	86,1	84,7	81,4
40 - 44	92	91,3	92	91,3	91,6	90,8	92	91,3	92,3	91,2	89,6	90,9	90,9	92	90,4
45 - 49	90,7	90,6	90,7	90,6	90,5	89,6	90,6	91,1	91,5	91,5	91,2	90,1	91,6	91,9	91,7
50 - 54	79,5	81,2	79,5	81,2	82,1	81,8	81,5	82,1	83,5	84,3	84,9	86,1	87,4	88,1	87,3
55 - 59	29,7	33	29,7	33	34,6	32,8	32,9	32,6	33,3	37,7	42,1	45,5	49	51,1	53,6
60 +	5,8	5,7	5,8	5,7	5,4	5	5,3	4,5	4,7	4,8	5,1	5	5,1	5,3	18,3
Muži	**71,5**	**71,4**	**71,5**	**71,4**	**71,1**	**70,8**	**70,6**	**69,8**	**69,4**	**69,3**	**68,7**	**68,4**	**68,7**	**68,6**	**68,5**
15 - 19	32,9	28,7	32,9	28,7	25,9	25,5	22,8	16	12,9	11,3	10,4	9,6	10,1	10	9,7
20 - 24	85,5	84,9	85,5	84,9	82,4	80,5	78,9	79,4	76,9	73	70	67,6	65,5	63,7	62,9
25 - 29	96,9	96,8	96,9	96,8	96,4	96,2	95,8	95	95	94,8	94,7	93,6	93,6	92,4	93,2
30 - 34	97,7	97,7	97,7	97,7	97,2	97,9	97,6	97,4	97,5	97,2	96,8	97,4	97,3	97	97,6
35 - 39	97,4	96,9	97,4	96,9	97,3	97,1	96,5	97,3	97,3	97,3	97	96,6	97	97,6	96,7
40 - 44	96,5	96,4	96,5	96,4	96,3	95,7	96,5	96,2	96,1	96,1	94,5	95,9	95,8	96,8	96,4
45 - 49	94,3	94	94,3	94	94,5	95	94,7	94,7	94,1	94,4	93,8	93,5	94,7	94,8	95,6
50 - 54	88,8	89	88,8	89	89,5	89,2	90	89,9	90,4	90,1	90,1	90,6	90,8	90,6	91,2
55 - 59	75,9	77,4	75,9	77,4	77,9	75,3	76,9	75,8	76,9	79,5	80	81,4	82,8	83,2	82,2
60 +	14,8	15,7	14,8	15,7	14,8	13,9	12,8	11,8	11,8	13,6	14,2	14,1	15,5	16,5	48,1

Zdroj: Výběrové šetření ČSÚ Stav ke 31.12.2007

Poznámka: Míra ekonomické aktivity je konstruována podle metodiky ILO a Eurostatu, tj. jako podíl celkové pracovní síly na počtu osob ve věku 15 a více let

Tabulka č. 8

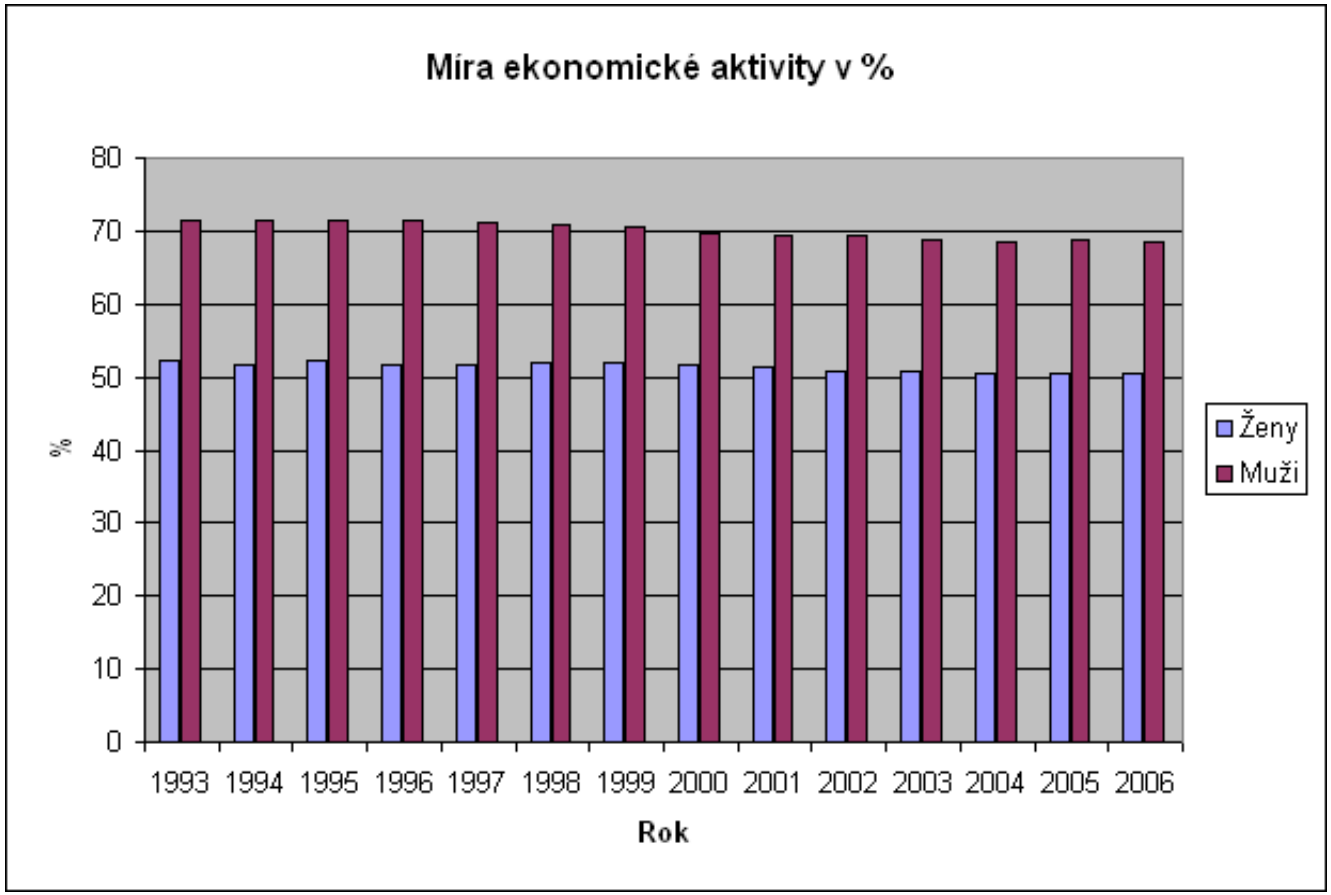

Zdroj: Výběrové šetření ČSÚ, publikace "Zaostřeno na muže a na ženy 2007" Stav k 31.12.2006

Tabulka č. 9

Míra zaměstnanosti podle věkových skupin

Ukazatel	1993	1995	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Ženy	**49,5**	**49,8**	**46,6**	**46,2**	**46,2**	**46,3**	**45,8**	**45,5**	**45,7**	**46,1**
věková skupina:										
15 - 19	28,5	21,8	11,8	8,7	5,7	4,8	4,6	4,3	4,4	4,1
20 - 24	49,4	55,5	51,9	53,2	52,4	49,7	47,7	44,6	40,9	42,1
25 - 29	58,7	59,2	55,3	56,1	55,4	57,2	57,2	56,4	57,6	60,1
30 - 34	75,4	74,2	66,2	66,1	66,9	66,1	64,7	64,4	65,4	63,6
35 - 39	86,0	85,6	79,1	78,8	78,6	79,7	78,2	78,8	78,1	77,6
40 - 44	87,9	88,8	84,9	83,6	85,3	85,1	82,4	83,5	83,6	85,1
45 - 49	89,2	88,1	83,8	83,4	85,6	85,6	84,9	83,7	84,8	84,8
50 - 54	76,2	77,6	76,1	76,0	77,3	78,3	77,8	78,7	79,5	81,2
55 - 59	24,9	28,6	31,4	30,9	31,5	36,1	39,6	42,4	45,8	47,9
60 +	5,7	5,6	4,9	4,2	4,3	4,5	4,9	4,9	4,9	5,2
Muži	**68,9**	**69,0**	**65,4**	**64,7**	**64,7**	**65,2**	**64,5**	**63,6**	**64,3**	**64,6**
věková skupina:										
15 - 19	34,0	28,9	16,1	11,1	8,7	7,9	6,9	5,7	5,6	6,2
20 - 24	81,6	81,0	68,9	67,9	66,4	63,5	60,0	55,1	55,1	55,1
25 - 29	93,5	93,6	89,4	88,8	88,7	89,5	88,7	87,1	87,7	87,2
30 - 34	94,7	95,2	91,5	91,5	92,5	93,0	92,9	93,5	93,3	92,5
35 - 39	94,9	94,5	91,5	91,8	91,9	93,0	92,7	91,4	92,7	93,9
40 - 44	94,7	94,1	90,9	90,8	91,1	91,5	90,2	90,7	91,1	93,0
45 - 49	91,2	92,5	89,3	89,2	89,1	89,7	89,4	88,3	89,3	90,2
50 - 54	86,9	87,1	85,0	84,4	85,7	85,4	85,1	85,0	85,3	85,8
55 - 59	69,8	74,5	73,3	71,8	73,4	76,5	76,5	76,9	78,5	78,4
60 +	14,0	14,2	12,2	11,4	11,4	13,2	13,8	13,7	15,2	16,1

Pramen: ČSÚ

Stav ke dni: 31.12.2006

Tabulka č. 10

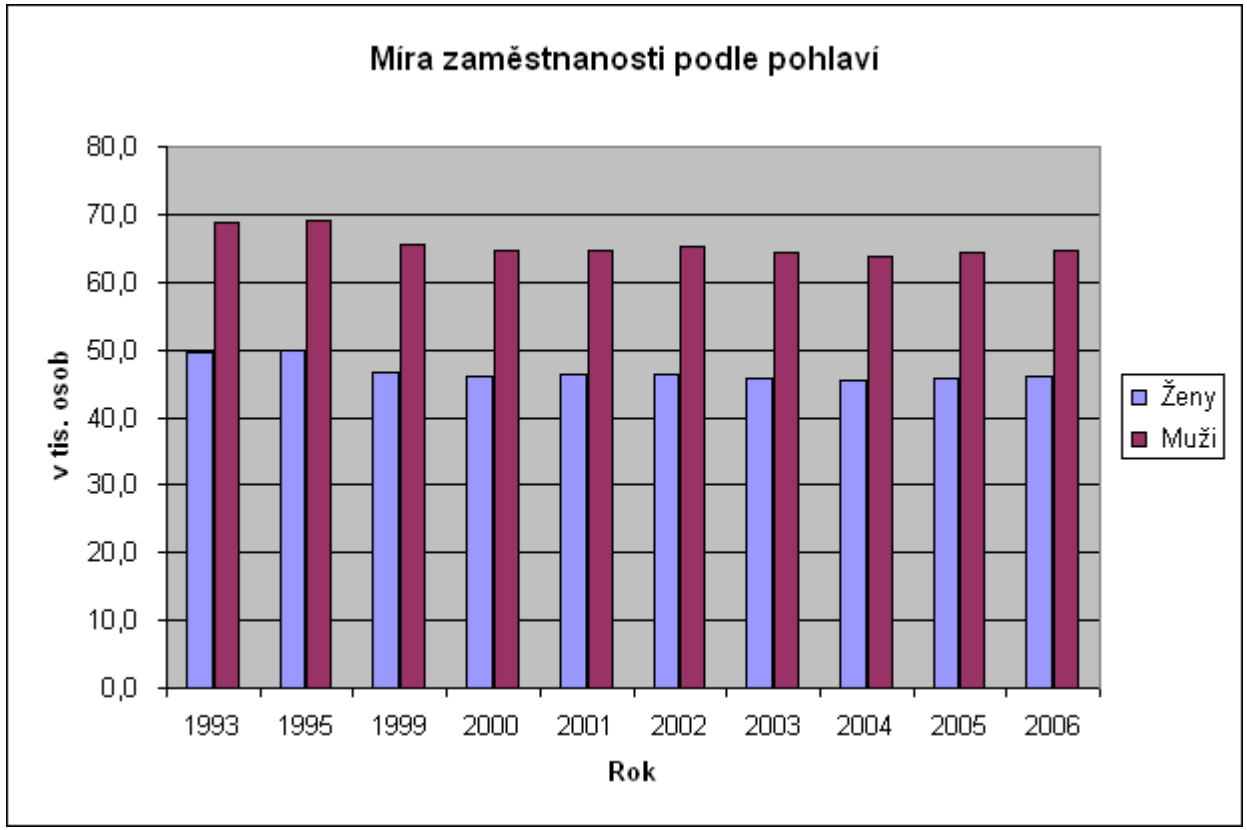

Pramen: ČSÚ

Stav ke dni: 31.12.2006

Zaměstnaní v NH na částečný úvazek

Tabulka č. 11

Rok	1993	1996	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Ženy	**221,0**	**212,8**	**199,9**	**186,8**	**169,3**	**171,5**	**173,2**	**169,4**	**176,0**	**180,4**
Zákonodárci, vedoucí a řídící pracovníci	1,1	2,2	2,7	3,0	3,3	3,2	2,7	2,6	4,2	4,5
Vědečtí a odborní duševní pracovníci	15,9	21,3	23,2	20,6	17,9	17,5	20,1	21,9	21,2	21,8
Techničtí, zdravot. a pedagog. pracovníci (včetně příbuz. oborů)	30,3	28,9	33,1	30,6	24,6	28,2	28,0	30,0	36,1	39,2
Nižší administrativní pracovníci (úředníci)	23,1	24,3	22,6	22,6	22,5	23,1	24,3	27,0	25,2	23,5
Provozní pracovníci ve službách a obchodě	51,7	49,9	46,7	41,7	42,9	40,5	39,4	33,8	34,2	35,8
Kvalifik. dělníci v zem. a les. (vč. příb. ob.)	2,3	2,8	1,8	1,5	1,3	1,6	1,0	1,7	1,7	1,1
Řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé, opraváři	20,6	15,0	12,9	12,4	8,1	6,7	7,0	6,7	5,2	6,1
Obsluha strojů a zařízení	9,2	9,6	5,9	6,9	4,4	3,7	4,9	4,6	4,9	5,0
Pomocní a nekvalifik. pracovníci	66,7	58,6	51,0	47,7	44,2	46,9	45,8	41,0	43,3	43,4
Příslušníci armády	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nezjištěno	0,2	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	-	-	-	-
Muži	**80,9**	**82,9**	**62,5**	**58,7**	**56,2**	**58,7**	**60,0**	**60,8**	**57,2**	**61,5**
Zákonodárci, vedoucí a řídící pracovníci	2,6	2,6	2,8	2,0	1,0	2,2	1,8	1,1	1,3	2,1
Vědečtí a odborní duševní pracovníci	10,7	11,6	10,3	9,6	11,3	11,9	10,5	12,0	12,3	11,9
Techničtí, zdravot. a pedagog. pracovníci (včetně příbuz. oborů)	9,1	9,4	8,0	9,3	8,0	7,0	9,0	10,3	9,8	10,1
Nižší administrativní pracovníci (úředníci)	5,3	5,6	2,8	3,5	3,2	3,5	3,1	3,3	3,3	4,2
Provozní pracovníci ve službách a obchodě	5,9	7,1	4,1	3,3	3,1	6,2	5,3	5,5	4,8	4,0
Kvalifik. dělníci v zem. a les. (vč. příb. oborů)	1,6	1,3	1,3	1,1	1,1	1,8	1,6	1,1	1,0	1,0
Řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé, opraváři	19,8	21,3	14,6	12,3	11,7	11,2	12,5	12,0	8,8	9,7
Obsluha strojů a zařízení	7,7	6,8	5,1	4,2	5,0	3,6	4,2	4,2	4,8	6,7
Pomocní a nekvalifik. pracovníci	18,1	17,0	13,5	13,3	11,7	11,4	12,1	11,1	11,0	11,8
Příslušníci armády	-	0,0	-	-	-	-	-	.	-	-
Nezjištěno	0,3	0,0	-	-	0,0	-	-	-	-	-

Pramen: ČSÚ

Stav k 31.12.2006

Průměrné a mediánové hrubé měsíční mzdy v Kč.

Tabulka č. 12

Ukazatel	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Ženy											
Průměrná mzda	9 449	10 730	11 036	11 793	12 641	13 755	15 217	16 404	17 256	18 221	19 305
Medián mezd	8 400	9 740	9 938	10 721	11 436	12 505	13 742	14 838	15 645	16 443	17 310
Muži											
Průměrná mzda	12 245	14 166	15 323	16 109	17 251	18 481	20 404	21 983	23 044	24 271	25 593
Medián mezd	10 650	12 370	13 271	13 717	14 623	15 585	16 938	18 221	19 329	20 265	21 185
Celkem											
Průměrná mzda	11 069	12 572	13 361	14 097	15 187	16 353	18 133	19 510	20 545	21 674	22 908
Medián mezd	9 770	11 170	11 693	12 278	13 100	14 139	15 542	16 707	17 706	18 589	19 512
Podíl průměrné mzdy žen na průměrné mzdě mužů	77,2	75,7	72	73,2	73,3	74,4	74,6	74,6	74,9	75,1	75,4
Podíl mediánu mezd žen na mediánu mezd mužů	78,9	78,7	74,9	78,2	78,2	80,2	81,1	81,4	80,9	81,1	81,7

Zdroj: ČSÚ - Výběrové šetření mezd zaměstnanců Stav k 31.12.2006
Publikace "Struktura mezd zaměstnanců v roce 2006"

Tabulka č. 13

Nezaměstnaní podle věkových skupin

v tis. osob

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Ženy														
Věkové skupiny:														
15 - 19	20,5	19,5	15,6	14,4	15,5	21,2	22,1	17,6	14,5	12,2	12,2	10,9	10,2	8,5
20 - 24	15,8	16,2	15	14	19	29,8	40	36,4	34	31,2	32,2	30,7	26,2	27,2
25 - 29	19,5	20,6	18,3	16,2	20,1	26,9	36,2	36,8	35,4	32,1	30,7	33,8	32,7	21,9
30 - 34	15	16,6	14,3	15	20,1	26,4	34,3	35,1	31,1	26,8	33,4	32,8	33,1	31,6
35 - 39	14,2	13,8	11,7	11,2	13,2	19,5	26,8	26,2	28,6	26,6	30	26,4	26,8	24,2
40 - 44	14,3	12,1	12,7	11,5	15,4	21,7	26	26,7	23,1	19,4	22,8	24	24,4	23,8
45 - 49	10,4	10,2	10,6	10,5	15	20,5	27,5	30,8	23	22,6	23,7	22,7	23,3	23,2
50 - 54	6,2	4,8	6,3	7	10,5	15,9	21,5	24,9	25,6	24,6	28,5	29,5	31,2	27,0
55 - 59	3	2,1	3	3,2	3,5	3,1	4,6	5,5	5,9	6	9,4	11,9	12,7	12,9
60 +	4,2	2,7	2,4	3,1	3,2	4,5	4	2,9	3,7	3,3	1,6	1,9	2,8	1,8
Muži														
Věkové skupiny:														
15 - 19	17,7	21,7	17,6	13,8	14,5	21,5	24,6	17	14,8	11,6	11,9	13,1	15	12,7
20 - 24	17,5	19,1	19,2	18,5	22	29,8	46,7	51,2	44,6	38,7	38,9	46,6	37,1	30,4
25 - 29	10,3	10,8	11,6	11,4	12,9	18,1	25,9	26,8	27,9	24,3	27,8	29,9	26,6	22,1
30 - 34	10	10,2	8,8	7,7	11,1	14,1	21,4	20,6	17,5	15	14,7	16	17,4	20,5
35 - 39	9,3	10	10,2	8,9	11,2	12	16,6	18,9	19,1	15,1	15,4	18,2	15,2	13,5
40 - 44	9,1	8,2	9,6	9,3	12,3	14,4	20,5	19	16,9	14,9	13,8	17,5	16,4	13,5
45 - 49	9,2	8,2	7,7	9	10,8	13,5	21,5	21,8	19,2	18,2	16,6	18,7	18,5	15,5
50 - 54	4,1	4,8	5,3	6	8,3	11,4	19,4	21,4	18,9	18,3	19,6	21,8	21,3	18,4
55 - 59	3	4,7	3,2	4,6	5	7,1	10,5	12	11	10,2	12,3	16,4	16,3	18,2
60 +	6,8	4,8	5	6,1	4,8	4,4	4,1	2,9	3,4	3,1	3,7	3,1	2,9	4,1

Zdroj: ČSÚ, publikace "Zaostřeno na muže a na ženy 2007"

Stav ke dni: 31.12.2006

Tabulka č. 14

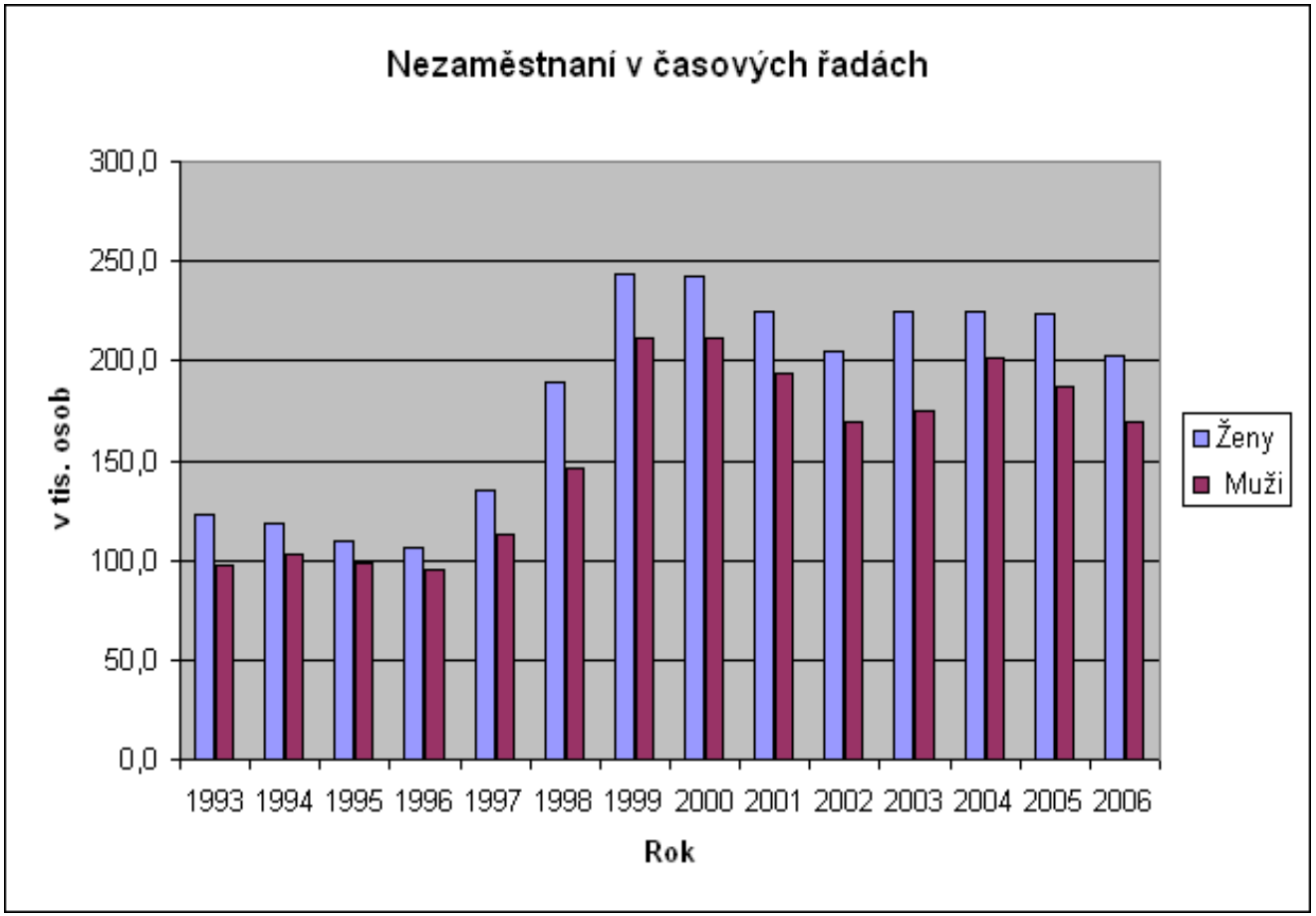

Zdroj: ČSÚ, publikace "Zaostřeno na muže a na ženy 2007" Stav ke dni: 31.12.2006

Tabulka č. 15

Ženy a muži pobírající rodičovský příspěvek

Dítě	věk do 3 let		věk od 3 do 7 let včetně		Celkem		%	
	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži
2005	225 607	2834	58 964	1080	284 571	3914	98,6	1,4
2006	239 093	2947	66 649	1246	305 742	4193	98,65	1,35
2007	187 386	2231	52 293	1022	239 679	3253	98,66	1,34

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Stav k 31. 12. příslušného roku

Příloha IIIb

Plnění jednotlivých opatření Priorit a postupů vlády při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže v roce 2007 (podle hodnotících zpráv resortů a dalších úřadů)

1. Prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže jako součást politiky vlády

1. 1. V rámci své mediální politiky a s ohledem na průřezový charakter politiky rovných příležitostí žen a mužů zdůrazňovat tento princip a informovat o opatřeních přispívajících k jeho zabezpečování v souvislosti s věcnou působností každého resortu.

Odpovídají: členové vlády
Termín: průběžně

Plnění úkolu 1.1.

V mediální politice **Ministerstva dopravy (MD)** byly ženy zastoupeny podílem odpovídajícím podílu resp. zastoupení žen ve vedoucích funkcích MD. V rámci vysílání pořadů zaměřených na podporu bezpečnosti silničního provozu na ČT 1 (seriál STOP) a TV PRIMA byly natočeny a odvysílány spoty přímo zaměřené na problémy žen řidiček. Oddělení BESIP (Bezpečnost silničního provozu) se zúčastnilo veletrhu Autosalon v Brně (8. - 14. 6. 2007), který byl tématicky zaměřen na Ženu a auto.

Vzhledem k řadě opatření v ekonomické oblasti, na které muselo v médiích reagovat **Ministerstvo financí (MF)** (daňová reforma apod.), nebyla příležitost pro účelné zařazení tématu rovných příležitostí žen a mužů do tiskových zpráv. MF však oslovilo časopis Veřejná správa s námětem na přípravu celého čísla zaměřeného na rovné příležitosti žen a mužů a připomínajícího myšlenku rozpočtování z hlediska rovných žen a mužů (tzv. gender budgeting). Již připravený projekt nakonec nebyl realizován vzhledem k dlouhodobému onemocnění redaktora časopisu.

V dopise, který byl zaslán správcům kapitol k sestavení státního rozpočtu na rok 2008, je uveden odkaz na „Informativní metodiku rozpočtování z hlediska rovnosti žen a mužů“ a návod, jak výdaje na tuto oblast začlenit do příslušné rozpočtové kapitoly. Závěrečné konference, kterou k projektu genderového rozpočtování připravilo ministerstvo práce a sociálních věcí, se aktivně zúčastnilo 5 zástupců MF.

Ministerstvo kultury (MK) v roce 2007 nezaznamenalo zájem médií zaměřený výhradně na genderovou problematiku. Mediální politika ministerstva se výrazným způsobem nezaměřuje na specifickou problematiku rovných příležitostí pro ženy a muže. Je třeba konstatovat, že ministerstvem nejsou vydávány publikace, články nebo pořádány konference zaměřené výhradě k této problematice. Do některých poskytnutých rozhovorů nebo uveřejněných článků se tato problematika v určitých souvislostech promítala. Ministerstvo se v hodnoceném období vždy snažilo dodržet princip rovných příležitosti pro ženy a muže. Ministerstvo pravidelně na svých www stránkách uvádí opatření Priorit a postupů MK ČR při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže.

Všechna opatření, která **Ministerstvo obrany (MO)** přijalo k prosazování rovných příležitostí žen a mužů včetně hodnotících materiálů, jsou trvale umístěna na webových stránkách – www.army.cz - cesta: Ministerstvo obrany ČR, Struktura (přes „Náměstek ministryně obrany Ing. František Padělek – další informace/Sekce personální/Struktura –

postavení mužů a žen). Pro všechny zaměstnance resortu MO jsou tato opatření k dispozici v rámci štábního informačního systému - Intranet MO.

Čtrnáctideník A report vydávaný Agenturou vojenských informací a služeb MO věnoval ženám na svých stránkách vysokou pozornost. Zaměřil se zejména na popularizaci žen sloužících jako profesionální vojákyně v nejrůznějších jednotkách a bojových útvarech Armády České republiky, především pak v zahraničních vojenských operacích. Pokračoval osmidílný tematický seriál „Ženy v armádě“, který redakce A reportu připravila již v uplynulém roce a v roce 2007 na tento seriál volně navázala. Jednalo se například o články věnované službě zdravotních sester v polní nemocnici v Afghánistánu, službě žen u 72. mechanizovaného praporu, účasti žen na víceboji Winter Survival, vyřazení žen v rámci kurzu vyšších důstojníků, účasti žen na přípravě pozorovatelů OSN a Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě, ženám sloužícím u Vojenské letecké informační služby, účasti žen v misi ALTHEA - stavba školy pro děti a další. V řadě článků byla prezentována skutečnost, že ženy v Armádě ČR mají rovnoprávné uplatnění jako muži a při výkonu své profese mohou být stejně úspěšné.

V průběhu roku 2007 věnovala média problematice žen v Armádě ČR trvale značnou pozornost, a to jak na celostátní, tak na regionální úrovni. Na pracovišti monitoringu odboru komunikačních strategií MO bylo do databáze uloženo více než sto stran textu tištěných periodik a záznamy různých médií, která se uvedenému tématu věnovala. Nejvíce se problematice žen v armádě věnovaly deníky Právo a Lidové noviny. Poměrně vysokou pozornost věnovala vojákyním Česká tisková kancelář a televizní stanice ČT 1, ČT 24 a Prima TV. Na celostátní úrovni prezentovala službu žen rovněž periodika Blesk, Víkend Hospodářských novin, Vlasta, Cosmopolitan, Respekt, Reflex, České motocyklové noviny a Marianne, televizní stanice TV Nova a rozhlasové stanice. Z regionálních periodik lze uvést Brněnský deník, Hradecký deník, Chebský deník, Metro, Metropolitní expres, Plzeňský deník, Pražský deník a Rokycanský deník. Z internetových serverů to byl server aktualne.cz, blisty.cz, iHNed.cz, iDNES.cz, natoaktual.cz a reflex.cz.

Výběr z důležitých a zajímavých témat diskutovaných v médiích:

Aktualne.cz - leden, ministryně obrany: „Ženy v naší armádě v minulosti plnily spíše podřadnou a doplňkovou roli. To se v současné době mění a já chci, pokud budu mít tu příležitost, tomuto trendu napomoci. Zajištění rovných příležitostí mužů a žen v přístupu k profesní kariéře v ozbrojených silách zahrnuje nejen revizi platných i nově přijímaných právních předpisů, vnitřních předpisů a normativních aktů, ale předpokládá i určitý názorový vývoj v oblast zažitých stereotypů a předsudků. Prosazování rovných příležitostí chápu jako postupný proces, a proto nejsem příznivkyní kvót a nehodlám určovat, kolik žen by mělo kde pracovat.“

Natoaktual.cz - leden, ministryně obrany: „Pokud jedním z deseti ministrů obrany je žena, zhruba to odpovídá podílu žen v armádě.“

Televizní stanice ČT1 – březen, informace - první plukovnice v Armádě ČR. Podle ministryně obrany není vyloučené ani to, že se žena v budoucnu stane náčelnicí Generálního štábu Armády ČR. Ministryně se domnívá, že ženy v armádě nemohou být na vysokých postech jenom kvůli příslušnosti k něžnému pohlaví.

Televizní stanice ČT1 - květen, rozhovor s generálem Petrem Pavlem, náčelníkem operačního odboru operační sekce Generálního štábu Armády ČR. Uvedl, že počet žen se v armádě od roku 1990 zvýšil téměř dvojnásobně, vojákyně armádní prostředí svým způsobem kultivují a také slouží v profesích, kde jsou jejich přednosti větší než u mužů.

Magazín Práva - červen, náčelník Generálního štábu Armády ČR Vlastimil Picek zde mimo jiné uvedl, že vojákyně pracují na různých místech a nesedí jen v kancelářích. Jsou zařazeny i u bojových jednotek, účastní se zahraničních vojenských operací. Jsou s nimi velmi dobré zkušenosti.

Český rozhlas Regina – září, rozhovor s příslušnicemi Vojenské policie o postoji veřejnosti k úloze žen v armádě. „Ženy v uniformě jsou vzdělané, odvážné a mají disciplínu, svoji práci dělají zodpovědně."

Plzeňský deník – listopad, rozhovor s praporčicí, účastnicí vojenské zahraniční operace v Afghánistánu. „Služba v armádě není pro každou ženu; ženy během výcviku musí počítat s vysokou fyzickou a psychickou zátěží."

Tisková a informační služba v několika případech zprostředkovala pro nejrůznější média rozhovor s vojenskými pilotkami, s příslušnicemi vyslanými do zahraničních vojenských operací a postoupila vybrané statistické údaje o ženách v Armádě ČR.

Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) v září roku 2007 uspořádalo tiskovou konferenci, na které byly představeny výsledky výzkumu „Analýza přístupu žen imigrantek a mužů imigrantů ke vzdělávání a na trh práce v ČR". Tato kvantitativní a kvalitativní analýza probíhala bezmála jeden rok, byla spolufinancována z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR a poprvé se v ČR zaměřila na genderový aspekt integrace. Tiskové konference MPSV následovaly též po zářijovém zasedání Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů a prosincové ustavující schůzi Výboru pro prevenci domácího násilí, na kterých byly za účasti ministryně pro lidská a národnostní menšiny oznámeny plánované cíle a aktivity obou orgánů.

Na **Ministerstvu pro místní rozvoj (MMR)** zajišťuje styk s veřejností odbor komunikace. Při svém vystupování na veřejnosti zohledňuje jak Úmluvu o odstranění všech forem diskriminace žen, tak také Všeobecnou deklaraci lidských práv, kde jsou zdůrazněny zásady rovnosti práv a respektování lidské důstojnosti. Genderové přístupy odboru komunikace je možné strukturovat z pohledu vnitřního fungování odboru a vnějšího - tedy jeho komunikace s cílovými skupinami média a široká veřejnost (či jejími segmenty). Odbor komunikace je obsazen v poměru 7:2 ve prospěch žen. Ředitelkou odboru je žena. Navzdory skutečnosti, že oblast mediálního trhu je v řídících funkcích v drtivé většině doménou mužů, odbor komunikace MMR pracuje na svých mediálních výstupech rovnocenně jak s mužskými, tak s ženskými zástupci redakcí jednotlivých médií. Odbor komunikace segmentuje své aktivity také s ohledem na charakter jednotlivých médií a jejich cílové skupiny dle zaměření muži - ženy. V roce 2007 pokračoval odbor komunikace v intenzivnější spolupráci s médii, která se zaměřují přímo na ženskou část populace ČR. Mediální výstupy jsou přitom přizpůsobovány a plně reflektují možné odlišné informační potřeby cílové skupiny ženy.

Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO) podklady pro vyhodnocení Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů neposkytlo.

Ministerstvo spravedlnosti (MS) zveřejnilo v lednu r. 2007 na svých webových stránkách zprávu „Hodnocení naplňování zásady rovných příležitostí mužů a žen v resortu Ministerstva spravedlnosti ČR v roce 2006". Uvedená zpráva obsahovala stručné vyhodnocení úkolů, které byly v souvislosti s prosazováním rovných příležitostí pro ženy a muže plněny v průběhu roku 2006, jak v oblasti legislativní činnosti zajišťované příslušnými organizačními útvary ministerstva, tak i v oblastech „přímého výkonu agend resortu", tj. jednotlivými složkami resortu justice. Jednalo se především o informace o legislativních změnách v oblasti boje proti domácímu násilí a prezentaci projektové a výzkumné činnosti,

realizované Vězeňskou službou ČR, Probační a mediační službou a Institutem pro kriminologii a sociální prevenci.

Obdobně jako v minulých letech, byly i v průběhu roku 2007 zveřejňovány tiskové zprávy, týkající se rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva. Jednalo se především o rozhodnutí ve věci stížností otců, ale i matek (v souvislosti s tzv. syndromem „zavrženého rodiče“), kteří namítali porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod a dalších. Úplný překlad rozhodnutí Soudu byl zároveň vždy s určitým časovým odstupem (vzhledem k rozsahu rozhodnutí) zveřejňován na webových stránkách Ministerstva spravedlnosti Kanceláří vládního zmocněnce.

Na webových stránkách Vězeňské služby ČR byla v průběhu ledna 2007 zveřejněna zpráva, pojednávající o výsledcích projektu „Cesty ke zkvalitnění výkonu služby žen v ozbrojených a bezpečnostních složkách“ v roce 2007. Jedná se o součást dlouhodobého meziresortního projektu s názvem „Cesty ke zkvalitnění podmínek výkonu služby příslušníků bezpečnostních sborů a ozbrojených složek“, na němž Ministerstvo spravedlnosti participuje prostřednictvím Vězeňské služby společně s Ministerstvem vnitra, Ministerstvem obrany a Ministerstvem financí.

Pro **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT)** je základním nástrojem informování o opatřeních týkajících se politiky rovných příležitostí jsou webové stránky MŠMT. Ty jsou aktualizovány vždy v souvislosti s nově přijatými opatřeními nebo aktuálními změnami. Průběžně byly zodpovídány dotazy novinářů týkající se genderové problematiky, zejména o genderových kritériích pro učebnice a dotazy na platovou diskriminaci pedagogických pracovnic.

Ministerstvo vnitra (MV), stejně jako v uplynulých letech, i v roce 2007 informovalo v rámci své mediální politiky o principu rovných příležitostí pro ženy a muže a o opatřeních přispívajících k jeho zabezpečování v souvislosti s věcnou působností resortu ve svých resortních časopisech, na webových stránkách a prostřednictvím informačního média resortu - Radia Vnitro. Pracovníci oddělení webové prezentace odboru tisku a public relations Ministerstva vnitra umístili na internetových stránkách resortu v roce 2007 následující příspěvky, ve kterých je obsažena problematika prosazování rovných příležitostí mužů a žen, resp. domácího násilí:

ČASOPIS VEŘEJNÁ SPRÁVA:

- 2007: Evropský rok rovných příležitostí pro všechny (http://www.mvcr.cz/casopisy/s/2007/1-2/eu.html
- Ochrana před domácím násilím http://www.mvcr.cz/casopisy/s/2007/9/info.html
- Možnosti využití mediace v diskriminačních sporech http://www.mvcr.cz/casopisy/s/2007/37/priloha_2.html

ČASOPIS POLICISTA:

- Psychologické aspekty trestného činu „obchodu s lidmi“ http://www.mvcr.cz/casopisy/policista/2007/01/prpsychas.pdf
- Workshop „Zlepšení policejní práce v případech domácího násilí“ http://www.mvcr.cz/casopisy/policista/2007/03/prworkshop.pdf
- Veřejnost o kriminalitě a její prevenci http://www.mvcr.cz/casopisy/policista/2007/04/prvyzkum.pdf
- Otázky pro Mgr. Jitku Gjuričovou, ředitelku odboru prevence kriminality MV ČR http://www.mvcr.cz/casopisy/policista/2007/06/otgjuric.pdf
- Domácí násilí páchané na seniorech

http://www.mvcr.cz/casopisy/policista/2007/06/prseniori.pdf

- Intervenční centra
  http://www.mvcr.cz/casopisy/policista/2007/06/prseniori.pdf
- Domácí násilí na Slovensku
- http://www.mvcr.cz/casopisy/policista/2007/10/domnassk.pdf
- Je specializace na domácí násilí zapotřebí?
  http://www.mvcr.cz/casopisy/policista/2007/10/domnassk.pdf

V rámci propagace a medializace problematiky rovných příležitostí pro muže a ženy, resp. domácího násilí, byla vytvořena samostatná stránka „Domácí násilí“ obsahující základní informace doplněné o zvukové příspěvky. Tématu jsou věnovány i příspěvky zařazené ve vysílání a archivu Radia Vnitro:

- http://www.mvcr.cz/rs_atlantic/project/article.php?id=28964
- „Bezpečí pro město“ - I. Mezinárodní konference s hlavní tématikou Domácí násilí
- http://www.mvcr.cz/rs_atlantic/project/article.php?id=40925

Ministerstvo vnitra představilo informační kampaň proti obchodu s lidmi zaměřenou na zákazníky prostituce a na oběti obchodu s lidmi: na dotaz na finanční stránku kampaně odpovídá ředitelka odboru prevence kriminality ministerstva vnitra Mgr. Jitka Gjuričová - zvukový záznam z tiskové konference *(15.8.2007)*

- http://www.mvcr.cz/radio/letos/konference.html

Dokumenty ke stažení:

- Právem proti domácímu násilí
  http://www.mvcr.cz/ministerstvo/opk/servis/leden07.pdf
- Evropská síť prevence kriminality na webu MV
  http://www.mvcr.cz/ministerstvo/opk/servis/unor07.pdf
- Evropské fórum pro bezpečnost ve městech – Zaragozský manifest
- Konference „Společná cesta k bezpečí“
- Instrukce pro postup dle zákona č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím
- Bezpečí pro město – I. Mezinárodní konference v Bílovci
  http://www.mvcr.cz/ministerstvo/opk/servis/brezen07.pdf
- Tisková zpráva z jednání Republikového výboru pro prevenci kriminality
  http://www.mvcr.cz/ministerstvo/opk/servis/duben07.pdf
- (Ne)bezpečný věk – domácí násilí na seniorech
  http://www.mvcr.cz/ministerstvo/opk/servis/kveten07.pdf
- Akce „Na jedné lodi“ na Střední policejní škole MV v Brně
  http://www.mvcr.cz/ministerstvo/opk/servis/cerven07.pdf
- Konference k mezinárodní kampani Rady Evropy proti násilí na ženách, včetně domácího násilí
  http://www.mvcr.cz/ministerstvo/opk/servis/zari07.pdf
- Nominace českého projektu na Evropskou cenu prevence kriminality (ECPA) v roce 2007
  http://www.mvcr.cz/ministerstvo/opk/servis/listopad07.pdf
- Tisková zpráva ze zasedání Republikového výboru pro prevenci kriminality
  http://www.mvcr.cz/ministerstvo/opk/servis/prosinec07.pdf
- Priority a postupy Ministerstva vnitra při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže
  http://www.mvcr.cz/dokument/rovnost.html

V průběhu roku 2007 redaktoři odboru tisku a public relations průběžně zodpovídali dotazy novinářů i širší veřejnosti na toto téma. V dalších činnostech, které podporují resortní priority a postupy při prosazování rovnosti mužů a žen, resp. problematiky domácího násilí, bude odbor tisku a public relations pokračovat i v roce 2008. Medializaci aktuálních témat z oblasti rovných příležitostí pro ženy a muže, problematice domácího násilí a obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování a nucené práce byl věnován velký prostor v Informačním servisu prevence kriminality, kde bylo v roce 2007 vytištěno na daná témata 34 příspěvků. Většina z nich informovala o preventivních aktivitách v oblasti obchodování s lidmi, další přinesly důležité informace z domova i ze zahraničí a přibližně stejný prostor byl dán problematice domácího násilí.

V srpnovém číslu zpravodaje informačního webového portálu Muži a ženy (součást projektu proEquality) byl uveřejněn rozhovor s pracovníci Ministerstva vnitra, jež se věnuje rovným příležitostem pro ženy a muže (tzv. gender focal point). Specifickou formou propagace problematiky rovných příležitostí byl kalendář Hasičského záchranného sboru ČR na rok 2007 věnovaný ženám - hasičkám, který vyvolal velmi pozitivní odezvu.

Ministerstvo zahraničních věcí (MZV) na svých webových stránkách zveřejňuje informace týkající se prosazování rovného postavení žen a mužů, adresa stránek je www.mzv.cz/pomoc (jedná se především o informace vztahující se k oblasti zahraniční rozvojové spolupráce a rozvojové pomoci). Pro oblast mediální politiky MZV platí, že zveřejňování oficiálních stanovisek MZV se v rámci MZV řídí interními předpisy, především Směrnicí o práci s médii, internetové prezentaci MZV a o svobodném přístupu veřejnosti k informacím, kde se v části druhé, článku 4 říká, že „oficiální stanoviska k zásadním otázkám zahraniční politiky ČR zveřejňuje pouze ministr, náměstci ministra, státní tajemník, vrchní ředitelé sekcí, politický ředitel a tiskový mluvčí.“ Pověřen zveřejněním může být i ředitel Odboru tiskové mluvčí nebo jiný pracovník. Poskytování informací a stanovisek zástupcům médií se kromě výše uvedených mohou vyjadřovat bez předchozího souhlasu tiskové mluvčí také velvyslanci se zvláštním posláním nebo problematikou pověřený vyjednavač, na zastupitelských úřadech pak vedoucí zastupitelského úřadu nebo jím pověřený pracovník. Poskytovatel informací, včetně informací o rovném postavení žen a mužů, je tedy určen funkcí, kterou dotyčná osoba zastává, nikoliv na základě toho, jde-li o muže nebo ženu. Další informace vztahující se k zohledňování principu rovného postavení žen a mužů je možno nalézt na stránkách Sdružení rodinných příslušníků MZV (www.mzv.cz/sdruzeni), jehož členy se mohou stát manželé, manželky, partneři či partnerky zaměstnanců MZV ČR. Součástí webových stránek Sdružení je i diskusní fórum, kde je možno si vyměňovat názory, rady a zkušenosti.

Z významných mediálních události r. 2007, kdy došlo k prosazování rovných příležitostí žen a mužů, je třeba zmínit, že v říjnu 2007 byla Mezinárodním koordinačním výborem zahraničních Čechů ve spolupráci se Stálou komisí Senátu pro krajany žijící v zahraničí udělena cena „Významná česká žena ve světě 2007“. Ocenění patří ženám českého původu jako projev uznání za vynikající výsledky, kterých dosáhly v různých sférách života (sport, umění, věda, charitativní činnost, podnikatelská sféra, veřejné působení atd.). Nominované ženy byly v předvečer slavnostního aktu přijaty první dámou L. Klausovou, ministrem zahraničních věcí K. Schwarzenbergem, primátorem hlavního města Prahy P. Bémem a rektorem Univerzity Karlovy V. Hamplem v Černínském paláci. Ministr zahraničí a předseda Senátu převzali nad akcí záštitu. V prosinci 2007 obdržel ministr zahraničních věcí Karel Schwarzenberg cenu Zlatá žába 2007, udělovanou občanským sdružením Žába na prameni (společnost aktivních občanek a občanů). Nominován byl za situaci, kdy na tiskové konferenci ministryně obrany a ministra zahraničí zahájil jeden novinář svoji otázku slovy:

“Chtěl bych se vás ministrů zeptat…“ a ministr zahraničí reagoval: “Chci Vás upozornit, že jsme tu paní ministryně a já.“

Podle **Ministerstvo zdravotnictví (MZd)** je rovnost žen a mužů v oblasti zdravotnictví nastavena jasnými pravidly fungování regulovaného trhu zdravotních služeb. Rovné podmínky pro všechny poskytovatele a příjemce zdravotní péče jsou těmi nejlepšími předpoklady pro rovnoprávné uplatnění v resortu, kde je zaměstnáno vysoké procento žen, a to jak v lékařských povoláních, tak v nelékařských zdravotnických povoláních.

Ministerstvo zemědělství (MZe) na intranetu v rámci odkazu „Rovné příležitosti pro ženy a muže“ od prosince 2003 pokračuje v publikování právních a dalších dokumentů, které souvisí s rovnými příležitostmi žen a mužů v resortu i ve společnosti (např. informace o konání seminářů a konferencí, pojmy z oblasti gender problematiky atd.). Na internetu jsou zveřejňovány informace o pořádaných akcích pod záštitou MZe (konference Českého svazu žen za podpory MZe konané v listopadu 2007). Dále jsou zde umístněna výběrová řízení MZe, kde je zveřejňován celkový popis pozice s ohledem na princip rovných příležitostí pro ženy a muže. V roce 2007 vydal Český svaz žen sešit číslo 12 z edice Na pomoc ženám s názvem „Jak na to aneb Jak si sáhnout na finanční prostředky z Evropské unie určené pro venkovské oblasti/regiony,“ který vychází z celé řady dokumentů Ministerstva zemědělství. Cílem této publikace je seznámit s osou III (Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova) v rámci Programu Rozvoje venkova ČR na období 2007-2013, který mimo jiné podporuje tvorbu pracovních příležitostí, rozvoj podnikání, vzdělávání a jiné. Zelená zpráva, souhrnná zpráva o stavu zemědělství ČR, každoročně podává ucelené informace o resortu za uplynulé roční období. Materiál vypracoval Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky pod gescí MZe. Zelená zpráva za rok 2006 je v procesu schvalování. Informace jsou poskytnuty oddělením Výzkumného ústavu zemědělské ekonomiky pracujícím na dané oblasti. V kapitole 8.3 (Trh práce a sociální postavení zemědělců na venkově) se uvádí, že podíl žen mezi pracovníky v zemědělství (včetně myslivosti a lesnictví) v průběhu transformace klesal. V roce 2006 činil 30,5 % a proti roku 2005 se snížil přibližně o 2,5 procentního bodu. Rozdíl mezi zaměstnaností žen v sektoru a v národním hospodářství se v roce 2006 zvýšil na 12,6 procentního bodu (v roce 2006 ženy tvořily 43,1 % pracovníků národního hospodářství). Situace na agrárním trhu práce zůstává po roce 1989 podmíněna tím, že sektor zemědělství v důsledku restrukturalizace podnikatelského prostředí a tlaku na zefektivňování výroby omezuje počty pracovníků a nová pracovní místa prakticky nevytváří. Nárůst agrární nezaměstnanosti však zaznamenán nebyl, specifická míra agrární nezaměstnanosti v roce 2006 poklesla na 6 % (srovnatelně konstruovaná „obecná“ míra nezaměstnanosti v ČR by v meziročním srovnání poklesla na 4,9 %). Značný rozdíl zaznamenaly míry agrární nezaměstnanosti podle pohlaví: u mužů dosáhla tato míra 3,8 %, u žen 10,5 %. Výrazná diference v závislosti na pohlaví (6,7 procentního bodu) je specifická pro zemědělství, v rámci národního hospodářství činí pouhé 2 procentní body. Problémy s uplatněním na trhu práce mají zemědělští muži přibližně stejné jako uchazeči o zaměstnání obecně, zatímco situace zemědělských žen je výrazně horší.

Rok	**Míra nezaměstnanosti žen**	**Míra nezaměstnanosti mužů**
2002	8,1%	3,8%
2003	11,5%	5,0%
2004	10,4%	5,8%
2005	6,4%	6,4%
2006	10,5%	3,8%

Ministerstvo životního prostředí (MŽP) ve své mediální politice i praxi problematiku rovných příležitostí žen a mužů, ale i dětí či seniorů nebo handicapovaných skupin, přirozeně dlouhodobě respektuje a rozvíjí. A to jak v přímé komunikaci se zástupci médií, tak v používaném jazyce, ale i v obsahu mediálních komuniké. Výrazný podíl práce resortu je zaměřen na předcházení a odstraňování skutečných příčin, které ohrožují citlivé skupiny ve zvýšené míře, kam lze jednoznačně zařadit ženy, ale i děti a seniory. Výrazně se cíl ochrany žen naplňuje např. v oblasti odstraňování a prevence vstupu rizikových látek do prostředí, které mají úzký vztah k reprodukčnímu zdraví žen a k rozvoji civilizačních chorob a nádorových onemocnění. Zde resort MŽP svojí činností prakticky napomáhá naplňovat i úkol 5.2., který byl přidělen ministru zdravotnictví a který je zaměřen na zlepšení reprodukčního zdraví žen a prevenci nádorových onemocnění. Princip rovného postavení žen a mužů je organickou součástí zároveň většiny strategických a koncepčních materiálů týkajících se udržitelného rozvoje a ochrany životního prostředí u mezinárodních institucí a států a které MŽP pravidelně medializuje.

Ministryně pro lidská práva a národnostní menšiny v roce 2007 pořádala tiskové konference po zasedání Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů a po ustavujících schůzích jejích výborů, účastnila se oficiálního zahájení Evropského roku rovných příležitostí pro všechny v ČR a jako host též tiskových konferencí ženských nestátních neziskových organizací.

1. 2. Aktivně podporovat konkrétními opatřeními výběr vhodných kandidátek do funkcí ve vládních orgánech a na vedoucí místa jak v ministerstvech, tak i v jimi řízených správních úřadech a institucích. Vyhodnotit přijatá opatření pro dosažení vyváženého zastoupení žen a mužů ve vedoucích funkcích a v pracovních kolektivech.

Odpovídají: členové vlády
Termín: 31. 12. 2007 pro vyhodnocení opatření
Termín: průběžně pro aktivní výběr kandidátek

Ministerstvo dopravy aktivně prosazuje personální politiku při prosazování rovnosti žen a mužů při výběrových řízení do jmenovaných funkcí v resortu, většímu zastoupení žen ve vedoucích pozicích brání objektivně převažující technický charakter dané problematiky Ministerstva dopravy.

V průběhu posledních čtyř let z pohledu genderové struktury nedošlo ve funkci ministra dopravy ke změně, ve funkci náměstek/náměstkyně je v průběhu posledních čtyř let 1 žena. Na pozicích ředitel/ředitelka odboru byla situace z hlediska genderového rozložení následující: rok 2004 - Ž - 6%, zvýšení v roce 2005 - Ž - 11%, pokles v roce 2006 - Ž - 5% , v roce 2007 došlo ke zvýšení na Ž - 12% . Na pozicích vedoucí oddělení je v průběhu posledních tří let byl nárůst procentuálního zastoupení žen takto: rok 2004 - Ž - 23%, rok 2005 - Ž - 33%, rok 2006 - Ž - 36%, pokles v roce 2007 – Ž – 24%. Na pozicích odborných pracovníků/pracovnic se procentuální nárůst zastoupení žen v letech 2005 a 2006 stabilizoval na 53%, v roce 2007 stoupl na 58%.

V rámci nelegislativní činnosti resortu Ministerstvo dopravy zohledňuje problematiku rovného zacházení a ochranu před diskriminací nejen v interních dokumentech (např. Pracovní řád, Kodex etiky zaměstnanců ve veřejné správě), ale i v průběhu výběrových řízení. Tato témata jsou součástí vstupních školení pro nové zaměstnance ministerstva a zároveň

průběžného vzdělávání v problematice rovných příležitostí mužů a žen. Ministerstvo dopravy rovněž provádí aktivní osvětu distribucí brožur a dalších odborných publikací na toto téma ve vestibulu ministerstva.

Vyvážené zastoupení mužů a žen ve vedoucích funkcích se v rámci resortu dopravy snaží dlouhodobě prosazovat při výběrových řízeních. Všichni vedoucí zaměstnanci, kteří mají rozhodovací pravomoc při přijímání nových zaměstnanců, jsou seznámeni se zásadami genderového chování. Na dodržování stanovených zásad při přijímacích a výběrových řízení dohlíží zástupce personálního oddělení ve výběrových komisích.

Podle **Ministerstva financí** v roce 2007 začalo přibývat žen na vrcholových vedoucích pozicích v celní správě: 1 ředitelka celního ředitelství a dále zástupkyně generálního ředitele cel (tato pozice však není zahrnuta v předkládané statistice). Resort MF má složitou vnitřní organizační strukturu; proto byli do sloupce „ředitel resortní instituce“ počínaje rokem 2003 zařazeni ředitelé a ředitelky následujících institucí: Státní tiskárna cenin, Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, 8 finančních ředitelství, Generální ředitelství cel + 8 celních ředitelství, Středisko cenných papírů. Přímá detašovaná pracoviště Ministerstva financí se v resortu nevyskytují.

Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových byl zřízen na základě zákona č. 201/2002 Sb., o Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových – proto byla genderová analýza počtu vedoucích zaměstnanců Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových poprvé provedena za rok 2005.

Dočasné opatření zaměstnavatele k rovnoměrnému zastoupení žen a mužů („pozitivní akce“) sice není v interních předpisech MF přímo uvedeno, ale v běžné praxi při výběru zaměstnanců na vedoucí pozice je k vyrovnanému zastoupení žen a mužů automaticky přihlíženo.

Funkce	**M**	**NM**		**ŘO**			**VO**			**OOP**			**ŘRI**			**VDP**		
	M/Ž	M	Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž
2004	M	6	1	35	23	39,7	82	71	46,4	433	739	63,6	19	1	5	-	-	-
2005	M	5	1	33	15	31	64	60	48	394	649	62	18	2	10	-	-	-
2006	M	6	1	34	11	24	68	64	48	415	640	61	18	2	10	-	-	-
2007	M	7	0	32	11	26	74	64	46	490	712	59	17	3	15	-	-	-

Vysvětlivky: OOP – ostatní odborní pracovníci; ŘRI – ředitel resortní instituce; VDP – vedoucí detašovaného pracoviště.

Pro **Ministerstvo kultury** je při výběru nových zaměstnanců, a to nejen vedoucích zaměstnanců, rozhodujícím kritériem nejvyšší dosažené vzdělání, získaná odborná praxe, náročnost vykonávané práce a při výběru vedoucích zaměstnanců ještě osobní předpoklady pro řídící práci a zájem vykonávat funkci s vysokou mírou odpovědnosti. Nejsou upřednostňovány ani ženy, ani muži, uplatňuje se hledisko rovných příležitostí. Při inzerci volných míst ministerstvo dbá na to, aby nabídka neměla v žádném případě diskriminační charakter a vycházela z principu rovných příležitostí. Z celkové počtu 64 zaměstnanců nově přijatých v r. 2007, tj. zaměstnanců přijatých na pracovní místa uvolněná odchodem stávajících zaměstnanců nebo na nově vytvořená pracovní místa, bylo 33 žen (52%). Podíl žen z celkového počtu zaměstnanců ministerstva k 31. 12. 2007 dosahoval 66%. V porovnání s r. 2006 to je snížení o 2%. Přes toto snížení zůstává podíl žen, v porovnání s podílem mužů, na celkovém počtu zaměstnanců ministerstva, velmi vysoký. Na pracovních místech náměstků ministra byli zařazeni celkem 4 zaměstnanci. Vzhledem ke změně v organizační struktuře ministerstva, ke které došlo v průběhu r. 2007, bylo místo náměstkyně ministra zrušeno, resp. změněno na místo vrchní ředitelky sekce. Na pracovních místech vrchních

ředitelů sekce byli zařazeni 3 zaměstnanci a v průběhu roku přibyla další dvě pracovní místa vrchních ředitelů, na která byly zařazeny 2 zaměstnankyně (40%). Z celkového počtu 24 pracovních míst ředitelů/ ředitelek odboru a vedoucích samostatných oddělení bylo 10 žen (40%). Z celkového počtu 21 pracovních míst vedoucích oddělení bylo 14 žen (66%). Při odměňování zaměstnanců ministerstva bylo postupováno v souladu s příslušnými ustanoveními zákoníku práce. Vzhledem k tomu, že podle tabulek je pro zařazení zaměstnanců do stejných platových tříd rozhodující počet let započitatelné praxe, lze jen obtížně porovnat finanční ohodnocení žen a mužů, pokud nespadají-li do stejné věkové kategorie, resp. nevykazují-li shodný počet let započitatelné praxe. K vyhodnocení vývoje za poslední čtyři roky přikládáme tabulku:

ÚČAST ŽEN V ROZHODOVACÍM PROCESU NA MK V LETECH 2004-2007

funkce ⇒	*Ministr /ministryně*	*Náměstek /náměstkyně ministra*		*Ředitel / ředitelka odboru*			*vedoucí oddělení*			*ostatní odborní pracovníci/ pracovnice*			*Ředitel /ředitelka resortní instituce*			*vedoucí detaš. pracoviště*		
	M/Ž	M	Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž
2004	M	3	1	7	5	42%	6	11	65%	67	142	68%	26	6	19%	-	-	-
2005	M	3	1	9	4	31%	7	15	68%	72	149	67%	25	5	17%	-	-	-
2006	M	2	2	9	9	50%	4	18	78%	67	152	69%	26	5	16%	-	-	-
2007	M	3	0	14	10	40%	7	14	66%	70	148	68%	26	6	19%	-	-	-

V r. 2007 byla ministerstvem vypsána 2 výběrová řízení na obsazení vedoucích míst v resortu kultury, a to na místo ředitele Národního divadla a Národního technického muzea. Na uvedená pracovní místa byli vybráni muži. Ministerstvo kultury řídí celkem 32 organizací. Z celkového počtu vedoucích pracovních míst v těchto organizacích, tj. míst ředitelů organizace, bylo 6 míst obsazeno ženami (z toho jedna zaměstnankyně není do vedoucí funkce jmenována, ale je pověřena vedením organizace). Z uvedeného přehledu je patrné, že v resortu kultury není vzájemný poměr počtu žen a mužů na vedoucích pracovních místech, resp. na nejvyšším pracovním místě v organizaci pro ženy příliš příznivý. Pokud jde o pracovní místa vedoucích na nižších stupních řízení, ve všech 32 organizacích spadajících do působnosti ministerstva kultury přísluší jejich obsazování výhradně do pravomoci těchto organizací.

Ministerstvo obrany prosazuje v souladu se zákonem č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, v platném znění, zásadu nediskriminace na základě pohlaví v celém služebním procesu. U občanských zaměstnanců byly rovné příležitosti mužů a žen zajištěny obecně závazným předpisem – zákoníkem práce a navazujícím pracovním řádem MO pro občanské zaměstnance. Vůči ženám ve služebním a pracovním poměru i uchazečkám o zaměstnání byl praktikován rovný přístup v personální práci včetně služebního a pracovního zařazování a účasti ve výběrovém řízení. Tyto právní záruky jsou navíc rozšířeny i v ustanoveních interní normy, rozkazu ministra obrany „Prosazování principu rovnosti mužů a žen v působnosti Ministerstva obrany“.

Konkrétní opatření, které by upravovalo dosažení vyváženého zastoupení žen a mužů ve vedoucích funkcích nebylo přijato. Možnost přijetí dočasného opatření (tzv. pozitivní akce) je však ve zmiňovaném rozkazu ministra obrany upravena. S ohledem na výsledky prováděných genderových statistik a následných analýz a s ohledem na specifičnost resortu MO nebyl a není pro přijetí takového opatření důvod. Porovnáme-li výsledky uplynulých let s rokem 2006 je patrné, že počet žen v top managementu je stabilní. Zvýšilo se procento žen

ve funkci ředitelka sekce/odboru. Zastoupení žen v odborných činnostech na MO je s ohledem na již zmíněnou „specifičnost“ resortu MO a v souvislosti s probíhajícími organizačními změnami rovněž dlouhodobě příznivé.

Počty mužů a žen zastávajících vedoucí místa nebo vykonávajících odbornou práci na MO (stav k 31. 12 2007.)

2004	náměstek MO/ náměstkyně MO		ředitel/ka sekce a odboru		vedoucí oddělení		ostatní odborní zaměstnanci	
	muži	**ženy**	muži	**ženy**	muži	**ženy**	muži	**ženy**
Vojáci z povolání	1	**0**	33	**0**	94	**2**	342	**50**
Občanští zaměstnanci	4	**1**	51	**1**	105	**21**	576	**846**
CELKEM	5	**1**	84	**1**	199	**23**	918	**896**
% žen		**16,67**		**1,30**		**10,36**		**49,39**

2005	náměstek MO/ náměstkyně MO		Ředitel/ka sekce a odboru vč. zástupců/kyň		vedoucí oddělení vč. zástupců/kyň		ostatní odborní zaměstnanci	
	muži	**ženy**	muži	**ženy**	muži	**ženy**	muži	**ženy**
Vojáci z povolání	1	**0**	48	**0**	109	**3**	286	**38**
Občanští zaměstnanci	4	**1**	39	**3**	118	**39**	347	**595**
CELKEM	5	**1**	87	**3**	227	**42**	633	**633**
% žen		**16,67**		**3,33**		**15,61**		**50,00**

2006	náměstek MO/ náměstkyně MO		ředitel/ka sekce a odboru vč. zástupců/kyň		vedoucí oddělení vč.zástupců/kyň		ostatní odborní zaměstnanci	
	muži	**ženy**	muži	**ženy**	muži	**ženy**	muži	**ženy**
Vojáci z povolání	1	0	43	0	83	3	347	55
Občanští zaměstnanci	3	1	40	4	79	18	519	407
CELKEM	4	**1**	83	**4**	162	**21**	866	**462**
% žen		**20,00**		**4,60**		**11,48**		**34,79**

2007	náměstek MO/ náměstkyně MO		ředitel/ka sekce a odboru		vedoucí oddělení		ostatní odborní zaměstnanci	
	muži	**ženy**	**muži**	**ženy**	**muži**	**ženy**	**muži**	**ženy**
Vojáci z povolání	1	0	25	0	50	0	369	70
Občanští zaměstnanci	4	0	20	3	42	8	353	347
CELKEM	**5**	**0**	**45**	**3**	**92**	**8**	**722**	**417**
% žen		**0,00**		**6,6**		**8,00**		**36,61**

Porovnáme-li výsledky uplynulých let s rokem 2007 je patrné, že počet žen v top managementu je stabilní (do počtů roku 2006 a 2005 byly do součtů zahrnuty i funkce zástupců a zástupkyň); ve funkci náměstkyně ministryně obrany skončila v průběhu roku jedna žena. Zvýšilo se procento žen ve funkci ředitel/ředitelka sekce a ředitelka/ředitel odboru

MO. Počet žen v odborných činnostech s ohledem na specifičnost resortu MO i s ohledem na probíhající organizační změny dlouhodobě příznivé.

Ministerstvo práce a sociálních věcí informace o plnění tohoto opatření Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů neposkytlo.

Ministerstvo pro místní rozvoj při obsazování pracovních míst a výběru osob do funkcí respektuje zásada rovných příležitostí a mezi základní povinnosti vedoucích zaměstnanců ministerstva patří dle nového organizačního řádu sledovat a vyhodnocovat ve své působnosti uplatnění principů rovných příležitostí žen a mužů. V souladu s organizačním řádem ministerstva a opatřením ředitele kabinetu ministra o prosazování rovnosti žen a mužů v resortu MMR odpovídá vedoucí zaměstnanec za výběr vhodných kandidátů. V červenci roku 2004 byla vytvořena ve veřejných složkách ministerstva samostatná intranetová publikační stránka – GENDER pro zveřejnění aktuálních materiálů týkajících se rovných příležitostí mužů a žen.

Ministerstvo průmyslu a obchodu podklady pro vyhodnocení Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů neposkytlo.

V rámci **resortu spravedlnosti** jsou samostatná metodická pravidla k prosazování rovných příležitostí mužů a žen v personální oblasti zpracována ve Vězeňské službě, Probační a mediační službě a Institutu pro kriminologii a sociální prevenci. V roce 2006 byla v Resortních prioritách a postupech při prosazování rovných příležitostí žen a mužů stanovena pravidla pro výběr nových zaměstnanců a vedoucích pracovníků, která v nezměněné podobě platí dosud. Základní principy těchto pravidel lze shrnout do následujících bodů:

- požadavky na vhodného kandidáta musí obsahovat pouze předpoklady, které jsou nutné ke kvalitnímu výkonu konkrétní pracovní náplně, musí být předem známy všem zúčastněným a zaznamenány v objektivně rozpoznatelné formě, aby bylo rozhodnutí o přijetí či nepřijetí konkrétního kandidáta v případě potřeby snadno přezkoumatelné,
- vyhlašovatel výběrového řízení je odpovědný za respektování zákazu diskriminace na základě pohlaví při zveřejnění výběrového řízení, nabídka práce musí být formulována genderově neutrálně,
- složení výběrové komise musí být, pokud možno, genderově vyvážené,
- zvláštní pozornost bude věnována eliminaci podmínek, které mohou uchazeče či uchazečku o konkrétní pozici diskriminovat nepřímo, tj. až ve svých důsledcích (např. nevhodnou úpravou pracovní doby, častými služebními cestami apod.),
- v souvislosti s mezinárodními závazky[15] budou zavedena zvláštní dočasná opatření k omezení disproporce v zastoupení žen a mužů na úrovni ředitelů odborů a resortních institucí ministerstva spravedlnosti (přísnější dohled nad výběrovým řízením na uvedené vedoucí pozice, speciální pasáže v oznámení výběrového řízení vybízející ženy, aby se o místo ucházely, a informující o možnosti vstřícných kroků zaměstnavatele k sladění pracovních a rodinných povinností zaměstnanců).

S těmito pravidly byli seznámeni prostřednictvím příslušných vedoucích pracovníků ředitelé organizačních útvarů ministerstva i vedoucí jednotlivých resortních složek.

V roce 2008 plánuje ministerstvo spravedlnosti zpracovat podrobnou metodiku pro výběr nových zaměstnanců. Tato metodika bude v obecné části vycházet z principů obsažených ve výše uvedených „Pravidlech“, dosud přijatých vládních i resortních

[15] Úmluva o odstranění všech forem diskriminace žen (čl. 4 odst. 1) a Všeobecné doporučení Výboru OSN pro odstranění diskriminace žen (CEDAW) č. 25.

dokumentech z dané oblasti, za respektování všech pravidel stanovených v problematice rovných příležitostí dokumenty legislativní povahy.

Z přiložené tabulky „Účast žen v rozhodovacím procesu k 31. 12. 2007“ (viz Příloha IIIa) je zřejmé, že k zásadním změnám na úrovni řídících pozic s nejvyšší mírou rozhodovací pravomoci nedošlo, tzn., že ve funkci náměstků a vrchního ředitele nejsou ženy zastoupeny. Na následující řídící úrovni, tj. na úrovni ředitelů odborů, oproti roku 2006 počet žen vzrostl o třetinu, na úrovni vedoucích oddělení pak nedošlo z hlediska počtu a zastoupení žen k žádným změnám. Nicméně v posledně jmenované oblasti došlo v důsledku organizačních změn k zásadnímu obratu v dosavadním trendu, kdy počet mužů ve funkci vedoucího oddělení poprvé za období 5-ti let převýšil počet žen ve stejné funkci.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v roce 2007 úkol plnilo v souvislosti s vyhlášenými výběrovými řízeními u vedoucích funkcí a při doplňování jednotlivých útvarů. Vždy byl dodržován princip rovných příležitostí žen a mužů, při respektování odborných předpokladů k výkonu práce. Na úrovni samostatného personálního oddělení je vedena databáze uchazečů o zaměstnání na ministerstvu, ze kterých si vedoucí zaměstnanci mohou své podřízené vybírat podle odborných znalostí a schopností.

Podle čl. 1 Nařízení **ministerstva vnitra** č. 26 ze dne 25. května 2004, kterým se stanoví priority při prosazování rovnosti mužů a žen a způsob zabezpečení jejich plnění, je zajišťování rovných příležitostí pro zaměstnance státu zařazené v ministerstvu a organizačních složkách, zaměstnance příspěvkových organizací, zaměstnance a příslušníky policie a zaměstnance a příslušníky Hasičského záchranného sboru České republiky zařazené na generálním ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky prioritou ve všech oblastech pracovněprávních vztahů.

V rámci Policie ČR je dodržování rovného přístupu k ženám i mužům zajištěno platnou právní úpravou. S přijetím zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů, jenž nabyl účinnosti dne 1. 1. 2007, se upravila a prakticky ještě zlepšila možnost obsazování vedoucích míst ženami policistkami. Při výběru k přijetí do služebního nebo pracovního poměru nedochází k žádným formám diskriminace založené na pohlaví uchazečů/ek. Požadavky kladené na fyzickou způsobilost, která je jedním z předpokladů k přijetí do služebního poměru, jsou stejné jak pro muže, tak pro ženy (v souladu se závazným pokynem policejního prezidenta č. 155/2007, kterým se stanoví požadavky na tělesnou zdatnost uchazečů o přijetí do služebního poměru příslušníků Policie ČR). Výběrovému řízení na obsazování volných služebních míst z aspektu zajištění rovných příležitostí žen a mužů věnuje vedení Policie ČR potřebnou pozornost. K tomu vedení Policie ČR poskytuje dle závazného pokynu policejního prezidenta č. 103/2007, k vyhlašování výběrových řízení na volná služební místa, potřebnou součinnost při stanovení složení komise. Stejný postup se dodržuje i v oblasti výběrového řízení na funkce a vedoucí místa. Zásadním kritériem pro ustanovení příslušníka/ce na volné služební místo je minimální stupeň vzdělání, minimální doba trvání služebního poměru pro služební hodnost, případně další odborný nebo jiný zvláštní požadavek, nikoliv pohlaví.

V celém resortu ministerstva vnitra jsou v oblasti výběru zaměstnanců a obsazování funkcí vedoucích pracovníků hlavními měřítky, bez rozdílu pohlaví profesionální kvalita uchazečů - odborné předpoklady, praxe a schopnost vykonávat i konkrétní řídící funkci. V rámci genderové statistiky jsou sledovány počty mužů a žen v resortu, včetně zastoupení na vedoucích místech. Statistická data potvrzují, že v průběhu zaměstnání či služebního poměru nedochází k přímé diskriminaci založené na pohlaví, či jiných kritériích nesouvisejících s jeho výkonem. Postavení příslušníků a příslušnic ve služebním poměru je rovné. Vzhledem ke specifickým požadavkům na službu v bezpečnostních a ozbrojených sborech a vysoké nároky

na fyzickou zdatnost jsou však v Policii ČR i v Hasičském záchranném sboru ČR zastoupeni převážně muži. Zavedení tzv. pozitivních nástrojů (afirmativních akcí) směrem k paritnímu zastoupení počtu žen v těchto složkách, nelze považovat za účelné.

Počty zaměstnanců Ministerstva vnitra České republiky podle funkce a pracovního zařazení k 19. 12. 2007

FUNKCE	MUŽI	ŽENY	%ŽEN
Ministr/ministryně	**1**	**0**	**0,0%**
Náměstek/náměstkyně ministra	**3**	**2**	**40,0%**
Ředitel/ředitelka odboru	**52**	**15**	**22,4%**
Vedoucí oddělení	**154**	**81**	**34,5%**
Ostatní odborní pracovníci/pracovnice	**924**	**1285**	**58,2%**
Ředitel/ředitelka resortní instituce	**15**	**3**	**16,7%**

Na Ministerstvu vnitra ČR na úrovni náměstka ministra působily 2 ženy. Funkci vedoucí oddělení vykonávalo 34,5% žen, z celkového počtů ostatních odborných pracovníků/c je 58,2% žen. Ve srovnání s rokem 2006 je to na úrovni náměstků/kyň nárůst počtu žen o 40%, ředitelů/lek odboru o 4%, vedoucích oddělení o 3,7% a u ostatních odborných pracovníků/ic se zvýšil počet žen o 6,5%.

Obsazení řídících funkcí v Policii ČR a v Hasičském záchranném sboru ČR k 30. 6. 2007

Pramen: Ministerstvo vnitra ČR

Osoby		Ministerstvo vnitra ČR			
		Policie České republiky		Hasičský záchranný sbor	
		ženy	muži	ženy	muži
ve služebním poměru		5 783	38 245	824	8 516
v řídících funkcích, celkem		261	3 891	157	729
v tom řídící úroveň	**I.**	1	88	0	19
	II.	20	432	14	58
	III.	24	970	71	300
	IV.	216	2 401	72	352

Řídící úrovně (vysvětlivka) :

Policie ČR

I. policejní prezident, nám.polic. prezidenta, ředitel správy kraje, služby, nám. ředitele
II. velitel služby, zástupce velitele, zástupce ředitele útvaru, služby
III. vedoucí odboru
IV. vedoucí odddělení, zástupce vedoucího odboru

Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR (GŘ) a Hasičský záchranný sbor ČR (HZS krajů)

I. generální ředitel, náměstek generálního ředitele, ředitel Kanceláře GŘ, ředitel HZS kraje, ředitel školy
II. ředitel odboru GŘ, vedoucí oddělení GŘ, ředitel zařízení, ředitel HZS, jeho zástupce a ředitel kanceláře, zástupce ředitele školy

III. ředitel odboru HZS a jeho zástupce, ředitel územního odboru a jeho zástupce, velitel stanice, zástupce ředitele zařízení, vedoucí odd. zařízení, vedoucí odd. školy

IV. vedoucí oddělení HZS krajů a jejich zástupce

Ministerstvo zahraničních věcí zachovává rovné postavení mužů a žen při uplatňování a dodržování zákonných ustanovení pracovněprávních a mzdových předpisů, při zabezpečování péče o zaměstnance, včetně využití fondu kulturních a sociálních potřeb a při poskytování náhrad mimopražským zaměstnancům. Do pracovního poměru jsou vybíráni kandidáti na základě výsledků výběrových řízení. Nadále platí, že při výběru a obsazování funkcí vedoucích pracovníků v rámci MZV je dodržována zásada rovných příležitostí žen a mužů. Rozhodujícími kritérii pro jmenování do vedoucí funkce jsou stejně pro muže i pro ženy odborné znalosti, praxe, předpoklady pro výkon příslušné funkce a morální kvality. Se všemi zaměstnanci, tedy s ženami i muži, je zacházeno spravedlivě, nedochází k žádné diskriminaci zaměstnanců dle pohlaví, či jakékoliv jiné formě diskriminace. Údaje o počtech zaměstnanců podle funkce a pracovního zařazení a vývoj za posledních 5 let obsahují následující tabulky:

Účast žen v rozhodovacím procesu na MZV ČR - srovnání roku 2007 s roky 2003, 2004, 2005 a 2006

rok	ředitel odboru	vedoucí oddělení	ostatní odborní pracovníci (v ústředí)	ředitel resortní instituce	vedoucí detašovaných pracovišť
2003	31,8	25,4	58,2	-	15,3
2004	31,8	28,4	57,1	-	10,8
2005	28,9	30,7	58,6	-	14,4
2006	27,7	34,9	54,5	-	10,6
2007	**33,3**	**28,8**	**53,6**	**-**	**12,3**

Ministerstvo zdravotnictví v souladu se zákoníkem práce přijímá na volná pracovní místa zaměstnance na základě odborných požadavků. Dlouhodobě vykazujeme vyšší procento zastoupení žen na vedoucích pracovních místech. Platové podmínky na ministerstvu jsou v souladu s nařízením vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, a zákoníkem práce.

Genderová analýza resortu zdravotnictví v rozhodovacím procesu 2003 - 2007

Ministerstvo zdravotnictví

rok	**ministr**	**náměstek ministra**		**ředitel odboru**			**vedoucí oddělení**			**ostatní odborní pracovníci**			**vedoucí detaš. pracoviště**			**celkem rok/MZ**		
	M/Ž	**M**	**Ž**	**M**	**Ž**	**%Ž**	**M**	**Ž**	**%Ž**	**M**	**Ž**	**%Ž**	**M**	**Ž**	**%Ž**	**M**	**Ž**	**%Ž**
2003	Ž	4	1	10	8	44	13	27	68	68	231	77	0	1	100	95	269	**74**
2004	Ž	5	1	8	12	60	11	28	72	94	241	67	0	1	100	118	284	**72**
2005	M	4	0	11	10	48	16	18	53	95	223	70	0	3	100	127	254	**67**
2006	M	3	1	9	13	59	17	21	55	84	211	71	0	2	100	114	248	**69**
2007	M	3	1	13	13	50	12	26	68	86	199	70	0	2	100	115	241	**68**
průměr	**M**	**4**	**1**	**10**	**11**	**52**	**14**	**24**	**63**	**85**	**221**	**71**	**0**	**2**	**100**	**114**	**259**	**70**

Přímo řízené organizace MZ

	M	Ž	%Ž
2003	67	20	23
2004	70	17	20
2005	71	15	17
2006	68	16	19
2007	66	17	20
průměr	**68**	**17**	**20**

Resort zdravotnictví

	M	Ž	%Ž
2003	181	229	56
2004	188	301	62
2005	198	259	58
2006	183	264	59
2007	181	258	59
průměr	**186**	**262**	**59**

Vyhodnocení genderové problematiky za rok 2007 v přímo řízených organizacích Ministerstva zdravotnictví

	nemocnice	psychiatrické léčebny	ústavy a léčebny	krajské hygienické stanice	zdravotní ústavy	ostatní organizace	státní léčebné lázně
z celkového počtu zaměstnanců tvoří ženy	*77%*	*80%*	*79%*	*81%*	*79%*	*68%*	*72%*
z toho žen na vedoucí pozici	*60%*	*63%*	*66%*	*65%*	*64%*	*42%*	*46%*
Při obsazování volných pracovních míst je dbáno na rodovou neutrálnost.							
Platové podmínky jsou v jednotlivých organizacích řešeny dle zákoníku práce a nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě.							

Personální politika **ministerstva zemědělství** vyplývá z Ústavy ČR ú. z. č. 1/1993 Sb., Listiny základních práv a svobod č. 2/1991 Sb. a zákoníku práce č. 262/2006 Sb. Do pracovního poměru, jsou nový zaměstnanci/zaměstnankyně přijati na základě pravidel výběrového řízení a odpovídající potřebám resortu zemědělství. Výsledky výběrového řízení jsou adekvátní kvalifikačním předpokladům, praxi a dalším faktorům, které se řídí zásadou rovného přístupu, jmenovanými zákony a rovněž právními předpisy o mzdě a platech. Konkrétní zadání pracovní příležitosti je uveřejněno na internetových stránkách MZe, výběrová komise je seznámena s principem rovných příležitostí, který je též zdůrazněn v písemném protokolu z výběrového řízení „… Členům výběrové komise byl zdůrazněn princip rovných příležitostí pro ženy a muže při přijímání pracovníka/ce na konkrétní pracovní pozici a zásada nediskriminace podle zákoníku práce č. 262/2006 Sb., zákona o zaměstnanosti č. 425/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů.“ Zástupce personálního odboru, který se zabývá agendou výběrových řízení, sleduje dodržování celého procesu a zachování rovných a spravedlivých podmínek při výběru žen a mužů do všech funkcí.

Následující tabulky zachycují vývoj podílu žen v rozhodovacím procesu MZe od roku 2003 do 2007:

ROK	2003		2004		2005		2006		2007	
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
Ministr/yně	1	0	1	0	1	0	0	1	1	0
Náměstek/yně ministra	6	0	5	0	4	1	6	0	5	1
Ředitel/ka odboru	147	28	132	30	82	18	75	15	75	22
Vedoucí oddělení	83	41	95	47	97	51	98	52	99	56
Ostatní odborní pracovníci/ce	398	583	580	1092	694	1080	686	1047	681	1058
Ředitel/ka resortních institucí	6	0	6	0	6	0	6	0	6	0

Zastoupení žen v rozhodovacím procesu 2003-2007					
Funkce	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**
ministryně	0	0	0	1	0
náměstkyně	0	0	0	0	1
řed. odboru	28	30	18	15	22
ved. oddělení	25	41	47	51	56
celkem	69	77	70	68	79

Dle uvedených údajů je vidět, že stávající trend v resortu je totožný se směřováním v ostatních veřejných oblastech společnosti: čím vyšší pracovní pozice, tím menší zastoupení žen. Nicméně v porovnání s rokem 2005 a 2006 je vidět, že během roku 2007 došlo k zvýšení počtu žen na těchto pozicích.

Ministerstvo životního prostředí při výběru zaměstnanců na volná funkční místa a obsazování vedoucích funkcí respektuje zásadu rovných příležitostí žen a mužů. Výběr vhodných zaměstnanců pro obsazení vedoucích míst je realizován formou výběrových řízení. Při hodnocení uchazečů však nadále zůstává prioritou odbornost, jazyková vybavenost, schopnost vedoucí místo vykonávat. Při výběru uchazečů pro výkon vedoucích funkcí je na prvním místě hodnocena profesionální kvalita, odborné předpoklady a schopnost a ochota vykonávat konkrétní vedoucí funkci. Současně je i při výkonu vedoucích funkcí respektována povinnost k rodině žen i mužů, a to možností zkrácení nebo úpravy pracovní doby v souvislosti s péčí o děti. Podle šetření za poslední 4 roky se stále zvyšuje počet žen ve funkcích vedoucích oddělení, avšak k vyváženosti zastoupení žen a mužů v ostatních vedoucích funkcích nebylo zatím dosaženo (Příloha IIIa - tabulka č. 1). Při srovnání s předcházejícími roky došlo k poklesu počtu žen na místech ředitelů odborů. V rámci povinného školení k rovným příležitostem žen a mužů u vedoucích pracovníků i zaměstnanců je stále zdůrazňován nenahraditelný přínos vyváženého zastoupení žen a mužů v procesu rozhodování, který posouvá kvalitu rozhodování do nové dimenze.

Místopředseda vlády pro evropské záležitosti sděluje, že uplatňuje snahu prosazování principu rovnosti mezi muži a ženami, což znamená, že při výběru vhodného kandidáta do funkce je vždy a zásadně uplatněné stejné právo a podmínky přijetí do funkce jak pro muže, tak pro ženy. Ženy jsou adekvátně zastoupeny v rámci vedoucích funkcí útvaru.

1. 3. Při jednání Rady hospodářské a sociální dohody a v jejích pracovních týmech a skupinách prosazovat zásadu rovného postavení žen a mužů, zejména v otázkách odměňování a pracovních podmínek.

Odpovídají: zástupci vlády v Radě hospodářské a sociální dohody České republiky
Termín: průběžně

Ministerstvo dopravy se k opatřením vzešlým z jednání Rady hospodářské a sociální dohody toliko vyjadřuje, samotná opatření nepředkládá.

Jak vyplývá z kompetencí **Ministerstva financí**, otázka prosazování rovných příležitostí žen a mužů nemůže být prvoplánově náplní jednání zástupců MF v Radě hospodářské a sociální dohody. Pokud je to však možné, zástupci MF na uvedených jednáních prosazují rovné příležitosti pro ženy a muže i politiku podporující rodinu.

Ministerstvo práce a sociálních věcí informace o plnění tohoto opatření Priorit a postupů vlády při prosazování rovných příležitostí žen a mužů neposkytlo.

Zástupci **Ministerstva pro místní rozvoj** v radě hospodářské a sociální dohody nevyvíjeli žádné aktivity související s otázkou rovnoprávnosti žen a mužů.

Ministerstvo průmyslu a obchodu podklady pro vyhodnocení Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů neposkytlo.

Ministerstvo vnitra uvádí, že pracovní tým pro veřejné služby a veřejnou správu Rady hospodářské a sociální dohody ČR vedl v roce 2007 náměstek ministra vnitra pro veřejnou správu Mgr. Zdeněk Zajíček. Stejně jako v roce 2006, nevzešel v uplynulém období od pracovního týmu pro tripartitu, ani od sociálních partnerů požadavek projednávat v programu problematiku rovnosti žen a mužů zvlášť. Zohledňování zásady rovného postavení žen a mužů tvořilo integrální součást činnosti týmu.

Ministerstvo zahraničních věcí se podílí na činnosti Rady hospodářské a sociální dohody ČR v rámci pracovního týmu pro EU, jemuž předsedá náměstek místopředsedy vlády pro evropské záležitosti M. Mora. Členem tohoto pracovního týmu za MZV je I. náměstek ministra zahraničních věcí T. Pojar. V roce 2007 náměstka Pojara na všech jednáních zastupoval buď náměstek pro aktuální politické otázky J. Bašta nebo vrchní ředitel Sekce Evropské unie L. Sečka. Prostřednictvím těchto představitelů byli další členové pracovního týmu pro EU, jakož i hospodářští a sociální partneři v Radě hospodářské a sociální dohody, informováni o aktuálním dění a otázkách projednávaných v EU (volný pohyb osob a Schengen, energetika, příprava Reformní, resp. Lisabonské smlouvy apod.).

Zástupci **Ministerstva zdravotnictví** v pracovních týmech jiných ústředních orgánů, i při jednání pracovního týmu pro resort zdravotnictví Rady hospodářské a sociální dohody vždy prvořadě sledují odborné posouzení a řešení problematiky z hlediska možností a potřeb zdravotnictví, a to bez ohledu na zvýhodnění některé skupiny. Oblast odměňování a pracovních podmínek je zakotvena přímo v zákoníku práce.

Zástupcem **Ministerstva zemědělství** je ekonomický náměstek jako člen pracovního týmu pro hospodářskou politiku. Ve své práci uplatňuje zásadu rovného přístupu. Z jednání této Rady nevzešly pro resort zemědělství žádná konkrétní opatření, týkající se odměňování a pracovních podmínek žen a mužů.

1. 4. Zabezpečit, aby jednotlivá ministerstva a správní úřady v rámci svých kompetencí navazovaly spolupráci s nestátními neziskovými organizacemi zabývajícími se rovnými příležitostmi žen a mužů a pokračovaly ve vyhledávání a v rozšiřování této spolupráce. Součástí této spolupráce může být i vyžadování stanoviska k připravovaným právním předpisům nebo jiným zásadním rozhodnutím.

Odpovídají: členové vlády
Termín: průběžně

Ministerstvo dopravy přímo nespolupracuje s nestátními neziskovými organizacemi zabývajícími se rovností mužů a žen.

Ministerstvo financí spolupracuje zejména s Českým svazem žen a Gender Studies, o. p. s., a to především formou účasti na různých akcích případně konzultací k různým tématům. Pozice MF vůči nevládním organizacím je limitována tím, že Ministerstvo financí není zahrnuto v seznamu ústředních orgánů státní správy, které budou rovnost žen a mužů

podporovat ze svého rozpočtu, nicméně v rámci připomínkových řízení tuto oblast průběžně podporuje jako oblast zasluhující si podporu ze strany státu.

Ministerstvo kultury spolupracuje s mnoha nestátními neziskovými organizacemi. Mezi těmito organizacemi však nejsou takové, které se zabývají výhradně problematikou rovných příležitostí pro ženy a muže. Jednotlivé odbory ministerstva byly a jsou i nadále připraveny s těmito organizacemi spolupracovat, za předpokladu, že tyto projeví o spolupráci zájem. Lze konstatovat, že v uplynulém období tyto organizace zájem o spolupráci samy neiniciovaly.

Ministerstvo obrany uvádí, že nevládní organizace organizovaly v rámci vyhlášení roku 2007 „Evropským rokem rovných příležitostí pro všechny – směrem ke spravedlivé společnosti“ řadu akcí a aktivit zaměřených na genderovou rovnost, kterých se účastnila především koordinátorka genderové problematiky v resortu MO (gender focal point). Za všechny lze zmínit účast na konferenci k projektu Rovné příležitosti v pedagogické praxi, včet. využití sborníku „Jak genderově citlivě učit a kde začít“ pro pedagogické pracovníky, účast na konferencích realizovaných Nadací Open Society Fund Praha, využívání bilančního vydávání zpravodaje webového portálu www.muziazeny.cz Gender Studies, o. p. s., či občanského sdružení Fórum 50% aj. Výstupy z konferencí, výstupy z realizovaných projektů, další odborné a propagační materiály, které nevládní organizace publikovaly a uveřejňovaly na svých internetových stránkách, byly využívány v rámci vzdělávacích aktivit a výuky ve vojenských školách. Pokud jde o tvorbu právních předpisů, interních normativních aktů a zásadních resortních rozhodnutí, mají navrhovatelé možnost na základě příslušného ustanovení rozkazu ministra obrany spolupracovat s nevládními organizacemi; dosud této možnosti nevyužili.

Ministerstvo práce a sociálních věcí v roce 2007 spolupracovalo s nestátními neziskovými organizacemi zabývajícími se rovnými příležitostmi žen a mužů prostřednictvím Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů a jejích výborů, v rámci Iniciativy Společenství EQUAL (jako řídící orgán a účastí v národní tématické síti E) a účastí na akcích těchto neziskových organizací (např. závěrečná konference Žáby na prameni o. s. závěrečnou konferenci k projektu Rovné příležitosti v pedagogické praxi (RPPP) 8. 2. 2007, konference Gender Studies o. p. s. „Slaďování rodinného a pracovního života ve firemní praxi“ 19. 6. 2007, konference Českého svazu žen 23. 11. 2007). Nestátní neziskové organizace byly zapojeny též do realizace projektů Evropské unie (projekt „Rozpočtování z hlediska rovnosti žen a mužů v praxi“, projekt „Prosazování rovnosti žen a mužů zaměřené na sociální partnery – zavádění rovného zacházení na pracovišti“ realizovaný v rámci programu PHARE. Dlouhodobě úspěšná je spolupráce MPSV s nestátními neziskovými organizacemi na informačních kampaních. V rámci informační kampaně k rovným příležitostem pro ženy a muže jsou nestátním neziskovým organizacím poskytovány informační materiály (např. publikace, letáky, power pointové presentace) a nestátní neziskové organizace se podílejí na distribuci těchto materiálů.

Personální odbor **Ministerstva pro místní rozvoj** od roku 2003 spolupracuje s neziskovou organizací Gender Studies, o. p. s, a oddělením pro rovnosti žen a mužů na MPSV.

Odbor Rámce podpory Společenství MMR zohlednil princip rovnosti žen a mužů při zpracovávání programových dokumentů, které umožní čerpání finančních prostředků ze Strukturálních fondů. To bude umožněno Národním strategickým referenčním rámcem (pro programové období 2007-2013, který byl spolu s operačními programy pečlivě připravován po celý rok 2006. Dokument obsahuje v souladu s článkem 16 nařízení Rady (Evropských

společenství) č. 1083/2006, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti horizontální téma: rovné příležitosti.

Zástupci nestátních neziskových organizací (prostřednictvím Rady vlády pro nestátní neziskové organizace) jsou členy v Řídicím a koordinačním výboru pro přípravu programových dokumentů na čerpání strukturálních fondů a Fondu soudržnosti v letech 2007 - 2013 i v jeho pracovních skupinách (během roku 2007 se scházela zejména Pracovní skupina horizontální pro programování). Členové pracovní skupiny a Řídicího koordinačního výboru se aktivně podílejí na přípravě programových dokumentů pro čerpání evropských fondů v příštích sedmi letech - zejména Národního strategického referenčního rámce a operačních programů.

Během roku 2006 byl dokončen projekt "Oponentura a doporučení k návrhům Národního rozvojového plánu a Národního strategického referenčního rámce 2007 - 2013 realizované neziskovým sektorem a informační kampaň pro neziskový sektor", který prohluboval participaci nestátních neziskových organizací na přípravě programových dokumentů, konalo se několik veřejných projednání připravovaných dokumentů, včetně tzv. "kulatých stolů" v regionech. Projekt byl zaměřen na neziskový sektor jako takový, ne tedy pouze na organizace zabývající se rovnými příležitostmi žen a mužů. Zpracovatelem projektu bylo Centrum pro komunitní práci Střední Čechy.

Intervence strategické části Národního strategického referenčního rámce lze z pohledu rovných příležitostí rozdělit na aktivity, kterých se problematika rovných příležitostí dotýká přímo, kam patří priority Vzdělávání, Zvyšování zaměstnanosti a zaměstnatelnosti, Posilování sociální soudržnosti, a na aktivity, u kterých není souvislost jednoznačná, kde však je rovné příležitosti rovněž nutno brát v úvahu, kam lze zařadit priority Smart administration, Zlepšení dostupnosti dopravou a Vyvážený rozvoj regionů. Princip gender mainstreaming byl zohledňován nejen během přípravy operačních programů u relevantních intervencí, ale nachází své uplatnění i v rámci posilování genderové kompetence implementační struktury.

Odbor Rámce podpory Společenství vytvořil metodický pokyn Horizontální témata odshora dolů, v němž jsou vysvětleny možnosti začlenění rovných příležitostí do programových dokumentů a při vytváření implementačních struktur. V roce 2006 vydával Odbor Rámce podpory Společenství MMR ve spolupráci s obecně prospěšnou organizací Gender Studies, o. p. s. (jako projekt technické pomoci Rámce podpory společenství) Zpravodaj Rovné příležitosti ve strukturálních fondech. Zpravodaj vycházel měsíčně a soustředil se na tématiku rovných příležitostí ve strukturálních fondech, resp. projektech a aktivitách z nich podpořených. Tento měsíčník sloužil hlavně jako zdroj informací o programech na podporu rovných příležitostí a projektech realizovaných ze strukturálních fondů EU, obsahoval příklady dobré praxe ze zahraničí a jejich souvislosti se situací v ČR, a poskytnul všem čtenářům a čtenářkám aktuality týkající se rovných příležitostí ve strukturálních fondech. Konkrétními výsledky spolupráce je 12 vydaných čísel zpravodaje, 3 x stručné shrnutí nejzajímavějších čísel zpravodaje, webová stránka zpravodaje: http://zpravodaj-rp.strukturalni-fondy.cz/zpravodaj-rovne-prilezitosti-ve-strukturalnich-fondech a rozesílací databáze zpravodaje.

Ministerstvo průmyslu a obchodu podklady pro vyhodnocení Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů neposkytlo.

Ministerstvo spravedlnosti v roce 2007, podobně jako v minulých letech, nemělo uzavřenu dohodu o stálé spolupráci s nestátními neziskovými organizacemi, které se zabývají rovnými příležitostmi žen a mužů. Ke spolupráci s neziskovým sektorem při prosazování rovných příležitostí mužů a žen tak dochází operativně, např. při přípravě návrhů nových právních předpisů, dotazníkových průzkumech, předávání informací apod. Probační a

mediační služba ČR ve spolupráci s Asociací občanských poraden v roce 2007, obdobně jako v roce 2006, pracovala na projektu „Poskytování specializovaného poradenství obětem trestných činů a domácího násilí v pilotních regionech“. Klíčovou aktivitou tohoto projektu je poskytování kvalifikovaných poradenských služeb obětem trestných činů a domácího násilí pracovníky Probační a mediační služby a poradci Asociace občanských poraden a další významnou aktivitou je vytvoření cílených informačních materiálů pro tuto skupinu.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy při naplňování úkolů v rámci gender mainstreamingu spolupracuje s nestátními neziskovými organizacemi Gender Studies, o.p.s., Otevřenou společností o.p.s., Žábou na prameni o.s., Fórum 50%, o. s., o. s. ROSA a Bílý kruh bezpečí, o. s. Spolupráce spočívá ve vzájemné informovanosti např. účastí na akcích v rámci projektů, zpracovávaných nestátními neziskovými organizacemi, členky některých nestátních neziskových organizací (např. Otevřená společnost o.p.s.) jsou členkami pracovní skupiny pro rovnost žen a mužů na MŠMT. Spolupráce s dalšími organizacemi, např. Drop In a Sananim, o. s. spočívá v monitoringu dodržování rovnosti žen a mužů při poskytování služeb. MŠMT se podílí na monitoringu rovných přístupů při udělování Certifikací odborné způsobilosti těchto programů a zařízení.

Spolupráce **Ministerstva vnitra** s nevládními organizacemi se stejně jako v minulých letech týkala zejména problematiky prevence, potlačování a trestání všech forem násilí na ženách a pomoci jeho obětem. Novou a velmi přínosnou aktivitou se v roce 2007 stala senzitivizace úřadů veřejné správy v oblasti rovných příležitostí žen a mužů.

- <u>prevence, potlačování a trestání obchodování s lidmi</u>

V současné době spadá problematika obchodování s lidmi do gesce odboru bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra. Cílem tohoto útvaru je dosáhnout, aby byl obchod s lidmi z hlediska práce policie genderově neutrální a aby nebyl vnímán jen jako něco souvisejícího výlučně s prostitucí a se ženami. V oblasti nucené práce, kterou je nutné chápat rovněž jako obchod s lidmi, byl zaznamenán velký nárůst mužských obětí. Úkoly Ministerstva vnitra, které se týkají této problematiky, jsou obsaženy v Národní strategii boje proti obchodování s lidmi (pro 2005 – 2007).[16]

Prevence obchodování s lidmi patří do gesce odboru prevence kriminality Ministerstva vnitra. Program podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi (dále jen „Program“) je jedním z programů schválených a realizovaných v rámci Strategie prevence kriminality na léta 2004 – 2007 a stal se také jedním z pilířů Národní strategie boje proti obchodování s lidmi (pro 2005 – 2007). Cílem Programu je jednak poskytnout obětem obchodování s lidmi podporu, zabezpečit ochranu jejich lidských práv a důstojnosti a dále pak motivovat oběti obchodování s lidmi k podávání svědeckých výpovědí, které usnadní orgánům činným v trestním řízení odhalování, stíhání, usvědčení a potrestání pachatelů trestných činů souvisejících s obchodováním s lidmi. Program je financován prostřednictvím dotací nestátním neziskovým organizacím. V roce 2007 pokračovalo úspěšné fungování a rozvíjení programu. Byl přijat nový Pokyn ministra vnitra k vytvoření Národního koordinačního mechanizmu pro oblast podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi a Metodický návod prvního náměstka ministra vnitra k fungování programu. V roce 2007 bylo do Programu nově zařazeno 18 obětí, dvakrát

[16] Od června 2006 postupuje program v souladu se směrnicí Rady 2004/81/EC z 29. dubna 2004, která upravuje pobyt obětí obchodování s lidmi a převedených migrantů, kteří spolupracují s orgány činnými v trestním řízení. V této souvislosti byl novelou zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR zaveden dlouhodobý pobyt za účelem ochrany, který obětem obchodování s lidmi spolupracujícím s orgány činnými v trestním řízení poskytuje řadu nových práv.

se sešla interdisciplinární pracovní skupina pro podporu a ochranu obětí obchodování s lidmi řízená I. náměstkem ministra vnitra a pravidelně se scházela koordinační skupina na pracovní úrovni. V návaznosti na zefektivnění fungování Programu a na doporučení mezinárodních studií byla prodloužena lhůta pro obchodované osoby ze 30 na 60 dní. Dále mohou být do programu zařazovány i oběti ve vážném zdravotním stavu, a to bez podmínky spolupráce s orgány činnými v trestním řízení.

Pro rok 2007 vyhlásilo Ministerstvo vnitra dotační program pro nestátní neziskové organizace s názvem „Prevence obchodování s lidmi a pomoc obětem".

V rámci prevence obchodování s lidmi byly realizovány dva preventivní projekty. Krátkodobý pilotní projekt „Prevence obchodu s lidmi: přednášky na středních školách", který byl realizován na jaře 2007 na 6 vybraných středních školách. Projekt ukázal neznalost, ale i zájem středoškoláků o problém obchodování s lidmi a potřebu věnovat se systematičtěji této cílové skupině.

Na základě zkušeností z pilotního projektu prevence zaměřené na zákazníky prostituce byla zahájena v roce 2007 informační kampaň proti obchodu s lidmi. Kampaň se během pěti měsíců zaměřila na cílovou skupinu zákazníků prostituce a nepřímo na oběti obchodu s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování. Partnerské organizace vytvořily pro účel kampaně platformu nazvanou „Spolu proti obchodu s lidmi" (slogan kampaně zní „Neboj se to říct za ni").

Cílené preventivně-informační aktivity jsou také kulaté stoly, které se v roce 2007 konaly v Olomouci (leden) a v Ústí nad Labem (květen). Součástí obou akcí bylo promítnutí ukázek ze dvou dokumentárních filmů týkajících se obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování.

- <u>vzdělávání a výcviky policistů</u>

V průběhu roku 2007 průběžně probíhaly vzdělávací akce a výcviky policistů, na kterých se podílely nevládní organizace, zejména Bílý kruh bezpečí, o. s., proFem o. p. s., občanské sdružení ACORUS, o. s.

- <u>potlačování domácího násilí</u>

Někteří příslušníci Policie ČR a pedagogové SPŠ MV jsou členy neziskové organizace, o. s. anebo spolupracují s dalšími nestátními neziskovými organizacemi, které mají ve svém programu poskytování pomoci obětem domácího násilí a obětem trestných činů. V roce 2007 se Bílý kruh bezpečí, o. s. a nevládní organizace sdružené v KOORDONĚ koalici organizací proti domácímu násilí aktivně podílely na monitorování plnění opatření zaměřených na vytvoření systémového propojení zdravotní, sociální a policejní pomoci při odhalování a stíhání případů domácího násilí. Bílý kruh bezpečí, o. s. v součinnosti s Ministerstvem vnitra uskutečnil v září 2007 školení vybraných řídících pracovníků obecních policií, zaměřené na problematiku domácího násilí v kontextu působnosti obecní policie a součinnosti obecní policie a Policie ČR a v listopadu – prosinci prohlubující výcviky policistů k problematice domácího násilí.

- <u>senzitivizace úřadů veřejné správy v oblasti rovných příležitostí žen a mužů</u>

V roce 2007 byla posílena spolupráce s nevládní organizací Gender Studies, o.p.s., s níž odbor rozvoje lidských zdrojů ve veřejné správě Ministerstva vnitra v průběhu roku zorganizoval nultý ročník soutěže Úřad roku „Půl na půl" – respekt k rovným příležitostem. Cílem soutěže, do které se zapojilo celkem 39 úřadů na všech úrovních, byla senzitivizace úřadů veřejné správy v oblasti rovných příležitostí žen a mužů a v konečném důsledku podpora zavádění rovných příležitostí do práce a politiky úřadů.

Dotazník zpracovaný zástupci a zástupkyněmi Gender Studies, o. p. s, Ministerstva vnitra ČR, Ministerstva práce a sociálních věcí ČR a krajských úřadů rozeslaný prostřednictvím odboru rozvoje lidských zdrojů Ministerstva vnitra jednotlivým krajským úřadům (a jejich prostřednictvím na obce) sledoval následující kritéria pro výběr nejúspěšnějšího úřadu:

- počet žen ve vedoucích funkcích ve vztahu k celkovému počtu žen v úřadu;
- existence antidiskriminačních opatření uvnitř úřadu;
- zohlednění aspektů rovnosti žen a mužů a gender mainstreamingu v oficiálních dokumentech úřadu vnitřních (pracovní řád, vnitřní platový předpis, etický kodex);
- opatření úřadu zaměřená na slaďování pracovního života a cílená na zaměstnance/zaměstnankyně úřadu v oblasti rovných příležitostí žen a mužů.

V rámci nultého ročníku soutěže byly odbornou komisí sestávající ze zástupců krajských úřadů, Ministerstva vnitra, Ministerstva práce a sociálních věcí a Gender Studies, o. p. s. vybrány nejlepší úřady v jednotlivých kategoriích (obec 1, 2, 3). Vyhlášení vítězů, kterými se stal Krajský úřad Karlovarského kraje, Městský úřad v Přelouči a Městský úřad v Němčicích nad Hanou, se konalo v rámci IX. konference ke vzdělání úředníků ve veřejné správě, kterou každoročně organizuje odbor rozvoje lidských zdrojů ve veřejné správě začátkem září v Olomouci. Soutěž bude pokračovat i v roce 2008.

Ministerstvo zahraničních věcí v rámci zahraniční rozvojové spolupráce a humanitární pomoci poskytované do zahraničí úzce spolupracuje s celou řadou nevládních organizací, včetně těch zaměřených na genderovou problematiku, např. s Forem pro rozvojovou spolupráci. Forum pro rozvojovou spolupráci je platforma nevládních neziskových organizací aktivních v rozvojové spolupráci a v současnosti sdružuje 28 členských organizací (nestátní neziskové organizace plus vysoké školy). V rámci Fora pro rozvojovou spolupráci se genderovou problematikou zabývají zejména tyto nestátní neziskové organizace: Člověk v tísni – společnost při České televizi, o. p. s. (projekt VARIANTY, segment Interkulturní vzdělávání), občanské sdružení Ekumenická akademie Praha, Poradna pro uprchlíky, o. s. MZV také finančně podpořilo o. s. BERKAT, která provozuje mateřské centrum v komunitním centru InBáze pro uprchlíky/imigranty, ethnocatering – sociální podnikání pro ženy – uprchlíky, apod. Od 1. 1. 2008 vznikla Rada pro zahraniční rozvojovou spolupráci, která sdružuje nejen zástupce zainteresovaných orgánů státní správy, ale i platformy nevládních subjektů, což dále zkvalitní vzájemnou spolupráci. Diplomatická akademie MZV spolupracuje s Otevřenou společností, o.p.s., která pro diplomatickou akademii organizuje semináře na téma prosazování genderové rovnosti, které jsou součástí studijních sylabů základní diplomatické přípravy DA1 a individuální diplomatické přípravy DA IN. MZV dále komunikovalo s neziskovými organizacemi, které se na resort obrátily se žádostmi o poskytnutí informací. V případě, že se na MZV obrátila organizace v zahraničí se žádostí o poskytnutí informací týkající se zastoupení mužů a žen ve vedoucích pozicích na zastupitelských úřadů (tj. dle Přílohy IIIa - tabulky č. 1 detašovaných pracovištích), byly jí tyto údaje prostřednictvím dotčených zastupitelských úřadů sděleny.

Ministerstvo zdravotnictví

Ministerstvo zdravotnictví již v minulosti navázalo kontakt s občanským sdružením Bílý kruh bezpečí, o. s., sdružení Ochrana nenarozeného života a nevládními organizacemi především cestou projektů podpory zdraví a projektů k řešení problematiky HIV/AIDS.

Vyhodnocení genderové problematiky za rok 2007 v přímo řízených organizacích Ministerstva zdravotnictví

spolupráce s organizacemi nevládními i ostatními	
nemocnice	*Občanské sdružení ROSA, Nadační fond KOLEČKO, Nadace Archa Chantal, Nadace Terezy Maxové, Poradna pro ženy a dívky v tísni SONŽ, Fond ohrožených dětí, Mateřské centrum Plzeňské panenky, Unie otců, Liga otevřených mužů, Gender Studies, o.p.s.*
psychiatrické léčebny	*občanské sdružení Ledovec, VOR, Práh, Lotos, Bílý kruh bezpečí, Centrum lidských práv inf. centra obč. sektoru v Českém Krumlově, hnutí Na vlastních nohou*
ústavy a léčebny	*Gender Studies-odběr zpravodaje, Revma liga v ČR, Klub Bechtěreviků, Česká asociace pro revmatické choroby, Evropská Liga Proti Revmatismu, Mezinárodní organizace mladých revmatiků, ARI, Gender Studies, o.p.s., Práce a vztahy, Arnika, Zelený kruh, CZ Biom*
krajské hygienické stanice	*OS Krteček Písek, Liga na ochranu práv dětí a Diakonií Písek, K centrum Auritus Tábor, K centrum Háječek České Budějovice, OS Arkáda Písek, Městská charita České Budějovice, Poradna Eva, Poradna pro uprchlíky, o.s., ČČK, Gender Studies - odběr zpravodaje, Zaří*
zdravotní ústavy	*Onko-amazonky, Arnika, Green peace, STUŽ, Pražské matky-projekt pro Mag.hl.m. Prahy „Vím, co dýchám“ pro děti ze ZŠ, Český červený kříž, Speciální škola Svítání, Česká abilympijská asociace, Péče o duševní zdraví, Klub Hurá kamarád, Mama klub, Junák, Vida*
ostatní ústavy	*Dětské krizové centrum, o.s., La Strada Česká republika, o.p.s., Spondea o.p.s., Mamma help, Společně s nadějí proti AIDS a drogám, YMCA (Young Men's Christian Association) v Brně, Anabell o.s., Liga lidských práv a Persefona o.s., ČSÚ, ČSŽ, Lékořice-dobrovol.centrum, Adra, D*
státní léčebné lázně	-

Cílem spolupráce **Ministerstva zemědělství** s nestátními neziskovými organizacemi je především rozvoj venkova a postavení žen žijících v regionech, pomoc při odborných akcích týkajících se rovných příležitostí pro ženy a muže v české společnosti. Český svaz žen při příležitosti oslav roku rovných příležitostí mužů a žen a v rámci sjezdu Českého svazu žen, který se koná v pětiletém cyklu, pořádal dne 23. 11. 2007 obsahovou konferenci ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství pod názvem „Rok rovných příležitostí očima členek Českého svazu žen,“ zaměřenou na otázky rovných příležitostí žen a mužů v ČR. Program konference vycházel z činnosti vládních institucí ve výše uvedené oblasti a zároveň seznámil s výsledky dlouholetých projektů, které byly v rámci dané tématiky realizovány nejen Českým svazem žen. Na konferenci byly předneseny příspěvky od následujících institucí a organizací: MPSV, Gender Studies, o. p. s., Český helsinský výbor, MZe, Národní centrum pro rodinu Brno, Komise pro rovné příležitosti Poslanecké sněmovny, DEMA, a. s. Praha, Český svaz žen Praha.

Ministerstvo životního prostředí jako dlouhodobý propagátor a implementátor Aarhuské úmluvy intenzivně spolupracuje s nevládními organizacemi a zároveň se snaží posílit jejich činnost a postavení ve společnosti. Součástí těchto aktivit je prosazování a pomoc při zapojování veřejnosti do rozhodování. Nevládní a neziskové organizace jsou významným pilířem demokracie a napomáhají prosazovat Agendu 21 (Akční plán pro 21. století), která vzešla ze světové Konference o životním prostředí a rozvoji pořádané OSN. Rovné příležitosti jsou organickou součástí tohoto plánu a jsou rozpracovávány nevládními a

neziskovými organizacemi i do Místních agend 21. MŽP zároveň čerpá náměty a cíle z českých ženských a genderových organizací, organizací s genderově zaměřenými dílčími programy, které jsou uvedeny na webových stránkách MPSV, MV a v pracovním materiálu „Ženské/genderové nevládní neziskové organizace v České republice“ (Fridrich Ebert Stiftung e. V. Praha, květen 2006). Významným zdrojem informací jsou i akademické instituce a mezinárodní organizace, především OSN, Světová zdravotnická organizace, Population Action International apod. Zkušenosti s cíli ženských/genderových (převážně zahraničních) organizací v oblasti životního prostředí a udržitelného rozvoje MŽP průběžně předávalo a je připraveno nadále nestátním neziskovým organizacím a akademické sféře dále předávat (Gender and Sustainable Energy, Gender and Water, Gender and Transportation apod.).

1. 5. Využívat možností účasti v aktivitách a programech mezinárodních organizací, jejichž cílem či jedním z deklarovaných principů jsou rovné příležitosti pro ženy a muže.

Odpovídají: členové vlády
Termín: průběžně

Ministerstvo dopravy neparticipovalo v roce 2006 na programech/projektech EU či na jiných mezinárodních programech deklarujících jako jeden z principů rovných příležitostí mužů a žen. Princip rovných příležitostí žen a mužů je jedním ze základních principů, který je aplikován při čerpání evropských fondů. Vzhledem ke skutečnosti, že Ministerstvo dopravy vykonává funkci zprostředkujícího subjektu Operačního programu Infrastruktura a Fondu soudržnosti pro programovací období 2004-06 a zároveň plní úlohu řídicího orgánu Operačního programu Doprava pro programovací období 2007-13, byly v relevantních dokumentech týkajících se postupů při výběru, hodnocení a monitorování realizace projektů zohledněny závazky plynoucí z legislativy v předmětné oblasti. Konkrétně je rovnost žen a mužů vymezena obecným nařízením Rady (ES) č. 1260/1999 (v případě programového období 2004-2006) a čl. 16 nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 (pro období 2007-2013). S ohledem na fakt, že z věcného hlediska jsou výše zmíněné finanční nástroje primárně zaměřeny na výstavbu a modernizaci dopravní infrastruktury, lze sledování vlivu na rovnost pohlaví považovat za druhotnou záležitost. Nicméně v uplynulém roce byl v rámci Operačního programu Infrastruktura (opatření 2.4) ukončen projekt „Analytická studie dopravní obsluhy a zátěže města Vsetín z hlediska udržitelného rozvoje“, kde je možné sledovat signifikantní vliv na odstranění diskriminace. Nedílnou součástí bylo zpracování studie bezbariérových tras na území města. Žadatelem projektu bylo město Vsetín, partnerem projektu byla Regionální rozvojová agentura Východní Morava. Celkové náklady projektu (10 studií) činily 5 320 000 Kč, proplaceno z Evropského fondu regionálního rozvoje bylo 3 963 042 Kč. Operační program Doprava byl ze strany Evropské komise schválen v závěru roku 2007 a z tohoto důvodu nebyl dosud předložen projekt, který by odpovídal informacím požadovaným usnesením vlády č. 762 z 11. července 2007. Při přípravě a provádění projektů v rámci Operačního programu Infrastruktura, Fondu soudržnosti a Operačního programu Doprava je sledován vliv na rovné příležitosti.

Ve všech programech Evropské unie, kterých se **Ministerstvo financí** v uplynulém roce účastnilo, je již principiálně zakotveno uplatňování rovnosti žen a mužů. Na zahraniční posty v mezinárodních finančních institucích byly v roce 2007 na základě výběrového řízení vyslány 2 ženy. Zástupkyně MF se pravidelně účastní různých akcí zaměřených na rovné příležitosti žen a mužů, které jsou pořádány mezinárodními organizacemi.

Zástupci **Ministerstva kultury** se průběžně účastní programů i aktivit mezinárodních organizací, jejichž deklarovaným principem je princip rovných příležitostí pro ženy a muže. Ministerstvo v roce 2007, stejně jako v předchozích letech, spolupracovalo zejména s Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu (UNESCO), která principy rovných příležitostí pro ženy a muže uplatňuje ve všech svých programech z oblasti vzdělávání, vědy a kultury. Rovněž bylo průběžně zabezpečeno zastoupení ministerstva v Radě Evropy a v pracovních skupinách, komisích a ve výboru pro kulturu EU, které princip rovných příležitostí rovněž ve své činnosti důsledně uplatňují.

Resort obrany neparticipoval na programech-projektech EU ani na jiných mezinárodních programech deklarujících rovnost mužů a žen.

Na **Ministerstvu práce a sociálních věcí** probíhal v rámci programu PHARE od poloviny května roku 2006 do poloviny ledna 2007 projekt „Prosazování rovnosti žen a mužů zaměřené na sociální partnery – zavádění rovného zacházení na pracovišti“. Partnery tohoto projektu byly MPSV a Spolkové ministerstvo hospodářství a technologie SRN, a jeho realizátorem byla německá společnost Gesellschaft für Versicherungswissenschaft und – gestaltung e. V. Cílem projektu bylo pomoci České republice při naplňování jejích závazků vyplývajících z mezinárodních smluv, zejména při aplikaci komunitárního práva, a podpořit sociální partnery při prosazování politiky rovného zacházení a rovných příležitostí mužů a žen na pracovišti. Projekt měl též zvýšit povědomí sociálních partnerů o jejich odpovědnosti za implementaci politiky rovného zacházení. Úkolem německých expertek a expertů, kteří projekt připravovali, bylo navrhnout vhodná opatření, která budou organizovaně a systematicky povzbuzovat zaměstnavatele k rovnému zacházení s muži a ženami na pracovišti. Evropská unie poskytla na tento projekt finanční prostředky ve výši 170 000 EUR a státní rozpočet České republiky jej spolufinancoval do výše 13 800 EUR.

Projekt zahrnoval zpracování komparativní studie činností a zkušeností jiných členských států EU v oblasti podpory rovného zacházení s muži a ženami, zaměřené na sociální partnery. Součástí projektu bylo též vypracování analýzy týkající se rovného zacházení s muži a ženami v ČR a navržení metodologie pro optimální další postup při prosazování rovného zacházení s muži a ženami. Součástí projektu byly 4 workshopy pro zástupce sociálních partnerů, které byly zaměřeny především na podporu rovného odměňování žen a mužů za stejnou práci nebo za práci stejné hodnoty, 2 workshopy pro zaměstnance ministerstev a zástupce sociálních partnerů, které byly zaměřeny na komunikaci s veřejností a médii, a národní konference, jíž se zúčastnili zástupci všech sociálních partnerů. V rámci projektu byl zpracován návrh mediální kampaně, která měla informovat veřejnost o potřebě rovného zacházení s muži a ženami na pracovišti a balíček informací využitelných při spolupráci s médii. V rámci uvedených aktivit byli zástupci sociálních partnerů informováni o prioritách Evropské unie v oblasti rovného zacházení s ženami a muži, o důležitosti rovného zacházení se zaměstnanci a o povinnostech zaměstnavatelů a právech zaměstnanců v oblasti rovného zacházení. Byli též seznámeni s příklady dobré praxe ze zahraničí.

V roce 2007 ministerstvo práce a sociálních věcí realizovalo dále v rámci komunitárního programu spojeného s Rámcovou strategií Společenství pro rovnost žen a mužů projekt „Rozpočtování z hlediska rovnosti žen a mužů v praxi“.

Partnery v projektu byli za českou stranu Národní vzdělávací fond, o.p. s., a Právnická fakulta Západočeské univerzity Plzeň. Kromě nich byli dalšími partnery Právnická fakulta Univerzity v Pécsi (Maďarsko), Nadace Fondazione Giacomo Brodolini Roma (Itálie), Univerzitní institut sociálních výzkumů Vídeň (Rakousko) a Ministerstvo práce a sociální politiky (Bulharsko). Projekt byl zahájen v říjnu 2006 a byl koncipován na 15 měsíců, tedy do konce roku 2007.

V rámci projektu byla vytvořena srovnávací studie mapující zakotvení rovných příležitostí žen a mužů v právním řádu v každé ze zúčastněných zemí se zaměřením na rozpočtování z hlediska rovnosti žen a mužů na regionální úrovni. Zároveň byl uskutečněn průzkum místních rozpočtů ve vybraných městech v jednotlivých partnerských zemích. Výsledky provedených analýz byly prezentovány na čtyřech mezinárodních konferencích ve Vídni, Římě, Pécsi a Sofii. V České republice byla tato tématika prezentována na 14 regionálních seminářích, které probíhaly od června do října roku 2007. Cílovou skupinou účastníků těchto seminářů byli představitelé samosprávních celků, zastupitelé a odborní pracovníci připravující rozpočet obce nebo regionu. Obdobné regionální semináře byly uspořádány také v Itálii a Bulharsku.

Součástí projektu byla také kampaň objasňující problematiku rozpočtování z hlediska rovných příležitostí mužů a žen. Cílem bylo upozornit ženy na přerozdělování veřejných financí mezi muže a ženy a možnost řešení tohoto problému vlastním aktivním zapojením do komunální politiky. K podpoře této myšlenky byl v magazínu ONA DNES zveřejněn leták. V rámci kampaně byly mimo jiné distribuovány informační letáky a příručka Rozpočtování z hlediska rovnosti mužů a žen v praxi.

Závěrečná mezinárodní konference se uskutečnila dne 8. listopadu 2007 v Praze. Z diskuse vyplynulo, že základem pro zavedení rozpočtování z hlediska rovných příležitostí žen a mužů je potřebné

- pochopit problematiku rovných příležitostí žen a mužů a zohledňovat princip rovnosti žen a mužů ve všech oblastech života,

- měl by být vytvořen akční plán pro zapracování hlediska rovných příležitostí žen a mužů do všech oblastí života společnosti, jehož nedílnou součástí by mělo být i přerozdělování veřejných finančních prostředků,

- přesvědčit osoby zodpovědné za schvalování rozpočtů v obcích a regionech o tom, že vynaložené úsilí na zpracování rozpočtu z hlediska rovnosti žen a mužů se jim vrátí v podobě spokojených občanů, a že tím přispějí k rozvoji dané obce či regionu,

- mít politickou vůli, zákony, metodiku (průvodce) rozpočtování z hlediska rovných příležitostí žen a mužů.

V rámci komunitárního programu spojeného s Rámcovou strategií Společenství pro rovnost žen a mužů se Česká republika rovněž podílela na projektu „Prosazování rovnosti žen a mužů se zaměřením na středoevropskou oblast“ realizovaném Slovenskou republikou a Rakouskem. Ministerstvo práce a sociálních věcí dále pokračovalo jako řídící orgán v Iniciativě Společenství EQUAL – mj. uspořádalo v listopadu 2007 v Praze druhou výroční konferenci programu, na které byly představeny dosažené úspěchy jednotlivých projektů.

Ministerstvo pro místní rozvoj sděluje, že v první polovině roku 2007 probíhalo vyjednávání Národního strategického referenčního rámce jako základního dokumentu čerpání Evropských fondů pro léta 2007-2013, kde je ve všech programech EU princip rovných příležitostí žen a mužů bezpodmínečně vyžadován.

Ministerstvo průmyslu a obchodu podklady pro vyhodnocení Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů neposkytlo.

Ministerstvo spravedlnosti prosazovalo v minulých letech svou genderovou politiku např. v rámci své participace v komunitárním programu AGIS**,** zaměřeném na justiční a policejní spolupráci v trestních věcech, mezi jehož tématické priority patří též „Ochrana práv obětí“. Tento program byl pro období 2007-2013 nahrazen programem Criminal Justice, v rámci kterého byla zachována priorita „ochrana práv obětí“. Pro oblast civilního práva byl

schválen komunitární program Civil Justice, jehož cílem je podpořit rovný a co nejsnadnější přístup ke spravedlnosti pro všechny občany EU. Zástupce ministerstva na pravidelných zasedáních pracovních výborů k těmto komunitárním programům průběžně dbá na aplikaci principů genderové rovnosti (rovněž s ohledem na gender mainstreaming a gender budgeting) při schvalování předložených projektů a přípravě dílčích pracovních dokumentů. Věcně příslušný útvar rovněž v rámci dlouhodobého plnění pracovních úkolů plně respektuje a uplatňuje priority a postupy ministerstva při realizaci priorit genderové politiky.

Zástupkyně **Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy** je členkou Helsinki Group - pracovní skupiny při Evropské komisi, ředitelství pro vědu, sekce, která se zabývá problematikou postavení žen ve vědě a výzkumu. Zástupkyně MŠMT v této oblasti zastupuje vědeckou komunitu žen v ČR, spolupracuje s českou pracovní komisí pro ženy a vědu ustavenou při MŠMT pro řešení problémů žen-vědkyň a výzkumných a vývojových pracovnic. Uvedená komise spolupracuje s Radou vlády ČR pro vědu a výzkum. Účast žen i mužů v mezinárodních vědeckých aktivitách (grantech) je statisticky sledována.

MŠMT se také jako jeden z hlavních partnerů Řídícího orgánu (MPSV) podílí na přípravě dokumentu Program Iniciativy Společenství EQUAL, jehož hlavním cílem je prosazování inovativních nástrojů řešení stávajících problematických oblastí souvisejících s diskriminací a nerovnostmi na trhu práce.Vysoké procento účasti je rovněž v zahraničních vzdělávacích projektech Sokrates a Comenius (zde se účastní cca 15% mužů a 85% žen). Asistentské pobyty na zahraničních školách pro budoucí učitele jazyků Comenius Lingua využívá cca 25% mužů a 75% žen. V rámci programu OP RLZ je realizován systémový projekt „Rozvoj a zdokonalení integrovaného diagnostického, informačního a poradenského systému v oblasti vzdělávání a volby povolání (VIP-Kariéra)“, u kterého je mj. jedním z cílů vytvoření školních poradenských pracovišť, pro něž budou pracovníci vzděláváni i v uplatňování rovných příležitostí při tvorbě další vzdělávací cesty a vytvoření vzdělávací sítě a systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Pro vzdělávací okruhy jsou zařazena i témata: Rovné příležitosti vzdělávání dívek a chlapců, Netradiční profese ve vzdělávání dívek a Násilí v rodině.

MŠMT (odbor mládeže) bylo na národní úrovni koordinátorem kampaně Rady Evropy „All different – all equal“, kde MŠMT spolupracuje s nestátními neziskovými organizacemi, např. Amnesty International Česká republika.

Na **Ministerstvu vnitra** se ve dnech 17. - 20. května 2007 uskutečnilo pracovní jednání s delegací Združenia príslušníčok Policajného zboru Slovenskej republiky, jehož účelem byla výměna poznatků a zkušeností v oblasti zajišťování rovných příležitostí pro ženy a muže a seznámení s řešením problematiky násilí na ženách a pomoci jeho obětem. Slovenskou delegaci vedla předsedkyně Sdružení příslušnic Policejního sboru, mluvčí Prezidia policejního sboru Slovenské republiky.

„Genderová problematika“ byla součástí programu mezinárodního výměnného pobytu v rámci projektu „Profesionální policejní práce a ochrana obětí domácího násilí“ (červenec-listopad 2007) ve Vyšší policejní škole a Střední policejní škole Ministerstva vnitra v Praze, spolu s gruzínskou nevládní organizací Anti-Violence Network of Georgia. Výměnných stáží se zúčastnilo po šesti odbornících z obou zemí - zástupci policie, policejního vzdělávání a nevládních organizací. Téma rovných příležitostí pro ženy a muže u policie bylo součástí besed studentů policejních škol se zahraničními hosty ze Španělska a Portugalska, kteří Českou republiku navštívili v rámci CEPOL (European Police College).

Pod vedením lektorů z policejního sboru Německé spolkové republiky se ve dnech 6. a 7. února 2007 uskutečnil metodický seminář o problematice domácího násilí a pronásledování (stalking). V říjnu 2007 se zástupkyně Ministerstva vnitra (gender focal point) zúčastnila

mezinárodní konference „Domáce násile - nová prax a nová legislatíva v Európe“, která se konala v Bratislavě na půdě Bratislavské vysoké školy práva pod záštitou prezidenta Slovenské republiky.

Rok 2007 byl rokem implementace výstupů twinningového projektu projekt CZ 0407.03 „Podpora posílení prevence a metody community policing v práci Policie České republiky“, který navazoval na projekt Phare Zavedení metody „Excellence Model“ Evropské nadace managementu kvality (EFQM – European Foundation of Quality Management) do Policie České republiky. Oba projekty, obsahující i aspekt rovnosti žen a mužů, probíhaly ve spolupráci s Holandskem.

Odbor prevence kriminality Ministerstva vnitra je gestorem programu EU Daphne**.** Z této pozice vyplývá i závazek informovat o programu. Odbor prevence kriminality má na svých webových stránkách stránku věnovanou programu Daphne II, kde je možné nalézt všechny základní informace a dokumenty k programu a sdělení k oficiální informacím k programu Daphne III, které jsou umístěny na internetové stránce http://europa.eu.int/comm/justice_home/funding/daphne/funding_daphne_en.html. V lednu 2007 se v rámci programu Daphne uskutečnil v Praze čtyřdenní odborný právnický mezinárodní kongres „Právem proti domácímu násilí“ uspořádaný obecně prospěšnou společností proFem, o. p. s. Kongresu se aktivně zúčastnili zástupci Ministerstva vnitra.

Ministerstvo zahraničních věcí se za ČR účastní jednání o politikách, legislativě a rozhodnutích EU, které zahrnují prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže, a to především v meziresortním připomínkovém řízení k materiálům předkládaným příslušnými resorty.

Zaměstnanci **Ministerstva zdravotnictví** využívají nabídek Světové zdravotnické organizace, Rady Evropy nebo Evropské komise ke stážím, seminářům nebo konferencím. Vzhledem k vyspělosti členských států EU je promítnutí principu rovnosti mužů se ženami automatické.

Ministerstvo zemědělství spolupracuje s Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova (EAFRD), ze kterého je Evropským společenstvím poskytována finanční podpora pro rozvoj venkova. Program také podporuje rozšiřování a diverzifikaci ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s cílem rozvíjet podnikání, vytvářet nová pracovní místa, snížit míru nezaměstnanosti a posílit sounáležitost obyvatel na venkově. Ve všech fázích provádění programu je zaručena rovnost mezi ženami muži – čl. 8 Nařízení Rady č. 1698/2005. Evropský zemědělský fond se skládá mj. z těchto prioritních os: Osa III – Zlepšování kvality života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova – součástí je i podpora žen na trhu práce - vytváření nových pracovních příležitostí, a Osa IV – LEADER – důležitá úloha při zhodnocování místního potenciálu pro rozvoj venkovských oblastí, především pro osu III.

Ministerstvo životního prostředí v rámci řídícího orgánu Operačního programu Infrastruktura, který byl financován Evropskou unií, nebo v rámci připomínkování konkrétních projektů Operačního programu Infrastruktura z oblasti dopravy, respektovalo a vyhodnocovalo jako jedno z výběrových kritérií naplňování rovných příležitostí pro ženy a muže u každého projektu dle pravidel EU. Řada projektů svojí realizací naplňuje požadavky na zlepšení složek životního prostředí nebo parametrů udržitelné environmentálně příznivé dopravy dle požadavků genderových organizací. MŽP dále projevovalo aktivity např. v souvislosti s implementací závěrů Světového summitu tisíciletí a Světového summitu o udržitelném rozvoji, které zároveň podporují princip rovných příležitostí žen a mužů a apelují na posílení přístupu žen ke vzdělávání. Značnou pomoc je potřeba poskytnout rozvojovým

zemím v otázce rovných příležitostí pro ženy a muže a zároveň podpořit přístup žen ke vzdělávání po co nejdelší dobu.

Místopředseda vlády pro evropské záležitosti sděluje, že se v roce 2007 jeho útvar nezúčastnil projektů EU či jiných mezinárodních programů deklarujících jako jeden ze svých principů rovné příležitosti žen a mužů.

1. 6. Zahájit či pokračovat ve vzdělávacích aktivitách v oblasti lidských práv se zřetelem na rovnost příležitostí žen a mužů a na metody určené k jejich dosažení. Zajistit, aby se uvedeného vzdělávání zúčastnili všichni koncepční pracovníci a pracovníci s rozhodovacími pravomocemi a další odborní pracovníci.

Odpovídají: členové vlády
Termín: 31. 12. 2007

Zaměstnanci **Ministerstva dopravy** byli v roce 2007 vzděláváni v problematice uplatňování principu rovných příležitostí mužů a žen i v otázkách dodržování lidských práv, a to při vstupních školeních, které jsou povinné pro všechny nové zaměstnance. V předcházejících letech absolvovali koncepční pracovníci semináře s tématikou rovných příležitostí. V roce 2007 tato témata do katalogu vzdělávacích akcí ISS zařazena nebyla. Pracovníci Ministerstva dopravy jsou informování o volně přístupných e-learningových kursech v systému EDEN, které se tomuto tématu věnují. Bohužel Ministerstvo dopravy nemá zpětnou vazbu o počtu a genderovém rozložení absolventů.

Na **Ministerstvu financí** se v říjnu 2007 uskutečnil seminář „Personální problematika pro nově jmenované vedoucí zaměstnance“, jehož součástí byl blok „Rovné příležitosti žen a mužů jako nástroj k využití lidského potenciálu“ v rozsahu 1 vyučovací hodiny. Zaměstnanci MF se rovněž zúčastnili kurzu „Etika jako nezbytná součást profesionality ve veřejné správě“, jehož samostatný blok tvořila problematika rovných příležitostí žen a mužů. Samostatný písemný podklad věnovaný politice rovných příležitostí pro ženy a muže je dlouhodobě součástí vstupního vzdělávání nových zaměstnanců MF. Problematika lidských práv a předcházení diskriminaci je ve vzdělávání zaměstnanců resortních organizací rozpracována v programu TaxTest pro pracovníky územních finančních orgánů a v systémovém vzdělávání pracovníků celní správy.

Ministerstvo kultury v r. 2007 pokračovalo ve vzdělávání zaměstnanců v oblasti rovných příležitostí žen a mužů. Toto vzdělávání je prováděno v rámci vstupního vzdělávání, jehož součástí je rovněž závěrečný test nabytých znalostí. Na základě usnesení vlády č. 1610 ze 14 .12. 2005 k doporučení Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů ve věci vzdělávání členů a členek vlády a vedoucích zaměstnanců a zaměstnankyň ministerstev, náměstků /náměstkyň ministrů/ministryň a vrchních ředitelů/ředitelek, v problematice rovných příležitostí žen a mužů, byli příslušní vedoucí zaměstnanci a zaměstnankyně proškoleni již v r. 2006. Pro zaměstnance nově zařazené na vedoucí místa proběhne další vzdělávání k uvedené problematice v průběhu r. 2008.

Sekce personální **Ministerstva obrany** zorganizovala pro zaměstnance s rozhodovacími pravomocemi, koncepční a ostatní odborné zaměstnance ve spolupráci s Fakultou humanitních studií Univerzity Karlovy v pořadí již šestý cyklus přednášek, tentokrát na téma „Rovné příležitostí žen a mužů – nekorektnost v jazyce a další stereotypy“. Přednáškového cyklu se zúčastnilo celkem 90 dotčených zaměstnanců, včetně zástupců Českomoravského odborového svazu civilních zaměstnanců armády a Samostatného odborového sdružení zaměstnanců resortu MO.

Problematika rovných příležitostí žen a mužů byla ve všech podřízených součástech Armády ČR zařazena a realizována v rámci velitelské a operační přípravy velitelů a v rámci velitelských shromáždění jednotlivých stupňů velení. Byla rovněž zařazena do „Programu velitelské a operační přípravy“. Velitelé využívali přímé metodické pomoci sekce personální MO (přednášky), gestora této problematiky, nebo použili jako metodiku resortní opatření (služební pomůcku Rovné zacházení s muži a ženami, příslušný rozkaz ministra obrany, Priority a postupy resortu MO při prosazování rovnosti mužů a žen), příp. brožurku Rovné příležitosti pro ženy a muže v ozbrojených a bezpečnostních sborech z pohledu práva. V širším pojetí byla uvedená problematika řešena i v rámci velitelských příprav, které organizovalo Ředitelství personální podpory - odbor podpory kvality života. Konkrétně se uskutečnily přednášky na téma „Sexuální obtěžování“, „Šikanování na pracovišti“, při kterých byly zmiňovány aspekty jednotlivých druhů nežádoucího chování a rozdíly mezi muži a ženami.

Téma rovných příležitostí mužů a žen bylo rovněž zařazeno do „Odborného nařízení k realizaci vojensko-odborné přípravy u organizačních útvarů MO ve výcvikovém roce 2007“. Organizátoři těchto zaměstnání využívali přímé metodické pomoci sekce personální MO nebo si témata přednášek i přednášející zajistili v rámci svého organizačního útvaru. Takto proběhla např. přednáška na téma „Postavení ženy v rodině a genderové stereotypy ve vztahu k problematice domácího násilí“, kterou pro Hlavní velitelství Vojenské policie uskutečnila odbornice z Policejní akademie ČR v Praze.

Do psychologické přípravy příslušníků kontingentu Armády ČR KFOR zařadila Vojenská akademie přednášky na téma „Rovné příležitostí žen a mužů“ a „Sexuální obtěžování v podmínkách mezinárodního prostředí“.

K problematice ochrany lidských práv a výchovy k nim proběhly v roce 2007 dva semináře na Univerzitě obrany v Brně, které zorganizovala sekce personální MO. Do obsahové náplně seminářů byla zahrnuta témata „Ochrana lidských práv v podmínkách resortu MO“, „Prevence sociálně nežádoucích jevů a rovné příležitosti“, „Vzdělávání a výchova k lidským právům cílových skupin vojáků a občanských zaměstnanců“, „Realizace opatření v oblasti vzdělávání k lidským právům (dlouhodobá vize)“. Cílem seminářů bylo seznámit účastníky - zástupce Inspekce ministryně obrany, Vojenské policie, Armády ČR a vojenského školství - s aktuální realizací problematiky ochrany lidských práv v resortu MO, sjednotit názory účastníků semináře na způsob plnění daných úkolů v projednávané oblasti, specifikovat obecné zásady a metodické pokyny pro aplikaci této problematiky do systému vzdělávání a přípravy příslušníků resortu MO.

Výuka k rovným příležitostem žen a mužů ve služebním i pracovním poměru probíhala na Univerzitě obrany v Brně v rámci studijních plánů bakalářského i magisterského studia v daném akademickém roku. Téma bylo integrální součástí předmětu „Pracovní právo a právo sociálního zabezpečení“, „Základy práva“, „Etika řízení lidských zdrojů“, „Sociologické aspekty sociálně nežádoucích jevů“ a v „Kurzu lektorů prevence sociálně nežádoucích jevů“.

Žáci vojenské střední školy mají téma rovných příležitostí zařazeno na různých kvalitativních úrovních v průběhu celého studia. První kontakt s danou problematikou mají již v 1. ročníku, kde absolvují vstupní téma „Jak studovat vojenskou školu“. Přednáška s prezentací obsahuje prvky upozorňující na rovnost při studiu i v dalších formách výchovy bez ohledu na pohlaví. Na kvalitativně vyšší úrovni se problematikou rovných příležitostí zabývá předmět občanská nauka, kde je ve 3. ročníku zařazeno téma „Principy rovnosti mužů a žen ve společnosti a v Armádě ČR“.

Ministerstvo práce a sociálních věcí realizovalo pro své zaměstnance na podzim 2007 školení o problematice rovných příležitostí pro ženy a muže. Přednášející na těchto školeních byla vedoucí oddělení rovnosti žen a mužů MPSV. Po obsahové stránce se školení věnovalo základním pojmům z oblasti rovných příležitostí žen a mužů, základním problémovým okruhům, institucionálnímu zabezpečení politiky rovných příležitostí žen a mužů, mezinárodním aspektům této politiky a národnímu akčnímu plánu pro oblast rovných příležitostí žen a mužů.

Na **Ministerstvu pro místní rozvoj** je v průběhu roku v rámci vstupního školení nově nastoupivších zaměstnanců tématu lidských práv a rovných příležitostí pro ženy a muže věnován dostatečný prostor, včetně úvodu do problematiky a vysvětlení klíčových pojmů a kategorií.

Ministerstvo průmyslu a obchodu podklady pro vyhodnocení Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů neposkytlo.

Ministerstvo spravedlnosti se vzdělávání svých zaměstnanců v problematice rovných příležitostí žen a mužů věnuje dlouhodobě a systematicky. Vedoucí zaměstnanci jsou pravidelně, formou informace o stanovení resortních priorit informováni o úkolech, který jsou pro dané období vytyčeny jak pro ústřední správní úřad, tak pro jednotlivé resortní složky. Problematika rovných příležitostí je promítnuta do vstupního vzdělávání zaměstnanců, v jehož rámci se všichni nově přijatí zaměstnanci seznamují se stěžejními dokumenty a vnitřními předpisy. V rámci ministerstva jsou zaměstnanci na všech úrovních řízení pravidelně proškolováni v dané problematice, ať již prezenční formou školení, popř. e-learningového kursu, přístupného prostřednictvím portálu Institutu státní správy pro přípravu předsednictví ČR v Radě EU. Kromě těchto aktivit jsou zaměstnancům ministerstva k dispozici na intranetových stránkách úřadu pravidelně aktualizované materiály k problematice rovných příležitostí.

Hlavní resortní vzdělávací instituce, kterou je Justiční akademie v Kroměříži, věnovala v roce 2007 tématu genderové problematiky a tématu rovnosti příležitostí žen a mužů významnou část vzdělávacích akcí jak v oblasti trestního, tak i civilního soudnictví. V prvním případě (trestní soudnictví) se vzdělávacích akcí, které s předmětnou problematikou přímo souvisely, zúčastnilo celkem 980 zaměstnanců resortu z řad soudců, státních zástupců, probačních a mediačních úředníků a poskytovatelů obecně prospěšných prací. Ve druhém případě (civilní soudnictví čítá celkový počet absolventů vzdělávacích akcí celkem 400 osob). V následujícím výčtu jsou uvedeny Justiční akademií realizované akce z oblasti trestního a civilního práva, do kterých byla daná problematika promítnuta: „Postavení poškozeného v trestním řízení“, „Alternativní sankce a opatření spojená s dohledem probačního úředníka“, „Znalecké dokazování v trestním řízení. Některé vybrané kriminalistické metody a postupy“, „Poznatky z aplikace výkonu trestu obecně prospěšných prací“, „Trestná činnost mladistvých“, „Domácí násilí z pohledu trestního práva“, „Seminář pro začínající soudce a státní zástupce s praxí do 3 let“, „Seminář k zákoníku práce“, „Rozhodování o žalobách na ochranu osobnosti, včetně jeho významu v kontextu s nadnárodními úpravami obsaženými v mezinárodních úmluvách o lidských právech“, „Pravidelná informace o judikatuře ESD“, „Seminář pro předsedy soudů (zákoník práce + aktuální témata)“, „Obecná informace o novém zákoníku práce“. Ve druhé polovině školního roku 2007/2008 je ve vzdělávacím plánu Justiční akademie zařazeno 9 akcí, ve kterých je problematika rovných příležitostí žen a mužů obsažena. Tyto akce jsou pořádány pro zhruba 840 účastníků z řad soudců, státních zástupců a dalších profesních kategorií zástupců resortu.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vzhledem k rozsáhlým organizačním změnám tento úkol nenaplnilo.

Ministerstvo vnitra zařadilo problematiku rovnosti mužů a žen v rámci činností úseku dalšího profesního vzdělávání v roce 2007 v následujících aktivitách:

a) další profesní vzdělávání zaměstnanců ministerstva: tematický blok „Lidská práva“ pro zaměstnance Ministerstva vnitra ČR byl realizován průběžně ve Vyšší policejní škole a Střední policejní škole MV ČR v Praze.
b) vzdělávání úředníků veřejné správy: problematika rovných příležitostí mužů a žen je součástí lidskoprávního bloku vstupního vzdělávání a vzdělávání vedoucích úředníků. V roce 2007 byla obnovena akreditace jednoho programu průběžného vzdělávání a nově udělena akreditace dvěma programům věnovaným dané problematice, i nadále byl v procesu vzdělávání úředníků využíván e-learningový program k rovným příležitostem mužů a žen. Problematika rovného zastoupení byla silně zdůrazňována i v průběhu twinningového projektu protikorupčních opatření ve veřejném sektoru, který od dubna do prosince 2007 realizoval odbor rozvoje lidských zdrojů ve veřejné správě a v průběhu kterého bylo proškoleno 60 úředníků veřejné správy (ministerstev, státních úřadů a krajských úřadů);
c) další profesní vzdělávání managementu Policie ČR:
- program druhého pilotního kurzu profesní etiky zejména v rámci aktivity „etická dilemata“ pro nižší management Police ČR se uskutečnil v květnu 2007
- vzdělávání učitelů policejních škol Ministerstva vnitra a instruktorů Policie ČR
- k problematice „Domácí násilí“ se uskutečnil v září 2007 prohlubující seminář, navazující na předchozí třídenní školení v říjnu 2006
- v říjnu 2007 se uskutečnil seminář „Antidiskriminační vzdělávání“.

d) Mezinárodní vzdělávání a spolupráce
Viz plnění opatření 1.5.

Diplomatická akademie **Ministerstva zahraničních věcí**, která je přípravnou a vzdělávací institucí pro pracovníky zahraniční služby, zařadila v roce 2007 pro školní rok 2007/08 do programu přednášek a seminářů účastníků základní diplomatické přípravy DA1 a individuální diplomatické přípravy DA IN celodenní seminář „Gender studies“. Semináře jsou zaměřeny na uplatňování politiky rovných příležitostí v ČR, opatření na jejich podporu prosazovaná v EU, konkrétní problematiku ve společnosti, v médiích, v politice, ve veřejné správě.

Téma rovných příležitostí žen a mužů je zahrnuto rovněž ve vzdělávacím bloku o problematice lidských práv v rámci průběžně probíhajících kurzů Diplomatické akademie MZV. Tyto kurzy jsou pořádány pro pracovníky na všech kariérních stupních (základní diplomatická příprava pro juniorní pracovníky, individuální diplomatická pro pracovníky s praxí, vyšší diplomatická příprava pro seniorní a řídící pracovníky).

Pracovníkům MZV vysílaným do zahraničí poskytuje odbor lidských práv v rámci předvýjezdové přípravy informace o Úmluvě OSN o odstranění všech forem diskriminace žen, Opčním protokolu k této úmluvě a o prioritách v genderové problematice ve vztahu k mezinárodním organizacím, zejména Radě Evropy a Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě.

MZV uspořádalo v r. 2006 vzdělávací program o otázkách rovných příležitostí pro ženy a muže, další kolo tohoto vzdělávacího programu se připravuje na první polovinu roku 2008 vzhledem ke střídání zaměstnanců na vedoucích pozicích z důvodů vyslání těchto vedoucích zaměstnanců na zastupitelské úřady.

Ministerstvo zdravotnictví problematiku prosazování rovných příležitostí žen a mužů nadále zajišťuje v Meziresortní komisi pro oblast zdravotnického školství, se zástupci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Vstupní vzdělávání zaměstnanců v **resortu zemědělství** zprostředkovává novým zaměstnancům informace orientované na potřeby státní správy, včetně seznámení se s právními a morálními normami s ohledem na lidská práva, resp. rovné příležitosti pro ženy a muže. Pracovníci s rozhodovacími pravomocemi a koncepční pracovníci obou pohlaví jsou vzděláváni v oblasti lidských práv, resp. rovných příležitostí pro ženy a muže formou seminářů, osvěty aktuálních informací, samostudiem, konkrétními publikacemi z MPSV, Sociologického ústavu Akademie věd ČR a EU. Dále je možnost účastnit se seminářů a konferencí pořádaných různými organizacemi a institucemi.

Ministerstvo životního prostředí pro všechny nově nastupující zaměstnance, tedy i vedoucí zaměstnance, v rámci vstupního úvodního vzdělávání připravuje prezenční seminář na téma „Rovné postavení žen a mužů“. V roce 2007 absolvovala vstupní školení každá zaměstnankyně i každý zaměstnanec. Školení navázala na usnesení vlády č. 1610 z roku 2005, kdy v roce 2006 absolvovalo vzdělávání v problematice rovných příležitostí žen a mužů 112 vedoucích zaměstnanců (náměstci ministra-ředitelé sekcí, ředitelé odborů, vedoucí oddělení). Z toho v rámci prohlubujícího vzdělávání absolvovalo 36 vedoucích zaměstnanců e-learningový kurz na téma „Rovné příležitosti žen a mužů“, pořádaný Institutem státní správy a zajištěný společností Rentel a. s. Dalších 76 vedoucích zaměstnanců absolvovalo prezenční seminář „Rovné příležitosti žen a mužů“, který se zabývá genderovou problematikou v resortu MŽP.

Seminář je zaměřen na zásadní význam rovných příležitostí žen a mužů pro ochranu životního prostředí v globálním měřítku, na posílení lidských práv v této oblasti s výrazným zaměřením na rozvojové země a zahraniční rozvojovou pomoc, na aktivity žen a ženských hnutí v ochraně životního prostředí. Je argumentován zásadní přínos při naplnění rovných příležitostí pro ženy a jejich přístupu ke vzdělávání pro zajištění udržitelného rozvoje v rozvojových zemích, kde je soustředěna většina světové populace a tedy i s pozitivním přeneseným dopadem pro ČR a EU. Rovné příležitosti pro ženy a přístup ke vzdělání pro ženy jsou jedním z nejúčinnějších nástrojů v boji s chudobou, která postihuje asi 2 miliardy obyvatel planety. Tento přístup je zároveň nejpřirozenější cestou ke zmírnění neudržitelného exponenciálního růstu populace v nejchudších zemích. Stabilizace populace vede k udržitelnějšímu hospodářství, ke zmírnění tlaků na životní prostředí a přírodní zdroje a následně ke zmírňování napětí mezi skupinami a národy. Rovnými příležitostmi a stabilizací populace dochází i k odstraňování xenofobií a k prevenci násilí.

Při školení je dále poukázáno na potřebu zohledňovat v ČR specifika žen při projekčních pracích ve stavebnictví, v architektuře, v dopravě, v parkových úpravách tak, aby nedocházelo k vytváření pro ženy nebezpečných míst a zákoutí a aby byla respektována specifika potřeb žen. Při plánování a předkládání každého projektu by mělo být zohledněno kritérium rovných příležitostí a zároveň respektovány specifické potřeby žen, dětí a seniorů. Dále je apelováno na potřebu občanské sounáležitosti, ohleduplnosti a vnímavosti pro nastolení takového veřejného povědomí, které neumožní nebo snadněji eliminuje projevy domácího násilí. V roce 2007 absolvovalo vzdělávání v této problematice celkem 120 zaměstnanců.

1. 7. Při přípravě právních předpisů dbát na zařazení institutů k odstraňování případného znevýhodňování v zastoupení žen a mužů v účasti na rozhodujících společenských aktivitách.

Odpovídají: členové vlády
Termín: průběžně

V působnosti **Ministerstva dopravy** nemá většina právních předpisů bezprostřední ani sekundární dopady na rovné příležitosti mužů a žen a důsledkem tedy není diskriminace jednoho pohlaví. Navrhované právní úpravy mají zcela stejné dopady na muže a ženy. Při přípravě právních předpisů se problematikou rovných příležitostí mužů a žen Ministerstvo dopravy zabývá v obecné části důvodové zprávy, která je povinnou součástí navrhované právní úpravy, kde se podrobně zhodnotí důsledky návrhu na postavení mužů a žen, zda se neznevýhodňuje jedno pohlaví a nestanoví se pro něj odlišné podmínky.

Legislativní odbor **Ministerstva financí** se zaměřil na sledování uplatňování kritéria rovných příležitostí v předkládaných materiálech z oblasti vnitřní i vnější legislativy, vzhledem k tomu, že kritérium rovných příležitostí je standardně zahrnuto v Jednacím řádu vlády. Při tvorbě pracovněprávních a platových předpisů je princip rovných příležitostí dodržován a sledován je i při kontrole předložených návrhů na opatření v této oblasti.

Veškeré právní předpisy, jejichž předkladatelem je **Ministerstvo kultury**, nebo ke kterým se vyjadřuje rámci připomínkového řízení, jsou přezkoumávány z hlediska slučitelnosti s právem EU, popřípadě z hlediska slučitelnosti s mezinárodními závazky České republiky, tj. včetně problematiky rovných příležitostí žen a mužů. V této souvislosti je však třeba konstatovat, že na úseku kultury problematika rovných příležitostí žen a mužů nemívá podobu samostatného předpisu. Jedná se spíše o dílčí ustanovení tvořící součást některých resortních předpisů, a proto nebylo třeba zařazovat instituty k odstraňování znevýhodňování zastoupení žen a mužů v účasti na rozhodujících společenských aktivitách.

V rámci **Ministerstva obrany** je institut k odstranění znevýhodňování zastoupení mužů a žen zapracován v již zmiňovaném rozkazu ministra obrany – citace ustanovení čl. 3: „V koncepční, normativní a rozhodovací činnosti sledují a vyhodnocují příslušní vedoucí zaměstnanci opatření stanovená k dodržování rovných příležitostí mužů a žen. Zabezpečí odstranění překážek, které by bránily nebo brání rovným pracovním podmínkám, především v přístupu ke vzdělání, k odborné přípravě, služebnímu povyšování a rovnosti v odměňování. K tomu mohou formou dočasných mimořádných opatření stanovovat a realizovat v rámci své působnosti opatření, která směřují k odstranění případného znevýhodnění v zastoupení mužů a žen“. Dočasná mimořádná opatření dosud nebyla přijata ani navržena.

Ministerstvo práce a sociálních věcí informace o plnění tohoto opatření Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů neposkytlo.

Ministerstvo pro místní rozvoj průběžně reviduje platné právní předpisy s ohledem na soulad s principem rovného postavení žen a mužů ve společnosti, resp. s odpovídajícími požadavky práva Evropského společenství. V návaznosti na výsledky této revize zabezpečuje jejich úpravu nebo doplňuje ty právní předpisy, které jsou s tímto principem v rozporu.

Ministerstvo průmyslu a obchodu podklady pro vyhodnocení Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů neposkytlo.

Příprava všech návrhů právních předpisů v oblasti působnosti **Ministerstva spravedlnosti** probíhá a probíhala především v souladu s Legislativními pravidly vlády. V rámci realizace analytických činností při přípravě legislativních materiálů dochází k hodnocení vhodnosti a dopadů navrhovaných řešení ve vztahu k genderové rovnosti.

Z hlediska včlenění konkrétních institutů k odstraňování znevýhodňování v zastoupení žen a mužů na rozhodujících společenských aktivitách do právních předpisů byl v průběhu

roku 2007 vládou schválen a Poslanecké sněmovně předložen návrh antidiskriminačního zákona. Jeho cílem je především odstranění nedostatků stávající právní úpravy ochrany před diskriminací, včetně vytvoření právního rámce pro uplatňování tzv. pozitivních opatření a stanovení nároků, jichž se mohou oběti diskriminace domáhat, a zároveň promítnutí příslušných směrnic Evropských společenství do právního řádu České republiky. Přijetí výše uvedeného zákona lze považovat za jeden ze stěžejních kroků nejen v oblasti problematiky existence právních instrumentů k řešení problematiky diskriminace v oblasti rovných příležitostí žen a mužů, ale také s ohledem na skutečnost, že Česká republika dosud dostatečně neimplementovala směrnice EU, týkající se rovného zacházení a ochrany před diskriminací a v návaznosti na tuto skutečnost již byla proti České republice Evropskou komisí zahájena čtyři řízení o porušení smlouvy.

Vzhledem k nové legislativě v resortu **školství, mládeže a tělovýchovy**, ve které je již zohledněn princip rovnosti příležitostí a opatření pro ženy i muže, je důsledně dbáno na soulad s principy rovnosti žen a mužů, není již nutné opravovat předpisy, které jsou s tímto principem v rozporu.

Uplatňování principů rovnosti mužů a žen při přípravě právních předpisů je z hlediska působnosti **Ministerstva vnitra** ČR nadále diskutováno v souvislosti s otázkou vyrovnaného zastoupení žen a mužů se volených orgánech. I za situace, kdy ve volebních zákonech není dosud promítnuta úprava podporující (případně i formou pozitivní diskriminace žen) vyrovnané zastoupení mužů a žen v komorách Parlamentu České republiky a případně i v zastupitelstvech územních samosprávných celků, je stávající právní úprava aktivního i pasivního volebního práva v souladu s principem rovného postavení žen a mužů ve společnosti a současně splňuje závazky vyplývající České republice z mezinárodního práva, konkrétně z Úmluvy o odstranění všech forem diskriminace žen (vyhl. MZV č. 62/1987 Sb.).

S úpravou podporující vyrovnané zastoupení žen a mužů ve volených orgánech, a to při volbách do Poslanecké sněmovny a při volbách do Evropského parlamentu, kde jsou předkládány plně obsazené kandidátní listiny, počítal návrh věcného záměru zákona o volbách a o provádění referenda (volební zákoník), který připravilo Ministerstvo vnitra v souladu s Plánem legislativních prací na rok 2004. Předmětný návrh však nakonec nebyl vládou projednán a příprava věcného záměru volebního zákoníku, který by mimo jiné obsahoval ustanovení na podporu zastoupení žen ve volených zastupitelských sborech, již nebyla v následujících letech zařazena do Plánu legislativních prací vlády.

Ministerstvo zahraničních věcí v rámci zákonných úprav v r. 2007 navrhlo, aby do zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, bylo zapracováno ustanovení, které by umožňovalo, aby se manželky (manželé) diplomatů dobrovolně důchodově pojistily i na dobu nad 10 let. V současné době je tento návrh projednáván v komisích Legislativní rady vlády. V pracovní verzi je rovněž věcný záměr zákona o zahraniční službě, který by měl navazovat na připravovaný věcný záměr zákona o veřejné správě a vzdělávání ve veřejné správě (kterým by měl být nahrazen dosud neúčinný služební zákon). V této souvislosti je uvažováno i o způsobu zabezpečení partnerů vyslaných pracovníků, kteří v zahraničí nepracují.

Právní předpisy tvořené **Ministerstvem zdravotnictví** neobsahují diskriminační klauzule, které by znevýhodňovaly ženy nebo muže v účasti na rozhodujících společenských aktivitách.

Dle sdělení odpovědných zaměstnanců v úsecích **Ministerstva zemědělství** dochází průběžně k revizi platných právních předpisů v gesci MZe, interních normativních aktů, pokud je to z věcného hlediska možné. Žádné pozitivní akce k odstranění znevýhodňování zastoupení žen a mužů nebyly zařazeny. Jedná se o specifické činnosti např. řešení otázek,

které souvisí s ochranou a pohodou zvířat nebo jiné záležitosti v rámci úseku lesního a vodního hospodářství, které nejsou gender orientovány a tudíž nemohou vést ani ke znevýhodňování. Pokud se práva a povinnosti stanovené právním předpisem ve svém důsledku dotýkají fyzických osob, jde vždy o práva a povinnosti ve vztahu k vlastníkům, držitelům či uživatelům lesů, honiteb, rybářských revírů atd. Tam, kde je to výjimečně nutné, jednotlivé úseky dbají na soulad s právem Evropských společenství v oblasti rovného zacházení žen a mužů a prosazují formulace zabraňující jakékoliv diskriminaci.

Ministerstvo životního prostředí při přípravě právních předpisů věnuje velkou pozornost i rovnosti příležitostí žen a mužů. Vzhledem k zaměření činnosti resortu životního prostředí mají přijímané právní předpisy ve většině případů pozitivní dopad na genderové vztahy. Naplňují požadavky genderových organizací vůči sektorovým politikám a vůči kvalitě složek životního prostředí.

1. 8. Podřizovat koncepční, rozhodovací a vyhodnocovací procesy ve všech fázích jejich přípravy a provádění hledisku rovnosti příležitostí žen a mužů.

Odpovídají: členové vlády
Termín: průběžně

Ministerstvo dopravy dbá při vydávání koncepčních, rozhodovacích a vyhodnocovacích materiálů za resort dopravy (zejména Dopravní politika ČR pro léta 2005-2013) na prosazování rovnosti mužů a žen.

Ministerstvo financí je jedním z resortů, které vytvářejí předpisy, v nichž je, v zájmu efektivního fungování ekonomických nástrojů v tržním prostředí, zohledněno zejména odborné hledisko. V resortu MF funguje již několik let pracovní skupina k prosazování rovnosti žen a mužů. Jejím hlavním posláním je podílet se na rozpracování úkolů vlády a koordinovat činnosti související s problematikou rovnosti mužů a žen v resortu MF. V roce 2007 proběhlo na MF šetření spokojenosti zaměstnanců, jehož součástí byla i oblast rovných příležitostí žen a mužů. Výsledky šetření budou využity v rámci projektu zaměřeného na organizační kulturu na MF. V zájmu vyváženosti péče o zaměstnance zpracovává MF genderovou analýzu čerpání prostředků Fondu kulturních a sociálních potřeb.

Ministerstvo kultury koncepční, rozhodovací a vyhodnocovací procesy ve všech fázích přípravy a následného provádění podřizuje hledisku rovných příležitostí pro ženy a muže. I když tento princip nebyl do jednotlivých dokumentů, včetně vnitřních předpisů, výslovně zapracován, tak aby mohl být následně nějakým způsobem kvantifikován, je důsledně dodržován. Vnitřní předpisy stanoví pro ženy i muže stejná práva, povinnosti případně výhody.

V rámci **resortu obrany** musí být hledisko rovných příležitostí mužů a žen respektováno všemi věcnými gestory interního normativního aktu v součinnosti s legislativním a právním odborem MO, což je uloženo ustanovením rozkazu ministra obrany: „V koncepční, normativní a rozhodovací činnosti sledují a vyhodnocují příslušní vedoucí zaměstnanci opatření stanovená k dodržování rovných příležitostí mužů a žen“.

Do „Záměru plánu činnosti resortu MO na rok 2007“ byla v oblasti personalistiky a personálního zabezpečení zapracována podkapitola „Rovnost mužů a žen“ a v dokumentu „Vyhodnocení výcvikového roku 2007 resortu MO“ byla tato podkapitola také hodnocena. V souladu s výše uvedeným „Záměrem plánu činnosti resortu MO na rok 2007“ jsou i „Organizačně metodické pokyny pro vojenské školy na akademický/školní rok 2007 –

2008“, které upřesňují úkoly a opatření vyplývající z Koncepce vzdělávání personálu resortu MO, výstavby a rozvoje vojenského školství na období 2006 – 2011.¨

V „Odborném nařízení k realizaci vojensko-odborné přípravy u organizačních útvarů MO ve výcvikovém roce 2007“ bylo povinností realizovat přípravu organizačních útvarů MO s cílem sladit pracovní týmy, prohloubit znalosti a zdokonalit dovednosti příslušníků organizačních útvarů MO, a to i v oblasti rovných příležitostí žen a mužů.

Ministerstvo práce a sociálních věcí informace o plnění tohoto opatření Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů neposkytlo**.**

V roce 2007 **Ministerstvo pro místní rozvoj** metodicky řídilo vyjednávací procesy programů Evropské unie, kde jsou zásadním způsobem uplatňovány požadavky rovných příležitostí. Následný monitoring a auditní šetření na implementaci Strukturálních fondů EU sleduje uplatňování tohoto principu.

Ministerstvo průmyslu a obchodu podklady pro vyhodnocení Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů neposkytlo.

V **resortu spravedlnosti** je v souladu s úkoly stanovenými bodem 1.8. Přílohy usnesení vlády č. 762 ze dne 11. července 2007, a v návaznosti na plnění Priorit a postupů Ministerstva spravedlnosti při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže v roce 2007 při procesu tvorby vnitřních předpisů resortu jejich předkladateli důsledně dbáno na dodržení zásady rovných příležitostí a ve všech vhodných případech jsou do znění předpisů zařazovány instituty k odstranění případné diskriminace žen či mužů, a to i diskriminace nepřímé. Součástí každého návrhu vnitřního předpisu by tedy mělo být zhodnocení, zda nová úprava bude mít vliv na dodržení rovnosti příležitostí žen a mužů. Ministerstvo spravedlnosti tak v průběhu roku 2007 zařadilo mezi koncepční a rozhodovací procesy a dokumenty, podrobené a vyhodnocované z hlediska případného dopadu na rovnost příležitostí žen a mužů, především procesy a dokumenty týkající se personálních a organizačních změn, z uvedeného hlediska pak byla zkoumána problematika obsahu nově přijatých a novelizovaných stěžejních dokumentů ve zmiňované oblasti atd. Mezi dokumenty, které byly podrobeny analýze z genderového hlediska, patří Pracovní řád Ministerstva spravedlnosti ze dne 30. 4. 2007 a nový Organizační řád Ministerstva spravedlnosti ze dne 1. 10. 2007.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy rovnost příležitostí žen a mužů zapracovalo do všech rámcových vzdělávacích programů. Tento princip byl zohledňován v rámci všeobecného i povinného obsahu vzdělávání a patří mezi sledovaná a průběžně hodnocená kritéria.

Střednědobá koncepce resortní politiky **Ministerstva vnitra** na období 2006 -2009, která mj. představuje ucelený celoresortní koncepčně plánovací dokument určený pro manažerské řízení, obsahuje v rámci dílčích úkolů vztahujících se k realizaci strategického cíle stanoveného pro oblast personální politiky a vzdělávání úkol týkající se zajištění rovných pracovních podmínek mužů a žen na Ministerstvu vnitra a v Policii ČR. V rámci priorit a postupů při prosazování rovnosti mužů a žen je trvale věnována zvláštní pozornost problematikám domácího násilí a boje proti obchodu s lidmi. V této souvislosti Střednědobá koncepce resortní politiky MV zahrnuje i dílčí úkoly vztahující se k naplňování určených strategických cílů, a to v kapitolách „Organizovaný zločin“ a „Prevence kriminality“.

Všechny koncepční materiály **Ministerstva zahraničních věcí** zabývající se zahraniční politikou ČR se zabývají také podporou ČR v oblasti lidských práv, tedy i rovných příležitostí mužů a žen. Otázky lidských práv v zahraničí jsou jednou z hlavních otázek, o kterou se česká zahraniční politika zajímá. V rámci MZV jsou při přípravě vnitřních právních předpisů prosazovány zásady rovného postavení žen a mužů zejména v oblastech odměňování

a pracovních podmínek, zásadách personální práce a kariérního postupu. Je důsledně kontrolováno dodržování pracovněprávních předpisů s ohledem na jejich soulad s principem rovného postavení žen a mužů včetně dodržování principu stejné mzdy za stejnou práci. Platový řád přímo stanovuje, že mužům a ženám přísluší za stejnou práci nebo za práci stejné hodnoty stejný plat. Princip rovnosti je obdobně implementován do dalších interních předpisů.

MZV uplatňuje ve vztahu k zaměstnankyním na mateřské dovolené a zaměstnancům na rodičovské dovolené příslušná ustanovení zákoníku práce (např. možnost nástupu zpět na původní pracovní místo, poskytnutí neplaceného volna). Podle platných předpisů pro odměňování ve státní a veřejné službě se doba mateřské a rodičovské dovolené započítává zaměstnancům do doby let praxe pro účely odměňování. Zaměstnankyním s malými dětmi (např. při návratu po mateřské/rodičovské dovolené) je dále umožněno vykonávat práci na zkrácený, popř. poloviční úvazek, v některých případech částečně z domova. Tato možnost ženám velice usnadňuje zvládnutí jak pracovních, tak rodičovských povinností.

Vnitřní předpis pro personální práci „Kariérní řád pro diplomatické a konzulární pracovníky MZV ČR“, který zakotvuje zásady kariérního a hodnostního postupu v působnosti resortu, přímo stanoví, že čerpání rodičovské dovolené se v souvislosti s přiznáváním diplomatických hodností započítává jako doba praxe v ústředí v délce nejvýše 3 roky na každé dítě). Uvedený vnitřní předpis vstoupil v platnost 1. 9. 2005.

Při aplikaci Kariérního řádu jsou zohledňována specifika vyslání manželek/manželů vedoucích zastupitelských úřadů ČR v zahraničí, které/kteří jsou zároveň kariérními diplomatkami/diplomaty a během vyslání nemohou formálně vykonávat pracovní činnost; vyslání jako doprovod partnera/partnerky se jim však započítává pro účely vlastního hodnostního postupu (konkrétně zatím aplikováno v několika případech kariérních diplomatek – manželek velvyslanců).

Manželům a manželkám pracovníků vysílaných do zahraničí v ostatních funkcích se MZV snaží přednostně zajistit uplatnění formou přijetí do pracovního poměru na příslušném zastupitelském úřadě (tzv. smluvní síly, v současné době běžná praxe na většině zastupitelských úřadů ČR) a po návratu do ČR podle možnosti rovněž umožněním pracovního zařazení v ústředí MZV.

Společenský a legislativní vývoj v oblasti partnerských vztahů je promítnut do interního předpisu – „Směrnice k vydávání diplomatických a služebních pasů“, kde seznam obsahující výčet diplomatických/služebních hodností byl rozšířen o hodnost „registrovaný partner/registrovaná partnerka“, toto opatření bylo bezprostředně aplikováno v praxi.

Ministerstvo zdravotnictví respektuje při své rozhodovací činnosti závazky vyplývající z mezinárodního práva a při své koncepční činnosti zohledňuje hledisko rovné příležitosti žen a mužů.

Ministerstvo zemědělství zapracovalo princip rovných příležitostí pro ženy a muže je zapracován do následující materiálů MZe: Operační program Rozvoje venkova a multifunkčního zemědělství, Leader ČR – samostatné podopatření ve formě zadaných kritérií, Etický kodex, Pracovní řád, Protokol k výběrovému řízení. Dokumenty v resortu jsou víceméně odlišné povahy, kde se tento princip v podstatě uplatnit nedá. Jde například o procesy, které jsou ve všech fázích zaměřené především na jednotlivé součásti přírody v jejich vzájemné souvislosti. Pokud existují dopady na fyzické osoby, jsou tyto vždy směřovány ke všem osobám bez ohledu na jejich pohlaví.

Při přípravě zásadních dokumentů **resortu životního prostředí** je věnována velká pozornost i rovnosti příležitostí žen a mužů. Koncepční, rozhodovací a vyhodnocovací

procesy ve všech fázích jejich přípravy a provádění jsou podřizovány hledisku rovnosti příležitostí žen a mužů. Vzhledem k zaměření činnosti resortu životního prostředí mají přijímané dokumenty s věcnou problematikou se zaměřením na životní prostředí pozitivní dopad na genderovou problematiku.

Místopředseda vlády pro evropské záležitosti konstatuje, že zásadní koncepční a vyhodnocovací dokumenty obsahují ujištění o zajištění rovných příležitostí žen a mužů v jakýchkoliv přijímaných aktivitách útvaru. Je respektován princip prosazování rovnosti žen a mužů jako součást politiky stávající vlády.

1. 9. Pokračovat ve veřejné diskusi o problematice rovných příležitostí žen a mužů s cílem seznámit českou veřejnost se státní politikou rovných příležitostí žen a mužů a jejími cíli.

Odpovídají: ministryně pro lidská práva a národnostní menšiny, zmocněnec vlády pro lidská práva
Termín: 31. 12. 2007

Ministryně pro lidská práva a národnostní menšiny byla pověřena koordinací agendy rovných příležitostí pro ženy a muže ve společnosti od 1. ledna 2008, nicméně již v roce 2007 se zúčastnila veřejné diskuze o rovných příležitostech žen a mužů v rámci Evropského roku rovných příležitostí pro všechny 2007, jehož národním koordinátorem byl usnesením vlády ze dne 12. července 2006 č. 864 ustaven Úřad vlády ČR, resp. úřad ministryně pro lidská práva a národnostní menšiny. Evropský rok rovných příležitostí pro všechny sledoval zvýšení informovanosti veřejnosti o antidiskriminační legislativě EU a rovném přístupu ke všem znevýhodněné skupinám ve společnosti a byl realizován za finanční podpory EU a státního rozpočtu. V rámci Evropského roku rovných příležitostí pro všechny proběhla např. konference s mezinárodní účastí na téma „Nebojme se kvót! Podpora vstupu žen do politiky: možnosti uplatnění“. K aktivitám Evropského roku rovných příležitostí probíhaly tiskové konference, často za osobní účasti ministryně pro lidská práva a národnostní menšiny.

Zmocněnec vlády pro lidská práva tento úkol plnil průběžně, a to především prostřednictvím Rady vlády ČR pro lidská práva, jejímž je předsedou, resp. jejího Výboru pro rovné příležitosti žen a mužů.

V září 2007, na základě změny Statutu Rady vlády pro lidská práva, byl změněn název výboru (původně Výbor pro odstranění všech forem diskriminace žen, nově Výbor pro rovné příležitosti žen a mužů). Změna názvu výboru byla víceméně formální záležitostí – výbor podle statutu Rady pro lidská práva zůstává i nadále navázán na Úmluvu (OSN) o odstranění všech forem diskriminace žen. To, že z názvu výboru zmizelo „odstranění všech forem diskriminace žen“ a bylo nahrazeno „rovnými příležitostmi“ mělo za cíl navenek zpřístupnit výbor i jiným tématům než jen diskriminaci, ukázat jeho širší ukotvení.

Výbor se zabýval závěrečným doporučením č. 12 Výboru OSN pro odstranění všech forem diskriminace žen (CEDAW), které se týká institucionálního zabezpečení rovných příležitostí žen a mužů, a to zejména na úrovni krajů. Výbor se shodl, že zmocněnec vlády pro lidská práva osloví dopisem jednotlivé kraje s dotazem, jak aktuálně prosazují politiku rovných příležitostí a jak vnímají důležitost jejího institucionálního zajištění na místní úrovni.

Dále se Výbor zabýval webovou prezentací, kdy se přítomní shodli na tom, že by se měly zveřejňovat všechny podněty přijaté výborem, včetně těch, která Rada/vláda neschválila.

Na podzim r. 2007 se výbor sešel v novém složení a zvolil z řad svého členstva předsedkyni Alenu Králíkovou z nevládní organizace Slovak - Czech Women´s Fund. Výbor navázal na své jednání z ledna 2007. Tajemnice zprostředkovala přítomným informaci o vyjádřeních hejtmanů krajských úřadů ohledně zajištění tzv. gender focal points a existence opatření zohledňujících politiku rovných příležitostí na úrovni krajů (v souvislosti s doporučením Výboru OSN pro odstranění všech forem diskriminace žen (CEDAW), které se týká institucionálního zabezpečení rovných příležitostí žen a mužů), kdy z odpovědí krajů vyplynulo, že institucionální struktura, která by zajišťovala politiku rovných příležitostí žen a mužů není dostatečná, respektive neexistuje vůbec. S ohledem na to se Výbor dohodl, že vypracuje pro Radu vlády pro lidská práva podnět, v němž zasadí principy rovných příležitostí do kontextu politiky krajských úřadů, twinningového projektu realizovaného k dané problematice již v roce 2003 a v neposlední řadě také Úmluvy OSN pro odstranění všech forem diskriminace žen.

Výbor dále na svém jednání schválil jednací řád a statut Výboru.

Výbor se také zabýval rozhodnutím Ústavního soudu k odchodu mužů do důchodu, kdy mužům vychovávajícím dítě není tato doba zohledněna při výpočtu věkové hranice odchodu do důchodu, zatímco ženám čas strávený péčí o děti započítán je, a usnesl se, že k problematice diskriminace mužů pečujících o děti znovu předloží Radě vlády pro lidská práva podnět, který byl již Radou projednán a poté odložen z důvodu projednávání tohoto tématu Ústavním soudem.

Výbor se na tomto jednání zabýval návrhem svých členů k vytvoření jednotného nezávislého orgánu pověřeného problematikou rovných příležitostí žen a mužů, jímž by vláda reagovala na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2006/54/ES z 5. července 2006 o zavedení zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti zaměstnání a povolání, která ukládá členským státům určit jeden nebo více subjektů pověřených podporou, rozborem, sledováním a prosazováním rovného zacházení se všemi osobami bez ohledu na jejich pohlaví. Tento návrh má být výborem projednáván dále.

Výbor se dlouhodobě (od roku 2006) zabývá problematikou určování výše výživného. V rámci Výboru byla ustavena pracovní skupina „Výživné“, která usilovala o zmapování současného stavu. Pracovní skupina dospěla k závěru, že častým jevem u osob, které mají poskytovat výživné, je to, že účelově uvádějí nižší příjmy s cílem dosáhnout stanovení výživného v co nejnižší částce, přičemž praxe soudů při rozhodování o určení výše výživného také není jednotná. Sjednotit kritéria pro určování výše výživného by mohla napomoci metodika určená soudům. Pracovní skupina při přípravě podnětu narazila na problém nedostatku statistik s dostatečnou vypovídací hodnotou. Pracovní skupina nakonec dospěla k myšlence vypracování orientačních tabulek pro soudce ve věcech rozhodování o výši výživného, například ve formě instrukce. Činnost pracovní skupiny pokračuje.

1. 10. Zpracovat resortní priority a postupy při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže na rok 2008 v oblastech, které spadají do věcné působnosti jednotlivých resortů, a do 15. ledna 2008 je předložit ministryni pro lidská práva a národnostní menšiny jako národní koordinátorce agendy rovných příležitostí žen a mužů.

Odpovídají: členové vlády
Termín: 15. 1. 2008

Resort dopravy zpracoval Priority a postupy při prosazování rovnosti žen a mužů v resortu dopravy na rok 2008. Dokument bude umístěn na webových stránkách ministerstva. Priority a postupy při prosazování rovnosti žen a mužů v resortu dopravy na rok 2008 jsou zaměřeny na prohlubování podpory oblastí vytýčených v průběhu minulých let.

Na **Ministerstvu financí** byly resortní priority a postupy při prosazování rovnosti žen a mužů na rok 2008 zpracovány, schváleny resortní pracovní skupinou k prosazování rovnosti žen a mužů a v požadovaném termínu odeslány ministryni pro lidská práva a národnostní menšiny. Během ledna 2008 na webových stránkách MF nahradily priority pro rok 2007. V resortních prioritách pro rok 2008 je hlavní důraz kladen na podporu rodiny - zaměstnávání matek či otců na mateřské a rodičovské dovolené a vstřícnost při úpravě jejich pracovních podmínek. Dále rovněž pokračuje implementace Strategie řízení lidských zdrojů na MF 2006 – 2010, která je založena na principu rovnosti žen a mužů. Připravuje se i vzdělávání zaměstnanců ministerstva i celého resortu v genderové problematice.

Ministerstvo kultury zpracovalo Priority a postupy při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže na rok 2008, a to na základě vyhodnocení roku 2007, a ve stanoveném termínu je předkládá ministryni pro lidská práva a národnostní menšiny. Na www stránkách ministerstva jsou pravidelně zveřejňovány Priority a postupy Ministerstva kultury při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže.

Resort obrany má k prosazování rovných příležitostí žen a mužů má resort MO zpracován interní normativní akt – rozkaz ministra obrany „Prosazování principu rovnosti mužů a žen v působnosti Ministerstva obrany“, který nabyl účinnosti v roce 2002. K této normě je zpracován dílčí (živý) dokument „Priority a postupy při prosazování principu rovných příležitostí mužů a žen“, jenž odráží aktualizované úkoly národního akčního plánu. K praktické a jednotné realizaci přijatých opatření byla vydána služební pomůcka Pers-51-1 „Rovné zacházení s muži a ženami“. Všechny dokumenty včetně hodnotících jsou zveřejněny na webových stránkách MO a v informačním systému MO.

Ministerstvo práce a sociálních věcí informace o plnění tohoto opatření Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů neposkytlo.

Ministerstvo pro místní rozvoj vychází z resortních Priorit a postupů při prosazování rovnosti žen a mužů na rok 2005 a dále z vládních usnesení ze dne 11. července 2007 č. 762.

Ministerstvo průmyslu a obchodu podklady pro vyhodnocení Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů neposkytlo.

Ministerstvo spravedlnosti resortní priority a postupy při prosazování rovnosti žen a mužů na rok 2008 zpracovalo s ohledem na dlouhodobé trendy v oblasti prosazování rovných příležitostí žen a mužů. V návrhu resortních priorit je proto preferována především problematika vyplývající z vládních priorit, tj. např. důsledné začleňování gender mainstreamingu do návrhů celostátních i vnitřních předpisů, boj proti celospolečensky negativním jevům (např. domácí násilí), vzdělávání všech profesních kategorií resortu justice v oblasti rovných příležitostí atd. Kromě úkolů vyplývajících z Priorit vlády při prosazování rovných příležitostí žen a mužů, dlouhodobých úkolů ministerstva i jednotlivých složek resortu jsou do resortních priorit promítnuty návrhy opatření, která vyplývají z výsledků analýz a sledování některých fenoménů specifických pro resort justice (např. přetrvávající feminizace). Obdobně jako v uplynulých letech jsou úkoly formulované v resortních prioritách zaměřeny též na zjišťování příčin negativních jevů souvisejících s rovností mužů a žen (nedostatku žen v nejvyšších řídích pozicích, zlehčování tématu rovných příležitostí mužů a žen, průměrného nižšího osobního ohodnocení atd.) a následné řešení těchto jevů nikoli prostřednictvím stanovení výsledků (tj. kvót), ale na základě odstranění překážek bránících

ženám, aby žádoucích výsledků samy dosahovaly (např. přizpůsobením pracovní doby, předností žen při vzdělávacích programech rozvíjejících manažerské dovednosti, speciálním vzděláváním žen vracejících se z mateřské a rodičovské dovolené, přizpůsobováním výběrového řízení na vedoucí pozice potřebám a jazyku žen prostřednictvím výzvy ženám, aby se o místo ucházely, vyzdvižením opatření zaměstnavatele přátelských rodině, apod.).

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy resortní Priority a postupy při prosazování rovnosti mužů a žen na rok 2008 zpracovalo podle usnesení vlády č. 762 ze dne 11. července 2007, v polovině roku budou aktualizovány o nové či doplňující úkoly. Vždy po jejich projednání v poradě vedení ministerstva jsou zveřejněny na webových stránkách MŠMT. Základní zaměření Priorit na rok 2008 je podpora vedoucích pracovníků ve školství, vědě a tělovýchově a pedagogických pracovníků na všech úrovních k dalšímu vzdělávání v této oblasti, sledování dodržování principu rovnosti žen a mužů při tvorbě a aplikaci rámcových a školních vzdělávacích programů.

Ministerstvo vnitra splnilo tento úkol ve stanoveném termínu. Resortní priority jsou rozpracovány s ohledem na aktuální úkoly a specifika resortu vnitra a průběžně doplňovány jako aplikace dlouhodobé vládní politiky podle opatření stanovených v každoročně aktualizovaných Prioritách a postupech vlády při prosazování rovnosti mužů a žen.

Ministerstvo zahraničních věcí se při prosazování rovného postavení žen a mužů v roce 2008 zaměří především na tyto oblasti:

- vzdělávání v oblasti prosazování rovného postavení žen a mužů – podporovat účast zaměstnanců na již probíhajících kurzech „Gender studies“, zajistit proškolení vedoucích zaměstnanců,
- uplatňování principu rovného postavení mužů a žen v oblastech pracovně právní a mzdové, při řešení potřeb vyplývajících z prosazování rovného postavení žen a mužů na pracovišti a při jednání o kolektivní smlouvě a důsledné prosazování rovných příležitostí žen a mužů při přípravě nových vnitřních předpisů,
- důsledné uplatňování principů rovných příležitostí žen a mužů v koncepční i praktické personální práci ministerstva, snaha o vyrovnaný poměr žen a mužů, a to i z hlediska seniority, provedení důsledných a rozhodných opatření proti případným projevům netolerance,
- zohledňování principu rovného postavení žen a mužů v oblasti zahraniční rozvojové spolupráce, a to konkrétně při tvorbě koncepcí, při formulaci, posuzování a výběru jednotlivých projektů, jakož i při jejich realizaci a hodnocení, podpora tohoto principu také v rámci mezinárodní spolupráce (např. v rámci spolupráci s jinými zeměmi či mezinárodními organizacemi, účast na tematicky zaměřených konferencích, poskytnutí příspěvku),
- zapojení do přípravy sběru relevantních statistických dat ve spolupráci se zmocněncem vlády ČR pro lidská práva, Českým statistickým úřadem a dalšími ministerstvy (v návaznosti na závěrečná doporučení Výboru pro odstranění diskriminace žen)
- účast na setkáních zástupců resortů a dalších zainteresovaných organizací, na odborných seminářích i na mezinárodních setkáních a konferencích k problematice rovného postavení žen a mužů za účelem výměny poznatků a zkušeností a jejich následného využití v praxi,
- spolupráce se Sdružením rodinných příslušníků pracovníků MZV prostřednictvím referentky Sdružení rodinných příslušníků.

Ministerstvo zdravotnictví resortní priority a postupy při prosazování rovnosti žen a mužů na rok 2008 ponechává shodné s vládními prioritami roku 2007.

Ministerstvo zemědělství resortní Priority a postupy při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže na rok 2008 jsou zpracovány dle usnesení vlády č. 762 ze dne 11. července 2007. Hlavní prioritou je spolupráce na dlouhodobých projektech s nestátními neziskovými organizacemi formou rámcové dohody o spolupráci. Hlavním partnerem je Český svaz žen (od roku 2001), se kterým MZe spolupracuje v následujících oblastech:

- postavení žen v rozvoji venkova a v zemědělství
- odborné konference a další akce týkající se rovných příležitostí pro ženy a muže v zemědělství
- osvěta (sborníky, zpravodaje)
- další systematické vzdělávání žen žijících ve venkovském prostoru
- vzájemné a pravidelné poskytování informací.

Ministerstvo životního prostředí si stanovilo na rok 2008 následující priority a postupy v oblasti rovnosti žen a mužů:

1. Naplňovat požadavky genderového přístupu a genderových organizací vůči životnímu prostředí a jednotlivým sektorům hospodářství. Rovné příležitosti žen a mužů koncipovat jako nedílnou součást udržitelného rozvoje a veškerých koncepčních, strategických a projektových dokumentů.
2. V rámci projektů zahraniční pomoci, zahraniční spolupráce a mezinárodních jednání v oblasti životního prostředí systematicky podporovat rovné příležitosti pro ženy, podpořit jejich přístup ke vzdělávání, umožnit rovnocenný přístup při řešení projektů, při technickém zacvičování a při školeních. Rovné příležitosti pro ženy a podpora vzdělávání žen by měla být významnou součástí veškerých projektů zahraniční rozvojové pomoci.
3. Ve výběrových řízeních plně respektovat rovné příležitosti žen a věnovat nadále pozornost potřebnému zastoupení žen ve vedoucích funkcích.
4. Osvětou předcházet domácímu násilí a vytvářet potřebné veřejné povědomí, jako oporu postiženým a jako preventivní opatření. Nadále pořádat presenční genderová školení pro veškeré nově nastupující zaměstnance.
5. Zohledňovat specifika odlišnosti pohlaví a věnovat patřičnou pozornost požadavkům žen - jejich bezpečnosti, snadnější zranitelnosti, specifickým potřebám vzhledem k péči o děti - při plánování pozemních staveb, zeleně, dopravní obslužnosti apod., a to v projektech a plánech, které MŽP připomínkuje nebo samo navrhuje.

Priority jsou zveřejněny v elektronické versi v dokumentech zaměřených na vzdělávání rovných příležitostí žen a mužů. Ke zveřejnění priorit pro rok 2008 mělo dojít na webových stránkách ministerstva během měsíce února.

1. 11. Vyhodnotit plnění opatření resortních priorit a postupů při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže za rok 2007 a předložit je ministryni pro lidská práva a národnostní menšiny jako národní koordinátorce agendy rovných příležitostí žen a mužů.

Odpovídají: členové vlády
Termín: 15. 1. 2008

Ministerstvo dopravy pokračovalo v roce 2007 v uplatňování a zdůrazňování principu rovnosti mužů a žen v rámci mediální politiky zaměřené na informování veřejnosti o opatřeních přispívajících k zabezpečování rovných příležitostí v souvislosti s věcnou působností Ministerstva dopravy – internetové stránky Ministerstva dopravy, informační materiály v recepci budovy Ministerstva dopravy.

Ministerstvo dopravy poskytovalo v průběhu roku 2007 tištěné informační materiály týkající se rovných příležitostí žen a mužů zaměstnancům resortu dopravy. V souvislosti se zavedením vnitřní intranetové stránky Ministerstvo dopravy informuje zaměstnance o Prioritách a postupech při prosazování rovnosti žen a mužů v resortu dopravy.

Při tvorbě a realizaci systému vzdělávání pracovníků v roce 2007 pokračovalo Ministerstvo dopravy ve vzdělávacích aktivitách, jejichž nedílnou součástí jsou otázky lidských práv s důrazem na uplatňování principu genderové rovnosti. Témata týkající se rovnosti mužů a žen jsou součástí vstupního školení nových zaměstnanců. Průběžné vzdělávání koncepčních a řídících pracovníků v oblasti genderové problematiky probíhalo v uplynulých letech ve spolupráci s Institutem státní správy. V roce 2007 bylo toto téma zařazeno mezi volně přístupné e-learningové kursy.

Ministerstvo dopravy v roce 2007 aktivně podporovalo dodržování principů rovných příležitostí mužů a žen v oblasti personální politiky, zahrnující odměňování, pracovní podmínky a pracovní uplatnění s důrazem na výběrová řízení do jmenovaných funkcí resortu dopravy. Ve všech fázích procesu přípravy a vydávání koncepčních, rozhodovacích a vyhodnocovacích materiálů bylo zdůrazňováno hledisko rovnosti příležitostí mužů a žen. V oblasti přípravy a tvorby jak obecně závazných právních předpisů, tak vnitroresortních předpisů a opatření v roce 2007 Ministerstvo dopravy dodržovalo a prosazovalo principy rovného postavení mužů a žen.

Ministerstvo financí vyhodnocení plnění resortních priorit předložilo.

Vyhodnocení plnění Priorit a postupů **Ministerstva kultury** při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže za r. 2007 obsahuje vyhodnocení opatření přijatých k jednotlivým oblastem. Přijatá opatření byla rozdělena do tří oblastí a vycházela z Aktualizovaných opatření Priorit a postupů vlády při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže. Prvá oblast - Prosazování principů rovných příležitostí pro ženy a muže jako součást politiky státu: v této oblasti, která je nejobsáhlejší, jsou popsána především hlediska při výběru nových zaměstnanců a vedoucích zaměstnanců, vzdělávání zaměstnanců a spolupráce ministerstva s nevládními organizacemi, příprava právních předpisů. Druhá oblast – Právní zabezpečení předpokladů rovných příležitostí pro ženy a muže a zvyšování úrovně právního vědomí: tato oblast není příliš obsáhlá, je v ní jen ve stručnosti popsáno právní zabezpečení předpokladů rovných příležitosti pro ženy a muže. Třetí oblast – Sledování a vyhodnocování účinnosti uplatňování principu rovných příležitostí pro ženy a muže: v této oblasti je ve stručnosti popsáno sledování a vyhodnocování účinnosti uplatňování principu rovných příležitostí pro ženy a muže.

Samostatný hodnotící dokument, resp. vyhodnocení plnění „Priorit a postupů **resortu obrany** při prosazování principu rovných příležitostí mužů a žen“ je součástí zveřejněných dokumentů na webových stránkách MO (cesta - viz bod 1.1.) .

Úkoly resortních opatření směřují do následujících oblastí: tvorba právních předpokladů, zvyšování právního vědomí, resp. vzdělávání v dané oblasti, stanovení programových cílů (zpracovávání genderových statistik, uskutečňování sociologických výzkumů, zpracování a vyhodnocení genderových analýz) a spolupráce s jinými orgány a organizacemi.

V y h o d n o c e n í :

Oblast tvorby právních předpokladů byla plněna průběžně; za plnění těchto úkolů odpovídali věcní gestoři jednotlivých interních normativních aktů, a to vždy v součinnosti s odborem legislativním a právním. V resortu MO není žádný právní předpis, ani interní normativní akt, který by byl v rozporu s principem rovných příležitostí žen a mužů (podrobněji - viz bod 2.1.).

Kladně lze hodnotit oblast mediální politiky, která je konkretizována v bodě 1.1. a oblast zvyšování úrovně právního vědomí zaměstnanců resortu MO, resp. vzdělávání v oblasti lidských práv, což je patrné z bodu 1.6. tohoto hodnotícího dokumentu.

Úspěšně probíhala i spolupráce s jinými orgány a organizacemi. Se sociálními partnery je uzavřena Kolektivní smlouva na rok 2006 – 2008, v níž je zapracována povinnost zaměstnavatele informovat minimálně jednou ročně sociální partnery o opatřeních směřujících k zajištění rovného zacházení a k zamezení diskriminace.

Pokračovala vzájemná spolupráce s představiteli zahraničních armád, především armád Visegrádské čtyřky (V4) - Polska, Maďarska, Slovenska a Česka. Konkrétně lze zmínit účast na mezinárodní konferenci profesionálních vojákyň zemí V4, které se aktivně zúčastnily dvě zástupkyně resortu MO – gender focal point a stálá delegátka Armády ČR ve Výboru žen ozbrojených sil NATO (téma „Genderová problematika v Armádě ČR“).

Nadále pokračuje aktivní spolupráce s Výborem žen ozbrojených sil NATO (Výbor), kterou od roku 2002 zastřešuje stálá delegátka AČR. V roce 2007 se činnost Výboru zaměřila na ukončení přípravy směrnice NATO týkající se genderových záležitostí v zahraničních operacích (s ohledem na Rezolucí OSN 1325 (2000) o ženách, míru a bezpečí).

Pokud jde o kontrolní činnost, pak Inspekce ministryně obrany obdržela v roce 2007 tři podání, která se týkala porušení rovných příležitostí. V jednom případě nebyla diskriminace z důvodu pohlaví prokázána, v jednom případě bylo zjištěno nevhodné chování bez vazby na pohlaví, šetření třetího podání nebylo doposud ukončeno.

V rámci plánované kontrolní činnosti se Inspekce ministryně obrany zaměřila na problematiku prosazování rovnosti mužů a žen, a to v souvislosti s realizací kontrolních úkolů zaměřených na prevenci sociálně nežádoucích jevů. Uskutečněny byly kontroly u pěti organizačních celků MO, přičemž tyto potvrdily nedostatečnou pozornost věnovanou aplikaci příslušných ustanovení rozkazu ministra obrany do konkrétních podmínek kontrolovaných subjektů.

Programové cíle se váží především na genderové statistiky a genderové analýzy, které zpracovává sekce personální MO již od roku 2002. Jedná se o samostatný materiál, výsledky statistických šetření jsou hodnoceny a je s nimi seznamován náměstek ministryně obrany.

Ministerstvo práce a sociálních věcí informace o plnění tohoto opatření Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů neposkytlo.

Resortní priority **Ministerstva pro místní rozvoj** jsou průběžně naplňovány.

Ministerstvo průmyslu a obchodu podklady pro vyhodnocení Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů neposkytlo.

Podle **Ministerstvo spravedlnosti** z analýzy jednotlivých úkolů a cílů resortní politiky v oblasti rovných příležitostí pro ženy a muže jednoznačně vyplývá, že obecné cíle a zásady při uplatňování a realizaci této politiky v roce 2007, tj. naplňování genderové rovnosti, zajištění rovného zacházení i postavení oběma pohlavím včetně stejného postavení a účasti

v pracovněprávních a služebních vztazích, rovné zacházení s ženami a muži v oblasti odměňování, podílu na plnění úkolů, v možnostech plánování kariéry a profesního postupu a dalších aspektech pracovního života, se až na výjimky daří plnit.

Resort Ministerstva spravedlnosti zůstává ve stěžejních profesních kategorií stále výrazně feminizován. Ve srovnání s rokem 2006 došlo v rámci ministerstva ke snížení celkového počtu žen v poměru k počtu mužů (současně 64% oproti 65-ti % v roce 2006), v praxi pak tento poměr činí 211 žen a 121 mužů. Z hlediska účasti žen na rozhodování zůstává jejich počet ve vedoucích funkcích na úrovni vedoucích oddělení nezměněn, u mužů lze zaznamenat poměrně progresivní nárůst, související především se změnou organizační struktury ministerstva (23 mužů oproti 18-ti v r. 2006). Ve funkci ředitelů odborů je však možno zaznamenat opačný trend, počet mužů v této funkci zůstává nezměněn, dochází k nárůstu počtu žen (9 žen oproti 6-ti v r. 2006).

Úkoly v oblasti vzdělávacích aktivit v problematice rovných příležitostí pro ženy a muže byly plněny průběžně. V rámci vzdělávání zaměstnanců Ministerstva spravedlnosti došlo k prezenčnímu průřezovému proškolení vedoucích a ostatních pracovníků ministerstva, problematika rovných příležitostí byla včleněna do vstupního vzdělávání zaměstnanců, bylo využito nabídky e-learningového modulu provozovaného Institutem státní správy pro přípravu předsednictví ČR v Radě EU, intranetové stránky ministerstva v oblasti vzdělávání k problematice rovných příležitostí byly pravidelně aktualizovány. V rámci resortního vzdělávání byla pak předmětná problematika včleněna do vzdělávacích akcí, pořádaných pro stěžejní profesní kategorie Justiční akademií v Kroměříži.

V rámci projektové a výzkumné činnosti byly Institutem pro kriminologii a sociální prevenci ukončeny výzkumy „Ženy jako pachatelky závažné trestné činnosti“ a „Prvověznění pachatelé trestných činů se zaměřením na problematiku prvovězněných žen a pachatelů nad 40 let“. Probační a mediační službou byl, ve spolupráci s Asociací občanských poraden, dne 16. 3. 2007 zahájen projekt „Poskytování specializovaného poradenství obětem trestných činů a domácího násilí“. Resort Ministerstva spravedlnosti se též prostřednictvím Vězeňské služby spolu s Ministerstvem vnitra, Ministerstvem obrany a Ministerstvem financí účastní meziresortního projektu s názvem „Cesty ke zkvalitnění výkonu služby žen v ozbrojených a bezpečnostních složkách“.

Resortní Priority **Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy** byly průběžně naplňovány, při tvorbě rámcových a školních programů se daří zapracovávat princip rovnosti žen a mužů. Úspěšné je i působení MŠMT v projektech, které přispívají k vyššímu zapojení žen do vědecké kariéry a jejich spolupráce při výzkumných projektech, např. v programu EUPRO, v rámci kterého vzniklo Národní kontaktní centrum pro ženy ve vědě, které má úspěchy i na mezinárodním poli.

Ministerstvo vnitra úkol splnilo ve stanoveném termínu. Resortní priority jsou rozpracovány s ohledem na aktuální úkoly a specifika resortu vnitra a průběžně doplňovány jako aplikace dlouhodobé vládní politiky podle opatření stanovených v každoročně aktualizovaných Prioritách a postupech vlády při prosazování rovnosti mužů a žen.

Ministerstvo zahraničních věcí věnuje prosazování principu rovného postavení žen a mužů trvalou pozornost, stejně tak tomu bylo i v roce 2007. Princip rovných příležitostí žen a mužů byl zohledňován v oblasti zahraniční rozvojové spolupráce (viz bod 1.17.)

Zásada rovného postavení žen a mužů je plně zachovávána při uplatňování a dodržování zákonných ustanovení pracovně právních a mzdových, při zajišťování péče o zaměstnance včetně využití fondu kulturních a sociálních potřeb, při zabezpečování přechodného ubytování zaměstnanců v Praze a poskytování náhrad mimopražským

zaměstnancům. Na všech pracovištích MZV jsou při přípravě vnitřních právních předpisů důsledně prosazovány zásady rovného postavení žen a mužů, což spolu s dodržováním kontroly pracovněprávních předpisů vylučuje např. nerovnost v odměňování žen a mužů.

Stejně jako v předchozích letech se při formulaci informací o výběrových řízeních zveřejňovaných na webových stránkách MZV striktně dbá na princip rovného přístupu k pracovním příležitostem žen a mužů. Při výběrových řízeních je snahou dosáhnout rovnoměrného zastoupení žen a mužů mezi vybíranými uchazeči. Obdobný přístup je uplatňován rovněž při nominacích na zahraniční stáže zprostředkovávané MZV.

V rámci oddělení výběru a přípravy pracovníků personálního odboru působí Sdružení rodinných příslušníků, jehož prostřednictvím MZV vyvíjí úsilí o zapojení partnerů a partnerek do „rodinné politiky“ MZV. V roce 2007 byla s jednou z manželek zaměstnanců MZV uzavřena Dohoda o pracovní činnosti, na základě které tato manželka vykonává funkci referentky Sdružení rodinných příslušníků. Této referentce, která je na mateřské dovolené, bylo umožněno vykonávat dohodnutou práci na poloviční úvazek, částečně z domova. Jejím hlavním úkolem bude zajišťovat kontakt mezi rodinnými příslušníky navzájem a mezi nimi a ústředím MZV, poskytovat informace o problémech týkajících se rodinného života pracovníků MZV vyslaných do zahraničí (zejména z oblasti zdravotní péče, sociálního zabezpečení a školní docházky dětí) a o jejich řešení, vypracovávat zprávy o zkušenostech získaných během pobytu v zahraničí, pomáhat řešit obtížné životní situace a usnadňovat situaci partnerům – cizím státním příslušníkům.

MZV věnuje velkou pozornost vzdělávání pracovníků. Diplomatická akademie zařadila v roce 2007 pro školní rok 2007/08 do programu přednášek a seminářů účastníků základní diplomatické přípravy DA1 a individuální diplomatické přípravy DA IN celodenní seminář „Gender studies“. Seminář je zaměřen na uplatňování politiky rovných příležitostí v ČR, opatření na jejich podporu prosazovaná v EU, konkrétní problematiku ve společnosti, v médiích, v politice, ve veřejné správě. Další kolo školení vedoucích pracovníku se uskuteční počátkem r. 2008 z důvodů uvedených k opatření 1.6.

Dále v rámci předvýjezdové přípravy jsou zaměstnanci, kteří vyjíždějí do zahraničí, zaškolováni kromě jiného v oboru lidských práv, do jehož gesce patří Mezinárodní úmluva o odstranění všech forem diskriminace žen. Personální odbor nadále pravidelně pořádá předvýjezdové semináře pro partnerky a partnery diplomatů a diplomatek vysílaných do zahraničí.

Sdružení rodinných příslušníků získalo ze svých řad novou referentku, která v rámci své pracovní činnosti posílí povědomí zaměstnanců MZV o problémech manželek, manželů, partnerek, partnerů při výjezdu na zastupitelský úřad a zároveň bude informovat o rodinné politice MZV a pomáhat tuto politiku nadále prosazovat.

Závěrem stručného vyhodnocení plnění resortních priorit a postupů při prosazování rovného postavení žen a mužů lze konstatovat, že dochází k jejich průběžnému plnění, avšak nadále zůstává na MZV dlouhodobou záležitostí prosazení „gender mainstreamingu.“

Resortní priority **Ministerstva zdravotnictví** jsou totožné s vládními prioritami a postupy při prosazování rovnosti.

Ministerstvo zemědělství podrobnou zpráva s vyhodnocením plnění resortních Priorit zaslalo v termínu v lednu 2008 ministryni vlády ČR a zároveň předsedkyni Rady vlády pro rovné příležitosti jako hlavní koordinátorce této problematiky.

Ministerstvo životního prostředí se v uplynulém roce věnovalo prosazování požadavků genderových organizací a rovných podmínek žen a mužů zejména v oblasti

udržitelného rozvoje, udržitelné dopravy, snižování rizikových látek v prostředí, při tvorbě environmentálních opatření, při tvorbě operačního programu, legislativy, projektů na ochranu životního prostředí a dobrovolných nástrojů.

Při výběru zaměstnanců na volná funkční místa a obsazování vedoucích funkcí byla respektována zásada rovných příležitostí žen a mužů. Při výběru uchazečů pro výkon vedoucích funkcí byla na prvním místě hodnocena profesionální kvalita, odborné předpoklady, schopnost a ochota vykonávat konkrétní vedoucí funkci. Současně je i při výkonu vedoucích funkcí respektována povinnost k rodině, a to možností zkrácení nebo úpravy pracovní doby v souvislosti s péčí o děti. Počet žen ve funkci vedoucích oddělení je vyvážený, avšak ve funkcích náměstků a ředitelů nebylo dosaženo úměrného zastoupení.

V rámci vzdělávacích aktivit v oblasti lidských práv zahrnující problematiku rovných příležitostí a jejich metod uplatňování v praktickém životě zařadilo MŽP do bloku vstupního vzdělávacího školení, které je povinné pro všechny nově nastupující zaměstnance a je organizováno několikrát ročně. Tohoto školení se účastní i noví zaměstnanci, kteří nastupují do funkcí s koncepční náplní a s rozhodovacími pravomocemi.

Při přípravě zásadních dokumentů resortu byla věnována pozornost rovnosti příležitostí žen a mužů. Koncepční, rozhodovací a vyhodnocovací procesy ve všech fázích jejich přípravy a provádění byly podřizovány hledisku rovnosti příležitostí žen a mužů.

1. 12. Doplnit resortní priority a postupy při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže o rozpracování a konkretizaci základních směrů vládní politiky rovných příležitostí podle aktualizovaných opatření z celostátních Priorit a postupů vlády při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže.

Odpovídají: členové vlády
Termín: 15. 9. 2007

Ministerstvo dopravy pokračovalo v linii nastavených Priorit po zbytek roku 2007.

Ministerstvo financí resortní priority aktualizovalo v září 2007. Aktualizace spočívala v doplnění dvou opatření, která podporují zaměstnávání matek či otců na mateřské a rodičovské dovolené a úpravu jejich pracovních podmínek.

Resortní „Priority a postupy **Ministerstva kultury** při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže na rok 2007“ byly aktualizovány dne 17.9.2007. Následně byly umístěny na webových stránkách MKČR. V současné době jsou zde také „Priority a postupy Ministerstva kultury při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže na rok 2008“.

Dílčí dokument **„**Priority a postupy **resortu obrany** při prosazování principu rovných příležitostí mužů a žen“ byl v požadovaném rámci i rozsahu aktualizován v souladu s usneseními vlády ČR č. 95 ze dne 5. 2. 2007 a č. 762 ze dne 11. 7. 2007; trvale je zveřejňován jak na webových stránkách MO, tak v informačním systému resortu MO. Aktualizace se týkala v souladu se Závěrečnými doporučeními Výboru pro odstranění diskriminace žen – kontrolního orgánu Úmluvy o odstranění všech forem diskriminace žen především zvyšování úrovně právního vědomí v oblasti rovných příležitostí žen a mužů.

Materiál s názvem „Doplnění Priorit a postupů **Ministerstvo práce a sociálních věcí** při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže v roce 2007 o rozpis úkolů z celostátních Priorit aktualizovaných usnesením vlády č. 762 ze dne 11. července 2007“ schválila 34. operativní porada vedení MPSV dne 13. 9. 2007. Aktuální znění materiálu bylo následně rozesláno všem odborným útvarům MPSV, kterým bylo uloženo plnit opatření v oblasti

rovných příležitostí pro ženy a muže. Změny resortních priorit MPSV spočívaly v souladu s usnesením vlády č. 762 ze dne 11. července 2007 ve změně terminologie, ve změně některých termínů plnění a odpovědných útvarů a v zařazení nového úkolu spočívajícího v proškolování zprostředkovatelek a zprostředkovatelů při úřadech práce v problematice rovných příležitostí žen a mužů.

Ministerstvo pro místní rozvoj vychází z resortních Priorit a postupů při prosazování rovnosti žen a mužů na rok 2005 a dále z vládního usnesení č. 762 ze dne 11. července 2007.

Ministerstvo průmyslu a obchodu podklady pro vyhodnocení Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů neposkytlo.

Ministerstvo spravedlnosti každoročně zapracovává do resortních priorit a postupů při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže úkoly, které vyplynou z vládou přijatých opatření z celostátních „Priorit“. Takto aktualizovaný materiál je distribuován všem dotčeným útvarům ministerstva i složkám resortu. V této souvislosti je nutno zmínit, že celostátní „Priority“ bývají schvalovány v termínech, které sice umožní zapracovat úkoly v nich obsažené do resortních „Priorit“, nicméně prostor pro plnění těchto úkolů ze strany jednotlivých resortních složek je, vzhledem ke skutečnosti, že údaje o plnění „Priorit“ musí být poskytnuty ministerstvu zhruba s měsíčním předstihem, minimální.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy úkol splnilo v říjnu 2007**.**

Ministerstvo vnitra úkol splnilo ve stanoveném termínu. Resortní priority jsou rozpracovány s ohledem na aktuální úkoly a specifika resortu vnitra a průběžně doplňovány jako aplikace dlouhodobé vládní politiky podle opatření stanovených v každoročně aktualizovaných Prioritách a postupech vlády při prosazování rovnosti mužů a žen.

Ministerstvo zahraničních věcí resortní priority a postupy při prosazování rovného postavení žen a mužů byly v návaznosti na usnesení vlády ČR č. 762 ze dne 11. 7. 2007 doplněny v září 2007 následovně: název „Priority a postupy MZV při prosazování rovnosti žen a mužů (dále jen „Priority MZV“) se mění a zní „Priority a postupy vlády při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže“. V celém textu Priorit MZV je termín „rovnost žen a mužů“ ve všech mluvnických pádech nahrazen termínem „rovné příležitosti pro ženy a muže“ v příslušném mluvnickém pádu.

Ministerstvo zdravotnictví resortní priority aktualizovalo v souladu s usnesením vlády č. 762 ze dne 11. 7. 2007.

Na **Ministerstvu zemědělství** byly resortní Priority aktualizovány s souvislosti vládním usnesením č. 762 ze dne 11. července 2007.

Ministerstvo životního prostředí nevyvíjelo v plnění výše uvedeného úkolu konkrétní aktivity, respektive je ve své zprávě neuvedlo.

1. 13. Průběžně zapracovávat výsledky genderových analýz do koncepčních materiálů spadajících do věcné působnosti ministerstva.

Odpovídají: členové vlády
Termín: průběžně

Ministerstvo dopravy v oblasti přípravy a tvorby koncepčních materiálů spadajících do své věcné působnosti dodržovalo a prosazovalo genderové hledisko.

Postavení **Ministerstva financí** ve vztahu k věcně příslušným ministerstvům (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo kultury atd.) je odlišné. Podstata spočívá v tom, že MF zpravidla nevydává koncepční materiály takového charakteru, aby bylo možno v nich uplatnit genderové analýzy. Na rozdíl od věcně příslušných ministerstev nemá MF tedy ani možnost zařadit dodržení genderového principu mezi kritéria pro schvalování různých projektů. Úloha MF tak spočívá spíše v úrovni metodické. Odkaz na „Informativní metodiku rozpočtování z hlediska rovnosti žen a mužů“, kterou Ministerstvo financí společně s Ministerstvem práce a sociálních věcí zpracovalo, a dále doporučení k využití genderového hlediska při přípravě rozpočtu příslušné kapitoly, je uveden v dopisu, který byl zaslán správcům kapitol k sestavení státního rozpočtu na rok 2008. Genderové analýzy byly uplatněny i při přípravě vnitroresortních právních předpisů.

Ministerstvo kultury výsledky genderových analýz do koncepčních materiálů ministerstva zapracovalo, pokud byly k dispozici. V resortu ministerstva nebyly v uplynulém období žádné genderové analýzy zpracovány.

Sekce personální **Ministerstva obrany** zpracovává na základě příslušného ustanovením rozkazu ministra obrany resortní genderové statistiky již od roku 2002. Jedná se o samostatný materiál, který je průběžně rozšiřován o zhodnocení vývoje jednotlivých ukazatelů (podíl mužů a žen v pracovním a služebním poměru, podíl mužů a žen ve vedoucích systemizovaných místech, ostatních odborných místech, plnění kvalifikačních předpokladů a požadavků, věková strukturu, hodnostní složení, podíl studentů a studentek ve vojenských školách, podíl uchazečů a uchazeček o studium na těchto školách, podíl mužů a žen účastnících se mezinárodních vojenských operacích, podíl průměrného platu mužů a žen v pracovním a služebním poměru dle jednotlivých složek platu). Z dosavadních výsledků zatím nevyplynula potřeba přijímat dočasná vyrovnávací opatření, neboť přirozeným vývojem dochází ke zlepšení sledovaných ukazatelů. Výsledky statistických šetření jsou rovněž součástí vzdělávacích aktivit.

Ministerstvo práce a sociálních věcí, oddělení rovnosti žen a mužů, tento úkol plnilo jako běžnou součást své práce. Informace o činnosti ostatních odborných útvarů MPSV nejsou k dispozici.

V roce 2007 **Ministerstvo pro místní rozvoj** žádné genderové analýzy neprovádělo. Základní principy rovnosti mužů a žen jsou samozřejmě v obecné rovině zachovávány. Dále viz opatření 1. 8.

Ministerstvo průmyslu a obchodu podklady pro vyhodnocení Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů neposkytlo.

Ministerstvo spravedlnosti v rámci personálně analytické činnosti ministerstva provádí měsíční analýzu obsazení funkčních míst, a to jak ve správním úřadu (ministerstvo), tak i v justiční části resortu (soudy a státní zastupitelství). Údaje získané z uvedené analýzy jsou využívány jako podkladové materiály pro přípravu nejrůznějších dokumentů, především v oblasti personálního plánování. Údaje o genderovém zastoupení jsou aktuálně též využívány pro realizaci vládních úkolů v oblasti optimalizace činnosti a organizační struktury orgánů ústřední státní správy, tj. např. interních materiálů, které provádějí usnesení vlády č. 436 ze dne 25. dubna 2007, k návrhu na snižování počtu funkčních míst ve státní správě. Závěry z provedených analýz jsou do koncepčních materiálů přijímaných Ministerstvem spravedlnosti implementovány především v rámci úkolů, vyplývajících z resortních „Priorit“. Prostřednictvím údajů získaných z analýz pak dochází k průběžným změnám, úpravám a aktualizacím resortních „Priorit“. Na základě údajů získaných z vyhodnocení dlouhodobých trendů v obsazování funkčních míst v rámci Ministerstva spravedlnosti z hlediska genderové rovnosti došlo při formulaci resortních „Priorit“ pro rok 2008 ke změně zaměření a preferencí

úkolů ve vztahu k cílové skupině předmětné problematiky, tj. ve vztahu k ženám a mužům. V návaznosti na výsledky genderové analýzy v rámci Ministerstva spravedlnosti dochází např. průběžně k úpravám vnitřního pokynu Ministerstva spravedlnosti, kterým se stanoví způsob čerpání Fondu kulturních a sociálních potřeb. Při novelizaci tohoto vnitřního předpisu je důsledně dbáno na to, aby při stanovení okruhů oblastí, na které je přispíváno z Fondu kulturních a sociálních potřeb, byly zohledněny potřeby žen i mužů v poměru jejich zastoupení na ministerstvu. Stejným způsobem je též přistupováno k přípravě návrhu nové kolektivní smlouvy.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy úkol splnilo a bude v něm pokračovat i v roce 2008. Všechny koncepční materiály spadající do věcné působnosti MŠMT jsou posuzovány i z genderového hlediska a aktuální výsledky prováděných analýz jsou průběžně do materiálů zapracovávány. Nově bylo připraveno a schváleno Sdělení MŠMT k postupu a stanoveným podmínkám pro udělování a odnímání schvalovacích doložek učebnicím a učebním textům a k zařazování učebnic a učebních textů do seznamu učebnic. Jedním z kritérií pro posouzení učebnice je soulad s výchovou směřující k uplatňování principu rovných příležitostí žen a mužů. K dispozici je „Pomůcka při posuzování genderové korektnosti učebnic“.

Střednědobá koncepce resortní politiky **Ministerstva vnitra** na období 2006 - 2009, která mj. představuje ucelený celoresortní koncepčně plánovací dokument určený pro manažerské řízení, obsahuje v rámci dílčích úkolů vztahujících se k realizaci strategického cíle stanoveného pro oblast personální politiky a vzdělávání úkol týkající se zajištění rovných pracovních podmínek mužů a žen na Ministerstvu vnitra a v Policii ČR. V rámci priorit a postupů při prosazování rovnosti mužů a žen je trvale věnována zvláštní pozornost problematikám domácího násilí a boje proti obchodu s lidmi. V této souvislosti Střednědobá koncepce resortní politiky MV zahrnuje i dílčí úkoly vztahující se k naplňování určených strategických cílů, a to v kapitolách „Organizovaný zločin“ a „Prevence kriminality“.

V koncepčních materiálech spadajících do věcné působnosti **Ministerstva zahraničních věcí** výstupy konkrétních genderových analýz přímo využity nebyly, hledisko rovných příležitostí je však vnímáno jako průřezové téma a obecně platný princip a jako takové je přípravě materiálů průběžně zohledňováno.

Ministerstvo zdravotnictví ve své činnosti využívá zdroje z údajů Národního zdravotnického informačního systému a ukazatele jsou zpracovávány i v diferenciaci podle pohlaví. Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR připravuje a vydává statistické publikace, úzce spolupracuje při přípravě podkladů s Českým statistickým úřadem a ředitelka Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR je aktivní členkou pracovní skupiny k gender statistice. V úzké spolupráci s ústavem byla Českým statistickým úřadem vydána publikace „Zaostřeno na ženy, na muže“.

Ministerstvo zemědělství prostřednictvím Personálního informačního systému vede data s rozlišením pohlaví. Odborná problematika jednotlivých úseků nevyžaduje provádění genderových analýz – dle sdělení jejich vedoucích pracovníků.

Ministerstvo životního prostředí zapracovalo genderovou statistiku personálního obsazení ministerstva do priorit. Tato analýza vedla ke stanovení zvýšení počtu žen ve vedoucích funkcích jako jedné z priorit v oblasti rovných příležitostí žen a mužů pro rok 2007. V oblasti věcné působnosti byly využívány genderové analýzy vůči sektorům a složkám životního prostředí při přípravě koncepčních materiálů resortu (Operační program životní prostředí na rok 2007-2013) a při připomínkování koncepčních a strategických materiálů ostatních resortů.

1. 14. Zařadit do nabídky vzdělávání úředníků veřejné správy a zaměstnanců ve správních úřadech problematiku rovných příležitostí pro ženy a muže, s možností využít k tomu vypracovanou e-learningovou formu vzdělávání.

Odpovídají: ministr vnitra
Termín: průběžně

Podle **Ministerstva vnitra** je problematika rovnosti žen a mužů je trvalou součástí obsahové náplně kurzů pro vedoucí úředníky a vedoucí úřadů územních samosprávných celků v nabídce Institutu pro místní správu Praha. Odbor vzdělávání a informací ve veřejné správě Ministerstva vnitra ve spolupráci s magistrátem hl.m.Prahy, Úřadem vlády ČR, MPSV, společností Gender Studies, o.p.s. a společností RENTEL a. s. už v roce 2004 zpracoval a ověřil e-learningový program pro úředníky územních samospráv. Kurz byl aktualizován v roce 2005 a od roku 2006 je trvale k dispozici všem zájemcům.

1. 15. V rámci dotační politiky podporovat projekty prosazující rovné příležitosti pro ženy a muže.

Odpovídají: členové vlády
Termín: průběžně

V rámci programů výzkumu a vývoje řešených **Ministerstvem dopravy** pro oblast dopravy pracují ženy v Hodnotitelských komisích, jako odborní oponenti posudků, jako řešitelé projektů a jako styční pracovníci v následujícím paritním zastoupení: v průměrném počtu šestičlenných Hodnotících komisích pro projekty Národního programu výzkumu jsou zastoupeny v každé komisi 1 – 2 ženy, v jedné komisi ve funkci předsedy. Z celkového počtu 156 oponentů hodnotících zpráv vědy a výzkumu je 31 žen. Na hodnocení 54 projektů programu „Optimalizace dopravní soustavy“ se zúčastnilo 8 žen, na hodnocení 132 projektů vědy a výzkumu v rámci programu „Bezpečná a ekonomická doprava“ se zúčastnilo 9 žen a na 40 projektech programu „Podpora realizace udržitelného rozvoje dopravy se zúčastňují 4 ženy jako styčné pracovnice odborných útvarů MD. Z celkového počtu současných 31 řešitelů spolupracujících na projektech jednotlivých programů vědy a výzkumu v rámci resortu MD jsou 3 ženy ve funkci Hlavního řešitele.

Ministerstvo financí, jehož postavení je vymezeno zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR, plní své rozpočtové úkoly dané zejména zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, a prováděcími vyhláškami k tomuto zákonu. Postavení Ministerstva financí ve vztahu k věcně příslušným ministerstvům, jako např. Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvu kultury, Ministerstvu práce a sociálních věcí atd. je odlišné. Podstata spočívá v tom, že příslušné akce metodicky neřídí, nezadává a nemá k nim ani přímý finanční vztah. Ministerstvo financí proto pouze v rámci případného připomínkového řízení podporuje tuto oblast, jako oblast zasluhující si podporu ze strany státu.

V rámci dotační politiky **Ministerstva kultury** byla jednotlivými věcnými útvary vyhlášena řada konkurzů a projektů se zaměřením na různé oblasti působnosti ministerstva. V r. 2007 nebyly předloženy projekty, které by byly zaměřeny výhradně na problematiku rovných příležitostí pro ženy a muže. Obdobně tomu bylo i v předchozích letech. Lze tedy předpokládat, že nebyla pociťována nutnost takovéto projekty předložit, což lze jistě hodnotit kladně. Jiná situace bude zřejmě v oblasti působnosti jiných ministerstev, zejména MPSV.

Oblast kultury je v tomto ohledu poněkud jiná, projekty jsou nebo nejsou dobré, což je sice shodné pro všechny resorty, ale neřeší výhradně problémy rovných příležitostí pro ženy a muže. Odbor médií a audiovize pravidelně podporuje cyklus „Úterky s Gender „... očima žen“. V r. 2007 podpořil tento cyklus částkou 81.000,- Kč.

V **resortu obrany** je dotační politika vůči nestátním neziskovým organizacím považována za významnou součást spolupráce s veřejností. Je však zaměřena především na ty nestátní neziskové organizace, které jsou napojeny na vojenské prostředí nebo organizace vojenskému prostředí blízké (např. vojenské tělovýchovné jednoty, armádní historické a sportovní kluby apod.). V souladu s usnesením vlády ČR č. 690 ze dne 7. 6. 2006 k Hlavním oblastem státní dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím pro rok 2007 stanovilo MO pro rok 2007 pouze tyto programy podpor: „Podpora rozvoje vojenských tradic“ a „Podpora sportu a branné přípravy“, přičemž zaměstnankyně - gender focal point - je členkou stálé hodnotitelské komise pro výběr žádostí nestátních neziskových organizací o poskytnutí dotací.

Ministerstvo práce a sociálních věcí informace o plnění tohoto opatření Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů neposkytlo.

V roce 2007 **Ministerstvo pro místní rozvoj** žádnou dotační podporu genderových projektů neprovádělo.

Ministerstvo průmyslu a obchodu podklady pro vyhodnocení Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů neposkytlo.

S ohledem na skutečnost, že **Ministerstvo spravedlnosti**, s přihlédnutím k jeho věcné působnosti, nerealizuje dotační politiku, nepodporuje ani projekty, které jsou v rámci této politiky uskutečňovány. Genderová politika v oblasti projektů je tak uskutečňována např. prostřednictvím výzkumů, prováděných Institutem pro kriminologii a sociální prevenci, popř. účastí ministerstva v některých komunitárních programech a projektech, které jsou však prioritně zaměřeny na stěžejní oblasti působnosti resortu – oblast justice a práva.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy úkol průběžně plnilo, pokračovat bude i v roce 2008. Pro nestátní neziskové organizace vyhlašuje MŠMT např. Program státní podpory práce s dětmi a mládeží, kde jedním z horizontálních témat, které je a bude respektováno při výběru projektů, jsou rovné příležitosti.

Ministerstvo vnitra prostřednictvím dotací nestátním neziskovým organizacím financuje Program podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi. Pro rok 2007 vyhlásilo Ministerstvo vnitra dotační program pro nestátní neziskové organizace s názvem „Prevence obchodování s lidmi a pomoc obětem“. Dotační program byl financován z rozpočtové kapitoly Všeobecná pokladní správa. Nevládní organizaci La Strada Česká republika, o. p. s. byla přiznána dotace ve výši 982.000.- Kč a Arcidiecézní charitě Praha dotace ve výši 2 480.000,- Kč. V roce 2007 bylo Ministerstvem vnitra vyhlášeno výběrové řízení na podporu projektů předložených nestátními neziskovými organizacemi pro rok 2008 – Rovnost žen a mužů na program Prevence domácího násilí páchaného na ženách.

Ministerstvo zahraničních věcí prostřednictvím Programu transformační spolupráce kontinuálně sledovalo genderovou vyváženost účasti v projektech transformační spolupráce, které jsou podpořeny formou dotací z prostředků MZV. Získané poznatky ukazují, že do projektů transformační spolupráce se ženy v cílových zemích aktivně zapojují a v řadě případů (např. ve vzdělávacích projektech) dosahují i srovnatelně lepší výsledky. Podpora rovných příležitostí je chápána jako přirozená součást realizovaných projektů, aniž by bylo považováno za nutné začlenit tento princip do koncepce transformační spolupráce např. formou kvót do kritérií uplatňovaných při výběru projektů a jejich účastníků. S ohledem na

cíle a principy transformační spolupráce se zatím nepřipravuje zavedení pozitivně-diskriminačních opatření. Součástí závěrečných zpráv o realizaci příslušných projektů v r. 2007 jsou i finální seznamy účastníků, které slouží jako podklad pro vyhodnocení rovných příležitostí pro ženy a muže v rámci transformační spolupráce. Závěrečné zprávy za r. 2007 k datu zpracování této informace ještě nebyly k dispozici.

V roce 2007 poskytlo **Ministerstvo zdravotnictví** státní dotace v celkové výši 2 550 000 Kč na následující projekty s relevantním zaměřením:

- Bílému kruhu bezpečí (občanské sdružení na pomoc obětem trestných činů) bylo poskytnuto na vydávání zpravodaje Bílého kruhu bezpečí zaměřeného na problematiku obětí násilí, na přednášky a na poradenskou činnost pro oběti trestných činů 850 000 Kč,
- sdružení Ochrana nenarozeného života bylo poskytnuto 1 700 000 Kč, a to na provoz poraden pro ženy a dívky v obtížných životních situacích, které působící v 16 městech ČR.

Ministerstvo zemědělství dotační politiku provádí, na základě sdělení vedoucích pracovníků jsou dotace poskytovány dle závazných právních předpisů.

Grantová politika **Ministerstva životního prostředí** je podmíněna respektováním principu rovných příležitostí žen a mužů. Řada projektů nevládních a neziskových organizací, vědy a výzkumu a Státního fondu životního prostředí však obsahuje příznivý praktický dopad na genderovou problematiku a rovné příležitosti.

1. 16. Doporučit e-learningovou formu vzdělávání v problematice rovných příležitostí pro ženy a muže k využití úředníkům samosprávných celků.

Odpovídá: ministr vnitra
Termín: 31. 12. 2007

Bezplatný ONLINE přístup k e-learningovému kurzu "Rovné příležitosti žen a mužů" je k dispozici na webových stránkách Ministerstva vnitra v rámci následujícího odkazu: (http://www.mvcr.cz/sprava/priprava/elearning.html). Po dohodě se společností RENTEL a. s. mohou zájemci složit závěrečný test. E - learningový kurz k rovným příležitostem žen a mužů je zahrnut i v Katalogu vzdělávacích akcí Institutu státní správy (prohlubující vzdělávání).

1. 17. Zohledňovat princip rovných příležitostí pro ženy a muže při tvorbě koncepcí věcných politik rozvojové spolupráce ve všech institucionálních strukturách a na všech úrovních rozhodovacího procesu.

Odpovídá: ministr zahraničních věcí
Termín: průběžně

Ministerstvo zahraničních věcí v koncepční rovině genderovou problematiku zakomponovává do tvorby politik a realizace zahraniční rozvojové spolupráce zejména následujícími opatřeními:

- zásady zahraniční rozvojové spolupráce po vstupu ČR do EU (přijaté usnesením vlády č. 302 ze dne 31. března 2004) definují zahraniční rozvojovou spolupráci jako činnost zaměřenou na omezování chudoby, včetně výslovného důrazu na problematiku lidských práv.

- jedním z výchozích bodů koncepce rozvojové spolupráce ČR je plnění rozvojových cílů Deklarace tisíciletí. Hned několik rozvojových cílů je přímo či nepřímo zaměřeno na zlepšení postavení žen a dívek (podpora rovnosti mužů a žen, plná školní docházka u základního školství, snížení úmrtnosti matek a novorozenců, boj s HIV/AIDS atd.)

Genderová problematika je rovněž zohledněna na metodické úrovni. Na základě Manuálu projektového cyklu zahraniční rozvojové spolupráce ČR je posuzování dopadů na rovné příležitosti žen a mužů metodicky zahrnuto jak do návrhů projektů rozvojové spolupráce, tak do jejich hodnocení (evaluace). Na základě materiálu přijatého vládou (usnesení vlády č. 712 ze dne 27. června 2007) je při poskytování vládních stipendií ke studiu na veřejných vysokých školách v ČR pro občany z rozvojových zemí zdůrazněna podmínka rovného zastoupení žen a mužů.

Řada bilaterálních rozvojových projektů ČR je zaměřena na sektor vzdělávání, zdravotnictví a na sociální oblast, a mají proto přímý dopad na zlepšení postavení žen. Příklady:

- „Sociálně-ekonomická stabilizace rodin a komunit postižených HIV/AIDS a oportunitními infekcemi“ (gestor: MPSV, země: Namíbie, doba trvání: 2003-2005, rozpočet: 27,9 mil. Kč)
- „Ženské centrum IMAN“ (gestor: MV, země: Čečensko, doba realizace: 2005-2007, rozpočet: 3,9 mil.Kč)
- „Vybudování centra pomoci pro oběti domácího násilí – region Šumadija“ (gestor: MPSV, země: Srbsko, doba realizace: 2006-doposud, rozpočet: 8,8 mil.Kč)

Kromě bilaterálních aktivit ČR podporuje genderovou problematiku i v rámci mezinárodních organizací, a to formou finančních příspěvků či vysíláním expertů. Příklady spolupráce:

- Populační fond OSN: Zástupkyně ČR (paní Klučarová) je vyslána do Zambie jako „Junior Professional Officer“. Rozvojové programy UNFPA jsou zaměřeny zejména na snižování úmrtnosti matek, kojenecké a dětské úmrtnosti, na podporu plánovaného rodičovství a boj s HIV/AIDS. Náklady na působení českého junior professional officer (2,5 mil.Kč ročně) jsou hrazeny jako část dobrovolného příspěvku ČR pro Populační fond OSN, který činí 5 mil. Kč.
- Program dobrovolníci OSN: v roce 2007 působilo v zahraničí 23 českých dobrovolníků, z toho 13 žen. Česká dobrovolnice Blanka Šimůnková působí v Afghánistánu při implementaci rozvojového projektu Program OSN pro rozvoj/ /Program dobrovolníci OSN zaměřeného na gender equality.

Ministerstvo zahraničních věcí v rámci zahraniční rozvojové spolupráce a humanitární pomoci poskytované do zahraničí úzce spolupracuje s celou řadou nevládních organizací, včetně těch zaměřených na genderovou problematiku. Forum pro rozvojovou spolupráci je platforma nevládních neziskových organizací aktivních v rozvojové spolupráci a v současnosti sdružuje 28 členských organizací (nestátní neziskové organizacce plus vysoké školy). V rámci Fora pro rozvojovou spolupráci se genderovou problematikou zabývají zejména tyto nestátní neziskové organizace: Člověk v tísni – společnost při České televizi, o. p. s. (projekt VARIANTY, segment Interkulturní vzdělávání), Ekumenická akademie Praha, Poradna pro uprchlíky, o. s.. Mimo Forum pro rozvojovou spolupráci MZV finančně podpořilo také o. s. BERKAT, které provozuje mateřské centrum v komunitním centru InBáze pro uprchlíky/imigranty, ethnocatering – sociální podnikání pro ženy – uprchlíky, apod. Od 1. 1. 2008 vznikla Rada pro zahraniční rozvojovou spolupráci, která sdružuje nejen zástupce zainteresovaných orgánů státní správy, ale i platformy nevládních subjektů, což dále

zkvalitní vzájemnou spolupráci. Bližší informace jsou uvedeny na internetových stránkách odboru rozvojové spolupráce MZV na adrese www.mzv.cz/pomoc.

1. 18. Zpracovat analýzu relevantních aspektů migrační a integrační politiky z hlediska rovných příležitostí pro ženy a muže se záměrem zjistit nerovnosti a identifikovat stávající problémy.

Odpovídají: ministr práce a sociálních věcí, ministr vnitra
Termín: 31. 10. 2007

Ministerstvo práce a sociálních věcí v září roku 2007 představilo výsledky výzkumu „Analýza přístupu žen imigrantek a mužů imigrantů ke vzdělávání a na trh práce v ČR“. Tato kvantitativní a kvalitativní analýza probíhala bezmála jeden rok, byla spolufinancována z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR a poprvé se v ČR zaměřila na genderový aspekt integrace imigrantů. Výzkumem bylo zjištěno mj., že azylanti i azylantky si obtížněji hledají práci, s nezaměstnaností se v jejich případě hůře vyrovnávají muži vzhledem k očekáváním, která jsou na ně kladena v souvislosti s „tradiční povinností“ zajistit rodinu. Práci si hledá celkem 38 procent azylantů a azylantek (42 procent mužů a 32 procent žen). Patrný je i vyšší počet žen azylantek v domácnosti. Z důvodu neschopnosti zajistit rodinu jsou muži azylanti méně spokojeni se životem v ČR než ženy azylantky. Průměrný čistý měsíční osobní výdělek pracovních imigrantů se pohybuje zhruba mezi 11-13.000 Kč, ženy imigrantky vydělávají výrazně méně než muži (rozdíl činní cca 3 500 Kč). Ženy-imigrantky stojí v centru udržování kulturních tradic země původu, na druhé straně ženy-matky zprostředkovávají integrační strategie druhé generaci. Rodiny imigrantů se vyznačují „tradičním“ genderovým rozdělením – muži více vydělávají, na ženy připadá větší podíl prací v domácnosti: neliší se tudíž výrazně od převažující struktury českých rodin. Ženy-imigrantky jsou dále celkově méně informovány o podmínkách pobytu a práce v cílové zemi, častěji tedy mohou podléhat rizikovým situacím při uplatňování na českém trhu práce, což se projevuje nižšími mzdami, neplacenou prací a nevyužíváním kvalifikace.

Ministerstvo vnitra úkol plní průběžně od roku 2006 jako část opatření 1.18. uvedeného v příloze usnesení vlády ČR č. 509 ze dne 10. 5. 2006, které ukládá ministrovi práce a sociálních věcí a ministrovi vnitra "Zpracovat analýzu relevantních aspektů migrační a integrační politiky z hlediska rovnosti žen a mužů se záměrem zjistit nerovnosti a identifikovat stávající problémy. Vést statistiky nelegální migrace a pobytu cizinců na území České republiky s ohledem na genderový aspekt." Statistická data za rok 2007 obsahuje následující tabulka. Údaje ministerstvo poskytlo i Českému statistickému úřadu při tvorbě ročenky Zaostřeno na ženy, zaostřeno na muže 2006.

Nelegální migrace v ČR v období 1.1. - 31.12.2007

období 1. 1. - 31. 12. 2007	**Nelegální migrace přes státní hranice**		**Nelegální migrace ve vnitrozemí - porušování pobytového režimu**	
	muži	**ženy**	**muži**	**ženy**
zjištěno osob	2007	1116	3122	1525
z toho cizinci	1685	918	3122	1525
st.příslušnost*				
Ukrajina	144	189	1823	1046
Vietnam	228	161	251	93
SRN	179	163	2	
Čína	95	40	106	66

Moldavsko	101	78	93	27
Polsko	192	70	18	
Mongolsko	33	30	107	66
Rusko	42	15	89	58
Slovensko	49	17	101	10
Bělorusko	20	8	95	35
Turecko	98	31	11	
Irák	57	20	12	1
Gruzie	39	7	48	4
Kyrgyzstán	9	9	33	25
Sýrie	36	14	5	
ostatní cizinci	352	60	323	94

* razeno podle celkového počtu nelegální migrace
pozn.: údaje o ŽADATELÍCH O AZYL nemá zpracovatel k dispozici

Nelegální migrace přes státní hranice v ČR v období 1.1.-31.12.2007

období 1.1.-31.12.2007	**Osoby zjištěné při nelegálním pobytu s cílem překročit státní hranice**		**Osoby zjištěné při nelegálním vstupu**		**Vstup a pobyt nezjištěn,cíl překročit státní hranice**	
	z toho**		**z toho**		**z toho**	
	muži	**ženy**	**muži**	**ženy**	**muži**	**ženy**
zjištěno osob	138	63	787	451	13	7
z toho cizinci	138	63	588	292	13	7
st.příslušnost*						
Ukrajina	24	23	32	37	8	2
Vietnam	5		8	7		1
SRN	1	1	105	108		
Čína	14	3	43	26		
Moldavsko	16	7	12	17	1	
Polsko	15	6	86	29	1	
Mongolsko	3	3	2			
Rusko	6	5	11	2		
Slovensko		1	46	13		1
Bělorusko	1	1	4	1		
Turecko	2	1	22	8	1	1
Irák	7	3	12	3		
Gruzie	9	1	3			
Kyrgyzstán						
Sýrie			28	11		
ostatní cizinci	34	7	168	26		

* razeno podle celkového počtu nelegální migrace

2. Právní zabezpečení předpokladů rovných příležitostí pro ženy a muže a zvyšování úrovně právního vědomí

2. 1. Průběžně revidovat platné právní předpisy s ohledem na jejich soulad s principem rovných příležitostí pro ženy a muže ve společnosti, resp. s odpovídajícími požadavky práva Evropského společenství. V návaznosti na výsledky této revize rušit, měnit nebo doplňovat ty platné právní předpisy, které jsou s tímto principem v rozporu. Při přípravě nových předpisů pak důsledně dbát na prosazování shora uvedeného principu.

Odpovídají: členové vlády
Termín: průběžně

Právní předpisy v působnosti **Ministerstva dopravy** nemají dopad na rovnost mužů a žen a navrhované právní úpravy tak nevedou k diskriminaci z důvodu pohlaví.

Ministerstvo financí při přípravě jednotlivých zákonů i právních předpisů, které jsou v jeho kompetenci, průběžně sleduje princip rovných příležitostí pro ženy a muže, a to v rámci meziresortního připomínkového řízení. Návrhy jsou konzultovány se všemi odbory MF, jejichž obsahu činnosti se mohou dotýkat a vždy i s odborem legislativním, aby byl zajištěn jejich soulad s dalšími právními předpisy. Všechny předpisy, včetně těch z oblasti daní, jsou v souladu s právem Evropského společenství a harmonizovány byly rovněž právní předpisy regulující oblast bankovnictví a pojišťovnictví.

Všechny právní předpisy v kompetenci **Ministerstva kultury** jsou z pohledu rovnosti žen a mužů neutrální. Veškeré právní předpisy jsou vždy přezkoumávány z pohledu slučitelnosti s právem EU.

Na **Ministerstvu obrany** tuto oblast zastřešuje odbor legislativní a právní Kanceláře ministryně obrany (OLP KaMO). Při posuzování materiálů legislativního charakteru a návrhů interních normativních aktů, které jsou tomuto odboru předkládány v rámci připomínkových řízení ke zpracování nebo posouzení, je souladu s principem rovných příležitostí žen a mužů věnována trvalá pozornost. Na základě vydávaných právních stanovisek k platným právním předpisům v gesci MO a vydaným interních normativních aktů prosazuje OLP KaMO jejich soulad s principem rovných příležitostí i při jejich aplikaci v praxi. Za hodnocené období nebylo zjištěno u vydaných právních předpisů a interních normativních aktů v působnosti MO porušení tohoto principu. OLP KaMO se rovněž přímo podílí na činnosti pracovní skupiny k řešení problematiky rovného zacházení s muži a ženami zřízené v souladu s ustanovením rozkazu ministra obrany Prosazování principu rovnosti mužů a žen v působnosti MO.

Ministerstvo práce a sociálních věcí v loňském roce vypracovalo návrh zákona měnící v souvislosti s reformou veřejných financí některé zákony v sociální oblasti. Novela, schválená Parlamentem jako zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, obsahuje mj. změnu úpravy rodičovského příspěvku. Rodičovský příspěvek je nově koncipován ve vícerychlostní struktuře (2, 3 nebo 4 roky čerpání) a ve třech výměrách stanovených v pevných částkách, a to zvýšené, základní a snížené. Volba doby pobírání rodičovského příspěvku a výše rodičovského příspěvku se vztahuje jak na ženu, tak na muže. Tato volba sice není zcela neomezená, nicméně znamená rozšíření stávajících možností. Smyslem nové právní úpravy bylo rozšířit svobodu volby a větší flexibilitu pro rodiny s dětmi tak, aby si mohly podle svých konkrétních podmínek volit délku rodičovské i výši příspěvku, kterou po tu dobu dostávají.

Na MPSV byla dále vypracována technická novela zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, v rámci které je navrhováno též provést změnu týkající se vdoveckých důchodů. Platné ustanovení § 82a zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění stanoví výši vdovského důchodu vypláceného v souběhu s přímým důchodem vdovy v případech, kdy výše vdovského důchodu byla dále omezena, popř. výplata nebyla vůbec prováděna, protože úhrn obou důchodů přesahoval příslušnou nejvyšší výměru souběhu důchodů platnou podle předpisů účinných před 1. lednem 1996. Zákon neobsahuje obdobnou úpravu pro souběh vdoveckého důchodu s přímým důchodem vdovce. Přestože počet takto omezených výší nebo nevyplácených vdoveckých důchodů je relativně zanedbatelný, není

z hlediska principu rovného zacházení důvodné (a vlastně ani možné), aby byli vdovci z této úpravy vyloučeni. Technická novela má tuto disproporci odstranit.

Ministerstvo práce a sociálních věcí dále připravilo návrh na vypovězení Úmluvy Mezinárodní organizace práce č. 45 o zaměstnávání žen podzemními pracemi v podzemí a dolech všech druhů a článku 8 Evropské sociální charty, ve kterém se smluvní strany zavazují zakázat zaměstnávání žen při podzemním dolování a, kde je to vhodné, při všech dalších pracích, které jsou pro ně nevhodné z důvodu nebezpečí, škodlivosti zdraví a námahy. Úmluva i článek 8 Evropské sociální charty jsou v rozporu s právem Evropských společenství, které zákaz některých práci obecně pro všechny ženy považuje za diskriminaci (Evropský soudní dvůr ve svém rozsudku z února 2005 výslovně stanovil, že závazky vyplývající z Úmluvy Mezinárodní organizace práce č. 45 – tedy zejména plošný zákaz práce žen v podzemí – nejsou slučitelné s ustanoveními příslušných evropských směrnic, neboť omezují ženy v jejich svobodné volbě zaměstnání). Vypovězení Úmluvy Mezinárodní organizace práce č. 45 a článku 8 Evropské sociální charty samozřejmě nesměřuje k nucení žen, aby přijaly fyzicky nevhodné a namáhavé zaměstnání. Nadále budou využívány standardní mechanismy k výběru vhodných zaměstnání, v jejichž rámci se přihlíží ke zdravotní způsobilosti, kvalifikaci a schopnostem konkrétních uchazeček.

Ministerstvo práce a sociálních věcí (oddělení rovnosti žen a mužů) dále uspořádalo ve dnech 12. a 13. listopadu 2007 ve spolupráci s agenturou TAIEX Evropské komise mezinárodní seminář o implementaci zákonodárství EU v oblasti rovnosti žen a mužů. Cílem semináře bylo posílit povědomí o rovných příležitostí pro ženy a muže a jejich právní úpravě zejm. mezi právními odborníky. Semináře se zúčastnilo 35 – 40 osob, mj. legislativní odborníci z ministerstev, právnických fakult, soudci a soudkyně, nestátní neziskové organizace a sociální partneři a vystoupili na něm odborníci a odbornice z ČR (Právnická fakulta Univerzity Karlovy), Nizozemí, Francie, Belgie, Velké Británie, Itálie, Slovenska a Evropské komise. Na semináři se hovořilo o právu EU v oblasti rovnosti žen a mužů a roli EU v prosazování rovnosti, situaci v České republice, rovném zacházení na pracovním trhu, slaďování rodičovství a práce a roli legislativy v tomto směru, principu rovných příležitostí v systému sociálního zabezpečení, roli kolektivního vyjednávání, boji proti sexuálnímu obtěžování, selhání členského státu při harmonizace národního práva s právem EU, roli národních vlád a soudnictví při prosazování práva EU v oblasti rovných příležitostí pro ženy a muže a principu a praxi gender mainstreamingu. Seminář byl pozitivně ohodnocen a zejm. soudkyně projevily zájem o další podobné akce v budoucnosti zaměřené na právo EU, především judikaturu z oblasti rovných příležitostí žen a mužů.

Ministerstvo pro místní rozvoj průběžně reviduje platné právní předpisy s ohledem na soulad s principem rovného postavení žen a mužů ve společnosti, resp. s odpovídajícími požadavky práva Evropského společenství. V návaznosti na výsledky této revize zabezpečuje jejich úpravu nebo doplňuje ty právní předpisy, které jsou s tímto principem v rozporu.

Ministerstvo průmyslu a obchodu podklady pro vyhodnocení Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů neposkytlo.

Odborné útvary **Ministerstva spravedlnosti**, které mají v gesci přípravu právních předpisů v oblasti působnosti resortu justice, průběžně plní, kromě předmětné revize platných právních předpisů, především úkol sledování připravovaných právních úprav z hlediska možného znevýhodňování zastoupení mužů a žen. Tyto útvary plnily uvedené úkoly nejen v souvislosti s resortními „Prioritami“, ale především v souladu s Legislativními pravidly vlády, které ukládaly u každého návrhu věcného záměru zákona, i u návrhu zákona nebo jeho změny, zhodnotit současný stav a dopady navrhovaného řešení ve vztahu k rovným příležitostem žen a mužů i využití statistických a jiných údajů členěných na muže a ženy, jsou

– li takové údaje k dispozici. Zásada rovných příležitostí žen a mužů je tedy v legislativní činnosti důsledně respektována. Ostatní věcně příslušné útvary ministerstva sledují uplatňování této zásady v souvislosti s připomínkovým řízením, nebo dokonce při spolupráci na novelizaci právních předpisů (např. při přípravě tzv. „justičních zákonů“).

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy uvádí, že nový školský zákon nabyl účinnosti 1. ledna 2005. K tomuto datu byla vydána většina nových prováděcích předpisů a revidovány všechny předpisy v oblasti regionálního školství, jejichž platnost byla prodloužena. Nový školský zákon byl zpracováván s ohledem na normy platné v EU.

Na **Ministerstvu vnitra** je zásadním dokumentem, který zakotvuje hledisko rovných příležitostí v resortu vnitra celé šíři, Nařízení Ministerstva vnitra 26/2004, kterým se stanoví priority při prosazování rovnosti mužů a žen a způsob zabezpečení jejich plnění. Při tvorbě nových právních předpisů a při změnách či doplnění platných právních předpisů resort vnitra důsledně dbá na jejich soulad s principem rovného postavení mužů a žen a na přenášení norem EU včetně eliminace případných diskriminačních prvků.

Etický kodex Policie České republiky vyjadřuje závazek Policie České republiky vůči společnosti prosazovat zákony přiměřenými prostředky a uplatňovat rovný a korektní přístup ke každé osobě bez rozdílu (čl. 3) a povinnost jednat v souladu se zákonem, a závazek vůči ostatním příslušníkům Policie ČR dbát, aby vztahy byly založeny na základě profesní kolegiality, vzájemné úcty, respektování zásad slušného a korektního jednání, přičemž jakékoliv formy šikanování a obtěžování ze strany spolupracovníků a nadřízených jsou vyloučeny, a netolerovat jednání, které je v rozporu s Etickým kodexem policie ČR (čl. 4).

Ministerstvo zahraničních věcí s ohledem na svoji působnost přistupuje k tvorbě obecně závazných právních předpisů spíše výjimečně – ve své gesci doposud vydalo pouze omezené množství předpisů, které se týkají především bezvízového styku, provedení zákona o volbách, provedení zákona o cestovních dokladech. Předpisy vydané v gesci MZV mají v zásadě pouze technický charakter a netýkají se rovných příležitostí pro muže a ženy, proto při jejich přípravě nebylo třeba spolupracovat s neziskovými organizacemi, které se zabývají rovnými příležitostmi žen a mužů.

České právní předpisy v oblasti **zdravotnictví** reflektují požadavky obsažené v normách EU ohledně rovných příležitostí a nediskriminace z důvodu pohlaví.

Dle sdělení jednotlivých úseků **Ministerstva zemědělství** je tento princip do nových návrhů zaváděn, pokud je to věcně logické. Výchozím dokumentem je aktuální usnesení vlády o Prioritách a další vládní dokumenty, jež se principu rovných příležitostí pro ženy a muže týkají.

Právní předpisy týkající se věcné působnosti **Ministerstva životního prostředí** musí obsahovat prvky transponovaných norem EU o rovných příležitostech pro ženy a muže.

3. Zajištění rovných příležitostí žen a mužů v přístupu k ekonomické aktivitě

3. 1. V zájmu zvýšení míry konkurenceschopnosti žen na trhu práce nadále podporovat vytváření nabídky vzdělávacích kvalifikačních a rekvalifikačních programů, usnadňujících nalezení vhodného pracovního uplatnění ženám, včetně pracovního uplatnění výkonem samostatné výdělečné činnosti. Zabezpečit možnosti státní podpory rekvalifikací občanům, zejména ženám, které z důvodu péče o děti nebyly po delší dobu ekonomicky aktivní.

Odpovídají: ministr práce a sociálních věcí, ministryně školství, mládeže a tělovýchovy
Termín: 31. 12. 2007

Ministerstvo práce a sociálních věcí informace o plnění tohoto opatření Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů neposkytlo.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy již v minulých letech zpřístupnilo dívkám i chlapcům stejnou měrou veškeré obory obsažené ve vzdělávací soustavě. Pro lepší uplatnění žen na trhu práce byly vytvořeny i vzdělávací programy pro přípravu na povolání, která lze vykonávat formou individuální činnosti. Princip rovnosti mužů a žen bude trvale zohledněn při tvorbě dalších rámcových vzdělávacích programů podle kritérií školského zákona platného od 1. 1. 2005. Pro potřeby zaměstnankyň/zaměstnanců byly nabídnuty v rozšířeném spektru kurzy Institutu státní správy a kurzy pořádané MŠMT.

MŠMT vytvořilo v roce 2005 právní a metodický rámec, který umožňuje různým druhům škol organizovat efektivní doplňkové vzdělávání s uvedeným zaměřením. Přímo řízeným organizacím (Výzkumný ústav pedagogický, Národní ústav odborného vzdělávání) uložilo vytvořit podmínky pro poskytování odborné pomoci školským orgánům i organizacím při plnění tohoto úkolu. Protože kompetence MŠMT v oblasti řízení školství byly převedeny na zřizovatele a není možné plnění tohoto úkolu z pozice úřadu vyžadovat, zařazuje se tato problematika pravidelně na program vzájemných informativních schůzek s odbory školství krajských úřadů.

V průběhu roku 2007 byly realizovány tři kurzy akreditované MŠMT Asistent/ka pedagoga pro žáky a žákyně ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí. Jedná se o nabídku další možnosti uplatnění ženám obtížně umístitelným na trhu práce. Novou kvalifikaci získalo takto 58 žen a 7 mužů. Rovněž proběhl kurz pedagogiky pro asistenty/ky pedagogů žáků a žákyň se zdravotním postižením. Zde získalo novou kvalifikaci 17 žen a 2 muži.

3. 2. Kontroly dodržování pracovněprávních předpisů zaměřovat na dodržování ustanovení o zákazu diskriminace z hlediska pohlaví, včetně dodržování principu stejné mzdy za stejnou práci a za práci stejné hodnoty, a na dodržování ustanovení o zvýšené ochraně žen při práci. Evidovat a statisticky zpracovávat kontroly na dodržování ustanovení o zákazu diskriminace z hlediska pohlaví.

Odpovídá: ministr práce a sociálních věcí
Termín: 31. 12. 2007

Ministerstvo práce a sociálních věcí informace o plnění tohoto opatření Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů neposkytlo.

3. 3. Podněcovat a podporovat individuální schopnosti a zájmy jak dívek a žen, tak chlapců a mužů, o přípravu pro povolání v těch oborech, které jsou z hlediska pohlaví považována za netypická.

Odpovídá: ministryně školství, mládeže a tělovýchovy
Termín: průběžně

Odborné útvary **Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy** vedle problematiky studia netradičních oborů věnují pozornost také studiu vybraných společensko-vědních předmětů, formám spolupráce mezi školami (včetně jejich spolupráce s nestátními subjekty), vědě a výzkumu. Národní ústav odborného vzdělávání jako přímo řízená organizace MŠMT zabezpečuje provoz Centra kariérového poradenství, které mapuje vzdělávací nabídku odborných škol a poskytuje rady a informace výchovným poradcům, žákům a rodičům. Provozuje také webové stránky www.startnatrhprace.cz, které nabízejí podporu v uvedené problematice. Institut pedagogicko-psychologického vzdělávání připravil kurzy ke kariérovému poradenství. Volba povolání je součástí Rámcového vzdělávacího programu pro základní školy, žáci a žákyně jsou připravováni, aby posoudili své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy.

3. 4. Prostřednictvím školních osnov, učebních a dalších materiálů pokračovat v úsilí o vymýcení stereotypního diskriminačního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání a ve společnosti a dále prosazovat princip rovnosti žen a mužů v rámci aktivit spojených s Národním programem rozvoje vzdělávání v České republice – tzv. "Bílou knihou".

Odpovídá: ministryně školství, mládeže a tělovýchovy
Termín: 31. 12. 2007

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy při přípravě nového právního prostředí a koncipování kurikulárních změn počítalo s trvalou potřebou realizace uvedeného záměru. Pro každý obor vzdělání je vytvářen rámcový vzdělávací program, který stanoví kromě jiného cíle, formy, délku a obsah vzdělávání podle zaměření daného oboru vzdělání (princip rovnosti a postavení ženy a muže v rodině, v zaměstnání a ve společnosti je nedílnou součástí profilu absolventa). Rámcové vzdělávací programy jsou závazné nejen pro tvorbu školních vzdělávacích programů a hodnocení výsledků vzdělávání, ale i pro tvorbu a posuzování učebnic a učebních textů. Vzhledem k velkému množství oborů vzdělávání budou nové vzdělávací programy vznikat postupně řadu let. Genderová rovnost je uplatňována mj. ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, Člověk a společnost, Člověk a příroda, Člověk a zdraví, Člověk a svět práce atd.

V Centru pro studium vysokých škol je řešen výzkumný úkol Terciární vzdělávání, v rámci něhož byla publikována studie Rovné příležitosti žen a mužů ve výuce a vědě na vysokých školách a vyšších odborných školách v ČR. Připravena k publikaci je také studie Ženy a technické vzdělání v ČR. Institut pedagogicko psychologického poradenství distribuuje do škol a školských zařízení publikaci Příručka pro genderově citlivé výchovné poradenství, která byla vydána v rámci projektu EQUAL.

3. 5. Podporovat přístup žen k zaměstnáním, kde se využívají informační a komunikační technologie, zejména zvýšením účasti žen na relevantním vzdělávání a výcviku.

Odpovídají: ministr práce a sociálních věcí, ministryně školství, mládeže a tělovýchovy, ministr vnitra
Termín: 31. 12. 2007

Ministerstvo práce a sociálních věcí informace o plnění tohoto opatření Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů neposkytlo.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy úkol plnilo průběžně především v rámci dalšího odborného vzdělávání zaměstnankyň a zaměstnanců resortu. Prostřednictvím elektronických médií jsou vydávány i metodické materiály a vzdělávací nabídky. Informační technologie jsou běžně používány i v komunikaci se školskými poradenskými zařízeními.

Ministerstvo vnitra k tomuto opatření podklady neposkytlo**.**

3. 6. Provedenou analýzu učebních osnov, učebnic a učebních pomůcek pro základní školy propracovat tak, aby její výsledky sloužily jako podklad pro stanovení kritérií pro učebnice a učební pomůcky, aby došlo k výraznějšímu výchovnému působení z hlediska rovných příležitostí pro ženy a muže.

Odpovídá: ministryně školství, mládeže a tělovýchovy
Termín: 31. 12. 2007

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy analýzu provedlo a její výstupy využívá při udělování a odnímání schvalovacích doložek. Uplatňování zvýšené pozornosti rovným příležitostem mužů a žen a vymícení stereotypního diskriminačního nahlížení na postavení ženy v rodině, zaměstnání a společnosti v procesu schvalování nových učebních dokumentů pro jednotlivé učební nebo studijní obory a při udělování schvalovacích doložek učebnicím a učebním textům je úkolem trvalého charakteru. Schvalovací doložka může být udělena pouze učebnici, která respektuje Ústavu ČR a zákony platné na území ČR; zejména respektuje základní práva a svobody, která se zaručují všem bez rozdílu rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině a prosazuje rovné příležitosti mužů a žen.

3. 7. Pokračovat v realizaci vzdělávacích programů pro pedagogy a pedagogické pracovníky v oblasti rovných příležitostí žen a mužů s cílem poskytnout jim účinné postupy k provádění genderově senzitivní výuky.

Odpovídá: ministryně školství, mládeže a tělovýchovy
Termín: 31. 12. 2007

Sledování a vyhodnocování účinnosti opatření k uplatňování principu rovnosti žen a mužů v terciárním vzdělávání je součástí projektů, které řeší Centrum pro studium vysokého školství na národní i mezinárodní úrovni. Pedagogické muzeum J. A. Komenského v Praze naplňuje tento úkol v rámci realizovaných výstav a přednášek. Výzkumný ústav pedagogický v Praze v průběhu roku 2007 zveřejňoval v rámci Multikulturní výchovy články s genderovou problematikou na internetovém Metodickém portálu ústavu. Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR realizoval v průběhu roku 2007 řadu vzdělávacích kurzů např. o aspektech sexuálního násilí, kurzy pro zvýšení kvalifikace sociálních pracovnic, kurzy práce se znevýhodněnými dětmi a jejich rodinami.

3. 8. Pokračovat v proškolování poradců pro volbu povolání při úřadech práce v problematice rovných příležitostí žen a mužů a zajistit, aby ji uplatňovali při své poradenské činnosti.

Odpovídá: ministr práce a sociálních věcí
Termín: 31. 12. 2007

Ministerstvo práce a sociálních věcí informace o plnění tohoto opatření Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů neposkytlo.

3. 9. Pokračovat ve školení výchovných poradců na školách v problematice rovných příležitostí žen a mužů a zajistit, aby ji mohli uplatňovat při své poradenské činnosti.

Odpovídá: ministryně školství, mládeže a tělovýchovy
Termín: 31. 12. 2007

Jednou z organizačních složek Národního ústavu odborného vzdělávání je Centrum kariérového poradenství, které poskytuje individuální poradenské služby v oblasti vzdělávání školám i veřejnosti. Také projekt spolufinancovaný z Evropského sociálního fondu - VIP Kariéra, významně přispívá ke zkvalitnění služeb kariérového poradenství na školách. Významnou komponentou je e-learningové vzdělávání určené pro výchovné poradce/poradkyně a učitelky/učitele výchovy k volbě povolání a úvodu do světa práce. MŠMT usiluje o integraci a vzájemnou provázanost kariérového vzdělávání a služeb školního kariérového poradenství.

3. 10. Podporovat vytváření nabídky vzdělávacích kvalifikačních a rekvalifikačních programů, usnadňujících nalezení vhodného pracovního uplatnění, včetně pracovního uplatnění výkonem samostatné výdělečné činnosti a podnikání, a to specificky pro ženy žijící na venkově.

Odpovídají: ministr práce a sociálních věcí, ministryně školství, mládeže a tělovýchovy, ministr průmyslu a obchodu, ministr zemědělství
Termín: 31. 12. 2007

Ministerstvo práce a sociálních věcí informace o plnění tohoto opatření Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů neposkytlo.

Ministerstvo průmyslu a obchodu podklady pro vyhodnocení Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů neposkytlo.

Úkol byl zakomponován do strategického plánu **Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy** a do koncepce dalšího vzdělávání pedagogických pracovnic a pracovníků. Významnou iniciativou MŠMT je projekt EQUAL – Innostart: Komplexní program pro podporu podnikání osob ze znevýhodněných skupin v Ústeckém kraji. Dílčí část projektu směřuje k podpoře přípravy budoucích absolventů na podnikání. Akcentován je zde potenciál podnikání jako jeden z prostředků sociální inkluze znevýhodněných skupin, včetně posilování jejich rovných příležitostí na trhu práce. Významný je také projekt MŠMT UNIV (Uznávání

výsledků neformálního vzdělávání a informálního učení), který pilotně ověřuje vytváření sítě středních a vyšších odborných škol, fungujících jako centra celoživotního vzdělávání. Vytváří se zde systém ověřování a uznávání kompetencí zájemců, kteří chtějí mít oficiálně potvrzeno, že daný obor ovládají, i když jej nevystudovali. Pro tento účel vznikají hodnotící standardy, s jejichž pomocí budou ověřovány výsledky předchozího učení.

Ministerstvo zemědělství se v rámci dlouhodobé spolupráce s nestátními neziskovými organizacemi, např. s Českým svazem žen, jehož 2/3 členské základny tvoří ženy žijící na venkově, každoročně zabývá otázkou postavení žen na venkově, osvětou a vzděláváním žen z venkovských regionů (spolupráce při pořádání konferencí, podklady pro vydávání sborníků, atd.). Konkrétní možnosti využití finančních prostředků z EU v letech 2007-2013 z Programu Rozvoj Venkova viz. bod 11. ve sborníku Českého svazu žen „Jak na to?“

4. Vyrovnávání sociálního postavení žen a mužů pečujících o děti a potřebné členy rodiny

4. 1. Prosazovat, aby byl nezbytný výkon osobní péče o děti a potřebné členy rodiny zohledňován při stanovení podmínek a výše nároků na sociální dávky, dávky sociálního pojištění, dávky v nezaměstnanosti apod.; současně dbát, aby toto zohlednění důsledně směřovalo vůči pečujícím občanům, bez ohledu na jejich pohlaví.

Odpovídá: ministr práce a sociálních věcí
Termín: 31. 12. 2007

Ministerstvo práce a sociálních věcí informace o plnění tohoto opatření Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů neposkytlo.

4. 2. Budoucí právní úpravou pracovních vztahů umožnit vytváření variabilních pracovních režimů, které by zaměstnancům pečujícím o děti a rodinu usnadnily sladit výkon zaměstnání s výkonem rodinných povinností.

Odpovídá: ministr práce a sociálních věcí
Termín: 31. 12. 2007

Ministerstvo práce a sociálních věcí informace o plnění tohoto opatření Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů neposkytlo.

4. 3. V rámci svých zákonných kompetencí podporovat konkrétními opatřeními zřizování a provoz zařízení pro péči o děti a potřebné členy rodiny a podporovat rozvoj sociálních služeb (zejména pečovatelské služby, denních stacionářů, osobní asistence a podobně), doplňují-li či nahrazují péči poskytovanou zaměstnanými občany.

Odpovídají: ministryně školství, mládeže a tělovýchovy, ministr zdravotnictví, ministr pro místní rozvoj, ministr práce a sociálních věcí
Termín: 31. 12. 2007

Ministerstvo práce a sociálních věcí informace o plnění tohoto opatření Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů neposkytlo.

V roce 2007 **Ministerstvo pro místní rozvoj** žádné projekty podobného typu nerealizovalo. Jinak viz opatření 4. 5.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy nemá zákonné kompetence, v jejichž rámci by mohlo podporovat konkrétními opatřeními zařízení pro péči o děti, neboť není zřizovatelem těchto zařízení. Zařazení tohoto úkolu pro MŠMT bylo formální, protože metodická podpora předškolním zařízením, kterou MŠMT vykonává, neovlivňuje jejich provoz a zřizování.

Ministerstvo zdravotnictví v rámci péče v prenatálních ambulancích podporuje, aby se ženy informovaly o možnostech poskytované zdravotní péče přímými dotazy, prostřednictvím letáků či internetových stránek. Předporodní kurzy nabízejí i možnost návštěv porodních sálů a videozáznamy.

4. 4. Podpořit konkrétními opatřeními rozvoj možností azylových pobytů pro občany pečující o děti v obtížných životních situacích.

Odpovídá: ministr práce a sociálních věcí
Termín: 31. 12. 2007

Ministerstvo práce a sociálních věcí informace o plnění tohoto opatření Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů neposkytlo.

4. 5. Podpořit konkrétními opatřeními zřizování bytů obcemi pro osoby se zvláštními potřebami, a to včetně ohrožených osob, zejména osob s nezaopatřenými dětmi v tíživé sociální situaci, a oběti domácího násilí.

Odpovídá: ministr pro místní rozvoj
Termín: 31. 12. 2007

Ministerstvo pro místní rozvoj v rámci podprogramu Podpora výstavby podporovaných bytů v roce 2007 vyhlásilo následující dotační tituly:

- chráněné byty – pro osoby se zdravotními problémy a osoby pokročilého věku. V bytech musí být zajištěno poskytování služeb sociální péče.
- byty na půl cesty – pro osoby a domácnosti se sociálními handicapy, které žijí konfliktním způsobem života nebo v rizikovém prostředí. V bytech musí být zajištěno poskytování služeb sociální intervence.
- vstupní byty – pro osoby, které v důsledku nepříznivých životních okolností nemají přístup k bydlení a to ani při využití všech stávajících nástrojů sociální a bytové politiky, přičemž jsou schopny vést samostatný život zejména z hlediska plnění povinností vyplývajících z nájemního vztahu.

Přehledná tabulka uvádí počty bytů, na jejichž výstavbu byla poskytnuta dotace v celém období doby trvání programu, tj. od roku 2003 do roku 2007.

rok	**dotační titul**		**počet zahájených bytů v daném roce[1]**	**celkové finanční prostředky na zahájené byty v mil. Kč[2]**	**finanční prostředky uvolněné v daném roce v mil. Kč[3]**
2003	Podporované	**celkem**	**487**	**372,395**	**183,075**

	byty	Chráněné byty	447	350,615	178,095
		Byty na půl cesty	36	21,030	3,980
		Vstupní byty	4	0,750	1,000
2004	Podporované byty	**celkem**	**813**	**607,800**	**199,968**
		Chráněné byty	787	601,300	194,658
		Byty na půl cesty	0	0	0
		Vstupní byty	26	6,500	5,310
2005	Podporované byty	**celkem**	**577**	**397,895**	**177,003**
		Chráněné byty	561	381,095	173,353
		Byty na půl cesty	8	4,800	2,400
		Vstupní byty	8	2,00	1,250
2006	Podporované byty	**celkem**	**794**	**575,350**	**271,796**
		Chráněné byty	766	568,210	266,951
		Byty na půl cesty	25	6,390	4,095
		Vstupní byty	3	0,750	0,750
2007	Podporované byty	**celkem**	**109**	**51,820**	**21,820**
		Chráněné byty	94	44,170	44,170
		Byty na půl cesty	13	7,150	7,150
		Vstupní byty	2	0,500	0,500

[1] Počet bytů, jejichž výstavba byla zahájena v daném roce
[2] Celková výše dotace na byty zahájené v daném roce, která je uvedena v Rozhodnutí o účasti státního rozpočtu na financování akce
[3] Částky skutečně v daném roce uvolněné na akce zahajované, rozestavěné a dokončované

4. 6. Pokračovat v metodickém řízení sociálních pracovníků orgánů sociálně právní ochrany dětí v souvislosti s problematikou rovných příležitostí obou rodičů v péči o děti s cílem vyrovnat nerovné postavení mužů ve vztahu k dětem.

Odpovídá: ministr práce a sociálních věcí
Termín: 31. 12. 2007

Ministerstvo práce a sociálních věcí informace o plnění tohoto opatření Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů neposkytlo.

5. Zohledňování žen z hlediska jejich reprodukční funkce a fyziologických odlišností

5. 1. Přispívat k informovanosti žen o různých možnostech poskytování zdravotní péče v průběhu těhotenství, při porodu a v poporodním období, o jejich výhodách a nevýhodách a aktivně podporovat možnost těchto žen rozhodovat se o způsobu, místě a poskytovateli zdravotní péče.

Odpovídá: ministr zdravotnictví
Termín: 31. 12. 2007

Ministerstvo zdravotnictví v rámci péče v prenatálních ambulancích podporuje, aby se ženy informovaly o možnostech poskytované zdravotní péče přímými dotazy, prostřednictvím letáků či internetových stránek. Předporodní kurzy nabízejí i možnost návštěv porodních sálů a videozáznamy.

5. 2. V návaznosti na státní rozpočet rozvíjet Národní program zdraví a podpořit projekty podpory zdraví zaměřené na zlepšení reprodukčního zdraví žen a prevenci kardiovaskulárních a nádorových onemocnění.

Odpovídá: ministr zdravotnictví
Termín: 31. 12. 2007

Od roku 2002 je z prostředků veřejného zdravotního pojištění ve dvouletých intervalech ženám hrazeno screeningové vyšetření prsu, a to od 45 do 69 let. Obdobně je v přípravě i zavedení screeningu karcinomu děložního hrdla pro celou ČR. Těhotné ženy, u nichž lze předpokládat narození plodu s nízkou porodní hmotností, jsou směřovány do péče perinatologických center, kterých je v České republice dvanáct. Jedná se o pracoviště vybavená špičkovou diagnostickou a léčebnou technikou a vysoce erudovaným personálem. Na tato pracoviště úzce navazuji specializovaná centra neonatální péče o nezralé novorozence, či novorozence s nízkou porodní hmotností. U mužů pak v rámci prevence nádorových onemocnění probíhá projekt zaměřený na prevenci kolorektálního karcinomu a na screening karcinomu prostaty.

Ministerstvo zdravotnictví pokračuje v průběžném plnění příslušných cílů a dílčích úkolů Dlouhodobého programu zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR Zdraví pro všechny v 21. století, a to včetně dílčích úkolů zaměřených na zlepšení reprodukčního zdraví a prevenci nádorových onemocnění u žen. V roce 2007 bylo z dotačního programu Národní program zdraví - projekty podpory zdraví finančně podpořeno celkem 30 projektů podpory zdraví, z čehož byl jeden projekt zaměřený na zlepšení zdraví žen, včetně zlepšení stravovacích zvyklostí těhotných žen. Tři projekty byly zaměřené na prevenci nádorových a kardiovaskulárních onemocnění, jiné se zabývaly podporou zdravého životního stylu. Čtrnáct projektů směřovalo k vytvářením aktivního vztahu a zodpovědnosti ke zdraví, a jeho posilováním v komunitách - ve školách, městech apod.

6. Potlačování násilí páchaného na ženách

6. 1. Uskutečnit veřejnou informační kampaň o nepřijatelnosti domácího násilí a dalších forem násilí páchaného na ženách a umožnit nestátním neziskovým organizacím účast v pracovní skupině vytvořené k plnění tohoto úkolu.

Odpovídají: ministr vnitra, ministr práce a sociálních věcí, ministryně školství,

mládeže a tělovýchovy, zmocněnec vlády pro lidská práva
Termín: 31. 12. 2007

Ministerstvo práce a sociálních věcí informace o plnění tohoto opatření Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů neposkytlo.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v roce 2007 začalo být připravován ve spolupráci s Psychosociálním centrem Acorus, o. s. vzdělávací program v rámci pomoci obětem domácího násilí na ženách a dětech „Násilí v rodině“. Jeho cílem je osvojení dovedností u odborných pracovnic a pracovníků v poradnách, aby rozeznali u dětí a mládeže chování signalizující násilí v rodinách, umění poskytnout první pomoc v krizi dětem a umět poradit, kam se mohou oběti domácího násilí obracet.

Ministerstvo vnitra v srpnu 2007 zahájilo informační kampaň proti obchodu s lidmi a proti sexuálnímu vykořisťování. Kampaň trvala do 15. ledna 2008. Kampaň realizovaná pod názvem Ne(bezpečný) věk byla zaměřená na zvýšení informovanosti seniorů o možnostech ochrany před trestnou činností cílenou na ně, včetně domácího násilí. V letech 2006 – 2008 probíhá kampaň Rady Evropy proti násilí páchanému na ženách, ke které se připojila i Česká republika. Garanci za kampaň převzalo v roku 2007 Ministerstvo vnitra (národní kontaktní osoba).

Zmocněnec vlády pro lidská práva k tomuto bodu sděluje, že v roce 2007 úřad zmocněnce vlády pro lidská práva, resp. Úřad vlády, nedisponoval finančními prostředky na uskutečnění kampaně o nepřijatelnosti domácího násilí na ženách.

6. 2. Zaměřit sociální práci na pomoc obětem násilných trestných činů, na rodiny, kde je ohrožen zdravý vývoj a výchova dětí. V rámci této pomoci podpořit rozšiřování sítě azylových domů pro ženy – oběti násilí. Podpořit vznik azylových domů s utajenou adresou a podpořit nestátní neziskové organizace zabývající se těmito aktivitami.

Odpovídá: ministr práce a sociálních věcí
Termín: 31. 12. 2007

Ministerstvo práce a sociálních věcí informace o plnění tohoto opatření Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů neposkytlo.

6. 3. Přijmout legislativní a jiná opatření směřující k potlačování domácího násilí a lepší ochraně jeho obětí, včetně promítnutí legislativních opatření do rekodifikace trestního zákona.

Odpovídají: ministr spravedlnosti, ministr vnitra, ministr práce a sociálních věcí, zmocněnec vlády pro lidská práva
Termín: 31. 12. 2007

Ministerstvo práce a sociálních věcí informace o plnění tohoto opatření Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů neposkytlo.

Ministerstvo spravedlnosti sděluje, že v prosinci r. 2007 vláda ČR schválila dva důležité body reformy justice, konkrétně nový trestní zákoník a novelu občanského soudního

řádu, která má za cíl zlepšit ochranu nezletilých dětí. Z hlediska problematiky opatření směřujících k potlačování domácího násilí a vedoucích k lepší ochraně jeho obětí, bylo do návrhu nového trestního zákoníku, s drobnými úpravami, implementováno stávající ustanovení příslušného právního předpisu. Jedná se o ustanovení, kterým byla novelou trestního zákona, provedenou zákonem č. 91/2004 Sb., vytvořena nová skutková podstata postihující domácí násilí, tj. týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě. Pokud jde o návrh nového trestního zákoníku, přebírá tento trestný čin s některými drobnými úpravami v § 166 - týrání svěřené osoby žijící ve společném obydlí. Dále byla zvýšená trestní sazba za tento trestný čin, kdy za jeho spáchání lze uložit trest odnětí svobody až na 4 léta (tedy o rok více), při naplnění okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby až na 12 let (tj. o 4 roky více). Okolnosti podmiňujících použití vyšší trestní sazby se oproti stávající úpravě rozšiřují o způsobení těžké újmy na zdraví nebo smrti.

Ministerstvo vnitra sděluje, že dne 1. ledna 2007 nabyl účinnosti zákon č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím. V této souvislosti byl novelizován zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, vložením nových ustanovení § 21a - 21d a dále § 42k - 42n. Tato legislativní úprava zavadí do českého právního řádu institut vykázání a práva a povinnosti orgánů Policie ČR při jeho uplatňování.

V návaznosti na uvedené změny byl vydán Závazný pokyn policejního prezidenta č. 79 ze dne 27. listopadu 2006, kterým se stanoví postup příslušníků Policie České republiky v případech domácího násilí (k zajištění jednotného postupu příslušníků Policie České republiky v případech domácího násilí a při užití oprávnění podle § 21a až 21d zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění zákona č. 135/2006 Sb.). Závazný pokyn policejního prezidenta upravuje v čl. 17 i provádění evidence případů domácího násilí.

V červnu 2007 vyhodnotilo Policejní prezidium ČR proškolování policistů k aplikaci oprávnění Policie ČR v oblasti domácího násilí. Do tohoto termínu bylo proškoleno celkově 12 308 policistů v rozsahu od 2 do 19 hodin. Do konce roku 2007 se uskutečnily další prohlubující výcviky policistů. Na školeních se významně podílel Bílý kruh bezpečí, o. s., který zpracoval i materiály pro účastníky.

Problematice domácího násilí je věnována výrazná pozornost jak v jednotlivých předmětech bakalářského, magisterského i doktorského programu, tak v rámci celoživotního vzdělávání Policejní akademie ČR. Ve školním roce 2006/2007 byly vypsány kurzy „Domácí násilí“ s cílem seznámit účastníky s problematikou domácího násilí a zásadami vhodné intervence v souladu s novou legislativní úpravou na ochranu před domácím násilím a „Nebezpečné pronásledování (Stalking)“ jehož cílem bylo seznámit účastníky s podstatou nebezpečného pronásledování a vyhrožování a poskytnout základní informace o vhodných policejních postupech při řešení různých variant stalkingu a pomoci jeho obětem.

Dvě zástupkyně ministerstva vnitra byly členkami Výboru pro rovné příležitosti žen a mužů při Radě vlády pro lidská práva a aktivně se podílely na úsilí výboru směřující k potlačování násilí na ženách a domácího násilí.

Zmocněnec vlády pro lidská práva sděluje, že toto opatření spadá především do gesce spoluodpovědných resortů, zmocněnec vlády pro lidská práva jako připomínkové místo plní tento úkol průběžně vypracováváním kvalifikovaných stanovisek k návrhům nové legislativy, kdy zohledňuje postavení žen, mj. též obětí domácího násilí.

6. 4. K realizaci opatření vedoucích k interdisciplinárnímu řešení problematiky domácího násilí a k vytvoření integrovaného systému pomoci jeho obětem průběžně

monitorovat kroky zaměřené na boj proti domácímu násilí a pravidelně předkládat informace vládě.

Odpovídá: ministr vnitra
Termín: průběžně

V roce 2007 nadále pracovala monitorovací meziresortní skupina expertů, složená ze zástupců Ministerstva vnitra, Ministerstva spravedlnosti, Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva zdravotnictví, Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy, Policie České republiky a zástupců nestátních neziskových organizací (KOORDONA a Bílý kruh bezpečí, o. s.). Meziresortní skupina, koordinovaná Ministerstvem vnitra, od roku 2004 každoročně zpracovává informaci pro vládu České republiky o postupu při řešení problematiky domácího násilí a o dalších krocích zaměřených na omezování tohoto nežádoucího fenoménu. Dne 19. března 2007 předložil na schůzi vlády České republiky ministr vnitra materiál „Informace o plnění opatření pro zavedení interdisciplinárních týmů spojujících zdravotní, sociální a policejní pomoc při odhalování a stíhání případů domácího násilí za rok 2006“. Zpráva o stavu ke dni 31. prosince 2007 bude vládě předložena v I. kvartálu 2008. Koordinátorka monitorovacího týmu (zároveň gender focal point v resortu vnitra) a jeho další členové/nky se v roce 2007 pravidelně a podle potřeby aktivně zúčastňovali akcí nestátních neziskových organizací zaměřených na pomoc obětem domácího násilí.

7. Sledování a vyhodnocování účinnosti uplatňování principu rovných příležitostí pro ženy a muže

7. 1. V rámci své působnosti sledovat a vyhodnocovat účinnost opatření k uplatňování principu rovnosti žen a mužů a jejich výsledky na požádání předkládat ministryni pro lidská práva a národnostní menšiny.

Odpovídají: členové vlády
Termín: průběžně

V rámci **resortu dopravy** je sledování a vyhodnocování účinnosti vládou přijatých opatření v kompetenci odboru personálního a organizačního.

Na **Ministerstvu financí** je vyhodnocování účinnosti opatření k uplatňování principu rovných příležitostí žen jedním z cílů činnosti pracovní skupiny k uplatňování rovnosti mužů a žen v resortu MF. Členové a členky skupiny rozpracovávají podle oblastí své působnosti vládou přijatá opatření a následně na společném jednání vyhodnocují jejich účinnost. Podílejí se rovněž na přípravě a vyhodnocení plnění vládních a resortních priorit a postupů při prosazování rovnosti mužů a žen. Členové a členky skupiny plní, kromě konkrétních úkolů z jednání, i funkci kontaktních osob pro prosazování rovnosti žen a mužů v různých oblastech činnosti resortu. Proto byli do pracovní skupiny jmenováni i někteří vedoucí zaměstnanci MF a dále zástupkyně personálních útvarů Ústředního finančního a daňového ředitelství, Generálního ředitelství cel a Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových. Nástrojem k vyhodnocování účinnosti přijatých opatření jsou genderové analýzy počtu vedoucích zaměstnanců MF i resortních organizací. Genderová statistika je pravidelně zpracovávána i k využívání projektů a programů péče o zaměstnance.

Ministerstvo kultury v rámci své působnosti sleduje uplatňování principu rovných příležitostí pro ženy a muže. Výsledky tohoto sledování na požádání předkládá ministryni pro lidská práva a národnostní menšiny.

Oblast uplatňování principu rovnosti mužů a žen v **resortu obrany** patří do věcné působnosti náměstka ministryně obrany, který zastupuje resort MO v Radě vlády ČR pro rovné příležitosti žen a mužů. Zaměstnankyně, která tuto problematiku koordinuje - gender focal point – je organizačně začleněna v sekci personální MO - odbor platové politiky a sociálních věcí, oddělení sociálních věcí. K podpoře plnění úkolů v otázkách rovných příležitostí žen a mužů je navíc zřízena „Pracovní skupina k řešení problematiky rovného zacházení s muži a ženami“. Tato pracovní skupina je poradním a iniciačním orgánem ředitele sekce personální – personálního ředitele MO, má svůj vlastní statut i jednací řád a je složena z vybraných zástupců organizačních celků MO. V hodnoceném období jednala dvakrát a zabývala se především existencí dvojích norem pro ženy a muže při přezkušování fyzické zdatnosti, resp. připravovala podněty a připomínky ke sjednocení těchto norem v rámci přípravy nového předpisu „Služební tělesná výchova“. Uplatňování principu rovných příležitostí pro ženy a muže je rovněž jednou z oblastí činnosti komisí pro prevenci sociálně nežádoucích jevů, které působí na všech vojenských útvarech a zařízeních. Hodnocení plnění resortních opatření přijatých k prosazování rovných příležitostí žen a mužů za celý výcvikový rok zpracovávali všichni funkcionáři přímo podřízení ministryni obrany. Dodržování principu rovnosti mužů a žen sleduje a kontroluje hlavní inspektor ochrany lidských práv Inspekce ministra obrany, ale i sekce personální MO v rámci prováděných kontrolních šetření.

Ministerstvo práce a sociálních věcí, oddělení rovnosti žen a mužů, běžně v rámci své činnosti průběžně sledovalo a vyhodnocovalo opatření směřující k vytváření rovných příležitostí pro ženy a muže. Výsledkem tohoto vyhodnocení byla vládě každoročně předkládaná Souhrnná zpráva o plnění Priorit a postupů vlády při prosazování rovných příležitostí žen a mužů.

Otázkami rovných příležitostí pro ženy a muže se zabývá Personální odbor **Ministerstva pro místní rozvoj**, který v rámci své působnosti sleduje a vyhodnocuje uvedenou problematiku.

Ministerstvo průmyslu a obchodu podklady pro vyhodnocení Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů neposkytlo.

Na **Ministerstvu spravedlnosti** je zřízena pracovní skupina pro oblast prosazování rovnosti žen a mužů, která sleduje a hodnotí účinnost vládou přijatých opatření. Tato skupina je složena ze zástupců pro tuto problematiku klíčových útvarů resortu. Neboť jsou zásady naplňování politiky rovných příležitostí a z nich vyplývající pravidla součástí celostátních i interních předpisů, na jejich dodržování je dohlíženo specializovanými kontrolními útvary ministerstva – konkrétně samostatným oddělením interního auditu a odborem generální inspekce.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy úkol průběžně plnilo.

Za problematiku rovnosti žen a mužů v **resortu vnitra** zodpovídá od roku 2001 odbor personální. Vedení resortu vnitra i výše uvedeného útvaru vytvářelo optimální podmínky pro činnost gender focal point a podle potřeby umožňuje i participaci na dalších úkolech souvisejících se zajišťováním rovných příležitostí pro ženy a muže a vyhodnocováním jejich plnění.

Na plnění úkolů se podílejí další útvary resortu vnitra. Na realizaci opatření, směřujících k podpoře prosazování rovných příležitostí, se Policejní prezidium ČR a generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR podílejí průběžně v rámci svých činností. I u Policie ČR a Hasičského záchranného sboru ČR je chápána rovnost nejen v rovině plnění služebních povinností, ale i ve vztahu k naplňování jejich rodinného nebo osobního života. Policie ČR a Hasičský záchranný sbor ČR jsou organizace s relativně pevnou strukturou,

která má svá jasná a právními normami daná pravidla, a proto je nutné hledisko rovných příležitostí neustále vyhodnocovat a zejména každodenně uplatňovat.

Na základě sledování a vyhodnocování práce těchto sborů možno konstatovat, že ženy jsou jejich nedílnou součástí. Pracovní výsledky žen a mužů jsou plně srovnatelné. Všechny dotázané útvary se shodly na skutečnosti, že z praxe jednoznačně vyplývá, že zejména v oblasti personální činnosti, do které je řazen výběr nových uchazečů/ek, odměňování, vzdělávání a zajištění dalšího profesního rozvoje jednotlivých pracovníku/nic nedochází k žádné diferenciaci mezi pohlavími.

S problematikou priorit při prosazování rovnosti mužů a žen jsou seznámeni všichni vedoucí pracovníci ministerstva vnitra, Policie ČR a Hasičského záchranného sboru ČR a pracovníci personálních útvarů, kteří zodpovídají za implementaci této problematiky do všech klíčových procesů svých útvarů.

Úkoly vyplývající z usnesení vlády ČR a vztahující se k **resortu zahraničních věcí** jsou předávány formou úkolových listů příslušným útvarům, které jsou dále zodpovědné za plnění jednotlivých úkolů v souladu s pokyny zadavatele. Personální odbor MZV průběžně sleduje a vyhodnocuje vládou přijatá opatření v oblasti rovných příležitostí žen a mužů, přičemž spolupracuje s dalšími odbory, především odborem lidských práv a pracovně právním a mzdovým odborem.

Ministerstvo zdravotnictví operativně spolupracovalo.

Na **Ministerstvu zemědělství** se otázkou rovných příležitostí pro ženy a muže zabývá Odbor personální a plnění tohoto bodu je zabezpečováno ředitelem odboru. K 1. 1. 2002 bylo zřízeno jedno pracovní místo na poloviční úvazek – kontaktní pracovnice pro rovné příležitosti žen a mužů. Vyhodnocování účinnosti vládou přijatých opatření se uskutečňuje k 30. 6. a 31. 12. daného roku.

Ministerstvo životního prostředí pověřilo sledováním a vyhodnocováním účinnosti vládou přijatých opatření v otázce rovných příležitostí pro ženy RNDr. Jiřího Bendla, CSc. (kontakt: Jiri_Bendl@env.cz, tel: 267 12 23 81).

Místopředseda vlády pro evropské záležitosti sděluje, že v rámci jeho útvaru probíhá průběžné sledování veřejné diskuse o problematice rovných příležitostí žen a mužů jak na národní úrovni, tak v rámci EU. V roce 2007 probíhala též spolupráce s MPSV při přípravě stanovisek k připravovaným normám nebo jiným zásadním rozhodnutím.

7. 2. Vyhodnocovat účinnost opatření k uplatňování principu rovnosti a na požádání je předkládat vládě a nestátním neziskovým organizacím, zabývajícím se rovnými příležitostmi pro ženy a muže.

Odpovídá: ministryně pro lidská práva a národnostní menšiny
Termín: průběžně

Výsledkem plnění tohoto opatření je překládaná Souhrnná zpráva o plnění Priorit a postupů vlády při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže za rok 2007. Souhrnná zpráva byla k připomínkám rozeslána i nestátním neziskovým organizacím činným v oblasti rovných příležitostí žen a mužů a sociálním partnerům.

7. 3. Pravidelně ročně vydávat publikaci s maximálním využitím všech dostupných statistických i analytických podkladů obsahujících údaje o účasti žen a mužů na

rozhodujících společenských aktivitách a o míře, kterou se podílejí na výsledcích těchto aktivit.

Odpovídá: předseda ČSÚ
Termín: 31. 12. 2007

Český statistický úřad každoročně vydává publikaci *Zaostřeno na ženy a muže* obsahující kapitolu 7 *Veřejný život a rozhodování* (15 tabulek, 3 grafy) – zastoupení žen ve volbách, mezi vedoucími pracovníky resortů a bezpečnostních složek, soudci a mezinárodní srovnání zastoupení žen v parlamentech, vládách, orgánech EU a centrálních bankách. Publikace *Zaostřeno na ženy a muže* obsahuje tabulky:

7.-1. Volby do Senátu Parlamentu ČR
7.-2. Volby do PSP ČR v roce 2006
7.-3. Volby do Evropského Parlamentu 2004
7.-4. Volby do zastupitelstev obcí 2006
7.-5. Volby do zastupitelstev krajů 2004
7.-6. Složení volených orgánů krajských úřadů k 31. 8. 2007
7.-7. Účast žen a mužů ve vedoucích funkcích jednotlivých ministerstev k 31. 12. 2006
7.-8. Obsazení řídících funkcí v ozbrojených a bezpečnostních sborech k 30. 6. 2007
7.-9. Vyšší a nižší pozice v Armádě ČR podle věku žen a mužů k 2. 2. 2007
7.-10. Soudci podle věku k 1. 1. 2007
7.-11. Mezinárodní srovnání – volební účast v posledních národních parlamentních volbách a podíl žen v parlamentu – září 2007
7.-12. Mezinárodní srovnání – zastoupení žen v parlamentech vybraných zemích (časová řada)
7.-13. Mezinárodní srovnání – ženy a muži v národních vládách a Evropské komisi- srpen 2007
7.-14. Mezinárodní srovnání – poslanci Evropského parlamentu dle pohlaví k 4. 9. 2007
7.-15. Mezinárodní srovnání – počet žen a mužů v řídících orgánech centrálních bank v srpnu 2007

Každý rok vychází též analytická publikace *Život žen a mužů* (http://czso.cz/csu/2006edicniplan.nsf/p/1137-06). V kapitole *Veřejný život, rozhodování* analyzuje podle zastoupení žen a mužů kandidátky a zvolené osoby v jednotlivých volbách, do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR také podle politických stran. Dále se zabývá obsazením vedoucích pozic podle pohlaví v resortech (vč. ozbrojených a bezpečnostních sborů) a soudci podle typu soudu a pohlaví.

7. 4. V rámci své grantové politiky podporovat výzkum společenských jevů, které vedou k diskriminaci žen nebo mužů, případně k ohrožení jejich důstojnosti, zdraví nebo života.

Odpovídají: členové vlády
Termín: 31. 12. 2007

Ministerstvo dopravy z hlediska své věcné působnosti nezadává výzkumné projekty týkající se genderové problematiky.

Ministerstvo financí není orgánem, který by grantovou politiku rozvíjel, určuje pouze pravidla rozpočtu pro jednotlivé oblasti ekonomiky.

V rámci grantové politiky **resortu kultury** nebyl v roce 2007 předložen a tedy ani podporován žádný projekt zaměřený výslovně na výzkum jevů, které vedou k diskriminaci žen, případně k ohrožení jejich důstojnosti, zdraví nebo života. Ministerstvo v oblasti účelové podpory výzkumu a vývoje, kde jsou projekty hodnoceny v rámci veřejné soutěže, má jako kritérium pro výběr především kvalitu projektu, do jaké míry naplňuje cíle programu, finanční náročnost projektu, předpokládaný výsledek výzkumu a odbornou erudici řešitele, bez ohledu na to, zda se jedná o řešitele muže či ženu. V rámci veřejné soutěže ve výzkumu a vývoji ministerstvo neobdrželo žádný konkrétní projekt prosazující rovnost žen a mužů, neboť projekty musí svým obsahem naplňovat konkrétní cíle jednotlivých, vládou schválených výzkumných programů a tyto programy již z hlediska věcné působnosti ministerstva řeší zcela jinou problematiku než genderovou.

Sekce personální **Ministerstva obrany** zrealizovala reprezentativní výzkum zaměřený na vnímání rovnoprávnosti vojenskými profesionály v Armádě ČR naposledy na přelomu roku 2004/2005 v rámci kontinuálního výzkumu „Vojenský profesionál“. Tento výzkum nebyl v hodnoceném období realizován.

Ministerstvo práce a sociálních věcí v roce 2007 zadalo každoroční výzkum veřejného mínění s názvem Trendy sociálně politických mechanismů ovlivňujících genderové vztahy VI s cílem sledovat vývoj názorů společnosti v oblasti rovných příležitostí žen a mužů. Šetření navazovalo na pět předchozích výzkumů provedených v letech 2002 – 2006 a bylo realizováno agenturou Faktum Invenio s. r. o. ve dnech 22. – 28. listopadu 2007 na reprezentativním vzorku 974 občanů České republiky starších 15 let. Průzkum i v loňském roce potvrdil, že obyvatelé České republiky – v souladu s výše uvedenými statistickými údaji - nepovažují možnosti mužů a žen v ČR v jednotlivých oblastech života za vyrovnané. Muži jsou podle respondentů průzkumu zvýhodněni v oblasti odměňování (s výrokem souhlasí 63,4% osob celkem, z toho 47% mužů, 78,8% žen), ženy jsou naopak upřednostňovány při svěřování dítěte do péče po rozvodu (podle 75,3% osob) . Téměř všichni respondenti (92,4%) si myslí, že muž i žena by měli mít zaměstnání, které by jim zajistilo soběstačnost a nezávislost. Podle většiny respondentů (89,5%) by domácí práce měly být rozděleny tak, aby obě pohlaví měla stejně volného času pro zábavu a odpočinek a obě pohlaví by se též měla stejně věnovat výchově a péči o děti (87,7%). Zásadně se nemění názory lidí na výskyt domácího násilí vůči ženám (občas se vyskytuje podle 37,1% respondentů, dost často podle 36,1%, ženy přitom reflektují výskyt domácího násilí v české společnosti častěji než muži). Podíl lidí, kteří se domnívají, že psychické či fyzické násilí se běžně vyskytuje v českých domácnostech, je mírně nižší než v roce 2006, avšak stále vyšší než v předchozích letech.

Ministerstvo práce a sociálních věcí dále v září roku 2007 představilo výsledky výzkumu „Analýza přístupu žen imigrantek a mužů imigrantů ke vzdělávání a na trh práce v ČR“. Tato kvantitativní a kvalitativní analýza probíhala bezmála jeden rok, byla spolufinancována z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR a poprvé se v ČR zaměřila na genderový aspekt integrace imigrantů. Výzkumem bylo zjištěno mj., že azylanti i azylantky si obtížněji hledají práci, s nezaměstnaností se v jejich případě hůře vyrovnávají muži vzhledem k očekáváním, která jsou na ně kladena v souvislosti s „tradiční povinností“ zajistit rodinu. Práci si hledá celkem 38 procent azylantů a azylantek (42 procent mužů a 32 procent žen). Patrný je i vyšší počet žen-azylantek v domácnosti. Z důvodu neschopnosti zajistit rodinu jsou muži azylanti méně spokojeni se životem v ČR než ženy azylantky. Průměrný čistý měsíční osobní výdělek pracovních imigrantů se pohybuje zhruba mezi 11-13.000 Kč, ženy imigrantky vydělávají výrazně méně než muži (rozdíl činní cca 3 500 Kč).

Ženy-imigrantky stojí v centru udržování kulturních tradic země původu, na druhé straně ženy-matky zprostředkovávají integrační strategie druhé generaci. Rodiny imigrantů se vyznačují „tradičním“ genderovým rozdělením – muži více vydělávají, na ženy připadá větší podíl prací v domácnosti: neliší se tudíž výrazně od převažující struktury českých rodin. Ženy-imigrantky jsou dále celkově méně informovány o podmínkách pobytu a práce v cílové zemi, častěji tedy mohou podléhat rizikovým situacím při uplatňování na českém trhu práce, což se projevuje nižšími mzdami, neplacenou prací a nevyužíváním kvalifikace.

Oddělení rovnosti žen a mužů MPSV dále připravilo návrh na zadání projektu výzkumu s názvem „Slaďování rodinného a pracovního života uplatňováním flexibilních forem práce“, jehož cílem bylo analyzovat výhody a nevýhody jednotlivých flexibilních forem práce a dalších nástrojů umožňujících sladění rodinného a pracovního života. Výzkum měl šetřením zjistit preference zaměstnavatelů a zaměstnanců v této oblasti. Návrh projektu byl schválen dotační komisí MPSV, rozhodnutím zadavatele ze dne 12. 10. 2007 však byla výzva k podání nabídek na řešení projektu z důvodu úsporných opatření zrušena.

V roce 2007 **Ministerstvo pro místní rozvoj** žádnou dotační podporu výzkumných projektů jevů, které vedou k diskriminaci žen neprovádělo. Vyplývá to z vymezení kompetencí Ministerstvo pro místní rozvoj dle kompetenčního zákona.

Ministerstvo průmyslu a obchodu podklady pro vyhodnocení Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů neposkytlo.

Výzkumnou činnost v rámci resortu **Ministerstva spravedlnosti** provádí Institut pro kriminologii a sociální prevenci. Institut v období let 2005 až 2007 realizoval výzkum „Ženy jako pachatelky závažné trestné činnosti“. V projektu si autoři mimo jiné stanovili za cíl zmapovat vývoj ženské kriminality v ČR, popsat osobnost pachatelky závažné násilné trestné činnosti a její odlišnosti od osobnosti pachatelky závažné nenásilné trestné činnosti a přispět k propracování programů resocializace odsouzených žen. Ke splnění těchto cílů byla shromážděna a analyzována statistická data Ministerstva vnitra, Ministerstva spravedlnosti a Vězeňské služby, proveden výběr výzkumného souboru žen odsouzených k trestu odnětí svobody delšímu než 5 let, realizováno psychologické vyšetření výzkumného souboru pomocí baterie vybraných psychologických testů (ve věznicích v Opavě a ve Světlé nad Sázavou), vyžádány a analyzovány trestní spisy pachatelek vybraných do výzkumného souboru a zmapovány kriminologické a forenzně psychologické přístupy k tématu kriminality žen. Jako závažný trestný čin byl pro potřeby výzkumu definován takový trestný čin, pro který byla pachatelka odsouzena k nepodmíněnému trestu odnětí svobody delšímu než 5 let. Výsledky výše uvedeného projektu jsou prezentovány v Informaci o plnění priorit a postupů Ministerstva spravedlnosti při prosazování rovných příležitostí pro ženy muže, text závěrečné zprávy vyšel v edici Institutu pro kriminologii a sociální prevenci a byl též zveřejněn na webových stránkách institutu.

V rámci tohoto úkolu **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** iniciovalo informační kampaň u organizací spolupracujících s MŠMT v oblasti vědy a výzkumu na možnost zapojení se do 7. Rámcového programu EU v oblasti Věda a Společnost, kde je také samostatná kapitola Ženy a věda. MŠMT také v rámci své grantové politiky podporuje nadále (od roku 2001) grant v rámci programu EUPRO, který řeší Sociologický ústav AV ČR, a na jehož základě vzniklo Národní kontaktní centrum Ženy a věda.

Ministerstvo vnitra sděluje, že republikový výbor pro prevenci kriminality pověřil v roce 2006 Institut pro kriminologii a sociální prevenci zpracováním viktimologického výzkumu s názvem „Zkušenosti obyvatel s některými delikty“. Výzkum byl proveden na reprezentativním souboru 3082 respondentů straších 15 let žijících v celé ČR. Závěrečná zpráva z výzkumu byla vypracována v prosinci 2007 a je dostupná na internetových stránkách

Institutu pro kriminologii a sociální prevenci. Z hlediska pohlaví jsou významné následující poznatky:

- mezi ženami bylo signifikantně více obětí než mezi muži sexuálně motivovaných deliktů a podvodů na spotřebiteli. Mezi muži bylo signifikantně více obětí fyzického napadení/vyhrožování fyzickým násilím a krádeží věcí z aut. Rovněž více mužů se setkalo s požadavkem úplatku či s jeho očekáváním.
- statisticky významné rozdíly mezi poškozenými ženami a muži nebyly zjištěny u loupeže, krádeže osobních věcí, krádeže auta, jízdního kola, motocyklu, vloupání do obydlí a do chat/chalup.
- pokud jde o delikty, které se staly výhradně osobně respondentům výzkumu, mezi oběti sexuálně motivovaných incidentů patřily mladší ženy a mezi nejčastější oběti fyzického napadení/vyhrožování patřily mladší osoby mužského pohlaví – u obou deliktů bez ohledu na velikost místa bydliště a vzdělání.

Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že v souvislosti s tím, že otázky lidských práv jsou jednou z priorit české zahraniční politiky, prakticky každoročně se tohoto tématu dotýkají některé z výzkumných projektů realizovaných na základě finančních prostředků přidělovaných v rámci projektů Rady pro vědu a výzkum.

Podpora výzkumných aktivit Interní grantové agentury **Ministerstva zdravotnictví** není výslovně zaměřena na uvedenou oblast, neboť stávající programy výzkumu v resortu zdravotnictví jsou orientovány na klinický medicínský výzkum, společenskovědní aspekty jsou akcentovány v určité míře při orientaci výzkumu na oblast řízení a organizace ve zdravotnictví. Výzkum společenských jevů, které vedou k diskriminaci žen, případně k ohrožení jejich důstojnosti, zdraví nebo života podporuje MPSV. Do návrhu „Resortního programu výzkumu a vývoje MZ na roky 2004-2009“, který byl schválen usnesení vlády č. 640 dne 30. 6. 2003“ (viz podprogram č. 5 - genderové studie a podprogram č. 13 - byla zapracována podpora účasti žen na výzkumu a vývoji ve zdravotnictví).

V rámci politik **Ministerstva zemědělství** nejsou podporovány výzkumy formou grantů. Činnosti resortu jsou specificky zaměřené na lesní a vodní hospodářství, rostlinné a živočišné komodity, ochranu a pohodu zvířat atd.

Ministerstvo životního prostředí se v současné době nezabývá přímo výzkumem společenských jevů, které vedou k diskriminaci žen, případně k ohrožení jejich důstojnosti, zdraví nebo života. Grantová politika je však podmíněna respektováním principu rovných příležitostí žen a mužů a je v podstatné míře zaměřena na předcházení negativním jevům v životním prostředí, které jinak ohrožují zdraví žen.